

Međunarodni standard finansijskog izvještavanja 9 *Finansijski instrumenti*

Poglavlje 1 Cilj

- 1.1 Cilj ovog Standarda je utvrditi načela za finansijsko izvještavanje o *finansijskoj imovini i finansijskim obavezama* koje će predstavljati relevantne i korisne informacije korisnicima finansijskih izvještaja za njihovu procjenu iznosa, vremena i nesigurnosti budućih novčanih tokova subjekta.

Poglavlje 2 Djelokrug

- 2.1 Ovaj Standard treba se primjenjivati u svim subjektima na sve vrste finansijskih instrumenata osim:
- (a) onih udjela u ovisnim subjektima, pridruženim subjektima i zajedničkim poduhvatima koji se obračunavaju u skladu sa MSFI-jem 10 *Konsolidirani finansijski izvještaji*, MRS-om 27 *Odvojeni finansijski izvještaji* ili MRS-om 28 *Ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke poduhvate*. Međutim, u nekim slučajevima, MSFI-jem 10, MRS-om 27 ili MRS-om 28 zahtijeva se ili dopušta subjektu obračunati udio u ovisnom subjektu, povezanom subjektu ili zajedničkom poduhvatu u skladu sa pojedinim ili svim zahtjevima ovog Standarda. Subjekti su također dužni primjenjivati ovaj Standard na derivatni instrument na udio u ovisnom i povezanom subjektu ili pridruženom poduhvatu osim ako derivatni instrument ne ispunjava definiciju vlasničkog instrumenta subjekta iz MRS-a 32 *Finansijski instrumenti: prezentacija*.
 - (b) prava i obaveze prema najmovima na koja se primjenjuje MRS 17 *Najmovi*. Međutim:
 - (i) potraživanja po najmu koja priznaje najmodavac podliježu zahtjevima ovog Standarda o prestanku priznavanja i umanjenju;
 - (ii) obaveze po finansijskom najmu koje priznaje zajmoprimatelj podliježu zahtjevima ovog Standarda o prestanku priznavanja; i
 - (iii) derivatni instrumenti koji su ugrađeni u najam podliježu zahtjevima ovog Standarda o ugrađenim derivatnim instrumentima.
 - (c) prava i obaveze zaposlenika prema planu primanja zaposlenih na koja se primjenjuje MRS 19 *Primanja zaposlenih*.
 - (d) finansijski instrumenti koje je izdao subjekt koji zadovoljavaju definiciju vlasničkog instrumenta iz MRS-a 32 (uključujući opcije i warrante) ili koji se trebaju klasificirati kao vlasnički instrument u skladu sa tačkom 16A. i 16B. ili tačkama 16C. i 16D. MRS-a 32. Međutim, vlasnik takvog vlasničkog instrumenta dužan je

primjenjivati ovaj Standard na slijedeće instrumente, osim ako ne zadovoljavaju iznimke iz dijela (a).

- (e) prava i obaveze koji nastaju iz (i) ugovora o osiguranju kako je definirano MSFI-jem 4 *Ugovori o osiguranju*, osim prava i obaveze izdavatelja koja nastaju iz ugovora o osiguranju koji zadovoljava definiciju ugovora o finansijskoj garanciji, ili (ii) ugovora koji je unutar djelokruga MSFI-ja 4 jer sadrži obilježje diskrecijskog sudjelovanja. Međutim, ovaj se Standard primjenjuje na derivatne instrumente koji su ugrađeni u ugovor iz djelokruga MSFI-ja 4 ako derivatni instrument sam po sebi nije ugovor iz djelokruga MSFI-ja 4. Štaviše, ako je izdavatelj ugovora o finansijskoj garanciji prethodno eksplicitno istakao da kad se radi o takvim ugovorima kao ugovorima o osiguranju i koristio je obračun koji je primjenjiv na ugovore o osiguranju, izdavatelj može odabrati primjenjivati ili ovaj Standard ili MSFI 4 na takve ugovore o finansijskoj garanciji (vidjeti tačke B2.5. – B2.6.). Izdavatelj može navedeno izabrati za jedan po jedan ugovor, ali odabir za svaki ugovor je neopoziv.
 - (f) svaki terminski ugovor između stjecatelja i prodavatelja o kupovini ili prodaji stečenika koji nastaje poslovnom kombinacijom iz djelokruga MSFI-ja 3 *Poslovne kombinacije* na budući datum stjecanja. Rok terminskog ugovora ne bi trebao prelaziti razuman period uobičajeno potreban za dobivanje zahtijevanih odobrenja i završavanje transakcije.
 - (g) obaveze po zajmu osim obaveza po zajmu opisanim u tački 2.3. Međutim, izdavatelj obaveza po zajmovima dužan je primjenjivati zahtjeve ovog Standarda za umanjenje na obaveze po zajmu koje nisu inače iz djelokruga ovog Standarda. Također, sve obaveze po zajmu podliježu zahtjevima ovog Standarda o prestanku priznavanja.
 - (h) finansijske instrumente, ugovore i obaveze prema transakcijama plaćanja zasnovanim na dionicama na koje se primjenjuje MSFI 2 *Plaćanje temeljeno na dionicama*, osim za ugovore iz djelokruga tačaka 2.4. – 2.7. ovog Standarda na koje se primjenjuje ovaj Standard.
 - (i) prava na plaćanja za nadoknadu troškova subjektu koje je trebao napraviti kako bi podmirio obavezu koju priznaje kao rezerviranje u skladu sa MRS-om 37 *Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina*, ili za koje je, u ranijem periodu, priznao rezervisanja u skladu sa MRS-om 37.
 - (j) prava i obaveze iz djelokruga MSFI-ja 15 *Prihodi od ugovora sa kupcima* koja su finansijski instrumenti, osim za one za koje MSFI 15 određuje obračun u skladu sa ovim Standardom.
- 2.2 Zahtjevi ovog Standarda za umanjenjem trebaju se primjenjivati na ona prava za koja MSFI 15 određuje obračun u skladu sa ovim Standardom za potrebe priznavanja dobiti ili gubitaka od umanjenja.

2.3 Slijedeće obaveze po zajmu su iz djelokruga ovog Standarda:

- (a) obaveze po zajmu koje subjekt određuje kao finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (vidjeti tačku 4.2.2.). Subjekt koji ima prošlu praksu prodaje imovine koja nastaje iz njegovih obaveza po zajmu kratko nakon nastanka dužan je primjenjivati ovaj Standard na sve svoje obaveze po zajmu iz iste klase.
- (b) obaveze po zajmu koje se mogu podmiriti neto u gotovini ili podnošenjem ili izdavanjem drugog finansijskog instrumenta. Ove obaveze po zajmu su derivatni instrumenti. Obaveza po zajmu se ne smatra se neto podmirenom samo zato što je zajam plaćen u ratama (primjerice, hipotekarni kredit za izgradnju koji je plaćen u ratama uporedo sa napretkom gradnje).
- (c) obaveze koje omogućavaju zajam po kamatnoj stopi ispod tržišne (vidjeti tačku 4.2.1. podtačku (d)).

2.4 Ovaj Standard treba se primjenjivati na one ugovore o kupovini ili prodaji nefinansijske stavke koja se može podmiriti neto u gotovini ili drugim finansijskim instrumentom, ili zamjenom finansijskih instrumenata, kao da su ugovori bili finansijski instrumenti, sa iznimkom ugovora koji su sklopljeni sa ciljem i koji će se nastaviti držati za potrebe primanja ili isporuke nefinansijske stavke u skladu sa očekivanom kupnjom, prodajom ili zahtjevima za korištenjem subjekta. Međutim, ovaj Standard treba se primjenjivati na one ugovore koje subjekt odredi kao mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa tačkom 2.5.

2.5 Ugovor o kupovini ili prodaji nefinansijske stavke koja se može podmiriti neto u gotovini ili drugim finansijskim instrumentom, ili zamjenom finansijskih instrumenata, kao da je ugovor bio finansijski instrument, može se neopozivo odrediti kao mjereno po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha čak i ako je stupio na snagu za potrebe primanja ili isporuke nefinansijske stavke u skladu sa očekivanom kupnjom, prodajom ili zahtjevima za korištenjem subjekta. Ovo oznaka je dostupna samo na početku ugovora i samo ako uklanja ili značajno smanjuje nedosljednost priznavanja (koje se ponekad odnosi na “računovodstvenu neusklađenost”) koja bi inače nastala iz nepriznavanja tog ugovora jer je isključen iz djelokruga ovog Standarda (vidjeti tačku 2.4.).

2.6 Postoje različiti načini na koje se ugovor o kupovini ili prodaji nefinansijske stavke može podmiriti neto u gotovini ili drugim finansijskim instrumentom ili zamjenom finansijskih instrumenata. To uključuje:

- (a) kada uvjeti ugovora dozvoljavaju drugoj strani podmiriti ugovor neto u gotovini ili drugim finansijskim instrumentom ili zamjenom finansijskih instrumenata;
- (b) kada mogućnost podmirenja neto u gotovini ili drugim finansijskim instrumentom, ili zamjenom finansijskih instrumenata, nije eksplicitna u uvjetima ugovora, ali subjekt ima praksu podmirenja sličnih ugovora neto u gotovini ili drugim finansijskim instrumentom ili zamjenom

finansijskih instrumenata (bilo sa trećom stranom, ulaskom u ugovore o prebijanju ili prodajom ugovora prije njegovog provođenja ili isteka);

- (c) kada, za slične ugovore, subjekt ima praksu preuzeti predmet ugovora i prodati ga u kratkome roku nakon isporuke radi ostvarenja dobiti od kratkoročne promjene u cijeni i marži; i
- (d) kada je nefinansijska stavka koja je predmet ugovora odmah zamjenjiva za novac.

Ugovor na koje se ne primjenjuje (b) ili (c) ne stupa na snagu za potrebe primanja ili isporuke nefinansijske stavke u skladu sa očekivanom kupnjom, prodajom ili zahtjevima za korištenje subjekta i, sukladno tome je iz djelokruga ovog Standarda. Drugi ugovori na koje se primjenjuje tačka 2.4. se procijenjaju da bi se odredilo jesu li stupili na snagu i drže li se za potrebe primanja ili isporuke nefinansijske stavke u skladu sa očekivanom kupnjom, prodajom ili zahtjevima za korištenjem subjekta, i jesu li unutar djelokruga ovog Standarda.

- 2.7 Izdana opcija za kupovinu ili prodaju nefinansijske stavke koja se može podmiriti neto u gotovini ili drugim finansijskim instrumentom, ili zamjenom finansijskih instrumenata, u skladu sa tačkom 2.6. podtačkom (a) ili 2.6. podtačkom (d) je iz djelokruga ovog Standarda. Takav ugovor ne može stupiti na snagu za potrebe primanja ili isporuke nefinansijske stavke u skladu sa očekivanom kupnjom, prodajom ili zahtjevima za korištenjem subjekta.

Poglavlje 3 Priznavanje i prestanak priznavanja

3.1 Početno priznavanje

- 3.1.1 **Subjekt treba priznati finansijsku imovinu ili finansijsku obavezu u svom izvještaju o finansijskom položaju kada, i samo kada, subjekt postaje strana u ugovornim odredbama instrumenta (vidjeti tačke B3.1.1. i B2.1.2.). Kada subjekt priznaje imovinu prvi put, dužan je klasificirati tu imovinu u skladu sa tačkama 4.1.1. – 4.1.5. i mjeriti tu imovinu u skladu sa tačkama 5.1.1. – 5.1.3. Kada subjekt prvi put priznaje finansijsku obavezu, dužan je klasificirati tu obavezu u skladu sa tačkama 4.2.1. i 4.2.2. i mjeriti je u skladu sa tačkom 5.1.1.**

Redovni način kupovine ili prodaje finansijske imovine

- 3.1.2 **Redovan način kupovine ili prodaje finansijske imovine treba se priznati i prestati priznavati, kako je primjenjivo, koristeći obračun na dan trgovanja ili obračun na datum podmirenja (vidjeti tačke B3.1.3 – B3.1.6.)**

3.2 Prestanaka priznavanja finansijske imovine

- 3.2.1 U konsolidiranim finansijskim izvještajima, tačke 3.2.2. – 3.2.9., B3.1.1., B3.1.2. i B3.2.1. – 3.2.17. primjenjuje se na razini konsolidacije. Stoga, subjekt prvo konsolidira sve ovisne subjekte u skladu sa MSFI-jem 10 i onda primjenjuje ove tačke na nastalu grupu.

3.2.2 Prije procjenjivanja je li, i u kojoj mjeri, *prestanak priznavanja* prikladan prema tačkama 3.2.3. – 3.2.9., subjekt određuje trebaju li se ove tačke primjenjivati na dio finansijske imovine (ili dio grupe slične finansijske imovine) ili na finansijsku imovinu (ili grupu slične finansijske imovine) u cijelosti, kako slijedi:

- (a) Tačke 3.2.3. – 3.2.9. primjenjuju se na dio finansijske imovine (ili dio grupe slične finansijske imovine), ako i samo ako, dio koji se razmatra za prestanak priznavanja ispunjava jedan od slijedeća tri uvjeta:
 - (i) Dio uključuje samo specifično određene novčane tokove od finansijske imovine (ili grupe slične finansijske imovine). Primjerice, kada subjekt ulazi u kamatni strip (opciju) gdje suprotna strana zadržava pravo na novčani tok od kamate, ali ne i novčani tok glavnice od dužničkog instrumenta, tačke 3.2.3. – 3.2.9. primjenjuju se na novčane tokove od kamata.
 - (ii) Dio uključuje samo potpuno proporcionalni (proporcionalni) dio novčanih tokova od finansijske imovine (ili grupe slične finansijske imovine). Primjerice, kada subjekt ulazi u aranžman gdje suprotna strana zadržava prava na 90 procenata dijela svih novčanih tokova od dužničkih instrumenata, tačke 3.2.3. – 3.2.9. primjenjuje se na 90 procenata tih novčanih tokova. Ako postoji više od jedne suprotne strane, svaka suprotna strana ne treba imati proporcionalan udio u novčanom toku u slučaju da transferni subjekt ima puni proporcionalni udio.
 - (iii) Dio uključuje samo potpuno proporcionalni (proporcionalni) dio specijalno određenih novčanih tokova od finansijske imovine (ili grupe slične finansijske imovine). Primjerice, kada subjekt ulazi u aranžman gdje suprotna strana zadržava pravo na 90 procenata dijela novčanih tokova od kamata od finansijske imovine, tačke 3.2.3. – 3.2.9. se primjenjuju na 90 procenata tog novčanog toka od kamata. Ako postoji više od jedne suprotne strane, svaka suprotna strana ne treba imati proporcionalan udio u novčanom toku u slučaju da transferni subjekt ima puni proporcionalni udio.
- (b) U svim drugim slučajevima, tačke 3.2.3. – 3.2.9. su primijenjene na finansijsku imovinu u cijelosti (ili na grupu slične finansijske imovine u cijelosti). Primjerice, kada subjekt prenosi (i) prava na prvih ili zadnjih 90 procenata prikupljene gotovine od finansijske imovine (ili grupe finansijske imovine), ili (ii) prava na 90 procenata novčanog toka od grupe potraživanja, ali osigurava garanciju da će nadoknaditi kupcu sve kreditne gubitke do 8 procenata od iznosa glavnice potraživanja, tačke 3.2.3. – 3.2.9. primijenjene su na finansijsku imovinu (ili grupu slične finansijske imovine) u cijelosti.

U tačkama 3.2.3. – 3.2.12. pojam “finansijska imovina” odnosi se na ili dio finansijske imovine (ili dio grupe slične finansijske imovine) kako je određena podtačkom (a) gore iznad, ili na finansijsku imovinu (ili grupu slične finansijske imovine) u cijelosti.

3.2.3 Subjekt je dužan prestati priznavati finansijsku imovinu kada, i samo kada:

- (a) ističu ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine, ili
- (b) prenosi finansijsku imovinu kako je određeno tačkama 3.2.4. i 3.2.5. i prijenos ispunjava uvjete za prestanaka priznavanja u skladu sa tačkom 3.2.6.

(Vidjeti tačku 3.1.2. za redovne načine prodaje finansijske imovine.)

3.2.4 Subjekt prenosi finansijsku imovinu ako, i samo ako, ili:

- (a) prenosi ugovorna prava na primanje novčanih tokova od finansijske imovine, ili
- (b) zadržava ugovorna prava na primanje novčanih tokova od finansijske imovine, ali pretpostavlja ugovornu obavezu plaćanja novčanih tokova jednom ili više primatelja u aranžmanu koji ispunjava uvjete iz tačke 3.2.5.

3.2.5 Kada subjekt zadržava ugovorna prava na primanje novčanih tokova od finansijske imovine (“izvorna imovina”), ali preuzima ugovornu obavezu plaćanja tih novčanih tokova jednom ili više subjekata (“mogućih primatelja”), subjekt promatra tu transakciju kao prijenos finansijske imovine, ako i samo ako, su ispunjeni svi od tri navedena uvjeta.

- (a) Subjekt nema obavezu plaćati iznose mogućim primateljima osim ako ne naplati ekvivalentne iznose od izvorne imovine. Kratkoročni avansi subjekta sa pravom potpune naknade posuđenog iznosa plus obračunate kamate po tržišnim cijenama ne krše ovaj uvjet.
- (b) Subjektu je zabranjeno uvjetima ugovora o prijenosu prodaja ili zalaganje izvorne imovine osim kao sigurnost mogućim primateljima za obavezu plaćanja novčanih tokova.
- (c) Subjekt ima obavezu doznačiti svaki novčani tok koji naplati u ime mogućeg primatelja bez suštinskog kašnjenja. Dodatno, subjektu nije dano pravo da ponovno uloži takve novčane tokove, osim za ulaganja u novcu ili novčanim ekvivalentima (kako je definirano MRS-om 7 *Izvještaj o novčanim tokovima*) tijekom kratkog perioda podmirenja od datuma naplate do datuma zahtijevanog doznačavanja mogućem primatelju, i zaradene kamate od takvih ulaganja prenose se mogućim primateljima.

3.2.6 Kada subjekt prenosi finansijsku imovinu (vidjeti tačku 3.2.4.), dužan je procijeniti obim do kojeg zadržava rizike i koristi od vlasništva nad finansijskom imovinom. U ovom slučaju:

- (a) **ako subjekt prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom, subjekt je dužan prestati priznavati financijsku imovinu i priznati odvojeno kao imovinu ili obaveze sva prava i obaveze koje su nastale ili zadržane transferom.**
- (b) **ako subjekt zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom, subjekt je dužan nastaviti priznavati financijsku imovinu.**
- (c) **ako subjekt niti prenosi niti zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom, subjekt je dužan odrediti je li zadržao kontrolu nad financijskom imovinom. U ovom slučaju:**
 - (i) **ako subjekt nije zadržao kontrolu, dužan je prestati priznavati financijsku imovinu i priznati odvojeno kao imovinu ili obaveze svaka prava i obaveze koje nastaju ili su zadržane transferom.**
 - (ii) **ako je subjekt zadržao kontrolu, dužan je nastaviti priznavati financijsku imovinu u iznosu svog nastavka sudjelovanja u financijskoj imovini (vidjeti tačku 3.2.16.)**

3.2.7 Prijenos rizika i koristi (vidjeti tačku 3.2.6.) procjenjuje se usporedbom izloženosti subjekta prije i poslije prijenosa, sa promjenama u iznosima i vremenu neto novčanih tokova prenesene imovine. Subjekt je zadržao suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom ako se njegova izloženost promjenjivosti sadašnje vrijednosti budućih neto novčanih tokova od financijske imovine ne mijenja značajno kao rezultat prijenosa (pr. jer je subjekt prodao financijsku imovinu koje podliježe aranžmanu o reotkupu po fiksnoj cijeni ili prodajnoj cijeni plus povrat zajmodavatelju). Subjekt je suštinski prenio sve rizike i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom ako njegova izloženost takvoj promjenjivosti više nije više značajna u odnosu na ukupnu promjenjivost sadašnje vrijednosti budućih neto novčanih tokova povezanih sa financijskom imovinom (pr. jer je subjekt prodao financijsku imovinu koje podliježe samo opciji reotkupa po njegovoj fer vrijednosti u vrijeme reotkupa ili je prenio potpuno proporcionalni dio novčanih tokova od većeg financijske imovine u aranžmanu, kao što je podjela kreditnog rizika, koji ispunjava uvjete iz tačke 3.2.5.).

3.2.8 Često će biti jasno je li subjekt prenio ili zadržao suštinski sve rizike i koristi od vlasništva i neće biti potrebe provoditi nikakve izračune. U drugim slučajevima, bit će potrebno izračunati i usporediti izloženost subjekta promjenjivosti sadašnje vrijednosti budućih neto novčanih tokova prije i poslije prijenosa. Izračuni i usporedbe su napravljeni koristeći kao diskontnu stopu odgovarajuće tekuće tržišne kamatne stope. Sva razumno moguća promjenjivost neto novčanog toka se uzima u obzir, a veća važnost je dana onim ishodima koji su vjerovatniji da će se pojaviti.

3.2.9 Je li subjekt zadržao kontrolu (vidjeti tačku 3.2.6. podtačku (c)) nad prenesenom imovinom ovisi o mogućnosti preuzimatelja da proda imovinu. Ako preuzimatelj ima praktičnu mogućnost prodati imovinu u cijelosti nepovezаноj trećoj strani i u mogućnosti je izvršiti prodaju jednostrano i bez potrebe nametanja dodatnih ograničenja na prijenos, subjekt nije zadržao kontrolu. U svim drugim slučajevima, subjekt je zadržao kontrolu.

Prijenosi koji ispunjavaju uvjete za prestanak priznavanja

- 3.2.10** Ako subjekt prenosi finansijsku imovinu prijenosom koji ispunjava uvjete za prestanak priznavanja u cijelosti i zadržava pravo servisiranja finansijske imovine za naknadu, dužan je priznati ili imovinu servisiranja ili obavezu servisiranja za taj ugovor o servisiranju. Ako naknada za servisiranje koju subjekt očekuje da primi nije dovoljna za tu pruženu uslugu, obaveza servisiranja treba se priznati po svojoj fer vrijednosti. Ako se od naknade koja se prima očekuje da bude više nego adekvatna nadoknada za servisiranje, imovina servisiranja treba se priznati za pravo servisiranja u iznosu određenom na osnovu alokacije knjigovodstvene vrijednosti značajnijeg finansijske imovine u skladu sa tačkom 3.2.13.
- 3.2.11** Ako se, kao rezultat prijenosa, finansijsku imovinu prestaje priznavati u cijelosti ali prijenos rezultira time da subjekt zadržava novo finansijsku imovinu ili preuzima novu finansijsku obavezu, ili obavezu servisiranja, subjekt treba priznati novo finansijsku imovinu, finansijsku obavezu ili obavezu servisiranja po fer vrijednosti.
- 3.2.12** Pri prestanku priznavanja finansijske imovine u cijelosti, razlika između:
- (a) knjigovodstvene vrijednosti (mjerene na datum prestanka priznavanja) i
 - (b) primljene naknade (uključujući svaku novu stečenu imovinu umanjenu za svaku novu preuzetu obavezu)
- treba se priznati u dobiti ili gubitku.
- 3.2.13** Ako je prenesena imovina dio značajnijeg finansijske imovine (pr. kada subjekt prenosi novčane tokove od kamate koje su dio dužničkog instrumenta, vidjeti tačku 3.2.2. podtačku (a)) i preneseni dio ispunjava uvjete za prestanak priznavanja u cijelosti, prethodna knjigovodstvena vrijednost veće finansijske imovine treba se alocirati između imovine koje se nastavlja priznavati i dijela koji se prestaje priznavati, na osnovu relativne fer vrijednosti ovih dijelova na datum prijenosa. Za ove potrebe, stečenu imovinu servisiranja treba promatrati kao dio koji se nastavlja priznavati. Razlika između:
- (a) knjigovodstvene vrijednosti (mjerene na datum prestanka priznavanja) alocirane na dio koji se prestaje priznavati i
 - (b) primljene naknade za dio koji se prestaje priznavati (uključujući svaku novu stečenu imovinu umanjenu za svaku novu preuzetu obavezu)
- treba se priznati u dobiti ili gubitku.
- 3.2.14** Kada subjekt alocira prethodnu knjigovodstvenu vrijednost značajnijeg finansijske imovine između dijela koji se nastavlja priznavati i dijela koji se prestaje priznavati, fer vrijednost dijela koji se nastavlja priznavati treba se mjeriti. Kada subjekt ima povijest prodaje dijelova sličnih dijelovima koji se nastavlja priznavati ili postoje druge tržišne transakcije za takve dijelove, skorašnje cijene aktualnih transakcija osiguravaju najbolju procjenu njihove fer vrijednosti. Kada nema ponudene cijene ili trenutnih tržišnih

transakcija kao potpore fer vrijednosti dijela koji se nastavlja priznavati, najbolja procjena fer vrijednosti je razlika između fer vrijednosti značajnijeg finansijske imovine kao cjeline i primljene naknade od preuzimatelja za dio koji se prestaje priznavati.

Prijenosi koji ne ispunjavaju uvjete za prestanak priznavanja

- 3.2.15** Ako prijenos ne rezultira prestankom priznavanja zato što je subjekt zadržao suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad prenesenom imovinom, subjekt treba nastaviti priznavati prenesena imovina u cijelosti i treba priznati finansijsku obavezu za primljenu naknadu. U narednim periodima, subjekt treba priznati svaki dobitak od prenesene imovine i svaki trošak koji nastaje od finansijske obaveze.

Neprekinuto sudjelovanje u prenesenoj imovini

- 3.2.16** Ako subjekt ne prenosi niti zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad prenesenom imovinom, i zadržava kontrolu nad prenesenom imovinom, subjekt nastavlja priznavati prenesenu imovinu u opsegu neprekinutog sudjelovanja. Opseg neprekinutog sudjelovanja subjekta u prenesenoj imovini je opseg u kojem je izložen promjenama vrijednosti prenesene imovine. Primjerice:

- (a) Kada neprekinuto sudjelovanje subjekta ima oblik garancije prenesene imovine, opseg neprekinutog sudjelovanja subjekta je niži od (i) iznosa imovine i (ii) maksimalnog iznosa primljene naknade koju bi subjekt trebao platiti ('iznos garancije').
- (b) Kada neprekinuto sudjelovanje subjekta ima oblik pisane ili kupljene opcije (ili oboje) na prenesenu imovinu, opseg neprekinutog sudjelovanja subjekta je iznos prenesene imovine koje subjekt može ponovno otkupiti. Međutim, u slučaju pisane put opcije (opcije prodaje) na imovinu koja je mjerena po fer vrijednosti, opseg neprekinutog sudjelovanja subjekta je ograničen na nižu vrijednost od fer vrijednosti prenesene imovine i izvršne cijene opcije (vidjeti tačku B3.2.13.).
- (c) Kada neprekinuto sudjelovanje subjekta ima oblika opcije podmirene novcem ili sličnog rezerviranja za prenesenu imovinu, opseg neprekinutog sudjelovanja subjekta mjeri se na isti način kao onaj koji rezultira iz opcije koja nije novčano podmirena kako je određeno podtačkom (b) gore iznad.

- 3.2.17** Kada subjekt nastavlja priznavati imovinu u opsegu svog neprekinutog sudjelovanja, subjekt također priznaje povezanu obavezu. Usprkos drugim zahtjevima za mjerenjem u ovom Standardu, prenesena imovina i povezana obaveza mjere se na osnovi koja odražava prava i obaveze koje je subjekt zadržao. Povezana obaveza mjeri se na takav način da je neto knjigovodstvena vrijednost prenesene imovine i povezane obaveze:

- (a) amortizirani trošak prava i obaveza koje je zadržao subjekt, ako se prenesena imovina mjeri po amortiziranom trošku, ili
- (b) jednaka fer vrijednosti prava u obaveza koje je zadržao subjekt kada se mjere na samostalnoj osnovi, a ko se prenesena imovina mjeri po fer vrijednosti.

3.2.18 Subjekt treba nastaviti priznavati svaki dobitak koji proizlazi iz prenesene imovine u iznosu neprekinutog sudjelovanja i treba priznati svaki nastali trošak od povezane obaveze.

3.2.19 Za potrebe naknadnog mjerenja, priznate promjene fer vrijednosti prenesene imovine i povezane obaveze se obračunavaju dosljedno međusobno u skladu sa tačkom 5.7.1. i ne smiju se prebiti.

3.2.20 Ako je neprekinuto sudjelovanje subjekta sami dio finansijske imovine (pr. kada subjekt zadržava opciju ponovne kupnje dijela prenesenog subjekta, ili zadržava rezidualnu kamatu koja ne rezultira zadržavanjem suštinski svih rizika i koristi od vlasništva i subjekt zadržava kontrolu), subjekt alocira prethodnu knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine između dijela koji se nastavlja priznavati prema neprekinutom sudjelovanju, i dijela koje se više ne priznaje na osnovi relativnih fer vrijednosti tih dijelova na datum prijenosa. Za ove potrebe, primjenjuju se zahtjevi tačke 3.2.14. Razlika između:

- (a) knjigovodstvene vrijednosti (mjerene na datum prestanka priznavanja) alocirane na dio koji se više ne priznaje i
 - (b) primljene naknade za dio koji se više ne priznaje
- treba se priznati u dobiti ili gubitku.

3.2.21 Ako je prenesena imovina mjereno po amortiziranom trošku, opcija u ovom Standardu za određivanje finansijske obaveze kao po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha nije primjenjiva na povezanu obavezu.

Svi prijenosi

3.2.22 Ako se prenesena imovina nastavlja priznavati, imovina i povezana obaveza ne smiju se prebijati. Slično tome, subjekt ne smije prebijati bilo koji dobitak koji proizlazi iz prenesene imovine sa bilo kojim troškom koji nastaje od povezane obaveze (vidjeti tačku 42. MRS-a 32).

3.2.23 Ako prenositelj osigurava nenovčani kolateral (kao što je dužnički ili vlasnički instrument) preuzimatelju, obračun kolaterala kod prenositelja i preuzimatelja ovisi o tome ima li preuzimatelj pravo prodati ili založiti kolateral i je li prenositelj to izvršio. Prenositelj i preuzimatelj su dužni obračunati kolateral kako slijedi:

- (a) Ako preuzimatelj ima pravo ugovorom ili običajem prodati ili založiti kolateral, tada je prenositelj dužan reklasificirati tu imovinu u svom izvještaju o finansijskom položaju (pr. kao posuđenu imovinu, založeni vlasnički instrument ili potraživanja reotkupa) odvojeno od druge imovine.
- (b) Ako preuzimatelj prodaje kolateral založen na njega, dužan je priznati prihod od prodaje i obavezu mjereno po fer vrijednosti za svoju obavezu vraćanja kolaterala.
- (c) Ako prenositelj ne izvršava obaveze prema uvjetima ugovora i nema više pravo nadoknaditi kolateral, dužan je prestati priznavati kolateral, i preuzimatelj je dužan priznati kolateral kao svoju imovinu početno mjerenu po fer vrijednosti, ili, ako je već prodao kolateral, prestati priznavati svoju obavezu vraćanja kolaterala.
- (d) Osim kako je osigurano podtačkom (c) prenositelj je dužan nastaviti voditi kolateral kao svoju imovinu i preuzimatelj nije dužan priznavati kolateral kao imovinu.

3.3 Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

- 3.3.1 Subjekt je dužan ukloniti finansijsku obavezu (ili dio finansijske obaveze) iz svog izvještaja o finansijskom položaju kada, i samo kada, je podmirena – tj. kada je obaveza određena ugovorom odbačena ili poništena ili ističe.
- 3.3.2 Zamjena između postojećeg zajmoprimca i zajmodavca dužničkog instrumenta sa suštinski različitim uvjetima treba se obračunavati kao gašenje izvorne finansijske obaveze i priznavanje nove finansijske obaveze. Slično tome, suštinska modifikacija uvjeta postojeće finansijske obaveze ili dijela iste (koja se može ili ne može pripisati finansijskim poteškoćama dužnika) treba se obračunati kao gašenje izvorne finansijske obaveze i priznavanje nove finansijske obaveze.
- 3.3.3 Razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske obaveze (ili dijela finansijske obaveze) ugašene ili prenesene na drugu stranu i plaćene naknade, uključujući bilo koju prenesenu nenovčanu imovinu ili preuzete obaveze, treba se priznati u dobiti ili gubitku.
- 3.3.4 Ako subjekt reotkupljuje dio finansijske obaveze, subjekt je dužan alocirati prethodni knjigovodstveni iznos finansijske obaveze između dijela koji se nastavlja priznavati i dijela koji se prestaje priznavati na osnovu relativne fer vrijednosti tih dijelova na datum reotkupa. Razlika između (a) knjigovodstvene vrijednosti iznosa alociranog na dio koji se prestaje priznavati i (b) plaćena naknada, uključujući bilo koju prenesenu nenovčanu imovinu ili preuzete obaveze, za dio koji se prestaje priznavati treba se priznati u dobiti ili gubitku.

Poglavlje 4 Klasifikacija

4.1 Klasifikacija finansijske imovine

4.1.1 Osim ako se ne primjenjuje tačka 4.1.5., subjekt je dužan klasificirati finansijsku imovinu kao naknadno mjerenu po amortiziranom trošku, fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili fer vrijednost kroz dobiti ili gubitak na osnovu:

- (a) poslovnog modela subjekta za upravljanje finansijskom imovinom i
- (b) ugovorne značajke novčanih tokova finansijske imovine.

4.1.2 Finansijsku imovinu treba mjeriti po amortiziranom trošku ako su ispunjena oba slijedeće navedena uvjeta:

- (a) finansijsku imovinu se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi i
- (b) ugovornim uvjetima finansijske imovine nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavnici izvanredno.

Tačkama B4.1.1. – B4.1.26. osigurane su smjernice za primjenu ovih uvjeta.

4.1.2A Finansijsku imovinu treba mjeriti po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba slijedeća uvjeta:

- (a) finansijsku imovinu se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i
- (b) ugovornim uvjetima finansijske imovine nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavnici izvanredno.

Tačke B4.1.1. – B4.1.26. pružaju smjernice za primjenu ovih uvjeta.

4.1.3 Za potrebe primjene tačaka 4.1.2. podtačke (b) i 4.1.2A. podtačke (b):

- (a) glavnica je fer vrijednost finansijske imovine pri početnom priznavanju. Tačkom B4.1.7B. osigurane su dodatne smjernice za značenje pojma glavnice.
- (b) kamata se sastoji od naknade za vrijeme vremenske vrijednosti novca, za kreditni rizik povezana sa izvanrednim iznosom glavnice tijekom određenog vremenskog perioda i drugim osnovnim rizicima i troškovima posudbe, kao i profitnom maržom. Tačkama B4.1.7A. i B4.1.9A – B4.1.9E osigurane su dodatne smjernice o značenju pojma glavnice, uključujući i značenje pojma vremenske vrijednosti novca.

4.1.4 Finansijsku imovinu treba mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha osim ako nije mjereno po amortiziranom trošku u skladu sa tačkom 4.1.2. ili po fer vrijednosti ostale sveobuhvatne dobiti u skladu sa tačkom

4.2.1A. Međutim subjekt može napraviti neopozivi izbor pri početnom priznavanju za određena ulaganja u *vlasničke instrumente* koji bi se inače mjerili po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kako bi prikazao naknade promjene fer vrijednosti u drugoj sveobuhvatnoj dobiti (vidjeti tačke 5.7.5. – 5.7.6.).

Opcija za određivanje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

- 4.1.5 Uspirkos tačkama 4.1.1 – 4.1.4. subjekt može, pri početnom priznavanju, neopozivo odrediti finansijsku imovinu kao mjereno po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako na taj način uklanja ili značajno smanjuje nedosljednost u mjerenju i priznavanju (što se ponekad odnosi na “računovodstvenu neusklađenost”) koja bi inače nastala mjerenjem imovine ili obaveza ili priznavanjem dobitaka i gubitaka od imovine i obaveza po različitim osnovama (vidjeti tačku B4.1.29. – B4.1.32.).

4.2 Klasifikacija finansijskih obaveza

- 4.2.1 Subjekt je dužan klasificirati sve finansijske obaveze kao naknadno mjerene po amortiziranom trošku, osim za::
- (a) *finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.* Takve obaveze, uključujući *derivatne instrumente* koje su obaveze, trebaju se naknadno mjeriti po fer vrijednosti.
 - (b) finansijske obaveze koje nastaju kada prijenos finansijske imovine ne ispunjava uvjet za prestanak priznavanja ili kada se primjenjuje pristup neprekinutog sudjelovanja. Tačke 3.2.15. i 3.2.17. primjenjuju se pri mjerenju takvih finansijskih obaveza.
 - (c) *ugovor o finansijskoj garanciji.* Nakon početnog priznavanja, izdavatelj takvog ugovora je dužan (osim ako se ne primjenjuje tačka 4.2.1. podtačka (a) ili (b)) naknadno mjeriti obavezu u iznosu većem od:
 - (i) iznosa ispravka gubitka određenog u skladu sa Odjeljkom 5.5. i
 - (ii) početno priznatog iznosa (vidjeti tačku 5.1.1.) umanjenog, kada je moguće, za kumulativni iznos prihoda priznatog u skladu sa načelima MSFI-ja 15.
 - (d) obaveze kojima se osiguravaju zajmovi po kamatnoj stopi ispod tržišne. Izdavatelj takve obaveze je dužan (osim ako se ne primjenjuje tačka 4.2.1.podtačka (a)) naknadno mjeriti obavezu u iznosu većem od:
 - (i) iznosa ispravka gubitka određenog u skladu sa Odjeljkom 5.5. i
 - (ii) početno priznatog iznosa (vidjeti tačku 5.1.1.) umanjenog za, kada je moguće, kumulativni iznos prihoda priznatog u skladu sa načelima MSFI-ja 15.

- (e) nepredviđena naknada koju je priznao stjecatelj u poslovnoj kombinaciji na koje se primjenjuje MSFI 3. Takva nepredviđena naknada treba se naknadno mjeriti po fer vrijednosti sa promjenama priznatim u dobiti ili gubitku.

Opcija za određivanje finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

- 4.2.2 Subjekt može, pri početnom priznavanju, neopozivo odrediti finansijsku obavezu kao mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ili gubitak kada je dozvoljen tačkom 4.3.5., ili kada bi na taj način nastale mnogo važniji podaci, jer ili:
- (a) uklanja ili značajno smanjuje nedosljednost u mjerenju i priznavanju (što se ponekad odnosi na “računovodstvenu neusklađenost”) koja bi inače nastala mjerenjem imovine ili obaveza ili priznavanje dobitaka i gubitaka od imovine ili obaveza na različitim osnovama (vidjeti tačke B4.1.29. – B4.1.32.); ili
 - (b) upravlja grupom finansijskih obaveza ili finansijske imovine i uspješnost te grupe se procjenjuje na osnovu fer vrijednosti, u skladu sa dokumentiranim upravljanjem rizikom ili strategijom ulaganja, i podaci o grupi su osigurani interno na toj osnovi osoblju ključnog rukovodstva subjekta (kako je definirano u MRS-u 24 *Objavljivanje povezanih strana*), primjerice, upravnom odboru izvršnom direktoru subjekta (vidjeti tačke B4.1.33. – B4.1.36).

4.3 Ugrađeni derivatni instrumenti

- 4.3.1 Ugrađeni derivatni instrument je sastavni dio hibridnog ugovora koji također uključuje nederivatni osnovni ugovor – sa učinkom da se neki od novčanih tokova kombiniranog instrumenta variraju na način sličan kao kod samostalnog derivatnog instrumenta. Ugrađeni derivatni instrument uzrokuje promjenu nekih ili svih novčanih tokova inače zahtijevanih ugovorom u skladu sa određenom kamatnom stopom, cijenom finansijskog instrumenta, cijenom robe, deviznim kursom, indeksom cijena ili kamata, kreditnim rejtingom ili kreditnim indeksom, ili drugom varijablom osiguranom u slučaju nefinansijske varijable, da ta varijabla nije specifična za jednu ugovornu stranu. Derivatni instrument koji je povezan sa *finansijskim instrumentom*, ali koji je na temelju ugovora prenosiv neovisno o tom instrumentu, ili koji ima drugu stranku u odnosu na taj instrument, nije ugrađeni derivatni instrument nego je to zasebni finansijski instrument.

Hibridni ugovori sa finansijskom imovinom kao osnovnim ugovorom

- 4.3.2 Ako hibridni ugovor sadrži osnovni ugovor koje je imovina iz djelokruga ovog Standarda, subjekt treba primjenjivati zahtjeve iz tačaka 4.1.1. – 4.1.5 na cijeli hibridni ugovor.

Ostali hibridni ugovori

- 4.3.3 Ako hibridni ugovor sadrži osnovni ugovor koji nije imovina iz djelokruga ovog Standarda, ugrađeni derivatni instrument treba se odvojiti od osnovnog ugovora i obračunati se kao derivatni instrument prema ovom Standardu ako, i samo ako:
- (a) ekonomske značajke i rizici ugrađenog derivatnog instrumenta nisu usko povezani sa ekonomskim značajkama i rizicima osnovnog ugovora (vidjeti tačku B4.3.5. i B4.3.8.);
 - (b) odvojeni instrument sa istim uvjetima kao ugrađeni derivatni instrument zadovoljava definiciju derivatnog instrumenta; i
 - (c) hibridni ugovor nije mjereno po fer vrijednosti sa promjenama fer vrijednosti priznatim u dobiti ili gubitku (tj. Derivatni instrument koji je ugrađen u finansijsku obavezu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha nije odvojen).
- 4.3.4 Ako je ugrađeni derivatni instrument odvojen, osnovni ugovor treba se obračunati u skladu sa odgovarajućim Standardima. Ovaj standard ne naglašava treba li ugrađeni derivatni instrument biti prikazan odvojeno u izvještaju o finansijskom položaju.
- 4.3.5 Usprkos tačkama 4.3.3. i 4.3.4., ako ugovor sadrži jedan ili više ugrađenih derivatnih instrumenata i osnovni ugovor nije imovina iz djelokruga ovog Standarda, subjekt može odrediti cijeli hibridni ugovor po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha osim ako:
- (a) ugrađeni derivatni instrument(i) ne mijenja značajno novčane tokove koji bi se inače zahtijevali ugovorom; ili
 - (b) jasno je manjom ili bez analize kada se prvo uzima u obzir sličan hibridni instrument da je odvajanje od ugrađenog derivatnog instrumenta zabranjeno, kao što je opcija plaćanja unaprijed ugrađena u zajam koji dozvoljava imatelju da unaprijed plati zajam u iznosu približnom njegovom amortiziranom trošku.
- 4.3.6 Ako se od subjekta ovim Standardom zahtijeva da odvoji ugrađeni derivatni instrument iz njegovog osnovnog ugovora, ali nije u mogućnosti mjeriti ugrađeni derivatni instrument odvojeno ili pri stjecanju ili na kraju naknadnog finansijskog izvještajnog perioda, dužan je odrediti cijeli hibridni ugovor po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.
- 4.3.7 Ako subjekt nije u mogućnosti pouzdano izmjeriti fer vrijednost ugrađenog derivatnog instrumenta na osnovu njegovih uvjeta i odredbi, fer vrijednost ugrađenog derivatnog instrumenta je razlika između fer vrijednosti hibridnog ugovora i fer vrijednosti osnovnog ugovora. Ako subjekt nije u mogućnosti izmjeriti fer vrijednost ugrađenog derivatnog instrumenta koristeći ovu metodu, primjenjuje se tačka 4.3.6. i hibridni ugovor se određuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

4.4 Reklasifikacija

- 4.4.1 Kada, i samo kada, subjekt mijenja svoj poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom dužan je reklasificirati svu obuhvaćenu

finansijsku imovinu u skladu sa tačkama 4.1.1. – 4.1.4. Vidjeti tačke 5.6.1. – 5.6.7., B4.4.1. – B4.4.3. i B5.6.1. – B5.6.2. za dodatne smjernice o reklasifikaciji finansijske imovine.

4.4.2 Subjekt ne smije reklasificirati bilo koju finansijsku obavezu.

4.4.3 Slijedeće promjene okolnosti nisu reklasifikacije za potrebe tačaka 4.4.1.–4.4.2.:

- (a) Stavka koja je bila prethodno određeni i efektivni instrument zaštite u zaštiti novčanog toka ili zaštiti neto ulaganja više ne ispunjava uvjete za to;
- (b) Stavka postaje određeni i efektivni instrument zaštite u zaštiti novčanog toka ili zaštiti neto ulaganja; i
- (c) promjene u mjerenju u skladu sa Odjeljkom 6.7.

Poglavlje 5 Mjerenje

5.1 Početno mjerenje

5.1.1 Osim za potraživanja od kupaca iz djelokruga tačke 5.1.3., pri početnom priznavanju, subjekt je dužan mjeriti finansijsku imovinu ili finansijsku obavezu po njenoj fer vrijednost, u slučaju da se ne prikazuje finansijsku imovinu ili finansijska obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha oni se uvećavaju za transakcijske troškove koji se izravno mogu pripisati stjecanju ili izdavanju finansijske imovine ili finansijske obaveze.

5.1.1A Međutim, ako se fer vrijednost finansijske imovine ili finansijske obaveze pri početnom priznavanju razlikuje od transakcijske cijene, subjekt je dužan primjenjivati tačku B5.1.2A.

5.1.2 Ako subjekt koristi obračun na datum izmirenja za imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku, imovina se početno priznaje po svojoj fer vrijednosti na datum trgovanja (vidjeti tačke B3.1.3. – B3.1.6.).

5.1.3 Usprkos zahtjevima iz tačke 5.1.1., pri početnom priznavanju, subjekt je dužan mjeriti potraživanja od kupaca koja nemaju značajnu finansijsku komponentu (određena u skladu sa MSFI-jem 15) po njihovoj transakcijskoj cijeni (kako je definirano u MSFI-ju 15).

5.2 Naknadno mjerenje finansijske imovine

5.2.1 Nakon početnog priznavanja, subjekt je dužan mjeriti finansijsku imovinu u skladu sa tačkama 4.1.1. – 4.1.5. po:

- (a) **amortiziranom trošku;**
- (b) **fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit; ili**
- (c) **fer vrijednost kroz bilans uspjeha.**

5.2.2 Subjekt je dužan primijeniti zahtjeve za umanjenje iz Odjeljka 5.5. na finansijsku imovinu koja je mjerena po amortiziranom trošku u skladu sa tačkom 4.1.2. i na finansijsku imovinu koja je mjerena po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A.

- 5.2.3 **Subjekt je dužan primjenjivati zahtjeve računovodstva zaštite iz tačaka 6.5.8. – 6.5.14.(i, ako je primjenjivo, tačke 89-94 MRS-a 39 za fer vrijednost računovodstva zaštite za zaštitu portfelja od kamatnog rizika) na finansijsku imovinu koje je određeno kao zaštitna stavka.¹**

5.3 Naknadno mjerenje finansijskih obaveza

- 5.3.1 **Nakon početnog priznavanja, subjekt je dužan mjeriti finansijsku obavezu u skladu sa tačkama 4.2.1. – 4.2.2.**
- 5.3.2 **Subjekt je dužan primijeniti zahtjeve računovodstva zaštite iz tačaka 6.5.8. – 6.5.14. (i, ako je primjenjivo, tačke 89-94 MRS-a 39 za fer vrijednost računovodstva zaštite za zaštitu portfelja od kamatnog rizika) na finansijsku obavezu koja je određena kao zaštićena Stavka.**

5.4 Mjerenje po amortiziranom trošku

Finansijska imovina

Metoda efektivne kamatne stope

- 5.4.1 **Prihod od kamata izračunava se korištenjem metode efektivne kamate stope (vidjeti Dodatak A i tačke B4.5.1. – B5.4.7.). Pri obračunu se efektivna kamatna stopa primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine osim za:**
- (a) ***kupljene ili nastale finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke. Za tu finansijsku imovinu, subjekt je dužan primjenjivati kreditno usklađenu efektivnu kamatnu stopu na amortizirani trošak finansijske imovine od početnog priznavanja.***
 - (b) ***finansijska imovina koja nije kupljena ili nastala finansijska imovina umanjene vrijednosti ali je naknadno postala finansijska imovina umanjene vrijednosti. Za takvu finansijsku imovinu subjekt je dužan primijeniti efektivnu kamatnu stopu na amortizirani trošak finansijske imovine u slijedećim izvještajnim periodima.***
- 5.4.2 **Subjekt koji, u izvještajnom periodu, računa prihod od kamate primjenjujući metodu efektivne kamate na amortizirani trošak finansijske imovine u skladu sa tačkom 5.4.1. podtačkom (b), dužan je, u slijedećim izvještajnim periodima, računati prihod od kamate primjenjujući efektivnu kamatnu stopu na bruto knjigovodstvenu vrijednost ako se kreditni rizik na finansijski instrument poboljšava tako da finansijsku imovinu se više ne umanjuje za kreditne gubitke i umanjnje se može objektivno povezati sa događajem koji je nastao nakon primjene zahtjeva iz tačke 5.4.1. podtačke (b) (kao što je umanjnje kreditnog rejtinga zajmodavatelja).**

¹ U skladu sa tačkom 7.2.21., subjekt može odabrati kao svoju računovodstvenu politiku nastaviti primjenjivati zahtjeve računovodstva zaštite iz MRS-a 39 umjesto zahtjeva iz Poglavlja 6 ovog Standarda. Ako je subjekt ovo odabrao, napomene u ovom Standardu određenim zahtjevima računovodstva zaštite iz Poglavlja 6 nisu značajne. Umjesto toga subjekt primjenjuje značajne zahtjeve računovodstva zaštite iz MRS-a 39.

Izmjena ugovornih novčanih tokova

- 5.4.3 Kada se ugovorni novčani tokovi financijske imovine ponovno ugovaraju ili se drugačije mijenjaju i ponovno ugovaranje ili izmjena ne rezultira prestankom priznavanja tog financijske imovine u skladu sa ovim Standardom, subjekt je dužan ponovno izračunati bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine i dužan je priznati dobit ili gubitak od *izmjene u dobiti ili gubitku*. Bruto knjigovodstvena vrijednost financijske imovine treba se ponovno izračunati po sadašnjoj vrijednosti ponovno ugovorenih ili izmijenjenih ugovornih novčanih tokova koji su diskontirani po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi financijske imovine (ili kreditno usklađenom kamatnom stopom za kupljenu ili nastalu financijsku imovinu umanjene vrijednosti) ili, kada je primjenjivo, po revidiranoj efektivnoj kamatnoj stopi izračunatoj u skladu sa tačkom 6.5.10. Bilo koji nastali troškovi ili naknade usklađuju knjigovodstvenu vrijednost izmijenjenog financijske imovine i amortiziraju se tijekom preostalog razdoblja izmijenjene financijske imovine.

Otpis

- 5.4.4 Subjekt je dužan izravno smanjiti bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine kada subjekt nema razumna očekivanja o nadoknadi financijske imovine u cijelosti ili dijelu. Otpis označava prestanak priznavanja (vidjeti tačku B3.2.16(r)).

5.5 Umanjenje vrijednosti

Priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Općeniti pristup

- 5.5.1 Subjekt priznaje rezervacije za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke od financijske imovine koji se mjeri u skladu sa tačkama 4.1.2. ili 4.1.2A., potraživanja za najmove, ugovornu imovinu ili obavezu za najam i ugovor o financijskoj garanciji na koje se primjenjuju zahtjevi za umanjnjem u skladu sa tačkama 2.1. podtačkom (g), 4.2.1. podtačkom (c) ili 4.2.1. podtačkom (d).
- 5.5.2 Subjekt je dužan primjenjivati zahtjeve za umanjenje vrijednosti za priznavanje i mjerenje rezervacija za financijsku imovinu koje se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A. Međutim, rezervacija za umanjenje vrijednosti treba se priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i ne smije smanjiti knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine u izvještaju o financijskom položaju.
- 5.5.3 **Podliježući tačkama 5.5.13. – 5.5.16, na svaki izvještajni datum, subjekt je dužan mjeriti rezervacije za umanjenje vrijednosti za financijski instrument u iznosu koji je jednak trajanju očekivanih kreditnih gubitaka ako se kreditni rizik za taj financijski instrument značajno povećao od početnog priznavanja.**
- 5.5.4 Cilj zahtjeva za umanjenje vrijednosti je priznati trajanje očekivanih kreditnih gubitaka za sve financijske instrumente za koje postoji značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja – bez obzira je li procijenjen na

pojedinačnoj ili ukupnoj osnovi – uzimajući u obzir sve razumne i prihvatljive podatke, uključujući one koji su dalekosežni.

- 5.5.5 Podliježući tačkama 5.5.13. – 5.5.16., ako se, na izvještajni datum, kreditni rizik na finansijski instrument nije značajno povećao od početnog priznavanja, subjekt je dužan mjeriti ispravak gubitka za taj finansijski instrument u iznosu jednakom 12-mjesečnim očekivanim kreditnim gubicima.**
- 5.5.6 Za obaveze po najmu i ugovore o finansijskoj garanciji, datum na koji subjekt postaje strana u neopozivoj obavezi treba se smatrati datumom početnog priznavanja za potrebe primjene zahtjeva za umanjenjem.
- 5.5.7 Ako je subjekt mjerio ispravak gubitka za finansijski instrument u iznosu jednakom trajanju očekivanih kreditnih gubitaka u prethodnom izvještajnom period, ali određuje u tekućem izvještajnom period da se više ne ispunjava tačka 5.5.3., subjekt je dužan mjeriti ispravak gubitka u iznosu jednakom 12-mjesečnim očekivanim kreditnim gubicima u tekućem izvještajnom periodu.
- 5.5.8 Subjekt je dužan priznati u dobit ili gubitak, kao dobit ili gubitak od umanjenja vrijednosti, iznos očekivanih kreditnih gubitaka (ili poništenja) koji treba uskladiti ispravak gubitka na izvještajni datum u iznosu koji se treba priznati u skladu sa ovim Standardom.

Određivanje značajnih povećanja kreditnog rizika

- 5.5.9 Na svaki izvještajni datum, subjekt je dužan procijeniti je li se značajno povećao kreditni rizik za finansijski instrumenti od početnog priznavanja. Kada vrši procjenu, subjekt je dužan koristiti promjene rizika od neplaćanja nastale tijekom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta umjesto promjene iznosa očekivanih kreditnih gubitaka. Kako bi izvršio procjenu, subjekt je dužan usporediti rizik od neplaćanja nastao za finansijski instrument na izvještajni datum sa rizikom neplaćanja nastalim za finansijski instrument na datum početnog priznavanja te je dužan uzeti u obzir razumne i prihvatljive podatke, koji su dostupni bez pretjeranog troška ili napora, koji su pokazatelj značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- 5.5.10 Subjekt može pretpostaviti da se kreditni rizik finansijskog instrumenta nije značajno povećao od početnog priznavanja ako se odredi da finansijski instrument ima nizak kreditni rizik na izvještajni datum (vidjeti tačke B5.5.22. – B5.5.24.)
- 5.5.11 Ako su razumni i prihvatljivi dalekosežni podaci dostupni bez pretjeranog troška ili napora, subjekt se ne može samo osloniti na prošle dospjele podatke pri određivanju je li se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja. Međutim, kada podaci koji su dalekosežniji nego prethodni dospjeli (ili na pojedinačnoj ili ukupnoj osnovi) nisu dostupni bez pretjeranog troška ili napora, subjekt može koristiti prošle dospjele podatke pri određivanju je li bilo značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja. Bez obzira na način na koji subjekt procijenjuje značajno povećanje kreditnog rizika, postoji oboriva pretpostavka da se kreditni rizik za finansijsku imovinu značajno povećao od početnog priznavanja kada ugovorna plaćanja kasne više od 30 dana. Subjekt može opovrgnuti ovu pretpostavku ako subjekt raspoložbe sa razumnim i prihvatljivim podacima koji su dostupni bez pretjeranog troška ili napora, koji pokazuju kako se kreditni rizik nije značajno povećao od početnog priznavanja čak iako ugovorna plaćanja kasne više od 30 dana. Kada subjekt određuje da

postoji značajno povećanje kreditnog rizika prije nego ugovorna plaćanja kasne više od 30 dana, oboriva pretpostavka se ne primjenjuje.

Izmijenjena finansijska imovina

- 5.5.12 Ako su ugovorni novčani tokovi od finansijske imovine ponovno ugovoreni ili izmijenjeni i finansijsku imovinu se prestalo priznavati, subjekt je dužan procijeniti je li bilo značajnog povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta u skladu sa tačkom 5.5.3. uspoređujući:
- (a) rizik od neplaćanja koji nastaje na izvještajni datum (zasnovan na izmijenjenim uvjetima ugovora); i
 - (b) rizik od neplaćanja koji nastaje pri početnom priznavanju (zasnovan izvornim, neizmijenjenim uvjetima ugovora)

Kupljena ili stvorena finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke

- 5.5.13 **Uprkos tačkama 5.5.3. i 5.5.5., na izvještajni datum, subjekt kao rezervacije za umanjene vrijednosti za kupljenu ili stvorenu finansijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke priznaje samo kumulativne promjene očekivanih kreditnih gubitaka tokom vijeka trajanja do kojih dođe nakon početnog priznavanja.**
- 5.5.14 Na svaki izvještajni datum, subjekt je dužan priznati u dobiti ili gubitku iznos promjene u trajanju očekivanih kreditnih gubitaka kao dobit ili gubitak od umanjena. Subjekt je dužan priznati povoljne promjene u trajanju očekivanih kreditnih gubitaka kao dobit od umanjena vrijednosti, čak i ako su očekivani kreditni gubici manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su bili uključeni u procijenjene novčane tokove pri početnom priznavanju.

Pojednostavljeni pristup za potraživanja od kupaca, ugovornu imovinu i potraživanja za najmove

- 5.5.15 **Usprkos tačkama 5.5.3. i 5.5.5., subjekt je uvijek dužan mjeriti rezervacije za umanjene vrijednosti u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima određenog vijeka trajanja za:**
- (a) **potraživanja od kupaca ili ugovornu imovinu koji nastaju iz transakcija koje su iz djelokruga MSFI-ja 15; i koji**
 - (i) **ne sadrže značajnu finansijsku komponentu (ili kada subjekt primjenjuje praktičan način za ugovore koji traju jednu godinu ili više) u skladu sa MSFI-jem 15; ili**
 - (ii) **sadrže značajnu finansijsku komponentu u skladu sa MSFI-jem 15, ako subjekt izabere kao svoju računovodstvenu politiku mjeriti ispravak gubitka u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima određenog vijeka trajanja. Ta računovodstvena politika treba se primijeniti na sva takva potraživanja prema kupcima ili ugovornu imovinu ali se može primijeniti odvojeno na potraživanja od kupaca i ugovornu imovinu.**

- (b) **potraživanja po najmovima koja nastaju iz transakcija koje su iz djelokruga MRS-a 17, ako subjekt izabere kao svoju računovodstvenu politiku mjeriti ispravak gubitka u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima određenog vijeka trajanja. Ta računovodstvena politika treba se primijeniti na sva potraživanja po najmovima ali se može primijeniti odvojeno na potraživanja po finansijskim i poslovnim najmovima.**

5.5.16 Subjekt može odabrati svoju računovodstvenu politiku za potraživanja prema kupcima, potraživanja po najmu i ugovornu imovinu neovisno jedno od drugog.

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

5.5.17 **Subjekt je dužan mjeriti očekivane kreditne gubitke od finansijskih instrumenata na način koji odražava:**

- (a) **nepristran i ponderiran iznos vjerojatnosti koji je određen procjenom raspona mogućih ishoda;**
- (b) **vremensku vrijednost novca; i**
- (c) **razumne i prihvatljive podatke koji su dostupni bez pretjeranog troška ili napora na izvještajni datum o prošlim događajima, trenutnim uvjetima i predviđanjima budućih ekonomskih uvjeta.**

5.5.18 Pri mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka, subjekt ne treba nužno utvrditi svaki mogući scenarij. Međutim, dužan je uzeti u obzir rizik ili vjerovatnost da nastaje kreditni rizik odražavajući vjerovatnost da kreditni rizik nastane i ne nastane, čak i ako je vjerovatnost nastanka kreditnog rizika jako mala.

5.5.19 Maksimalan period koji se uzima u obzir pri mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka je maksimalni ugovorni period (uključujući opcije produženja) tijekom kojeg je subjekt izložen kreditnom riziku a ne duži period, čak i ako je taj duži period u skladu sa poslovnom praksom.

5.5.20 Međutim, neki finansijski instrumenti uključuju i zajam i neiskorištenu sastavnicu obaveze i ugovorna sposobnost subjekta da zahtjeva ponovno plaćanje i poništi neiskorištenu sastavnicu obaveze ne ograničava izloženost subjekta kreditnim gubicima na ugovorni otkazni period. Za takve finansijske instrumente, i samo takve finansijske instrumente, subjekt je dužan mjeriti očekivane kreditne gubitke tijekom perioda u kojem je subjekt izložen kreditnom riziku i očekivani kreditni gubici se ne bi izbjegli djelovanjem upravljanja kreditnim rizikom, čak i da se taj period produži preko ugovornog otkaznog perioda.

5.6 Reklasifikacija finansijske imovine

5.6.1 **Ako subjekt reklasificira finansijsku imovinu u skladu sa tačkom 4.4.1., dužan je primijeniti reklasifikaciju prospektivno od datuma reklasifikacije. Subjekt ne smije ponoviti nikakve prethodno priznate dobitke, gubitke (uključujući dobitke ili gubitke od umanjenja) ili kamate. Tačkama 5.6.2. – 5.6.7. dati su zahtjevi za reklasifikaciju.**

5.6.2 **Ako subjekt reklasificira finansijsku imovinu izvan kategorije mjerenja amortiziranog troška i u fer vrijednost kroz bilans uspjeha ili kategoriju**

mjerenja gubitka, njegova fer vrijednost se mjeri na datum reklasifikacije. Svaki dobitak ili gubitak koji nastaje od razlike između prethodnog amortiziranog troška finansijske imovine i fer vrijednosti priznaje se u dobit ili gubitak.

- 5.6.3 Ako subjekt reklasificira finansijsku imovinu izvan fer vrijednosti kroz kategoriju mjerenja dobiti ili gubitka i u kategoriju mjerenja amortiziranog troška, njegova fer vrijednost na datum reklasifikacije postaje njegova nova bruto knjigovodstvena vrijednost. (Vidjeti tačku B5.6.2. za smjernice za određivanje efektivne kamatne stope i ispravka gubitka na datum reklasifikacije.)
- 5.6.4 Ako subjekt reklasificira finansijsku imovinu izvan kategorije mjerenja amortiziranog troška i u fer vrijednost kroz kategoriju mjerenja ostale sveobuhvatne dobiti, njegova fer vrijednost mjeri se na datum reklasifikacije. Svaki dobitak ili gubitak koji nastaje iz razlike između prethodnog amortiziranog troška finansijske imovine i fer vrijednosti priznaje se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Efektivna kamatna stopa i mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka nisu usklađeni kao rezultat reklasifikacije. (Vidjeti tačku B5.6.1.)
- 5.6.5 Ako subjekt reklasificira finansijsku imovinu izvan fer vrijednosti kroz kategoriju mjerenja ostale sveobuhvatne dobiti i u kategoriju mjerenja amortiziranog troška, finansijsku imovinu je reklasificirano po njegovoj fer vrijednosti na datum reklasifikacije. Međutim, ukupni dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u drugoj sveobuhvatnoj dobiti uklonjen je iz kapitala i usklađen sa fer vrijednosti finansijske imovine na datum reklasifikacije. Kao rezultat, finansijsku imovinu se mjeri na datum reklasifikacije kao da je bilo uvijek mjereno po amortiziranom trošku. Ovo usklađenje utječe na ostalu sveobuhvatnu dobit ali ne utječe na dobit ili gubitak i s toga nije usklađenje reklasifikacije (vidjeti MRS 1 *Prezentacija finansijskih izvještaja*). Efektivna kamatna stopa i mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka nisu usklađeni kao rezultat reklasifikacije. (Vidjeti tačku B5.6.1.)
- 5.6.6 Ako subjekt reklasificira finansijsku imovinu izvan fer vrijednosti kroz kategoriju mjerenja dobiti ili gubitka i u fer vrijednost kroz kategoriju mjerenja ostale sveobuhvatne dobiti, finansijsku imovinu nastavlja se mjeriti po fer vrijednosti. (Vidjeti tačku B5.6.2. za smjernice za određivanje efektivne kamatne stope i ispravka gubitka na datum reklasifikacije.)
- 5.6.7 Ako subjekt reklasificira finansijsku imovinu izvan fer vrijednosti kroz kategoriju mjerenja ostale sveobuhvatne dobiti i u fer vrijednost kroz kategoriju mjerenja dobiti ili gubitka, finansijsku imovinu nastavlja se mjeriti po fer vrijednosti. Ukupni dobitak ili gubitak prethodno priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasificiran je iz kapitala u dobit ili gubitak kao usklađenje reklasifikacije (vidjeti MRS 1) na datum reklasifikacije.

5.7 Dobici i gubici

- 5.7.1** Dobit ili gubitak od finansijske imovine ili finansijske obaveze koji se mjeri po fer vrijednosti treba se priznati u dobiti ili gubitku osim ako nije:
- (a) dio odnosa zaštite od rizika (vidjeti tačke 6.5.8. – 6.5.14. i, ako je primjenjivo, tačke 89-94 MRS-a 39 za računovodstvo zaštite fer vrijednosti za zaštitu portfelja od kamatnog rizika);
 - (b) ulaganje u vlasnički instrument i subjekt nije odabrao prikazati dobitke ili gubitke od tog ulaganja u drugoj sveobuhvatnoj dobiti u skladu sa tačkom 5.7.5.;
 - (c) finansijska obaveza određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i subjekt ne treba prikazati učinke promjena u *kreditnom riziku* obaveze u drugoj sveobuhvatnoj dobiti u skladu sa tačkom 5.7.7.; ili
 - (d) finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A. i ako subjekt ne treba priznati neke promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u skladu sa tačkom 5.7.10.
- 5.7.1A** *Dividende* su priznate u dobiti ili gubitku samo ako:
- (a) je utvrđeno pravo subjekta da primi isplatu dividende;
 - (b) je vjerovatno da će ekonomske koristi povezane sa tom dividendom ići subjektu; i
 - (c) iznos dividende se može pouzdano izmjeriti.
- 5.7.2** Dobit ili gubitak od finansijske imovine mjereno po amortiziranom trošku i koji nije dio odnosa zaštite od rizika (vidjeti tačke 6.5.8. – 6.5.14. i, ako je primjenjivo, tačke 89-94 MRS-a 39 za računovodstvo zaštite fer vrijednosti za zaštitu portfelja od kamatnog rizika) treba se priznati u dobit ili gubitak kada se finansijsku imovinu prestaje priznavati, reklasificirati u skladu sa tačkom 5.6.2., kroz proces amortizacije ili kako bi se priznao dobit ili gubitak od umanjenja. Subjekt je dužan primijeniti tačke 5.6.2. i 5.6.4. ako reklasificira finansijsku imovinu izvan kategorije mjerenja amortiziranog troška. Dobit ili gubitak od finansijske obaveze koji se mjeri po amortiziranom trošku i koji nije dio odnosa zaštite od rizika (vidjeti tačke 6.5.8. – 6.5.14. i, ako je primjenjivo tačke 89-94 MRS-a 39 za računovodstvo zaštite fer vrijednosti za zaštitu portfelja od kamatnog rizika) treba se priznati u dobiti ili gubitku kada se finansijska obaveza prestaje priznavati i kroz proces amortizacije. (Vidjeti tačku B5.7.2. za smjernice za dobitke ili gubitke od kursnih razlika).
- 5.7.3** Dobit ili gubitak od finansijske imovine ili finansijskih obaveza koje su zaštićene stavke u odnosu zaštite od rizika trebaju se priznati u skladu sa tačkama 6.5.8. – 6.5.14. i, ako je primjenjivo, tačkama 89-94 MRS-a 39 za računovodstvo zaštite fer vrijednosti za zaštitu portfelja od kamatnog rizika.
- 5.7.4** Ako subjekt priznaje finansijsku imovinu koristeći obračun na datuma podmjerenja (vidjeti tačke 3.1.2, B3.1.3. i B3.1.6.) svaka promjena fer vrijednosti imovine primljene tijekom između datuma trgovine i datuma

podmirenja ne priznaje se za imovinu mjerenu po amortiziranom trošku. Za imovinu mjerenu po fer vrijednosti, međutim, promjena fer vrijednosti treba se priznati u dobiti ili gubitku ili u drugoj sveobuhvatnoj dobiti, kako je prikladno u skladu sa tačkom 5.7.1. Datum trgovine treba se smatrati datumom početnog priznavanja za potrebe primjene zahtjeva za umanjnjem vrijednosti.

Ulaganja u vlasničke instrumente

- 5.7.5 Pri početnom priznavanju, subjekt može napraviti neopozivi izbor kako bi prikazao u drugoj sveobuhvatnoj dobiti naknadne promjene fer vrijednosti ulaganja u vlasnički instrument iz djelokruga ovog Standarda koji nije niti *namijenjen za trgovinu* niti nepredviđena naknada koju je priznao stjecatelj u poslovnom spajanju na koje se primjenjuje MSFI 3. (Vidjeti tačku B5.7.3. za smjernice za dobitke ili gubitke od kursnih razlika).
- 5.7.6 Ako subjekt napravi izbor iz tačke 5.7.5., dužan je priznati u dobiti ili gubitku dividende od tog ulaganja u skladu sa tačkom 5.7.1A.

Obaveze određene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

- 5.7.7 Subjekt je dužan prikazati dobit ili gubitak od finansijske obaveze koja je određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa tačkom 4.2.2. ili tačkom 4.3.5. kako slijedi:
- (a) Iznos promjene fer vrijednosti finansijske obaveze koji se može pripisati promjenama u kreditnom riziku te obaveze treba se prikazati u drugoj sveobuhvatnoj dobiti (vidjeti tačke B5.7.13. – B5.7.20.), i
 - (b) preostali iznos promjene fer vrijednosti obaveze treba se prikazati u dobiti ili gubitku
- osim ako promatranje učinaka promjena u kreditnom riziku obaveze opisano podtačkom (a) ne bi stvorilo ili povećalo računovodstvenu neusklađenost u dobiti ili gubitku (u tom slučaju se primjenjuje tačka 5.7.8.). Tačkama B5.7.5. – B5.7.7. i B5.7.10. – B5.7.12. osiguravaju se smjernice za određivanje je li računovodstvena neusklađenost stvorena ili uvećana.
- 5.7.8 Ako bi zahtjevi iz tačke 5.7.7. stvorili ili povećali računovodstvenu neusklađenost u dobiti ili gubitku, subjekt je dužan prikazati sve dobitke i gubitke od te obaveze (uključujući učinke promjena kreditnog rizika te obaveze) u dobiti ili gubitku.
- 5.7.9 Usprkos zahtjevima iz tačaka 5.7.7. i 5.7.8., subjekt je dužan prikazati u dobiti ili gubitku sve dobiti i gubitke od obaveza po najmu i ugovora o finansijskoj garanciji koji su određeni po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

- 5.7.10** Dobit ili gubitka od finansijske imovine mjenenog po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A treba se priznati u drugoj sveobuhvatnoj dobiti, osim za dobitke i gubitke od umanjenja vrijednosti (vidjeti Odjeljak 5.5.) i dobitke i gubitke od kursnih razlika (vidjeti tačke B5.7.2. – B5.7.2A.), dok se finansijsku imovinu nije prestalo priznavati ili nije reklasificirano. Kada se finansijsku imovinu prestane priznavati ukupna dobit ili gubitak prethodno priznat u drugoj sveobuhvatnoj dobiti se reklasificira iz kapitala u dobit ili gubitka kao usklađenje reklasifikacije (vidjeti MRS 1). Ako se finansijsku imovinu reklasificira iz fer vrijednosti kroz kategoriju mjerenja ostale sveobuhvatne dobiti, subjekt je dužan obračunati ukupnu dobit ili gubitka prethodno priznat u drugoj sveobuhvatnoj dobiti u skladu sa tačkama 5.6.5.i 5.6.7. Kamata izračunata korištenjem metode efektivne kamatne stope priznaje se u dobiti ili gubitku.
- 5.7.11** Kako je opisano tačkom 5.7.10., ako se finansijsku imovinu mjeri po fer vrijednosti kroz drugi sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A., iznosi priznati u dobiti ili gubitku su isti kao iznosi koji bi se priznali u dobiti ili gubitku da se finansijsku imovinu mjeri po amortiziranom trošku.

Poglavlje 6 Računovodstvo zaštite od rizika

6.1 Cilj i djelokrug računovodstva zaštite od rizika

- 6.1.1** Cilj računovodstva zaštite od rizika je prikazati, u finansijskim izvještajima, učinke aktivnosti subjekta u upravljanju rizikom koji koriste finansijske instrumente kako bi upravljali izloženostima koje nastaju od određenih rizika koji bi mogli utjecati na dobit ili gubitak (ili ostalu sveobuhvatnu dobit, u slučaju ulaganja u vlasničke instrumente za koje je subjekt izabrao prikazati promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u skladu s tačkom 5.7.5). Ovakav pristup ima za cilj prenijeti suštinu instrumenata zaštite na koje se primjenjuje računovodstvo zaštite kako bi se omogućio uvid u njihovu namjenu i učinak.
- 6.1.2** Subjekt može izabrati odrediti odnos zaštite od rizika između instrumenta zaštite i zaštićene stavke u skladu sa tačkama 6.2.1. – 6.3.7. i B6.2.1. – B6.3.25.. Za odnos zaštite koji ispunjava kriterije za priznavanje, subjekt je dužan obračunati dobit ili gubitak od instrumenta zaštite i zaštićene stavke u skladu sa tačkama 6.5.1. – 6.5.14. i B6.5.1. – B6.5.28. Kada je zaštićena stavka skupina stavki, subjekt je dužan ispuniti i dodatne zahtjeve iz tačaka 6.6.1. – 6.6.6. i B6.6.1. – B6.6.16.
- 6.1.3** Za fer vrijednost zaštite izloženosti riziku kamatne stope portfelja finansijske imovine ili finansijskih obaveza (i samo za takvu zaštitu), subjekt može primijeniti zahtjeve računovodstva zaštite iz MRS-a 39 umjesto onih iz ovog Standarda. U tom slučaju, subjekt također treba primijeniti određene zahtjeve za fer vrijednost računovodstva zaštite za zaštitu portfolio od rizika kamatne stope i odrediti kao zaštićenu stavku iznos u valuti (vidjeti tačke 81A., 89A. i AG14. – AG134. MRS-a 39).

6.2 Instrumenti zaštite od rizika

Instrumenti koji su primjereni kao instrumenti zaštite od rizika

- 6.2.1 Derivatni instrument mjereno po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha može se odrediti kao instrument zaštite od rizika, osim za neke pisane opcije (vidjeti tačku B6.2.4.).
- 6.2.2 Nederivatnu finansijsku imovinu ili nederivatnu obavezu mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha može se odrediti kao instrument zaštite od rizika, osim ako određena finansijska obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha za koju iznos promjene fer vrijednosti koji se može pripisati promjenama kreditnog rizika te obaveze nije prikazana u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u skladu sa tačkom 5.7.7. Za zaštitu od rizika promjene deviznog kursa, sastavnica deviznog kursa nederivatne finansijske imovine ili nederivatne finansijske obaveze može se odrediti kao instrument zaštite ako nije ulaganje u vlasnički instrument za koji je subjekt izabrao prikazati promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u skladu sa tačkom 5.7.5.
- 6.2.3 Za potrebe računovodstva zaštite od rizika, samo ugovori sa strankom koja izvan izvještajnog subjekta (tj. izvan skupine ili pojedinačnog subjekt o kojem se izvještava) mogu se odrediti kao instrumenti zaštite od rizika.

Određivanje instrumenata zaštite od rizika

- 6.2.4 Instrument koji je primjeren za instrument zaštite od rizika treba se odrediti u cijelosti kao instrument zaštite. Jedine dozvoljene iznimke su:
- (a) odvajanje unutarnje vrijednosti i vremenske vrijednosti ugovora o opciji i određivanje kao instrumenta zaštite od rizika samo promjene unutarnje vrijednosti opcije a ne promjene u vremenskoj vrijednosti (vidjeti tačke 6.5.15. i B6.5.29- B6.5.33.);
 - (b) odvajanje terminskog elementa i spot elementa terminskog ugovora i određivanje kao instrumenta zaštite samo promjene vrijednosti spot elementa terminskog ugovora a ne terminskog elementa; slično tome, raspon devizne osnovice može se odvojiti i isključiti iz određivanja finansijskog elementa kao instrumenta zaštite (vidjeti tačku 6.5.16. i B6.5.34. – B6.5.39); i
 - (c) dio čitavog instrumenta zaštite, kao što je 50 procenata nominalnog iznosa, može se odrediti kao instrument zaštite u odnosu zaštite. Međutim, instrument zaštite ne treba se odrediti za dio njegove promjene fer vrijednosti koja nastaje samo iz dijela vremenskog perioda tijekom kojeg vrijedi instrument zaštite.
- 6.2.5 Subjekt može sagledati u kombinaciji, i zajedno odrediti kao instrument zaštite, svaku kombinaciju slijedećeg (uključujući one okolnosti u kojima rizik ili rizici koji nastaju iz nekih instrumenata zaštite prebijaju rizicima koji nastaju iz drugih instrumenata zaštite):

- (a) derivatni instrumenti ili dio njih; i
 - (b) nederivatni instrumenti ili dio njih.
- 6.2.6 Međutim, derivatni instrument koji kombinira pisanu opciju i kupljenu opciju (primjerice kamatni ovratnik) ne ispunjava uvjete za instrument zaštite ako je na datum određivanja neto pisana opcija (osim ako ne ispunjava uvjete u skladu sa tačkom B6.2.4.). Slično tome, dva ili više instrumenata (ili dijelova njih) mogu se odrediti kao instrument zaštite, samo ako, u kombinaciji, nisu pisana opcija na datum određivanja (osim ako ne ispunjavaju uvjete u skladu sa tačkom B6.2.4.).

6.3 Zaštićene stavke

Stavke koje su primjerene za zaštitu

- 6.3.1 **Zaštićena stavka može biti priznata imovina ili obaveza, nepriznata čvrsta obaveza, predviđena transakcija ili neto ulaganje u inozemno poslovanje. Zaštićena Stavka može biti:**
- (a) pojedinačna stavka; ili
 - (b) skupina stavki (predmet tačaka 6.6.1. – 6.6.6. i B6.6.1. – B6.6.16.).
- Zaštićena Stavka također može biti sastavnica takve stavke ili skupine stavki (vidjeti tačke 6.3.7. i B6.3.7. – B6.3.25.).
- 6.3.2 Zaštićena stavka treba biti pouzdano mjerljiva.
- 6.3.3 Ako je zaštićena stavka predviđena transakcija (ili njena sastavnica), ta transakcija treba biti vrlo vjerovatna.
- 6.3.4 Ukupna izloženost riziku koja je kombinacija izloženosti koja bi mogla biti primjerena zaštićena stavka u skladu sa tačkom 6.3.1. i derivatni instrument mogu se odrediti kao zaštićena stavka (vidjeti tačke B6.3.3. – B6.3.4.). Ovo uključuje predviđenu transakciju ukupne izloženosti (tj. neobavezne ali očekivane buduće transakcije iz kojih bi nastala izloženost riziku) ako je ta ukupna izloženost vrlo vjerovatna i, jednom kada se pojavila više nije predviđanje, koja je primjerena kao zaštićena stavka.
- 6.3.5 Za potrebe računovodstva zaštite od rizika, samo imovina, obaveze, čvrste obaveze ili vrlo vjerovatne predviđene transakcije sa stranom izvan izvještajnog subjekta mogu se odrediti kao zaštićena stavka. Računovodstvo zaštite od rizika može se primijeniti na transakcije između subjekata iste skupine samo u pojedinačnim ili odvojenim finansijskim izvještajima tih subjekata a ne u konsolidiranim finansijskim izvještajima te skupine, osim u konsolidiranim finansijskim izvještajima investicijskog subjekta, kako je definirano MSFI-jem 10, gdje se transakcije između investicijskog subjekta i njegovih ovisnih subjekata mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha neće biti isključene iz konsolidiranih finansijskih izvještaja.
- 6.3.6 Međutim, izuzetak tačke 6.3.5., devizni rizik za monetarnu stavku unutar skupine (primjerice, obaveza/potraživanje između dva ovisna subjekta) može biti primjeren za zaštićenu stavku u konsolidiranim finansijskim izvještajima

ako iz njega nastaje izloženosti dobitaka ili gubitaka riziku promjene deviznog kursa a ti dobitci i gubici nisu u potpunosti isključeni iz konsolidacije u skladu sa MRS-om 21 *Efekt promjena kurseva stranih valuta*. U skladu sa MRS-om 21 dobitci i gubici od promjene deviznih kurseva za monetarne stavke unutar skupine nisu u cijelosti eliminirani pri konsolidaciji kada se takvom monetarnom stavkom unutar skupine posluje između dva subjekta koji imaju različite funkcionalne valute. Nadalje, valutni rizik vrlo vjerovatne predviđene transakcije unutar skupine može ispuniti uvjete za zaštićenu stavku u konsolidiranim finansijskom izvještajima ako je transakcija denominirana u valuti koja nije funkcionalna valuta subjekta koji ulazi u transakciju i valutni rizik će utjecati na konsolidiranu dobit ili gubitak.

Određivanje stavki zaštićenih od rizika

- 6.3.7 Subjekt može odrediti stavku u cijelosti ili sastavnicu te stavke kao zaštićenu stavku u odnosu zaštite od rizika. Cjelokupna stavka uključuje sve promjene u novčanim tokovima ili fer vrijednosti stavke. Sastavnica ne uključuje cjelokupnu promjenu fer vrijednosti ili promjenjivost novčanog toka stavke. U tom slučaju, subjekt može odrediti samo slijedeće vrste sastavnica (uključujući kombinacije) kao zaštićene stavke:
- (a) samo promjene u novčanim tokovima ili fer vrijednosti stavke koje se mogu pripisati određenim riziku ili rizicima (sastavnici rizika) pod uvjetom da je sastavnica rizika odvojeno utvrdiva i pouzdano mjerljiva na temelju ocjene unutar konteksta određene tržišne strukture (vidjeti tačke B6.3.8. – B6.3.15.). Komponenta rizika uključuje određivanje samo promjena novčanih tokova ili fer vrijednosti zaštićene stavke iznad ili ispod određene cijene ili druge varijable (jednostrani rizik).
 - (b) jedan ili više odabranih ugovornih novčanih tokova.
 - (c) komponente nominalnog iznosa, tj. određeni dio iznosa stavke (vidjeti tačke B6.3.16.- B6.3.20.).

6.4 Kriteriji prihvatljivosti za računovodstvo zaštite od rizika

- 6.4.1 **Odnos zaštite od rizika prihvatljiv je za računovodstvo zaštite od rizika samo ako su ispunjeni svi navedeni kriterij:**
- (a) **odnos zaštite od rizika sastoji se samo od prihvatljivih instrumenata zaštite i prihvatljivih zaštićenih stavki.**
 - (b) **na početku odnosa zaštite postoji formalno određivanje i dokumentiranje odnosa zaštite od rizika i ciljevi i strategije upravljanja rizikom subjekta za provedbu zaštite od rizika. To dokumentiranje treba uključivati identifikaciju zaštitnog instrumenta, zaštićenu stavku, prirodu rizika od kojeg se štiti i kako će subjekt ocijeniti ispunjava li odnos zaštite zahtjeve o učinkovitosti zaštite (uključujući njegovu analizu izvora neučinkovitosti zaštite te kako određuje *omjer zaštite od rizika*).**

- (c) odnos zaštite od rizika ispunjava sve navedene zahtjeve o učinkovitosti zaštite:
- (i) postoji ekonomski odnos između zaštićene stavke i instrumenta zaštite (vidjeti tačke B6.4.4. – B6.4.6.);
 - (ii) učinak kreditnog rizika nije presudan za promjene vrijednosti koje nastaju iz tog ekonomskog odnosa (vidjeti tačke B6.4.7. – B6.4.8.); i
 - (iii) omjer zaštite od rizika odnosa zaštite je isti kao i onaj koji nastaje iz količine zaštićene stavke koju subjekt zapravo štiti i količine instrumenta zaštite koji subjekt zapravo koristi za zaštitu te količine zaštićene stavke. Međutim, to određivanje ne smije odražavati neravnotežu između odgovarajućeg pondera zaštićene stavke i instrumenta zaštite zbog koje bi nastala neučinkovitost zaštite od rizika (bez obzira je li priznata ili ne) koja bi mogla rezultirati računovodstvenim ishodom koji ne bi bio u skladu sa svrhom računovodstva zaštite od rizika (vidjeti tačku B6.4.9-B6.4.11).

6.5 Računovodstvo prihvatljivih odnosa zaštite od rizika

- 6.5.1 Subjekt primjenjuje računovodstvo zaštite od rizika na odnose zaštite koji ispunjavaju kriterije prihvatljivosti iz tačke 6.4.1. (što uključuje odluku subjekta da odredi odnos zaštite).
- 6.5.2 Postoje tri vrste odnosa zaštite od rizika:
- (a) zaštita fer vrijednosti od rizika: zaštita od izloženosti promjenama fer vrijednosti priznate imovine ili obaveze ili nepriznate čvrste obaveze, ili komponenta bilo koje od navedenih stavku, koja se može pripisati određenom riziku i može utjecati na dobit ili gubitak.
 - (b) zaštita novčanog toka od rizika: zaštita izloženosti promjenjivosti novčanog toka koji se može pripisati određenom riziku povezanom sa svim, ili komponentom, priznate imovine ili obaveze (kao što su sva ili pojedina buduća plaćanja kamata na dugovanja sa promjenjivom kamatnom stopom) ili vrlo vjerovatne predviđene transakcije, i može utjecati na dobit ili gubitak.
 - (c) zaštita neto ulaganja u inozemno poslovanje kako je definirano u MRS-u 21.
- 6.5.3 Ako je zaštićena stavka vlasnički instrument za koji je subjekt odabrao da prikazuje promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u skladu sa tačkom 5.7.5., izloženost za koju se pruža zaštita iz tačke 6.5.2. podtačke (a) treba biti ona koja može utjecati na ostalu sveobuhvatnu dobit. U tom slučaju, i samo u tom slučaju, priznata neučinkovitost zaštite prikazana je u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

- 6.5.4 Zaštita od valutnog rizika čvrste obaveze može se obračunati kao zaštita fer vrijednosti ili zaštita novčanog toka.
- 6.5.5 Ako odnos zaštite od rizika prestane ispunjavati zahtjeve o učinkovitosti zaštite koji se odnose na omjer zaštite (vidjeti tačku 6.4.1. podtačka (c) alineja (iii) ali cilj upravljanja rizikom za taj određeni odnos zaštite ostaje isti, subjekt treba uskladiti omjer zaštite odnosa zaštite tako da opet ispunjava kriterij prihvatljivosti (što se u ovom Standardu naziva 'ponovno uravnoteženje' – vidjeti tačke B6.5.7. – B6.5.21.).
- 6.5.6 Subjekt treba prestati primjenjivati računovodstvo zaštite samo kada odnos zaštite (ili dio istog) prestane ispunjavati kriterije prihvatljivosti (nakon uzimanja u obzir svakog ponovnog uravnoteženja odnosa zaštite, ako je primjenjivo). Ovo uključuje slučajeve kada instrument zaštite ističe ili je prodan, raskinut ili izvršen. U ovom smislu, zamjena ili prijenos instrumenta zaštite od rizika na drugi instrument zaštite je dio, i u skladu sa, dokumentiranim ciljevima upravljanja rizikom subjekta. Nadalje, u ovom smislu ne postoji prestanak valjanosti ili raskid instrumenta zaštite ako:
- (a) kao posljedicu zakona ili propisa ili uvođenja zakona ili propisa, strane instrumenta zaštite dogovore da jedna ili više klirinških suprotnih strana zamijeni njihovu izvornu suprotnu stranu te postane nova suprotna strana svim stranama. U ovom smislu, klirinška suprotna strana je središnja suprotna strana (koja se ponekad naziva 'klirinška organizacija' ili 'klirinška agencija') ili subjekt ili subjekti, primjerice, klirinški član klirinške organizacije ili klijent klirinškog člana klirinške organizacije, koji djeluju kao suprotna strana kako bi obavili kliring preko središnje druge strane. Međutim, kada strane zaštitnog instrumenta zamijene njihove izvorne suprotne strane sa drugim suprotnim stranama zahtjevi ove podtačke su ispunjeni sa ako svaka od tih strana obavlja kliring sa istom središnjom suprotnom stranom.
 - (b) druge promjene instrumenta zaštite, ako postoje, ograničene su na one koje su potrebne kako bi se obavila takva zamjena suprotne strane. Takve promjene su ograničene na one koje su u skladu sa uvjetima koji bi se očekivali da je kliring instrumenta zaštite prvotno obavila klirinška suprotna strana. Ove promjene uključuju promjene u zahtjevima za jamstvom, pravima na prebijanje potraživanja i dugovanja, te zaračunate pristojbe.

Prestanak primjene računovodstva zaštite može ili obuhvatiti odnos zaštite u cijelosti ili samo jedan dio tog odnosa (u kojem slučaju se računovodstvo zaštite nastavlja primjenjivati na preostali odnos zaštite).

6.5.7 Subjekt je dužan primijeniti:

- (a) tačku 6.5.10. kada prestaje primjenjivati računovodstvo zaštite za zaštitu fer vrijednosti za koju je zaštićena stavka finansijski instrument mjeren po amortiziranom trošku (ili dio tog instrumenta); i

- (b) tačku 6.5.12. kada prestaje primjenjivati računovodstvo zaštite od rizika za zaštitu novčanih tokova.

Zaštite fer vrijednosti od rizika

6.5.8 Sve dok zaštita fer vrijednosti ispunjava kriterije prihvatljivosti iz tačke 6.4.1., odnos zaštite od rizika se treba obračunavati kako slijedi:

- (a) **dobit ili gubitak od instrumenta zaštite od rizika treba se priznati u dobiti ili gubitku (ili drugoj sveobuhvatnoj dobiti, ako instrument zaštite štiti vlasnički instrument za koji je subjekt odabrao prikazati promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u skladu sa tačkom 5.7.5.).**
- (b) **dobiti ili gubitak od zaštite od rizika zaštićene stavke treba se uskladiti knjigovodstvena vrijednost zaštićene stavke (ako je primjenjivo) i treba se priznati u dobiti ili gubitku. Ako je zaštićena stavka finansijsku imovinu (ili komponenta istog) koje se mjeri po fer vrijednosti kroz drugi sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A., dobit ili gubitak od zaštite zaštićene stavke treba se priznati u dobiti ili gubitku. Međutim, ako je zaštićena stavka vlasnički instrument za koji je subjekt odabrao prikazati promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u skladu sa tačkom 5.7.5., ti iznosi trebaju ostati u drugoj sveobuhvatnoj dobiti. Kada je zaštićena stavka nepriznata čvrsta obaveza (ili komponenta iste) kumulativna promjena fer vrijednosti zaštićene stavke nakon njezinog određivanja priznaje se kao imovina ili obaveza sa pripadajućom dobiti ili gubitkom priznatom u dobiti ili gubitku.**

6.5.9 Kada je zaštićena stavka u zaštiti fer vrijednosti čvrsta obaveza (ili njena komponenta) stjecanja imovine ili preuzimanja obaveze, početna knjigovodstvena vrijednost imovine ili obaveze koja nastaje kada subjekt ispuni čvrstu obavezu, usklađena je tako da uključuje kumulativnu promjenu fer vrijednosti zaštićene stavke koja je priznata u izvještaju o finansijskom položaju.

6.5.10 Bilo koje usklađenje koje nastaje prema tački 6.5.8. podtački (b) treba se amortizirati na dobit ili gubitak ako je zaštićena stavka finansijski instrument (ili komponenta istog) mjerena po trošku amortizacije. Amortizacija može početi čim postoji usklađenje a ne smije početi nakon što se zaštićena stavka prestala usklađivati za dobitke ili gubitke od zaštite. Amortizacija se temelji na ponovno izračunatoj efektivnoj kamatnoj stopi na datum na koji počinje amortizacija. U slučaju finansijske imovine (ili komponente iste) koja je zaštićena stavka I koja se mjeri po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A, amortizacija se primjenjuje na isti način ali na iznos koji predstavlja kumulativnu dobit ili gubitak prethodno priznatom u skladu sa tačkom 6.5.8. podtačkom (b) umjesto usklađivanjem knjigovodstvene vrijednosti.

Zaštita novčanog toka od rizika

- 6.5.11 Sve dok novčani tok ispunjava kriterije prihvatljivosti iz tačke 6.4.1., odnos zaštite se treba obračunavati kako slijedi:
- (a) odvojena komponenta kapitala povezana sa zaštićenom stavkom (rezerva za zaštitu novčanog toka) se usklađuje na vrijednost nižu od slijedećih (apsolutno izraženih) iznosa:
 - (i) kumulativna dobit ili gubitak od instrumenta zaštite od početka zaštite od rizika; i
 - (ii) kumulativna promjena fer vrijednosti (sadašnje vrijednosti) zaštićene stavke (tj. sadašnja vrijednost kumulativne promjene zaštićenih očekivanih budućih novčanih tokova) od početka zaštite od rizika.
 - (b) dio dobiti ili gubitka od instrumenta zaštite koji je određen kao efektivna zaštita (tj. dio koji je prebijen promjenom rezerve za zaštitu novčanog toka izračunate u skladu sa podtačkom (a)) treba se priznati u drugoj sveobuhvatnoj dobiti.
 - (c) svaka preostala dobiti ili gubitak od instrumenta zaštite (ili svaka dobiti ili gubitak nužan za uravnoteženje promjene rezerve za zaštitu novčanog toka izračunate u skladu sa podtačkom (a)) je neučinkovitost zaštite koja se priznaje u dobiti ili gubitku.
 - (d) iznos koji je akumuliran u rezervu za zaštitu novčanog toka u skladu sa podtačkom (a) treba se obračunati kako slijedi:
 - (i) ako zaštićena predviđena transakcija naknadno rezultira priznavanjem nefinansijske imovine ili nefinansijske imovine, ili zaštićena predviđena transakcija za nefinansijsku imovinu ili nefinansijsku obavezu postaje čvrsta obaveza za koju se primjenjuje računovodstvo zaštite fer vrijednosti od rizika, subjekt je dužan ukloniti taj iznos iz rezerve za zaštitu od novčanog toka i uključuje isti iznos direktno u početni trošak ili drugu knjigovodstvenu vrijednost imovine ili obaveze. Ovo nije reklasifikacijsko usklađenje (vidjeti MRS 1) i s toga ne obuhvaća ostalu sveobuhvatnu dobit.
 - (ii) za zaštite novčanog toka osim onih pokrivenih alinejom (i), taj iznos se treba reklasificirati iz rezerve za zaštitu novčanog toka od rizika na dobit ili gubitak kao reklasifikacijsko usklađenje (vidjeti MRS 1) u istom period tijekom kojeg zaštićeni očekivani budući novčani tokovi obuhvaćaju dobit ili gubitak (primjerice, u periodima u kojima je priznat taj prihod ili rashod od kamate ili kada je nastala predviđena prodaja).
 - (iii) međutim, ako je taj iznos gubitak i subjekt očekuje da cijeli ili dio tog gubitka neće biti nadoknađen u jednom ili više slijedećih perioda, dužan je odmah reklasificirati taj iznos koji nije očekivan, kako bi se nadoknadio, u dobit ili gubitak kao reklasifikacijsko usklađenje (vidjeti MRS 1).

- 6.5.12 Kada subjekt prestaje primjenjivati računovodstvo zaštite za zaštitu novčanog toka (vidjeti tačke 6.5.6. i 6.5.7. podtačku (b)), dužan je obračunati iznos koji je akumuliran u rezervu za zaštitu novčanog toka u skladu sa tačkom 6.5.11. podtačkom (a) kako slijedi:
- (a) ako se još očekuje da nastanu zaštićeni od rizika budući novčani tokovi, taj iznos treba ostati u rezervi za zaštitu novčanog toka dok se ne dogode budući novčani tokovi ili se primjeni tačka 6.5.11. podtačka (d) alineja (iii). Kada nastanu budući novčani tokovi primjenjuje se tačka 6.5.11. podtačka (d).
 - (b) ako se više ne očekuju zaštićeni od rizika budući novčani tokovi taj iznos se treba odmah reklasificirati iz rezerve za zaštitu novčanog toka u dobit ili gubitak kao reklasifikacijsko usklađenje (vidjeti MRS 1). Može se i dalje očekivati da nastane zaštićeni budući novčani tok koji više nije vjerovatan.

Zaštite od rizika neto ulaganja u inostrano poslovanje

- 6.5.13 **Zaštite od rizika neto ulaganja u inostrano poslovanje, uključujući zaštitu monetarne stavke koja se obračunava kao dio neto ulaganja (vidjeti MRS 21), treba se obračunati slično zaštitu novčanog toka:**
- (a) **dio dobiti ili gubitka od instrumenta zaštite od rizika koji je određen kao efektivna zaštita treba se priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (vidjeti tačku 6.5.11.); i**
 - (b) **neefektivni dio treba se priznati u dobiti ili gubitku.**
- 6.5.14 **Kumulativna dobit ili gubitak od instrumenta zaštite od rizika koji se odnosi na efektivni dio zaštite koji je akumuliran u rezervu za preračunavanje stranih valuta treba se reklasificirati iz kapitala u dobit ili gubitak kao reklasifikacijsko usklađenje (vidjeti MRS 1) u skladu sa tačkama 48.-49. MRS-a 21 pri otuđenju ili djelomičnom otuđenju inostranog poslovanja.**

Obračun vremenske vrijednosti opcija

- 6.5.15 Kada subjekt razdvaja intrinzičnu vrijednost i vremensku vrijednost ugovora o opciji i određuje samo promjenu intrinzične vrijednosti opcije kao instrument zaštite od rizika (vidjeti tačku 6.2.4. podtačku (a)), treba obračunati vremensku vrijednost opcije kako slijedi (vidjeti tačke B6.5.29.- B6.5.33.):
- (a) subjekt treba razlikovati vremensku vrijednost opcije po vrsti zaštićene stavke koju ta opcija štiti (vidjeti tačku B6.5.29.):
 - (i) zaštićena stavka povezana sa transakcijom; ili
 - (ii) zaštićena stavka povezana sa vremenskim razdobljem.
 - (b) promjena fer vrijednosti vremenske vrijednosti opcije koja štiti transakciju povezanu sa zaštićenom stavkom treba se priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u iznosu koji se odnosi na zaštićenu stavku i akumulira se u posebnoj komponenti vlasničkog kapitala. Kumulativna promjena fer vrijednosti koja nastaje iz vremenske vrijednosti opcije koja je akumulirana u posebnu komponentu kapitala ('iznos') treba se obračunati kako slijedi:

- (i) ako zaštićena stavka naknadno rezultira priznavanjem nefinansijske imovine ili nefinansijske obaveze, ili čvrste obaveze za nefinansijsku imovinu ili nefinansijsku obavezi za koje se primjenjuje računovodstvo zaštite fer vrijednosti, subjekt je dužan ukloniti iznos iz odvojene komponente kapitala i uključiti taj iznos direktno u početni trošak ili drugu knjigovodstvenu vrijednost imovine ili obaveze. To nije reklasifikacijsko usklađenje (vidjeti MRS 1) i s toga ne obuhvaća ostalu sveobuhvatnu dobit.
 - (ii) za odnose zaštite od rizika osim onih koji su pokriveni alinejom (i) iznos se treba reklasificirati iz posebne komponente kapitala u dobit ili gubitak kao reklasifikacijsko usklađenje (vidjeti MRS 1) u istom period ili periodima tijekom kojeg zaštićeni od rizika očekivani budući novčani tokovi utječu na dobit ili gubitak (primjerice, kada se izvrši predviđena prodaja).
 - (iii) međutim, ako se ne očekuje da se cijeli ili dio tog iznosa nadoknadi u jednom ili više budućih razdoblja, iznos koje se očekuje da neće biti nadoknađen treba se odmah reklasificirati u dobit ili gubitak kao reklasifikacijsko usklađenje (vidjeti MRS 1).
- (c) promjena fer vrijednosti vremenske vrijednosti opcije koja štiti zaštićenu stavku povezanu sa vremenskim periodom treba se priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u iznosu koji se odnosi na zaštićenu stavku i treba se akumulirati u posebnu komponentu kapitala. Vremenska vrijednost na datum određivanja opcije kao instrumenta zaštite od rizika, u iznosu koji se odnosi na zaštićenu stavku, treba se amortizirati sistematizirano i racionalno tijekom perioda tijekom kojeg bi usklađenje zaštite za unutarnju vrijednost opcije moglo utjecati na dobit ili gubitak (ili ostalu sveobuhvatnu dobit, ako je zaštićena stavka vlasnički instrument za koji je subjekt odabrao prikazati promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u skladu sa tačkom 5.7.5.). Stoga, u svakom izvještajnom razdoblju, iznos amortizacije se treba reklasificirati iz odvojene komponente kapitala u dobit ili gubitak kao reklasifikacijsko usklađenje (vidjeti MRS 1). Međutim, ako se računovodstvo zaštite prestane primjenjivati na odnos zaštite koji uključuje promjene unutarnje vrijednosti opcije kao instrumenta zaštite, neto iznos (tj. uključujući kumulativnu amortizaciju) koji je akumuliran u odvojenu komponentu kapitala treba se odmah reklasificirati u dobit ili gubitak kao reklasifikacijsko usklađenje (vidjeti MRS 1).

Obračun terminskog elementa terminskog ugovora i raspona devizne osnovice finansijskih instrumenata

- 6.5.16 Kada subjekt odvaja terminski element i spot element terminskog ugovora i određuje kao instrument zaštite od rizika samo promjene vrijednosti spot elementa terminskog ugovora, ili kada subjekt odvaja raspon devizne osnovice od finansijskog instrumenta i isključuje istu iz određivanja tog finansijskog instrumenta kao instrumenta zaštite (vidjeti tačku 6.2.4. podtačku (b)), subjekt može primijeniti tačku 6.5.15. na terminski element terminskog ugovora ili na raspon devizne osnove na isti način kao da je primijenjeno na vremensku

vrijednost opcije. U tom slučaju, subjekt je dužan primijeniti smjernice za primjenu dane tačkama B6.5.34. – B6.5.39.

6.6 Zaštita skupine stavki od rizika

Prihvatljivost skupine stavki kao zaštićene stavke od rizika

- 6.6.1** Skupina stavki (uključujući skupinu stavki koja čini neto poziciju; vidjeti tačku B6.6.1.-B6.6.8) je prihvatljiva Stavka za zaštitu samo ako:
- (a) se sastoji od stavki (uključujući komponente stavki) koje su, pojedinačno prihvatljive stavke za zaštitu;
 - (b) se stavkama u skupini upravlja zajedno na razini skupine za potrebe upravljanja rizikom; i
 - (c) je u slučaju zaštite od rizika novčanog toka skupine stavki čije promjenjivosti u novčanim tokovima se ne očekuje da budu približno proporcionalne ukupnoj promjenjivosti novčanih tokova skupine na način da nastanu stanja rizika za prijeboj:
 - (i) riječ o zaštiti od valutnog rizika; i
 - (ii) određivanje neto pozicije određuje izvještajni period u kojem se očekuje da predviđena transakcija utječe na dobiti ili gubitka kao i na njihovu prirodu i količinu (vidjeti tačke B6.6.7. – B6.6.8.).

Određivanje komponente nominalnog iznosa

- 6.6.2** Komponenta koja je dio prihvatljive skupine stavki je prihvatljiva stavka za zaštitu ako je određivanje u skladu sa ciljevima upravljanja rizikom subjekta.
- 6.6.3** Komponenta sloja cijele skupine stavki (primjerice, donji sloj) je prihvatljiv za računovodstvo zaštite samo ako:
- (a) se može odvojeno utvrditi i pouzdano izmjeriti;
 - (b) cilj upravljanja rizikom je zaštita komponente sloja;
 - (c) stavke iz cijele skupine iz koje je sloj utvrđen su izložene istom riziku za koji se pruža zaštita (tako da mjerenje zaštićenog sloja nije značajno obuhvaćeno time koje posebne stavke iz cijele skupine čine dio zaštićenog sloja);
 - (d) za zaštitu postojećih stavki (primjerice, nepriznata čvrsta obaveza ili priznata imovina) subjekt može utvrditi i pratiti cijelu skupinu stavku iz koje je definiran zaštićeni sloj (tako da je subjekt u mogućnosti ispuniti zahtjeve za obračun prihvatljivih odnosa zaštite); i
 - (e) bilo koje stavke iz skupine koje sadrže opcije prijevremenog plaćanja ispunjavaju uvjete za komponentu nominalne vrijednosti (vidjeti tačku B6.3.20.).

Prezentiranje

- 6.6.4 Za zaštitu skupine stavki sa stanjima rizika za prijeboj (tj. zaštita neto pozicije) čiji rizik za koji se pruža zaštita djeluje različito na različite stavke u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, bilo koji dobiti ili gubici od zaštite u tom izvještaju trebaju se prezentirati u odvojenoj stavki od one koju obuhvaćaju zaštićene stavke. Stoga, u izvještaju iznos stavke koji se odnosi na samu zaštićenu stavku (primjerice, prihod ili trošak prodaja) ostaje nepromijenjen.
- 6.6.5 Za imovinu i obaveze koje su zaštićene zajedno kao skupina u zaštiti fer vrijednosti, dobit ili gubitak u izvještaju o finansijskom položaju pojedinačne imovine i obaveza treba se priznati kao usklađenje knjigovodstvene vrijednosti odgovarajućih pojedinačnih stavki koje čine skupinu u skladu sa tačkom 6.5.8. podtačkom (b).

Nulta neto pozicija

- 6.6.6 Kada je zaštićena stavka skupina koja je nulta neto pozicija (tj. zaštićene stavke između sebe u potpunosti prebijaju rizik kojim se upravlja na razini skupine), subjektu je dozvoljeno odrediti je u odnosu zaštite koji ne uključuje instrument zaštite od rizika uz uvjet da:
- je zaštita dio strategije obnavljanja neto rizika zaštite, kojom subjekt tijekom vremena rutinski štiti nove pozicije iste vrste (primjerice, kada transakcije ulaze u vremensko razdoblje u kojem subjekt primjenjuje zaštitu);
 - se mijenja zaštićena neto pozicija u veličini tijekom trajanja strategije obnavljanja neto rizika zaštite i subjekt koristi prihvatljive instrumente zaštite kako bi zaštitio neto rizik (tj. kada neto pozicija nije nula);
 - je računovodstvo zaštite od rizika normalno primijenjeno na takvu neto poziciju kada neto pozicija nije nula i zaštićena je prihvatljivim instrumentima zaštite; i
 - neprimjenjivanje računovodstva zaštite na nultu neto poziciju bi dovelo do nastanka neusklađenih računovodstvenih ishoda jer se pri obračunu ne bi priznala stanja rizika za prijeboj koji bi se inače priznala u zaštiti neto pozicije od rizika.

6.7 Mogućnost određivanja izloženosti kreditnom riziku mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Prihvatljivost izloženosti kreditnom riziku za određivanje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

- 6.7.1 Ako subjekt koristi kreditni derivatni instrument koja se mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kako bi upravljao kreditnim rizikom cijelog, ili dijela, finansijskog instrumenta (kreditne izloženosti) subjekt može odrediti da se taj finansijski instrument u mjeri u kojoj se njime upravlja (tj. svim ili jedinim dijelom) mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako:

- (a) naziv kreditne izloženosti (primjerice, dužnik ili imatelj obaveza na temelju zajma) odgovara referentnom subjektu kreditnog derivatnog instrumenta ('podudarnost naziva'); i
- (b) ročnost financijskog instrumenta odgovara instrumentima koji se mogu isporučiti u skladu sa kreditnim derivatnim instrumentom.

Subjekt može izvršiti navedeno određivanje bez obzira je li financijski instrument kojim se upravlja u svrhu kreditnog rizika unutar djelokruga ovog Standarda (primjerice, subjekt može odrediti obaveze po zajmu koje su izvan djelokruga ovog Standarda). Subjekt može odrediti taj financijski instrument pri početnom priznavanju, nakon početnog priznavanja ili dok je ne priznat. Subjekt je dužan istodobno dokumentirati određenje.

Obračun izloženosti kreditnom riziku određene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

- 6.7.2 Ako je financijski instrument određen u skladu sa tačkom 6.7.1. mjereno po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha nakon početnog priznavanja, ili prethodno nije priznat, razlika u vrijeme određivanje između knjigovodstvene vrijednosti, ako postoji, i fer vrijednosti treba se odmah priznati u dobiti ili gubitku. Za financijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A., kumulativna dobit ili gubitak prethodno priznata u drugoj sveobuhvatnoj dobiti treba se odmah reklasificirati iz kapitala u dobit ili gubitak kao reklasifikacijsko usklađenje (vidjeti MRS 1).
- 6.7.3 Subjekt treba prestati mjeriti financijski instrument iz kojeg nastaje kreditni rizik, ili dio tog financijskog instrumenta po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako:
- (a) ako kriteriji prihvatljivosti iz tačke 6.7.1. više nisu ispunjeni, primjerice:
 - (i) kreditni derivatni instrument ili povezani financijski instrument iz kojeg nastaje kreditni rizik ističe ili je prodan, prekinut ili podmiren; ili
 - (ii) ne upravlja se više kreditnim rizikom financijskog instrumenta korištenjem kreditnih derivatnih instrumenata. Primjerice, to se može dogoditi zbog poboljšanja kvalitete kredita dužnika ili imatelja obaveze po zajmu ili promjena kapitalnih zahtjeva koji se postavljaju pred subjekta; i
 - (b) drugim propisima nije predviđeno mjerenje financijskog instrumenta iz kojeg nastaje kreditni rizik po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (tj. poslovni model subjekta se nije promijenio u međuvremenu tako da je obavezna reklasifikacija u skladu sa tačkom 4.4.1.).
- 6.7.4 Kada subjekt prestaje mjeriti financijski instrument iz kojeg nastaje kreditni rizik, ili dio tog financijskog instrumenta, po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, fer vrijednost tog financijskog instrumenta na datum prestanka mjerenja postaje nova knjigovodstvena vrijednost. Nakon toga treba se primijeniti se isto mjerenje koje se koristilo prije određivanja financijskog instrumenta po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (uključujući amortizaciju koja nastaje iz nove knjigovodstvene vrijednosti). Primjerice, financijska imovina koja je izvorno klasificirana kao

mjerena po amortiziranom trošku ponovno se mjeri na način da to mjerenje i njezina efektivna kamatna stopa se ponovno izračunavaju na temelju nove bruto knjigovodstvene vrijednosti na datum prestanka mjerenja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Poglavlje 7 Datum stupanja na snagu i prijelazne odredbe

7.1 Datum stupanja na snagu

- 7.1.1 Subjekt je dužan primijeniti ovaj Standard na godišnje periode koji počinju na 1. januar 2018. ili kasnije. Ranija primjena je dozvoljena. Ako subjekt odabere primjenjivati ovaj Standard ranije, treba objaviti tu činjenicu i primijeniti sve zahtjeve iz ovog Standarda u isto vrijeme (ali vidjeti također tačke 7.1.2., 7.2.21., i 7.3.2.). Dužan je također primijeniti izmjene iz Dodatka C u isto vrijeme.
- 7.1.2 Bez obzira na odredbe iz tačke 7.1.1. za godišnje periode koji počinju prije 1. januara 2018. subjekt može odabrati raniju primjenu samo zahtjeva vezanih za prezentiranje dobitaka ili gubitaka od finansijskih obaveza određenih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u tačkama 5.7.1. podtački (c), 5.7.7-5.7.9., 7.2.14. i B5.7.5.-B5.7.20. ne primjenjujući druge zahtjeve iz ovog Standarda. Ako subjekt odabere primjenjivati samo ove tačke, dužan je objaviti tu činjenicu i osigurati neprekidna povezana objavljivanja iz tačaka 10.-11. MSFI-ja 7 (kako je izmijenjen MSFI-jem 9 (2010.)). (Vidjeti također tačke 7.2.2. i 7.2.15.)
- 7.1.3 Odredbama *Godišnja poboljšanja MSFI-ja iz ciklusa 2010.-2012.* objavljenim u decembru 2013. izmijenjene su tačke 4.2.1. i 5.7.5. kao posljedica izmjene MSFI-ja 3. Subjekt je dužan primjenjivati te izmjene prospektivno na poslovna spajanja za koja se primjenjuje MSFI 3.
- 7.1.4 MSFI-jem 15 objavljenim u maju 2014. izmijenjene su tačke 3.1.1., 4.2.1., 5.1.1., 5.2.1., 5.7.6., B3.2.13., B5.7.1., C5. i C42. te izbrisana tačka C16. i pripadajući naslov. Dodane su tačke 5.1.3. i 5.7.1A. i definicija u Dodatku A. Subjekt je dužan primjenjivati ove izmjene kada primjenjuje MSFI 15.

7.2 Prijelazne odredbe

- 7.2.1 Subjekt je dužan primijeniti ovaj Standard retroaktivno, u skladu sa MRS-om 8 *Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške* osim kako je određeno u tačkama 7.2.4. -7.2.26. i 7.2.28. Ovaj Standard se ne smije primjenjivati na stavke koje su se već prestale priznavati na datum prve primjene.
- 7.2.2 U smislu prijelaznih odredbi iz tačaka 7.2.1., 7.2.3-7.2.28. i 7.3.2. datum prve primjene je datum kada subjekt prvi put primjenjuje zahtjeve iz ovog Standarda i početak izvještajnog perioda treba biti nakon izdavanja ovog Standarda. Ovisno o izabranom pristupu subjekta za primjenu MSFI-ja 9, prelazak može uključivati jedan ili više od jednog datum prve primjene različitih zahtjeva.

Prijelazne odredbe za klasifikaciju i mjerenje (Poglavljaja 4 i 5)

- 7.2.3 Na datum prve primjene, subjekt je dužan ocijeniti ispunjava li finansijska imovina uvjete iz tačkaka 4.1.2. podtačke (a) ili 4.1.2.A podtačke (a) na osnovu činjenica i okolnosti koji postoje na taj datum. Klasifikacija koja nastaje treba se primjenjivati retroaktivno bez obzira na poslovni model subjekta u prethodnim izvještajnim periodima.
- 7.2.4 Ako na datum prve primjene nije izvedivo (kako je definirano MRS-om 8) subjektu ocijeniti izmijenjenu vremensku vrijednost novčanog elementa u skladu sa tačkama B4.1.9B. – B4.1.9D. na osnovi činjenica i okolnosti koje su postojale pri početnom priznavanju finansijske imovine, subjekt je dužan ocijeniti karakteristike ugovornih novčanih tokova od te finansijske imovine ne uzimajući u obzir zahtjeve povezane sa izmjenom vremenske vrijednosti novčanog elementa iz tačkaka B4.1.9B. – B4.1.9D. (Vidjeti također tačku 42R. MSFI-ja 7).
- 7.2.5 Ako na datum prve primjene nije izvedivo (kako je definirano MRS-om 8) subjektu ocijeniti je li fer vrijednost mogućnosti prijevremenog plaćanja bila beznačajna u skladu sa tačkom B4.1.12. podtačkom (c) na osnovi činjenica i okolnosti koje su postojale pri početnom priznavanju finansijske imovine, subjekt je dužan ocijeniti karakteristike ugovornih novčanih tokova te finansijske imovine na osnovi činjenica i okolnosti koje su postojale pri početnom priznavanju finansijske imovine ne uzimajući u obzir iznimke za mogućnosti prijevremenog plaćanja iz tačke B4.1.12. (Vidjeti također tačku 42S MSFI-ja 7).
- 7.2.6 Ako subjekt mjeri hibridni ugovor po fer vrijednosti u skladu sa tačkama 4.1.2A., 4.1.4. ili 4.1.5. ali fer vrijednost hibridnog ugovora nije mjerena u usporednim izvještajnim periodima, fer vrijednost hibridnog ugovora u usporednim izvještajnim periodima treba biti zbroj fer vrijednosti komponenti (tj. nederivatnog osnovnog ugovor i ugrađenog derivatnog instrumenta) na kraju svakog usporednog izvještajnog perioda ako subjekt ponovno utvrđuje prethodne periode (vidjeti tačku 7.2.15.).
- 7.2.7 Ako je subjekt primjenjivao tačku 7.2.6. na datum prve primjene subjekt je dužan priznati svaku razliku između fer vrijednosti cijelog hibridnog ugovora na datum prve primjene i zbroj fer vrijednosti komponenti hibridnog ugovora na datum prve primjene u početnoj zadržanoj dobiti (ili drugoj komponenti kapitala, ako je prikladno) izvještajnog perioda koji uključuje datum prve primjene.
- 7.2.8 Na datum prve primjene subjekt može odrediti:
- (a) finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa tačkom 4.1.5.; ili
 - (b) ulaganje u vlasnički instrument kao po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 5.7.5.

Takvo određivanje radi se na osnovu činjenica i okolnosti koje postoje na datum prve primjene. Ta klasifikacija se primjenjuje retroaktivno.

7.2.9 Na datum prve primjene subjekt:

- (a) je dužan poništiti svoje prethodno određenje finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako ta finansijska imovina ne ispunjava uvjete iz tačke 4.1.5.
- (b) može poništiti svoje prethodno određenje finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako tako finansijska imovine ispunjava uvjete iz tačke 4.1.5.

Takvo poništenje treba biti napravljeno na osnovi činjenica i okolnosti koje postoje na datum prve primjene. Ta klasifikacija se primjenjuje retroaktivno.

7.2.10 Na datum prve primjene subjekt:

- (a) može odrediti finansijsku obavezu mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa tačkom 4.2.2. podtačkom (a).
- (b) je dužan poništiti svoje prethodno određenje finansijske obaveze mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako je takvo poređenje napravljeno pri početnom priznavanju u skladu sa uvjetima sada iz tačke 4.2.2. podtačke (a) i takvo određivanje ne zadovoljava taj uvjet na datum prve primjene.
- (c) može poništiti svoje prethodno određenje finansijske obaveze mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako je takvo određenje napravljeno pri početnom priznavanju u skladu sa uvjetom sada iz tačke 4.2.2. podtačke (a) i takvo određenje zadovoljava uvjet na datum prve primjene.

Takvo određenje i poništenje trebaju se napraviti na osnovu činjenica i okolnosti koje postoje na datum prve primjene. Ta klasifikacija se primjenjuje retroaktivno.

7.2.11 Ako je neizvedivo (kako je definirano MRS-om 8) subjektu primjenjivati retroaktivno metodu efektivne kamatne stope, subjekt je dužan:

- (a) postupati sa fer vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze na kraju svakog usporednog perioda prikazane kao s bruto knjigovodstvenom vrijednosti te finansijske imovine ili amortiziranim troškom te finansijske obaveze ako subjekt ponovno utvrđuje prethodne periode; i
- (b) postupati sa fer vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze na datum prve primjene kao sa novom bruto knjigovodstvenom vrijednosti te finansijske imovine ili novim amortiziranim troškom te finansijske obaveze na datum prve primjene ovog Standarda.

7.2.12 Ako je subjekt prethodno obračunavao po trošku nabave (u skladu sa MRS-om 39) ulaganja u vlasnički instrument koji nema kotiranu cijenu na aktivnom tržištu za identičan instrument (tj. input razine 1) (ili derivatne imovine koja je povezana i treba biti podmirena isporukom takvog instrumenta) dužan je mjeriti taj instrument po fer vrijednosti na datum prve primjene. Svaka razlika između prethodne knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti treba se priznati u početnoj zadržanoj dobiti (ili drugoj komponenti kapitala, ako je prikladno) izvještajnog perioda koji uključuje datum prve primjene.

- 7.2.13 Ako je subjekt prethodno obračunavao derivatnu obavezu koja je povezana sa i treba biti podmirena isporukom vlasničkog instrumenta koji nema kotiranu cijenu na aktivnom tržištu za sličan instrument (tj. input razine 1) po trošku nabave u skladu sa MRS-om 39, dužan je mjeriti tu derivatnu obavezu po fer vrijednosti na datum prve primjene. Svaka razlika između prethodne knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti treba se priznati u početnoj zadržanoj dobiti izvještajnog perioda koji uključuje datum prve primjene.
- 7.2.14 Na datum prve primjene, subjekt treba odrediti bi li postupak iz tačke 5.7.7. stvorio ili povećao računovodstvenu neusklađenost u dobiti ili gubitku na osnovi činjenica i okolnosti koje su postojale na datum prve primjene. Ovaj Standard se treba primjenjivati retroaktivno na osnovi tog određivanja.
- 7.2.15 Bez obzira na zahtjev iz tačke 7.2.1. subjekt koji primjeni zahtjeve za klasifikaciju i mjerenje iz ovog Standarda (koji uključuje zahtjeve povezane sa mjerenjem amortiziranog troška za finansijsku imovinu i umanjenja vrijednosti iz odjeljka 5.4. i 5.5.) dužan je osigurati objavljivanja određena tačkama 42L- 42O MSFI-ja 7 ali ne treba ponovno utvrditi prethodne periode. Subjekt može ponovno utvrditi prethodne periode ako, i samo ako, je to moguće bez korištenja novijih saznanja. Ako subjekt ne utvrđuje ponovno prethodne periode, dužan je priznati svaku razliku između prethodne knjigovodstvene vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti na početku godišnjeg izvještajnog perioda koji uključuje datum prve primjene u početnoj zadržanoj dobiti (ili drugoj komponenti kapitala, ako je prikladno) godišnjeg izvještajnog perioda koji uključuje datum prve primjene. Međutim, ako subjekt ponovno utvrđuje prethodne periode, ispravljani finansijski izvještaji trebaju odražavati sve zahtjeve iz ovog Standarda. Ako izabranim pristupom subjekta za primjenu MSFI-ja 9 nastaje više od jednog datuma prve primjene različitih zahtjeva, ova tačka se primjenjuje na svaki datum prve primjene (vidjeti tačku 7.2.2.) To bi bio slučaj, primjerice, ako subjekt izabere raniju primjenu samo zahtjeva za prezentiranje dobitaka ili gubitaka od finansijskih obaveza određenih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa tačkom 7.1.2. prije primjene drugih zahtjeva iz ovog Standarda.
- 7.2.16 Ako subjekt priprema finansijske izvještaje za periode tijekom godine u skladu sa MRS-om 34 *Finansijsko izvještavanje za periode tokom godine* subjekt ne treba primjenjivati zahtjeve iz ovog Standarda na periode tijekom godine koji prethodne datumu prve primjene ako je neizvodivo (kako je definirano MRS-om 8).

Umanjenje vrijednosti (odjeljak 5.5.)

- 7.2.17 Subjekt je dužan primijeniti zahtjeve za umanjenje vrijednosti iz Odjeljka 5.5. retroaktivno u skladu sa MRS-om 8 tačkom 7.2.15. i tačkama 7.2.18.-7.2.20.
- 7.2.18 Na datum prve primjene, subjekt je dužan koristiti razumne i utemeljene podatke koji su dostupni bez nepotrebnih troškova ili napora kako bi se odredio kreditni rizik na datum na koji je finansijski instrument početno priznat (ili za obaveze po zajmu i ugovore o finansijskoj garanciji na datum na koji subjekt kao stranka prihvati neopozivu obavezu u skladu sa tačkom 5.5.6.) i usporediti navedeno sa kreditnim rizikom na datum prve primjene ovog Standarda.

- 7.2.19 Pri određivanju postoji li značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja, subjekt može primjenjivati:
- (a) zahtjeve iz tačaka 5.5.10. i B5.5.22.-B5.5.24.; i
 - (b) oborivu pretpostavku iz tačke 5.5.11. za ugovorna plaćanja čije je dospijeće prekoračeno za više od 30 dana ako će subjekt primjenjivati zahtjeve za umanjenje vrijednosti utvrđujući značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja za te finansijske instrumente na temelju podataka o prekoračenju.
- 7.2.20 Ako bi, na datum prve primjene, određivanje postoji li značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja zahtijevalo neopravdane troškove ili napor, subjekt je dužan priznati ispravak gubitka u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja za svaki izvještajni datum dok se taj finansijski instrument ne prestane priznavati (osim ako taj finansijski instrument nema nizak kreditni rizik na izvještajni datum kojem slučaju se primjenjuje tačka 7.2.19. podtačka (a)).

Prijelazne odredbe za računovodstvo zaštite od rizika (Poglavlje 6)

- 7.2.21 Kada subjekt prvi put primjenjuje ovaj Standard, može izabrati kao svoju računovodstvenu politiku nastaviti primjenjivati zahtjeve računovodstva zaštite MRS-a 39 umjesto zahtjeva iz Poglavlja 6 ovog standard. Subjekt je dužan primijeniti tu politiku na sve svoje odnose zaštite. Subjekt koji odabere tu politiku dužan je također primjenjivati IFRIC 16 *Zaštita od rizika neto ulaganja u inozemnom poslovanju* bez izmjena kojima se to tumačenje usklađuje sa zahtjevima iz Poglavlja 6 ovog Standarda.
- 7.2.22 Osim kako je određeno tačkom 7.2.26, subjekt je dužan prospektivno primijeniti zahtjeve računovodstva zaštite ovog Standarda.
- 7.2.23 Kako bi se primjenjivalo računovodstvo zaštite od rizika od datuma prve primjene zahtjeva računovodstva zaštite iz ovog Standarda svi primjereni kriteriji se trebaju ispuniti na taj datum.
- 7.2.24 Odnosi zaštite od rizika koji su prihvatljivi za računovodstvo zaštite od rizika u skladu sa MRS-om 39 i koji su također prihvatljivi za računovodstvo zaštite od rizika u skladu sa kriterijima iz ovog Standarda (vidjeti tačku 6.4.1.) nakon uzimanja u obzir svih ponovnih uravnoteženja odnosa zaštite od rizika po prijelaznim odredbama (vidjeti tačku 7.2.25. podtačku (b)) trebaju se promatrati kao neprekinuti odnosi zaštite od rizika.
- 7.2.25 Pri prvoj primjeni zahtjeva računovodstva zaštite od rizika iz ovog Standarda, subjekt:
- (a) može početi primjenjivati te zahtjeve od istog trenutka kada prestane primjenjivati zahtjeve računovodstva zaštite od rizika iz MRS-a 39; i
 - (b) je dužan uzeti u obzir omjer zaštite od rizika u skladu sa MRS-om 39 kao polaznu tačku za ponovno uravnoteženje omjera zaštite neprekinutog odnosa zaštite, ako je primjenjivo. Svaki dobitak ili gubitak od takvog ponovnog uravnoteženja treba se priznati u dobiti ili gubitku.

- 7.2.26 Iznimka prospektivne primjene zahtjeva računovodstva zaštite od rizika iz ovog Standarda subjekt:
- (a) je dužan primijeniti obračun vremenske vrijednosti opcije u skladu sa tačkom 6.5.15. retroaktivno, ako je, u skladu sa MRS-om 39, samo promjena unutarnje vrijednosti opcije određena kao instrument zaštite u odnosu zaštite od rizika. Ova retroaktivna primjena primjenjuje se samo na one odnose zaštite od rizika koji su postojali na početku najranijeg usporednog perioda ili su određenu nakon toga.
 - (b) može primijeniti obračun za terminski element terminskog ugovora u skladu sa tačkom 6.5.16. retroaktivno, ako je, u skladu sa MRS-om 39, samo promjena spot elementa terminskog ugovora određena kao instrument zaštite u odnosu zaštite od rizika. Ova retroaktivna primjena primjenjuje se na one odnose zaštite od rizika koji su postojali na početku najranijeg usporednog perioda ili su određeni nakon toga. Nadalje, ako subjekt odabere retroaktivnu primjenu ovog obračuna, dužan je primijeniti je na sve odnose zaštite od rizika koji su prihvatljivi za ovaj odabir (tj. po prijelaznim odredbama ovaj izbor nije moguć za pojedinačne odnose zaštite). Obračun raspona devizne osnovice (vidjeti tačku 6.5.16.) može se primjenjivati retroaktivno na one odnose zaštite od rizika koji su postojali na početku najranijeg usporednog perioda ili su određeni naknadno.
 - (c) je dužan primjenjivati retroaktivno zahtjev iz tačke 6.5.6. o tome da nije nastupio prestanak valjanosti ili raskid instrumenta zaštite ako:
 - (i) se posljedično zakonima ili propisima ili uvođenjem zakona ili propisa, strane instrumenta zaštite dogovore da jedna ili više kliničkih suprotnih strana zamijeni izvornu suprotnu stranu i postane nova suprotna strana svakoj od strana; i
 - (ii) su druge promjene, ako postoje, instrumenta zaštite ograničene na one koje su potrebne kako bi se obavila takva zamjena suprotne strane.

Subjekti koji su ranije primijenili MSFI 9 (2009.), MSFI 9 (2010.) ili MSFI 9 (2013.)

- 7.2.27 Subjekt je dužan primijeniti zahtjeve prijelaznih odredbi iz tačaka 7.2.1-7.2.26. na odgovarajući datum prve primjene. Subjekt je dužan primijeniti svaku prijelaznu odredbu iz tačaka 7.2.3-7.2.14. i 7.2.17-7.2.26. samo jedanput (tj. ako subjekt odabere pristup primjene MSFI-ja 9 koji uključuje više od jednog datuma prve primjene, ne može primijeniti bilo koju drugu odredbu ponovno ako su već primijenjene na raniji datum). (Vidjeti tačke 7.2.2. i 7.3.2.)
- 7.2.28 Subjekt koji je primijenio MSFI 9 (2009.), MSFI 9 (2010.) ili MSFI 9 (2013.) i naknadno primjenjuje ovaj Standard:
- (a) dužan je poništiti svoje prethodno određenje finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako je to određenje napravljeno prethodno u skladu sa uvjetima iz tačke 4.1.5, ali taj uvjet više nije ispunjen zbog primjene ovog Standarda;

- (b) može odrediti finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako takvo određenje nije prethodno ispunio uvjete iz tačke 4.15. ali je taj uvjet sada ispunjen zbog primjene ovog Standarda;
- (c) dužan je poništiti svoje prethodno određene finansijske obaveze mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako je takvo određivanje napravljeno u skladu sa uvjetima iz tačke 4.2.2. podtačke (a) ali taj uvjet više nije ispunjen zbog primjene ovog Standarda; i
- (d) može odrediti finansijsku obavezu mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako to određenje nije prethodno ispunilo uvjet iz tačke 4.2.2. podtačke (a) ali je taj uvjet sada ispunjen zbog primjene ovog Standarda.

Takvo određivanje i poništenje treba se napraviti na osnovu činjenica i okolnosti koje postoje na datum prve primjene ovog Standarda. Ta klasifikacija se treba primijeniti retroaktivno.

7.3 Povlačenje MOTFI-ja 9, MSFI-ja 9 (2009.), MSFI-ja 9 (2010.) i MSFI-ja 9(2013.)

- 7.3.1 Ovim Standardom zamjenjuje se MOTFI-i 9 *Ponovna procjena ugrađenih derivatnih instrumenata*. Zahtjevi dodani MSFI-ju 9 u oktobru 2010. uključuju zahtjeve prethodno dane u tačkama 5. i 7. MOTFI-a 9. Slijedom toga izmijenjen je MSFI 1 *Prva primjena Međunarodnih standard finansijskog izvještavanja* koji sadržava zahtjeve prethodno dane u tački 8. MOTFI-ja 9.
- 7.3.2 Ovim Standardom zamjenjuje se MSFI 9 (2009.), MSFI 9 (2010.) i MSFI 9 (2013.). Međutim, za godišnje periode koji počinju prije 1.januara 2018. subjekt može odabrati primjenjivati te ranije verzije MSFI-ja 9 umjesto primjene ovog Standarda ako, i samo ako, je njegov datum prve primjene prije 1.februara 2015.

Dodatak A

Definirani pojmovi

Ovaj dodatak je sastavni dio ovog Standarda.

Amortizirani trošak finansijske imovine ili finansijske obaveze	Iznos po kojem se mjeri finansijska imovina ili finansijska obaveza pri početnom priznavanju umanjen za otplatu glavnice, uvećan ili umanjen za kumulativnu amortizaciju korištenjem metode efektivne kamatne stope svih razlika između tog početnog iznosa i iznosa do dospijeca, i za finansijsku imovinu, usklađen za sve ispravke gubitka.
Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine	Amortizirani trošak finansijske imovine prije usklađenja za rezervacije za umanjene vrijednosti .
Čvrsta obaveza	Obavezujući ugovor za zamjenu određene količine resursa po određenoj cijeni na određeni budući datum ili datume.
Datum reklasifikacije	Prvi dan prvog izvještajnog perioda koji slijedi nakon promjene poslovnog modela koji nastaje reklasifikacijom finansijske imovine subjekta.
Derivatni instrument	Finansijski instrument ili drugi ugovor iz djelokruga ovog Standarda sa sve tri slijedeće karakteristike. <ol style="list-style-type: none"> njegova vrijednost mijenja se kao odgovor na promjene određene kamatne stope, cijene finansijskog instrumenta, cijene robe, deviznog kursa, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnog indeksa, ili drugih varijabli, pod uvjetom da u slučaju nefinansijske varijable ta varijabla nije specifična za stranu ugovora (koja se ponekad naziva 'osnovna varijabla') ne zahtijeva početna neto ulaganja ili početno neto ulaganje manje nego što bi se zahtijevalo drugom vrstom ugovora od kojih bi se očekivalo da na sličan način odgovaraju na promjene tržišnih faktora. podmiruje se na budući datum.
Dividende	Distribucija dobiti imateljima vlasničkih instrumenata razmjerno njihovim udjelima u pojedinim kategorijama kapitala.

Dobitak ili gubitak od izmjene uvjeta

Iznos koji nastaje od usklađenja **bruto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine** kako bi prikazala ponovno dogovorne ili izmijenjene ugovorne novčane tokove. Subjekt ponovno izračunava bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine po sadašnjoj vrijednost procijenjenih budućih novčanih plaćanja ili primanja tijekom očekivanog vijeka trajanja ponovno dogovorene ili izmijenjene finansijske imovine koja je diskontirana po izvornoj **efektivnoj kamatnoj stopi** finansijske imovine (ili izvornoj **efektivnoj kamatnoj stopi usklađenoj za kreditne rizike za kupljenu ili stvorenu finansijsku imovinu umanjenju za kreditne gubitke**), ili kada je primjenjivo, revidiranoj **efektivnoj kamatnoj stopi** izračunatoj u skladu sa tačkom 6.5.10. Kada procjenjuje očekivane novčane tokove finansijske imovine, subjekt je dužan uzeti u obzir sve ugovorne uvjete finansijske imovine (primjerice, opciju plaćanja unaprijed, prodaje i slične opcije) ali ne smije uzeti u obzir **očekivane kreditne gubitke**, osim ako finansijska imovina nije **kupljena ili stvorena finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke**, u kojem slučaju je subjekt dužan uzeti u obzir početne očekivane kreditne gubitke koji su uzeti u obzir pri izračunavanju **izvorne efektivne kamatne stope usklađene za kreditni rizik**.

Dobitak ili gubitak od umanjenja vrijednosti

Dobici ili gubici koji se priznaju u dobiti ili gubitku u skladu sa tačkom 5.5.8. i koji nastaju primjenom zahtjeva za umanjenje vrijednosti iz Odjeljka 5.5.

Efektivna kamatna stopa

Stopa koja točno diskontira procijenjena buduća novčana plaćanja ili primanja tijekom očekivanog vijeka trajanja finansijske imovine ili finansijske obaveze na **bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine** ili na **amortizirani trošak finansijske obaveze**. Kada računa efektivnu kamatnu stopu subjekt nije dužan procijeniti očekivane novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete finansijskog instrumenata (primjerice, opciju plaćanja unaprijed, produljenja, prodaje ili slične opcije) ali ne smije uzeti u obzir **očekivane kreditne gubitke**. Izračun uključuje sve naknade i plaćene ili primljene iznose između strana ugovora koji su sastavni dio efektivne kamatne stope (vidjeti tačke B5.4.1. – B5.4.3.), **transakcijske troškove**, i sve druge premije ili diskonte. Pretpostavka je da se novčani tokovi i očekivani vijek trajanja skupine sličnih finansijskih instrumenata mogu pouzdano procijeniti. Međutim, u tim rijetkim slučajevima kada nije moguće pouzdano procijeniti novčane tokove ili očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta (ili skupine finansijskih instrumenata), subjekt je dužan koristiti ugovorne novčane tokove tijekom cijelog ugovornog trajanja finansijskog instrumenta (ili skupine finansijskih instrumenata).

Eketivna kamatna stopa usklađena za kreditni rizik

Stopa kojom se točno diskontiraju procijenjena buduća novčana plaćanja ili primitak u novcu tijekom očekivanog vijeka trajanja financijske imovine na **amortizirani trošak financijske imovine** koja je kupljena ili stvorena financijska imovina umanjena za kreditne gubitke. Kada određuje efektivnu kamatnu stopu usklađenu za kreditne rizike, subjekt treba procijeniti **očekivane novčane tokove** uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete financijske imovine (primjerice, opciju plaćanja unaprijed, opciju produljenja, opciju prodaje i slične opcije) i očekivane kreditne gubitke. Izračun uključuje sve naknade i iznose plaćene ili primljene između strana ugovora koji su sastavni dio efektivne kamatne stope (vidjeti tačku B5.4.1. – B5.4.3.), transakcijske troškove, i sve druge premije ili diskonte. Pretpostavka je da se novčani tokovi i očekivani vijek trajanja skupine sličnih financijskih instrumenata mogu pouzdano procijeniti. Međutim, u tim rijetkim slučajevima kada nije moguće pouzdano procijeniti novčane tokove ili preostali vijek trajanja financijskog instrumenta (ili skupine financijskih instrumenata), subjekt je dužan koristiti ugovorne novčane tokove tijekom cijelog ugovornog trajanja financijskog instrumenta (ili skupine financijskih instrumenata).

Financijska imovina umanjena za kreditne gubitke

Financijska imovina se umanjuje za kreditne gubitke kada je nastao jedan ili više događaja koji imaju štetan utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove od financijske imovine. Dokaz da je financijska imovina umanjena za kreditne gubitke uključuje važne podatke o slijedećim događajima:

- (a) značajne financijske poteškoće izdavatelja ili dužnika;
- (b) povreda ugovora, primjerice neispunjenje obaveze ili prekoračenje dospjeća;
- (c) davanje koncesije ili koncesija od zajmodavca ili zajmoprimca u korist zajmoprimca iz ekonomskih ili pravnih razloga povezanih s financijskim poteškoćama zajmoprimca, što zajmodavac ili zajmodavci u protivnom ne bi razmatrali;
- (d) vjerovatno je da će zajmoprimac pokrenuti stečajni postupak ili drugu financijsku reorganizaciju;
- (e) nestanak aktivnog tržišta za tu financijsku imovinu zbog financijskih poteškoća;
- (f) kupovina ili izdavanje financijske imovine s velikim diskontom što odražava **nastale kreditne gubitke**.

Možda neće biti moguće utvrditi jedan zasebni događaj, umjesto toga, kombinirani učinak nekoliko događaja može uzrokovati umanjenje financijske imovine za kreditni gubitak.

Finansijska obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	<p>Finansijska obaveza koja ispunjava jedan od slijedećih uvjeta.</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) zadovoljava definiciju stavke koja se drži za trgovinu. (b) pri početnom priznavanju određuje je subjekt po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa tačkom 4.2.2. ili 4.3.5. (c) određena je ili pri početnom priznavanju ili naknadno po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa tačkom 6.7.1.
Ispravak gubitka	<p>Ispravak za očekivane kreditne gubitke od finansijske imovine mjerene u skladu sa tačkom 4.1.2., potraživanjima za najmove i ugovornom imovinom, akumuliranim iznosom umanjenja vrijednosti za finansijsku imovinu mjerenu u skladu sa tačkom 4.1.2.A. i rezerviranjem za očekivane kreditne gubitke od obaveza po zajmu i ugovorima o finansijskoj garanciji.</p>
Kreditni gubitak	<p>Razlika između svih ugovornih novčanih tokova koji se duguju subjektu u skladu sa ugovorom i svih novčanih tokova koje subjekt očekuje primiti (tj. svi novčani manjkovi), diskontirani po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi (ili efektivnoj kamatnoj stopi usklađenoj za kreditni rizik za kupljenu ili izdanu finansijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke). Subjekt je dužan procijeniti novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete finansijskog instrumenta (primjerice, opciju plaćanja unaprijed, opciju produljenja, opciju prodaje i slične opcije) tijekom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Novčani tokovi koji se uzimaju u obzir trebaju uključivati novčane tokove od prodaje osiguranja plaćanja ili drugih kreditnih poboljšanja koja su sastavni dio ugovornih uvjeta. Pretpostavlja se da se očekivani vijek trajanja finansijski instrumenata može pouzdano procijeniti. Međutim, u tim rijetkim slučajevima kada nije moguće pouzdano procijeniti očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta, subjekt treba koristiti preostale ugovorne uvjete finansijskog instrumenta.</p>
Kupljena ili stvorena finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke	<p>Kupljena ili stvorena finansijska imovine koja je umanjena za kreditne gubitke pri početnom priznavanju.</p>
Metoda efektivne kamatne stope	<p>Metoda koja se koristi u izračunu amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze i pri alociranju i priznavanju prihoda od kamate ili troškova od kamata u dobit ili gubitak tijekom određenog perioda.</p>
Očekivani kreditni gubici	<p>Ponderirani prosjek kreditnih gubitaka sa odnosnim rizicima neispunjavanja obaveza kao ponderima.</p>

Očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja	Očekivani kreditni gubici koji nastaju iz svih mogućih neispunjena obaveza tijekom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta.
Očekivani kreditni gubici u 12-mjesečnom razdoblju	Dio očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja koji predstavljaju očekivane kreditne gubitke koji nastaju iz neispunjenja obaveza povezanih s finansijskim instrumentima koji su mogući unutar 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma.
Omjer zaštite	Veza između količine instrumenta zaštite i količine zaštićene stavke u smislu njihovog relativnog ponderiranja.
Predviđena transakcija	Neobavezujuća, ali očekivana buduća transakcija.
Prekoračenje dospijeća	Dospijeće finansijske imovine je prekoračeno kada suprotna strana nije izvršila plaćanje u ugovornom roku.
Prestanak priznavanja	Uklanjanje prethodno priznate finansijske imovine ili finansijske obaveze iz izvještaja o finansijskom položaju subjekta.
Redovan način kupovine ili prodaje	Kupovina ili prodaja finansijske imovine prema ugovoru čiji uvjeti zahtijevaju isporuku imovine u vremenskom okviru koji je utvrđen propisima ili dogovorima na odnosnom tržištu.
Stavka koja se drži radi trgovanja	Finansijska imovina ili finansijska obaveza koja: <ul style="list-style-type: none"> (a) je stečena ili nastala prvenstveno za potrebe prodaje ili ponovne kupnje u kratkom roku; (b) pri početnom priznavanja je dio portfolija utvrđenih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom stvarnom kratkoročnom ostvarenju dobiti; ili (c) je derivatni instrument (osim za derivatni instrument koji je ugovor o finansijskoj garanciji ili određeni i efektivni instrument zaštite).
Transakcijski troškovi	Inkrementalni troškovi koji se mogu izravno pripisati stjecanju, izdavanju ili otuđenju finansijske imovine ili finansijske obaveze (vidjeti tačku B5.4.8.). Inkrementalni trošak je onaj koji bi nastao da subjekt nije stekao, izdao ili otuđio finansijski instrument.
Ugovor o finansijskoj garanciji	Ugovor kojim se zahtjeva od izdavatelja izvršenje određenih plaćanja kako bi se imatelju nadoknadio gubitak koji nastaje jer određeni dužnik nije u mogućnosti platiti obavezu po dospijeću u skladu sa izvornim ili izmijenjenim uvjetima dužničkog instrumenta.

Ugovorna imovina

Ova prava koja su određena MSFI-jem 15 *Prihodi od ugovora sa kupcima* obračunavaju se u skladu sa ovim Standardom za potrebe priznavanja i mjerenje dobitaka ili gubitaka od umanjenja vrijednosti.

Slijedeći pojmovi su definirani u tački 11. MRS-a 32, Dodatku A MSFI-ja 7, Dodatku A MSFI-ja 13 ili Dodatku A MSFI-ja 15 i koriste se u ovom Standardu sa značenjem određenim u MRS-u 32, MSFI-ju 7, MSFI-ju 13 ili MSFI-ju 15:

- (a) kreditni rizik;²
- (b) vlasnički instrument;
- (c) fer vrijednost;
- (d) finansijska imovina;
- (e) finansijski instrument;
- (f) finansijska obaveza;
- (g) transakcijska cijena.

² Ovaj pojam (kako je definiran u MSFI-ju 7) koristi se u zahtjevima za prezentiranje učinaka promjena kreditnog rizika na obaveze određene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (vidjeti tačku 5.7.7).

Dodatak B

Smjernice za primjenu

Ovaj dodatak je sastavni dio Standarda.

Djelokrug (Poglavlje 2)

- B2.1 Neki ugovori zahtijevaju plaćanje na osnovu klimatskih, geoloških ili drugih fizičkih varijabli. (Oni koji se temelje na klimatskim varijablama se ponekad nazivaju “vremenskim derivatnim instrumentima”.) Ako ti ugovori nisu iz djelokruga MSFI-ja 4, iz djelokruga su ovog Standarda.
- B2.2 Ovim Standardom ne mijenjaju se zahtjevi povezani sa planovima primanja zaposlenika koji su u skladu sa MRS-om 26 *Računovodstvo i izvještavanje o penzijskim planovima* i ugovorima o licenci zasnovanih na količini prodaje ili prihodima od pružanja usluga koji se obračunavaju prema MSFI-ju 15 *Prihodi od ugovora sa kupcima*.
- B2.3 Ponekad subjekt vrši takozvano ‘strateško ulaganje’ u vlasničke instrumente koje je izdao drugi subjekt, sa namjerom uspostavljanja ili održavanja dugotrajnom poslovnog odnosa sa subjektom u koji je izvršeno ulaganje. Subjekt koji je ulagatelj ili strana u zajedničkom poduhvatu koristi MRS 28 za određivanje treba li se primijeniti metoda udjela na takvo ulaganje.
- B2.4 Ovaj Standard primjenjuje se na finansijsku imovinu i finansijske obaveze osiguravatelja, osim prava i obaveza koji su isključeni prema tački 2.1. podtački (e) jer proizlaze iz ugovora koji su iz djelokruga MSFI-ja 4 *Ugovori o osiguranju*.
- B2.5 Ugovori o finansijskoj garanciji mogu imati različite pravne forme, kao što je garancija, neke vrste kreditnog pisma, ugovor u slučaju neispunjenja kreditnih obaveza ili ugovor o osiguranju. Njihov računovodstveni tretman ne ovisi o njihovoj pravnoj formi. Slijede primjeri primjerenog postupanja (vidjeti tačku 2.1.(e)):
- (a) Iako ugovor o finansijskoj garanciji zadovoljava definiciju ugovora o osiguranju iz MSFI-ja 4 ako je preneseni rizik značajan, izdavatelj primjenjuje ovaj Standard. Međutim, ako je izdavatelj prethodno izričito izjavio da takve ugovore smatra ugovorima o osiguranju i koristio je obračun koji je primjenjiv na ugovore o osiguranju, izdavatelj može odabrati primijeniti ili ovaj Standard ili MSFI 4 na takve ugovore o finansijskoj garanciji. Ako primjenjuje ovaj Standard, tačkom 5.1.1. zahtjeva se od izdavatelja priznavanje ugovora o finansijskoj garanciji početno po fer vrijednosti. Ako je ugovor o finansijskoj garanciji izdan nepovezаноj strani u u okviru samostalnog nepristranog posla, njegova fer vrijednost na početku je vjerovatno jednaka primljenoj premiji, osim ako ne postoji dokaz o suprotnome. Nakon toga, osim ako ugovor o finansijskoj garanciji nije određen na početku po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ili osim ako se ne primjenjuju tačke 3.2.15. – 3.2.23. i B3.2.12. – B3.2.17. (kada prijenos finansijske imovine ne zadovoljava uvjet za prestanak priznavanja ili se primjenjuje nastavak daljnjeg sudjelovanja), izdavatelj mjeri navedeni ugovor po vrijednosti većoj od:

- (i) iznosa priznatog u skladu sa Odjeljkom 5.5.; i
 - (ii) iznosa početno priznatog umanjen za, kada je izvedivo, kumulativni iznos prihoda priznatog u skladu sa načelima MSFI-ja 15 (vidjeti tačku 4.2.1. podtačku (c)).
- (b) Neke garancije povezane sa zajmom ne zahtijevaju, kao preduvjet plaćanja, da je imatelj izložen, i pretrpi gubitak uslijed nemogućnosti dužnika da izvrši plaćanje za zajamčenu imovinu po njenom dospijeću. Primjer takve garancije je ona kojom se zahtjeva plaćanje kao odgovor na promjene određenog kreditnog rejtinga ili kreditnog indeksa. Takve garancije nisu ugovori o finansijskoj garanciji kako je definirano u ovom Standardu, niti su ugovori o osiguranju kako je definirano u MSFI-ju 4. Takve garancije su derivatni instrumenti i izdavatelj primjenjuje na njih ovaj Standard.
- (c) Ako je ugovor o finansijskoj garanciji izdan u vezi sa prodajom roba, izdavatelj primjenjuje MSFI 15 pri određivanju slučajeva u kojima priznaje prihod od garancije i od prodaje roba.

B2.6 Tvrdnje da izdavatelj smatra ugovorima ugovore o osiguranju mogu se obično naći u korespondenciji izdavatelja sa kupcima i regulatorima, poslovnoj evidenciji i finansijskim izvještajima. Nadalje, ugovori o osiguranju su često predmet računovodstvenih zahtjeva koji su različiti od zahtjeva za drugu vrstu transakcije, kao što su ugovori koje izdaje banka ili trgovačka društva. U takvim slučajevima, finansijski izvještaji izdavatelja obično uključuju izvještaj da je izdavatelj koristio takve računovodstvene zahtjeve.

Priznavanje i prestanak priznavanja (Poglavlje 3)

Početno priznavanje (Odjeljak 3.1.)

- B3.1.1 Na temelju načela iz tačke 3.1.1., subjekt priznaje sva svoja ugovorna prava i obaveze u vezi sa derivatnim instrumentima u svom izvještaju o finansijskom položaju kao imovinu i obaveze, osim u vezi sa derivatnim instrumentima koje onemogućavaju da prijenos finansijske imovine obračuna kao imovina namijenjena prodaji (vidjeti tačku B3.2.14.). Ako prijenos finansijske imovine ne zadovoljava uvjet za prestanak priznavanja, prenositelj ne priznaje prenesenu imovinu kao svoju imovinu (vidjeti tačku B3.2.15.).
- B3.1.2 Slijedi primjeri primjene načela iz tačke 3.1.1.:
- (a) Bezuvjetna potraživanja i dugovanja priznaju se kao imovina ili obaveze kada subjekt postaje strana ugovora, i na osnovu toga ima zakonsko pravo na primitak novca ili zakonsku obavezu isplate novca.
 - (b) Imovina koja će se steći i obaveze koje će se preuzeti kao rezultat čvrste obaveze za kupovinu ili prodaju roba ili usluga se općenito ne priznaju dok najmanje jedna od strana nije ispunila ugovor. Primjerice, subjekt koji prima čvrstu narudžbu obično ne priznaje imovinu (a subjekt koji naručuje ne priznaje obavezu) u vrijeme nastanka ugovorne obaveze, već odgađa priznavanje do otpreme, isporuke ili izvršenja naručenih roba ili usluga. Ako je čvrsta obaveza kupovine ili prodaje nefinansijske imovine

iz djelokruga ovog Standarda u skladu sa tačkama 2.4. – 2.7., njezina neto fer vrijednost se priznaje kao imovina ili obaveza na datum nastanka ugovorne obaveze (vidjeti tačku B4.1.30. podtačku (c)). Nadalje, ako je prethodno nepriznata čvrsta obaveza određena kao zaštićena stavka u zaštiti fer vrijednosti od rizika, svaka promjena neto fer vrijednosti povezana sa rizikom za koji se pruža zaštita priznaje se kao imovina ili obaveza nakon početka zaštite (vidjeti tačke 6.5.8. podtačka (b) i 6.5.9.).

- (c) Terminski ugovor koji je iz djelokruga ovog Standarda (vidjeti tačku 2.1.) priznaje se kao imovina ili obaveza na datum nastanka ugovorne obaveze, umjesto na datum podmirenja. Kada subjekt postaje strana terminskog ugovora, fer vrijednosti prava i obaveza su obično jednake, tako da je neto fer vrijednost terminskog ugovora nula. Ako neto fer vrijednost prava i obaveze nije nula, ugovor se priznaje kao imovina ili obaveza.
- (d) Ugovori o opciji koji su iz djelokruga ovog Standarda (vidjeti tačku 2.1.) priznaju se kao imovina ili obaveze kada imatelj ili izdavatelj postane ugovorna strana.
- (e) Planirane buduće transakcije, bez obzira koliko vjerovatne, nisu imovina i obaveze jer subjekt nije postao ugovorna strana.

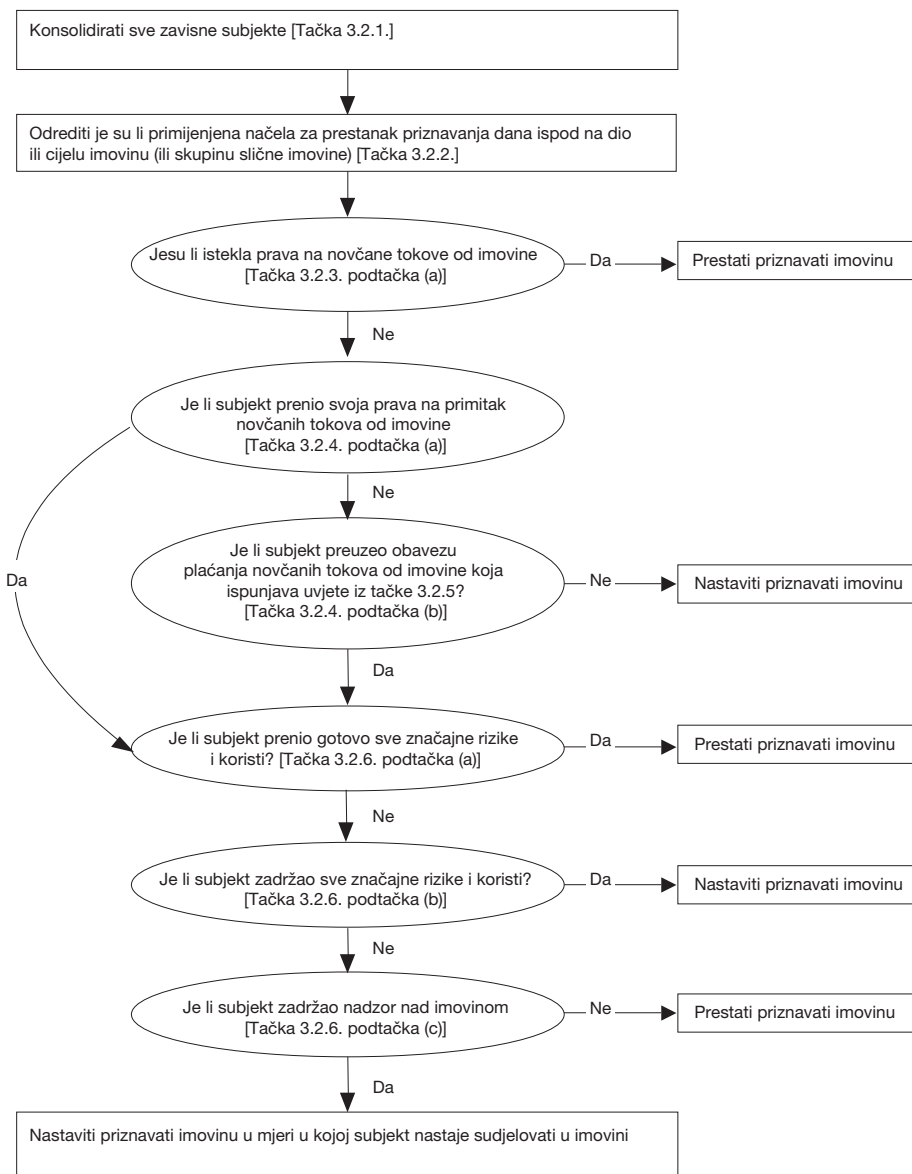
Redovan način kupovine ili prodaje finansijske imovine

- B3.1.3 Redovan način kupovine ili prodaje finansijske imovine priznaje se obračunavanjem na datum kupovine ili na datum podmirenja kako je opisano u tačkama B3.1.5. i B3.1.6. Subjekt je dužan primijeniti istu metodu dosljedno za sve kupovine i prodaje finansijske imovine koja je klasificirana na isti način u skladu sa ovim Standardom. U ovom smislu imovina koja se obavezno mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha pripada različitoj klasifikaciji od imovine određene kao mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nadalje, ulaganje u vlasničke instrumente obračunati korištenjem opcije iz tačke 5.7.5. pripadaju zasebnoj kategoriji.
- B3.1.4 Ugovor kojim se zahtjeva ili dozvoljava neto podmirenje promjene vrijednosti ugovora nije redovni ugovor. Umjesto toga, takav ugovor se obračunava kao derivatni instrument u period između datuma trgovanja i datuma podmirenja.
- B3.1.5 Datum trgovanja je datum na koji se subjekt obavezuje kupiti ili prodati imovinu. Obračun na datum trgovanja odnosi se na (a) priznavanje imovine koja će se primiti i obaveze koja se plaća za to na datum trgovanja i (b) prestanak priznavanja imovine koja je prodana, priznavanje bilo koje dobiti ili gubitka od otuđenja i priznavanje potraživanja od kupca za plaćanja na datum trgovanja. Općenito, kamate se ne počinju obračunavati na imovinu i pripadajuću obavezu do datuma podmirenja kada se prenose s njima povezana prava.
- B3.1.6 Datum podmirenja je datum na koji je imovina isporučena subjektu ili subjekt isporučuje imovinu. Obračun na datum podmirenja odnosi se na (a) priznavanje imovine na datum na koji je primio subjekt, i (b) prestanak priznavanja imovine i priznavanje svake dobiti ili gubitka od otuđenja na datum na koji je isporučena subjektu. Kada se primjenjuje obračun na datum podmirenja subjekt obračunava svaku promjenu fer vrijednosti imovine koja će se primiti tijekom perioda između datuma trgovanja i datuma podmirenja na isti način kao da obračunava stečenu imovinu. Drugim riječima, promjena vrijednosti nije priznata za imovinu

mjerenu po trošku amortizacije; priznaje se u dobiti ili gubitku za imovinu klasificiranu kao finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha; i priznata je u drugoj sveobuhvatnoj dobiti za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A. i za ulaganja u vlasničke instrumente obračun je u skladu sa tačkom 5.7.5.

Prestanak priznavanja finansijske imovine (Odjeljak 3.2.)

B3.2.1 Slijedeći dijagram prikazuje procjenu je li se i u kojoj mjeri finansijska imovina prestala priznavati

Aranžmani prema kojima subjekt zadržava ugovorna prava na primanje novčanih tokova od finansijske imovine, ali preuzima ugovornu obavezu plaćanja novčanih tokova jednom ili više primatelja (tačka 3.2.4. podtačka (b))

- B3.2.2 Situacija opisana tačkom 3.2.4. podtačkom (b) (kada subjekt zadržava ugovorna prava na primanje novčanih tokova od finansijske imovine, ali preuzima ugovornu obavezu plaćanja novčanih tokova jednom ili više primatelja) nastaje, primjerice, ako je subjekt fond, i izdaje ulagačima korisničke udjele u osnovnoj finansijskoj imovini koju posjeduje i osigurava servisiranje te finansijske imovine. U tom slučaju, finansijska imovina ispunjava uvjete za prestanak priznavanje ako su ispunjeni uvjeti iz tačaka 3.2.5. i 3.2.6.
- B3.2.3 U primjeni tačke 3.2.5., subjekt može biti, primjerice, kreator finansijske imovine, ili može biti skupina koja uključuje zavisni subjekt koji je stekao finansijsku imovinu i prenosi novčane tokove na nepovezane treće ulagače.

Procjena prijenosa rizika i koristi od vlasništva (tačka 3.2.6.)

- B3.2.4 Primjeri u kojima je subjekt prenio sve značajne rizike i koristi od vlasništva su:
- (a) bezuvjetna prodaja finansijske imovine;
 - (b) prodaja finansijske imovine zajedno sa opcijom reotkupa finansijske imovine po njenoj fer vrijednosti u vrijeme reotkupa; i
 - (c) prodaja finansijske imovine zajedno sa opcijom prodaje ili kupnje koja bi dovela do značajnog gubitka u slučaju izvršenja (tj. opcija čija je cijena izvršenja znatno nepovoljnija od tržišne cijene izvršenja da je malo vjerovatno da će prije isteka omogućiti ostvarivanje dobiti).
- B3.2.5 Primjeri u kojima je subjekt zadržao sve značajne rizike i koristi od vlasništva:
- (a) transakcije prodaje i reotkupa gdje je cijena reotkupa fiksna cijena ili prodajna cijena uvećana za povrat zajmodavca;
 - (b) sporazum o pozajmljivanju vrijednosnih papira;
 - (c) prodaja finansijske imovine zajedno sa zamjenom ukupnog povrata kojom se izloženost tržišnom riziku prenosi ponovno na subjekt;
 - (d) prodaja finansijske imovine zajedno sa opcijom prodaje ili kupnje koja bi dovela do značajne dobiti u slučaju izvršenja (tj. opcija čija je cijena izvršenja značajno povoljnija od tržišne cijene da je malo vjerovatno da će dovesti do gubitka prije isteka); i
 - (e) prodaja kratkoročnih potraživanja u kojima subjekt garantira nadoknaditi preuzimatelju kreditne gubitke koji će vjerovatno nastati.
- B3.2.6 Ako subjekt odredi da je kao rezultat prijenosa, prenio sve značajne rizike i koristi od vlasništva nad prenesenom imovinom, ne priznaje prenesenu imovinu opet u budućem periodu, osim ako ne stekne ponovno prenesenu imovinu u novoj transakciji.

Procjena prijenosa kontrole

- B3.2.7 Subjekt nije zadržao kontrolu nad prenesenom imovinom ako preuzimatelj ima stvarnu mogućnost prodati prenesenu imovinu. Subjekt je zadržao kontrolu nad prenesenom imovinom ako preuzimatelj nema stvarnu mogućnost prodati prenesenu imovinu. Preuzimatelj ima stvarnu mogućnost prodati prenesenu imovinu ako njome trguje na aktivnom tržištu jer bi mogao otkupiti prenesenu imovinu na tržištu ako subjektu treba vratiti imovinu. Primjerice, preuzimatelj može imati stvarnu mogućnost prodati prenesenu imovinu ako je prenesena imovina predmet opcije koja omogućava subjektu da otkupi tu imovinu, ali preuzimatelj može odmah dobiti prenesenu imovinu na tržištu ako se opcija izvrši. Preuzimatelj nema stvarnu mogućnost prodaje prenesene imovine ako subjekt zadrži takvu opciju i preuzimatelj ne može odmah dobiti prenesenu imovinu na tržištu ako subjekt izvrši svoju opciju.
- B3.2.8 Preuzimatelj ima stvarnu mogućnost prodati prenesenu imovinu samo ako je može prodati u cijelosti nepovezаноj trećоj strani i u mogućnosti je izvršiti tu mogućnost jednostrano i bez uvođenja dodatnih ograničenja na prijenos. Ključno pitanje je što je preuzimatelj u mogućnosti stvarno učiniti, a ne koja ugovorna prava preuzimatelj ima u pogledu toga što može napraviti sa prenesenom imovinom ili koje ugovorne zabrane postoje. Posebno:
- (a) ugovorno pravo otuđenja prenesene imovine ima malo stvarnog učinka ako ne postoji tržište za prenesenu imovinu; i
 - (b) mogućnost otuđenja prenesene imovine ima malo stvarnog učinka ako se ne može slobodno izvršiti. Iz tog razloga:
 - (i) mogućnost preuzimatelja da otuđi prenesenu imovinu ne smije ovisiti o postupanju drugih (tj. treba biti jednostrana mogućnost), i
 - (ii) preuzimatelj treba biti u mogućnosti otuđiti prenesenu imovinu bez potrebe uvođenja ograničavajućih uvjeta odnosno obaveza u vezi s prijenosom (tj. uvjeti o tome kako se imovina u okviru zajma servisira ili opcije koja preuzimatelju daje pravo otkupa imovine).
- B3.2.9 Činjenica da je malo vjerovatno da će preuzimatelj prodati prenesenu imovinu ne znači sama po sebi da je preuzimatelj zadržao kontrolu nad prenesenom imovinom. Međutim, ako opcija prodaje ili garancija ograničavaju preuzimatelja od prodaje prenesene imovine, u tom slučaju preuzimatelj zadržava kontrolu nad prenesenom imovinom. Primjerice, ako opcija prodaje ili garancija imaju dovoljnu vrijednost, ne dopuštaju preuzimatelju prodaju prenesene imovine jer preuzimatelj, u praksi, ne bi prodao prenesenu imovinu trećоj strani bez uvođenja slične opcije ili drugih ograničavajućih uvjeta. Umjesto toga, preuzimatelj bi zadržao prenesenu imovinu tako da primi plaćanja prema garanciji ili opciji prodaje. U ovakvim okolnostima preuzimatelj zadržava kontrolu nad prenesenom imovinom.

Prijenosi koji ispunjavaju uvjete za prestanak priznavanja

- B3.2.10 Subjekt može zadržati pravo na dio dohotka od kamata od prenesene imovine kao nadoknadu za servisiranje te imovine. Dio dohotka od kamata kojeg bi se subjekt ne bi odrekao po isteku valjanosti ili prijenosu ugovora o servisiranju raspoređuje se na imovinu servisiranja ili obavezu servisiranja. Dio dohotka od kamata kojeg se subjekt ne bi odrekao je potraživanje za opcije koje nose samo kamatu. Primjerice, ako se subjekt ne bi odrekao bilo koje kamate po isteku valjanosti ili prijenosu ugovora o servisiranju, cijeli kamatni raspon je potraživanje sa opcije koje nose samo kamatu. Za potrebe primjene tačke 3.2.13. fer vrijednosti imovine servisiranja i potraživanja za opcije koje nose samo kamatu se koriste za raspoređivanje knjigovodstvene vrijednosti potraživanja između dijela imovine koji se prestaje priznavati i dijela koji se nastavlja priznavati. Ako nije određena nikakva naknada za servisiranje ili se ne očekuje da će naknada koja se treba primiti neće subjektu biti dovoljna nadoknada za servisiranje, obaveza za ugovornu obavezu servisiranja se priznaje po fer vrijednosti.
- B3.2.11 Kada se mjere fer vrijednosti dijela imovine koji se nastavlja priznavati i dijela koji se prestaje priznavati za potrebe primjene tačke 3.2.13., subjekt primjenjuje zahtjeve za mjerenje fer vrijednosti iz MSFI-ja 13 kao dodatak tački 3.2.14.

Prijenosi koji ne ispunjavaju uvjete za prestanak priznavanja

- B3.2.12 U nastavku je objašnjena primjena načela danih u tački 3.2.15. Ako garancija koju je pružio subjekt za gubitke nastale nepodmirenjem obaveza povezanih sa prenesenom imovinom sprječava prestanak priznavanja prenesene imovine jer je subjekt zadržao sve značajne rizike i koristi od vlasništva nad prenesenom imovinom, prenesena imovina se nastavlja priznavati u cijelosti, a primljena naknada se priznaje kao obaveza.

Nastavak sudjelovanja u prenesenoj imovini

- B3.2.13 Slijede primjeri kako subjekt mjeri prenesenu imovinu i povezane obaveze prema tački 3.2.16.

Sva imovina

- (a) Ako garancija koju je pružio subjekt za gubitke nastale nepodmirenjem obaveza povezanih s prenesenom imovinom sprječava prestanak priznavanja prenesene imovine u mjeri koja odgovara nastavku sudjelovanja, prenesena imovina na datum prijenosa mjeri se po nižem iznosu od (i) knjigovodstvene vrijednosti imovine i (ii) maksimalnog iznosa naknade primljene prijenosom koju će subjekt možda trebati otplatiti ('zagarantirani iznos'). Povezana obaveza se početno mjeri po garantiranom iznosu uvećamo za fer vrijednost garancije (što je obično naknada primljena za garanciju). Naknadno, početna fer vrijednost garancije se priznaje u dobiti ili gubitku kada (ili po) je obaveza izvršena (u skladu sa načelima MSFI-ja 15) i knjigovodstvena vrijednost imovine je smanjena za isprvak gubitka.

Imovina mjerena po amortiziranom trošku

- (b) Ako opcija prodaje koju je izdao subjekt ili pravo opcije kupnje koju posjeduje subjekt sprječava prestanak priznavanja prenesene imovine i subjekt mjeri prenesenu imovinu po amortiziranom trošku, povezana obaveza se mjeri po svom trošku (tj. primljenoj naknadi) usklađena za amortizaciju bilo koje razlike između tog troška i bruto knjigovodstvene vrijednosti prenesene imovine na datum isteka opcije. Primjerice, pretpostavimo da je knjigovodstvena vrijednost imovine na datum prijenosa 98NJ i da je primljena naknada 95NJ. Bruto knjigovodstvena vrijednost opcije na datum izvršenja opcije će biti 100NJ. Početna knjigovodstvena vrijednost povezane obaveze je 95NJ i razlika između 95NJ i 100NJ se priznaje u dobit ili gubitka korištenjem metode efektivne kamatne stope. Ako je opcija izvršena, svaka razlika između knjigovodstvene vrijednosti povezane obaveze i cijene izvršenja se priznaje u dobiti ili gubitku.

Imovina mjerena po fer vrijednosti

- (c) Ako pravo opcije kupnje koje je zadržao subjekt sprječava prestanak priznavanja prenesene imovine i subjekt mjeri prenesenu imovinu po fer vrijednosti, imovina se nastavlja mjeriti po svojoj fer vrijednosti. Povezana obaveza se mjeri po (i) cijeni izvršenja opcije umanjenoj za vremensku vrijednost opcije ako je cijena izvršenja opcije povoljnija od tržišne cijene ili joj je jednaka, ili (ii) fer vrijednosti prenesene imovine umanjene za vremensku vrijednost opcije ako je cijena izvršenja opcije nepovoljnija od tržišne cijene. Usklađenje s mjerenjem povezane obaveze osigurava da je neto knjigovodstvena vrijednost imovine i povezane obaveze fer vrijednost prava opcije kupnje. Primjerice, ako je fer vrijednost osnovne imovine 80NJ, cijena izvršenja opcije je 95NJ i vremenska vrijednost opcije je 5NJ, knjigovodstvena vrijednost povezane obaveze je 75NJ (80NJ-5NJ) i knjigovodstvena vrijednost prenesene imovine je 80NJ (tj. njena fer vrijednost).
- (d) Ako opcija prodaje koju je izdao subjekt sprječava prestanak priznavanja prenesene imovine i subjekt mjeri prenesenu imovinu po fer vrijednosti, povezana obaveza se mjeri po cijeni izvršenja opcije uvećanoj za vremensku vrijednost opcije. Mjerenje imovine po fer vrijednosti je ograničeno na iznos niži od fer vrijednosti i cijene izvršenja opcije jer subjekt nema pravo povećati fer vrijednost prenesene imovine iznad cijene izvršenja opcije. Navedeno osigurava da je neto knjigovodstvena vrijednost imovine i povezane obaveze fer vrijednost obaveze opcije prodaje. Primjerice, ako je fer vrijednost osnovne imovine 120NJ, cijena izvršenja opcije je 100NJ i vremenska vrijednost opcije je 5NJ, knjigovodstvena vrijednost povezane obaveze je 105NJ (100NJ+5NJ) i knjigovodstvena vrijednost imovine je 100NJ (u ovom slučaju cijena izvršenja opcije).
- (e) Ako "okovratnik", u obliku kupljene opcije kupnje i izdane opcije prodaje, sprječava prestanak priznavanja prenesene imovine i subjekt mjeri imovinu po fer vrijednosti, nastavlja mjeriti imovinu po fer vrijednosti. Povezana obaveza se mjeri po (i) zbroju cijene izvršenja opcije kupnje i fer vrijednosti opcije prodaje umanjenoj za vremensku vrijednost opcije kupnje, ako je cijena izvršenja opcije kupnje nepovoljnija od tržišne cijene.

Usklađenje s povezanom obavezom osigurava da je neto knjigovodstvena vrijednost imovine i povezane obaveze fer vrijednost opcije koju posjeduje i koju je izdao subjekt. Primjerice, pretpostavimo da subjekt prenosi finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti dok istodobno kupuje opciju sa cijenom izvršenja od 120NJ i izdaje opciju prodaju sa cijenom izvršenja od 80NJ. Pretpostavimo također da je fer vrijednost imovine 100NJ na datum prijenosa. Vremenske vrijednosti opcije prodaje i kupnje su 1NJ i 5NJ. U tom slučaju, subjekt priznaje imovinu i iznosu 100NJ (fer vrijednost imovine) i obavezu u iznosu od 96NJ [100NJ + 1NJ] – 5NJ]. To daje neto vrijednost imovine od 4NJ, što je fer vrijednost opcije koju posjeduje i izdaje subjekt.

Svi prijenosi

- B3.2.14 U mjeri u kojoj prijenos finansijske imovine ne ispunjava uvjete za prestanak priznavanja, ugovorna prava ili obaveze prenositelja povezana sa prijenosom se ne obračunavaju odvojeno od derivatnog instrumenta ako bi priznavanje i derivatnog instrumenta i prenesene imovine ili obaveze koje proizlaze iz prijenosa rezultiralo priznavanju istih prava ili obaveza dva puta. Primjerice, opcija kupnje koju je zadržao prenositelj može spriječiti prijenos finansijske imovine od obračunavanja kao prodaje. U tom slučaju, opcija kupnje se ne priznaje odvojeno kao derivatna imovina.
- B3.2.15 U mjeri u kojoj prijenos finansijske imovine ne ispunjavaj uvjete za prestanak priznavanja, primatelj ne priznaje prenesenu imovinu kao svoju imovinu. Prenositelj prestaje priznavati gotovinu ili drugu plaćenu naknadu i priznaje potraživanje od prenositelja. Ako prenositelj ima i pravo i obavezu ponovno steći nadzor nad cjelokupnom prenesenom imovinom za fiksni iznos (kao što je prema ugovoru o otkupu), primatelj može mjeriti svoja potraživanja po amortiziranom trošku ako ispunjava uvjete iz tačke 4.1.2.

Primjeri

- B3.2.16 Slijedeći primjeri prikazuju primjena načela prestanka priznavanja iz ovog Standarda.
- (a) *Ugovori o otkupu i pozajmljivanje vrijednosnih papira.* Ako je finansijska imovina prodana prema ugovoru kako bi se otkupila po fiksnoj cijeni ili po prodajnom cijeni uvećanoj za povrat zajmodavatelju ili ako je pozajmljena prema ugovoru kako bi se vratila prenositelju, ne prestaje se priznavati jer prenositelj zadržava sve značajne rizike i koristi od vlasništva. Ako primatelj dobije pravo prodati ili založiti imovinu, prenositelj reklasificira imovinu u svoj izvještaj o finansijskom položaju, primjerice kao pozajmljenu imovinu ili otkupljena potraživanja.
- (b) *Ugovori o otkupu i pozajmljivanje vrijednosnih papira – imovina koja je suštinski ista.* Ako je finansijska imovina prodana prema ugovoru kako bi se otkupila ista ili suštinski ista imovina po fiksnoj cijeni ili po prodajnom cijeni uvećanoj za povrat zajmodavatelju, ne prestaje se priznavati jer prenositelj zadržava sve značajne rizike i koristi od vlasništva.

- (c) *Ugovori o otkupu i pozajmljivanje vrijednosnih papira – pravo zamjene.* Ako ugovor o otkupu po fiksnoj kupovnoj cijeni ili cijeni jednakoj prodajnoj cijeni uvećanoj za povrat zajmodavatelju, ili slične transakcije pozajmljivanja vrijednosnica, osigurava primatelju pravo zamjene imovine koja je slična i koja ima istu fer vrijednost kao prenesena imovina na datum otkupa, prodana ili pozajmljena imovina u okviru transakcije otkupa ili pozajmljivanja vrijednosnica ne prestaje se priznavati jer prenositelj zadržava sve značajne rizike i koristi od vlasništva.
- (d) *Pravo na prvo odbijanje otkupa po fer vrijednosti.* Ako subjekt prodaje finansijsku imovinu i zadržava samo pravo na prvo odbijanje otkupa prenesene imovine po fer vrijednosti ako je primatelj naknadno prodaje, subjekt prestaje priznavati imovinu jer je prenio sve značajne rizike i koristi od vlasništva.
- (e) *Fiktivna prodaja.* Ponovni otkup finansijske imovine kratko nakon što je prodana se ponekad naziva fiktivna prodaja. Takav reotkup ne isključuje prestanak priznavanja ako je prvobitna transakcija ispunila uvjete za prestanak priznavanja. Međutim, ako se ugovor o prodaji finansijske imovine sklopi istodobno sa ugovorom o reotkupu iste imovine po fiksnoj cijeni ili prodajnoj cijeni uvećanoj za povrat zajmodavatelju, onda se imovina ne prestaje priznavati.
- (f) *Opcije prodaje i opcije kupovine koje u slučaju izvršenja dovode do znatne dobiti.* Ako prenositelj može ponovno kupiti prenesenu imovinu a cijena izvršenja opcije kupnje je znatno povoljnija od tržišne cijene, prijenos ne ispunjava uvjete za prestanak priznavanja jer je prenositelj zadržao sve značajne rizike i koristi od vlasništva. Slično tome, primatelj može ponovno prodati finansijsku imovinu a cijena izvršenja opcije prodaje je znatno povoljnija od tržišne, prijenos ne ispunjava uvjete za prestanak priznavanja jer je prenositelj zadržao sve značajne rizike i koristi od vlasništva.
- (g) *Opcije prodaje i opcije kupovine koje u slučaju izvršenja dovode do znatnog gubitka.* Finansijska imovina koja se prenosi samo u okviru opcije prodaje koju posjeduje primatelj i čije izvršenje dovodi do znatnog gubitka ili u okviru opcije prodaje koju posjeduje prenositelj i čije izvršenje dovodi do znatnog gubitka prestaje se priznavati. To je zato jer je prenositelj prenio sve značajne rizike i koristi od vlasništva.
- (h) *Imovina koju je moguće odmah dobiti u okviru opcije kupovine čije izvršenje ne dovodi ni do znatne dobiti ni do znatnog gubitka.* Ako subjekt posjeduje opciju kupovine imovinu koju je moguće odmah dobiti na tržištu i izvršenje opcije ne dovodi ni do znatne dobiti ni do znatnog gubitka, imovina se prestaje priznavati. To je zato jer subjekt (i) nije zadržao niti prenio sve značajne rizike i koristi od vlasništva i (ii) nije zadržao nadzor. Međutim, ako se imovina ne može odmah dobiti na tržištu, prestanak priznavanja je isključen do iznosa vrijednosti imovine koji podliježe opciji kupnje jer je subjekt zadržao nadzor nad imovinom.
- (i) *Imovina koju nije moguće odmah dobiti u okviru opcije prodaje koju je izdao subjekt čije izvršenje ne dovodi ni do znatne dobiti niti do znatnog gubitka.* Ako subjekt prenosi finansijsku imovinu koja se ne može odmah dobiti na tržištu, i izdaje opciju čije izvršenje ne dovodi do znatnog gubitka, subjekt niti

zadržava kontrolu niti prenosi sve značajne rizike i koristi od vlasništva jer je izdao opciju prodaje. Subjekt zadržava nadzor nad imovinom ako je vrijednost opcije prodaje dovoljna da bi spriječila primatelja prodati tu imovinu, u kojem slučaju se imovina nastavlja priznavati u iznosu nastavka sudjelovanja prenositelja (vidjeti tačku B3.2.9). Subjekt prenosi nadzor nad imovinom ako vrijednost opcije prodaje nije dovoljna kako bi spriječila primatelja prodati tu imovinu u kojem slučaju se imovina prestaje priznavati.

- (j) *Imovina s opcijom prodaje ili opcijom kupovine po fer vrijednosti ili terminskim ugovorom o reotkupu.* Prijenos financijske imovine koja podliježe samo opciji prodaje ili kupovine ili terminskom ugovoru o reotkupu čija je cijena izvršenja ili prodajna cijena jednaka fer vrijednosti financijske imovine u vrijeme reotkupa rezultira prestankom priznavanje zbog prijenosa svih značajnih rizika i koristi od vlasništva.
- (k) *Opcije kupovine ili prodaje podmirene u novcu.* Subjekt procjenjuje prijenos financijske imovine koja je predmet opcije prodaje ili kupovine ili terminskog ugovora o reotkupu koji će se podmiriti u neto iznosu u novcu kako bi odredio je li zadržao ili prenio sve značajne rizike i koristi od vlasništva. Ako subjekt nije zadržao sve značajne rizike i koristi od vlasništva nad prenesenom imovinom, određuje je li zadržao nadzor nad prenesenom imovinom. Činjenica da se opcija prodaje ili kupovine ili terminski ugovor o reotkupu podmiruje u neto iznosu u novcu ne znači nužno da je subjekt prenio nadzor (vidjeti tačku B3.2.9. i podtačke (g) i (h) te alineju (i) navedene iznad).
- (l) *Odredba o bezuvjetnom pravu na opciju preuzimanja imovine.* Odredba o bezuvjetnom pravu na opciju preuzimanja imovine je bezuvjetna opcija i ponovnom otkupu (kupovini) koja subjektu daje pravo zahtijevati povrat prenesene imovine koja podliježe nekim ograničenjima. Pod uvjetom da na temelju takve opcije subjekt ne zadržava niti ne prenosi sve značajne rizike i koristi od vlasništva, njome se isključuje prestanak priznavanja samo do iznosa koji je predmet reotkupa (pretpostavljajući da primatelj ne može prodati imovinu). primjerice, ako je knjigovodstvena vrijednost i prihod od prijenosa pozajmljene imovine 100.000NJ i svaki pojedinačni zajam se može ponovno kupiti, ali ukupni iznos zajmova koji se mogu ponovno otkupiti ne smije preći 10.000NJ, iznos zajmova od 90.000 NJ ispunjava uvjete za prestanak priznavanja.
- (m) *Prijevremani otkupi.* Subjekt koji može biti prenositelj, koji može biti serviser prenesene imovine, može posjedovati opciju prijevremene kupnje kako bi otkupio preostalu prenesenu imovinu ako iznos nepodmirene imovine padne na određenu razinu na kojoj su troškovi servisiranja te imovine preveliki u odnosu na koristi od servisiranja. Pod uvjetom da takva opcija prijevremene kupovine rezultira u tome da subjekt niti zadržava niti prenosi sve značajne rizike i koristi od vlasništva i primatelj ne može prodati imovinu, prestanak priznavanja se isključuje samo do iznosa imovine koja je predmet opcije kupovine.

- (n) *Podređeni zadržani udjeli i kreditne garancije.* Subjekt može osigurati primatelju kreditno poboljšanje podređivanjem nekih ili svih vlastitih udjela zadržanih u prenesenoj imovini. Nadalje, subjekt može osigurati primatelju kreditno poboljšanje u obliku kreditne garancije koja može biti neograničena i ograničena na određeni iznos. Ako subjekt zadržava sve značajne rizike i koristi od vlasništva nad prenesenom imovinom, imovina se nastavlja priznavati u cijelosti. Ako subjekt zadrži neke, ali ne sve značajne rizike i koristi od vlasništva i ako je zadržao nadzor, prestanak priznavanja se isključuje do iznosa novca ili druge imovine koju će subjekt možda trebati platiti.
- (o) *Zamjena ukupnog povrata.* Subjekt može prodati finansijsku imovinu primatelju i s njim ugovoriti zamjenu ukupnog povrata, gdje svi novčani tokovi od plaćanja kamata na osnovnu imovinu pritječu u subjektu u zamjenu za fiksno plaćanje ili plaćanje po promjenljivoj stopi a sva povećanja ili smanjenja fer vrijednosti osnovne imovine preuzima subjekt. U ovom slučaju, zabranjen je prestanak priznavanja sve imovine.
- (p) *Zamjena kamatne stope.* Subjekt može prenijeti primatelju finansijsku imovinu sa stalnom stopom i ugovoriti s njim zamjenu kamatne stope kako bi primao fiksnu kamatnu stopu a plaćao promjenjivu kamatnu stopu na osnovu ugovorenog iznosa koji je jednak iznosu glavnice prenesene finansijske imovine. Zamjena kamatne stope ne isključuje prestanak priznavanja prenesene imovine pod uvjetom da plaćanja na temelju zamjene nisu uvjetovana plaćanjima za prenesenu imovinu.
- (q) *Amortizirana zamjena kamatne stope.* Subjekt može prenijeti primatelju finansijsku imovinu sa stalnom stopom koja se otplaćuje tijekom vremena i s njim ugovoriti amortiziranu zamjenu kamatne stope kako bi primao fiksnu kamatnu stopu a plaćao promjenjivu kamatnu stopu na osnovu ugovorenih iznosa. Ako se ugovoreni iznos zamjene amortizira tako da izjednačava iznos glavnice prenesene finansijske imovine koja u određeno trenutku nije podmirena, subjekt bi općenito zbog zamjene zadržao znatni rizik od prijevremene otplate, u kojem slučaju bi subjekt nastavio priznavati svu prenesenu imovinu ili nastavio priznavati prenesenu imovinu u iznosu svog nastavka sudjelovanja. Suprotno tome, ako amortizacija ugovorenog iznosa zamjene nije povezana sa nepodmirenim iznosom glavnice prenesene imovine, zbog takve zamjene subjekt ne bi zadržao rizik prijevremene otplate imovine. Stoga, to ne isključuje prestanak priznavanja prenesene imovine pod uvjetom da plaćanja na temelju zamjene nisu uvjetovana plaćanjima kamate za prenesenu imovinu i zbog takve zamjene subjekt ne zadržava nikakve druge značajne rizike i koristi od vlasništva nad prenesenom imovinom.
- (r) *Otpis.* Subjekt nema opravdanih očekivanja u pogledu povrata ugovornih novčanih tokova od finansijske imovine u cijelosti ili jednog dijela istih.

B3.2.17 Ovom tačkom prikazana je primjena pristupa nastavka sudjelovanja kada subjekt nastavlja sudjelovati u dijelu finansijske imovine.

Pretpostavimo da subjekt ima portfelj zajmova koji se mogu unaprijed platiti i čiji kupon i efektivna kamatna stopa je 10 procenata i čiji iznos glavnice i amortiziranog troška je 10.000NJ. Subjekt ulazi u transakciju u koju, u zamjenu za plaćanje 9.115NJ, primatelj dobiva pravo na 9.000NJ od svake naplate glavnice uvećanih za kamate po stopi od 9,5 procenata. Subjekt zadržava pravo na 1.000NJ od naplate glavnice uvećanih za kamate po stopi od 10 procenata te višak raspona od 0,5 procenata na preostali iznos glavnice od 9.000 NJ. Naplate od prijevremenih plaćanja su alocirane između subjekta i primatelja proporcionalno u odnosu 1:9, ali sve neispunjene obaveze se odbijaju od udjela subjekta od 1.000NJ dok se udio ne potroši. Fer vrijednost zajmova na datum transakcije je 10.100NJ i fer vrijednost viška raspona od 0,5 procenata je 40NJ.

Subjekt utvrđuje da je prenio neke značajne rizike i koristi od vlasništva (primjerice, značajan rizik prijevremenog plaćanja) ali je također zadržao neke značajne rizike i koristi od vlasništva (zbog svog podređenog zadržanog udjela) te da je zadržao nadzor. Stoga primjenjuje pristup nastavka sudjelovanja.

Kako bi primijenio ovaj Standard, subjekt razmatra transakciju kao (a) zadržavanje punog proporcionalnog zadržanog udjela od 1.000NJ uvećanog za (b) podređenost tog zadržanog udjela kako bi se osiguralo kreditno poboljšanje primatelju za kreditne gubitke.

Subjekt računa da 9.090NJ (90% x 10.100NJ) od primljene naknade u iznosu od 9.115NJ predstavlja naknadu za potpuno razmjerni udio od 90 procenata. Ostatak primljene naknade (25NJ) predstavlja naknadu primljenu za podređivanje njegovog zadržanog udjela kako bi se osiguralo kreditno poboljšanje primatelju za kreditne gubitke. Nadalje, višak raspona od 0,5 procenata predstavlja naknadu primljenu za kreditno poboljšanje. Prema tome, ukupna naknada primljena za kreditno poboljšanje je 65NJ (25NJ + 40NJ).

Subjekt računa dobit ili gubitak od prodaje 90 procenata udjela novčanih tokova. Pretpostavljajući da odvojene fer vrijednosti od prenesenog 90-procentnog udjela i zadržanog 10-procentnog udjela nisu dostupne na datum prijenosa, subjekt alocira knjigovodstvenu vrijednost imovine u skladu sa tačkom 3.2.14. MSFI-ja 9 kako slijedi:

	<i>Fer vrijednost</i>	<i>Postotak</i>	<i>Alocirana knjigovodstvena vrijednost</i>
Preneseni dio	9.090	90%	9.000
Zadržani dio	1.010	10%	1.000
Ukupno	10.100		10.000

Subjekt računa svoju dobit ili gubitak od prodaje 90-procentnog udjela novčanih tokova oduzimanjem alocirane knjigovodstvene vrijednosti prenesenog dijela od primljene naknade, tj. 90NJ (9.090NJ – 9.000NJ). Knjigovodstvena vrijednost dijela koji je zadržao subjekt je 1.000NJ.

Nadalje, subjekt priznaje nastavak sudjelovanja koji rezultira iz podređenosti njegovog zadržanog udjela za kreditne gubitke. Sukladno tome, priznaje imovinu u vrijednosti 1.000NJ (maksimalan iznos novčanih tokova koji ne bi primio temeljem podređenosti), i povezanu obavezu u iznosu od 1.065NJ (što je maksimalan iznos novčanih tokova koje ne bi primio temeljem podređenosti, tj. 1.000NJ uvećanih za fer vrijednost podređenosti u iznosu od 65NJ).

Subjekt koristi sve gore navedene podatke kako bi obračunao transakciju kako slijedi:

	<i>Duguje</i>	<i>Potražuje</i>
Izvorna imovina	—	9.000
Imovina priznata za podređivanje ili preostali udio	1.000	—
Imovina za naknadu primljenu u obliku viška raspona	40	—
Dobit ili gubitak (dobit od prijenosa)	—	90
Obaveza	—	1.065
Primljeni novac	9.115	—
Ukupno	10.155	10.155

Odmah nakon transakcije knjigovodstvena vrijednost imovine je 2.040NJ uključujući i 1.000NJ što predstavlja alocirani trošak zadržanog dijela, i 1.040NJ što predstavlja daljnje sudjelovanje subjekta od podređenosti njegovog zadržanog udjela za kreditne gubitke (što uključuje višak raspona od 40NJ).

U naknadnim periodima, subjekt priznaje primljenu naknadu za kreditno poboljšanje (65NJ) na vremenskoj osnovi, obračunava kamate za priznatu imovinu korištenjem metode efektivne kamatne stope i priznaje sve gubitke od umanjenja vrijednosti priznate imovine. Kao primjer ovog posljednjeg, pretpostavimo da u slijedećoj godini postoji gubitak od umanjenja osnovnih zajmova od 300NJ. Subjekt smanjuje svoju priznatu imovinu za 600NJ (300NJ odnosi se na zadržanu udio i 300NJ odnosi se na daljnje sudjelovanje koje nastaje iz podređenosti zadržanog udjela za gubitke od umanjenja vrijednosti) i smanjuje svoju priznatu obavezu za 300NJ. Neto rezultat je teretiti dobit ili gubitka za gubitke od umanjenja vrijednosti od 300NJ.

Prestanak priznavanja finansijskih obaveza (Odjeljak 3.3.)

- B3.3.1 Finansijska obaveza (ili njen dio) prestaje kada dužnik:
- (a) podmiri obavezu (ili njen dio) plaćanjem vjerovniku, obično novcem, drugom finansijskom imovinom, dobrima ili uslugama; ili
 - (b) je zakonski oslobođen odgovornosti za obavezu (ili njen dio) ili pravnim postupkom ili od strane vjerovnika (ako je dužnik dao garanciju ovaj uvjet i dalje može biti ispunjen).
- B3.3.2 Ako izdavatelj dužničkog instrumenta ponovno otkupi taj instrument, dug prestaje čak i ako je izdavatelj kreator tržišta u tom instrumentu ili ga ima namjeru ponovno prodati u skorije vrijeme.
- B3.3.3 Plaćanje trećoj strani, uključujući fond (koji se ponekad naziva 'inherentnim poništenjem') ne oslobađa samo po sebi dužnika početne obaveze vjerovniku u nedostatku pravnog oslobođenja.
- B3.3.4 Ako dužnik plaća trećoj strani da preuzme obavezu i obavještava vjerovnika da je treća strana preuzela dug, dužnik ne prestaje priznavati dug osim ako uvjeti iz tačke B3.3.1. podtačke (b) nisu ispunjeni. Ako dužnik plati trećoj strani da preuzme obavezu i dobije pravno oslobođenje od vjerovnika, dužnik je podmirio dug. Međutim, ako dužnik pristane otplaćivati dug trećoj strani ili izravno izvornom vjerovniku, dužnik priznaje novi dug trećoj strani.
- B3.3.5 Iako pravnim oslobođenjem, bilo pravnim ili od strane vjerovnika, dolazi do prestanka priznavanja obaveze, subjekt može priznati novu obavezu ako uvjeti za prestanak priznavanja iz tačke 3.2.1. – 3.2.23. nisu ispunjeni za prenesenu finansijsku imovinu. Ako navedeni uvjeti nisu ispunjeni, prenesena imovina se ne prestaje priznavati, i subjekt priznaje novu obavezu povezanu sa prenesenom imovinom.

- B3.3.6 U smislu tačke 3.2.2., uvjeti su značajno drugačiji ako je diskontirana sadašnja vrijednost novčanih tokova prema novim uvjetima, uključujući sve plaćene naknade bez naknada koje su primljene i diskontirane korištenjem izvorne efektivne kamatne stope, najmanje 10 procenata različita od diskontirane sadašnje vrijednosti preostalih novčanih tokova od početne finansijske obaveze. Ako se zamjena dužničkog instrumenta ili izmjena uvjeta obračunava kao prestanak obaveze, svi nastali troškovi ili naknade se priznaju kao dio dobiti ili gubitka od prestanka obaveze. Ako se zamjena ili izmjena ne obračunava kao prestanak obaveze, svim nastalim troškovima i naknadama usklađuje se knjigovodstvena vrijednost obaveze i amortizirani su tijekom preostalog perioda izmijenjene obaveze.
- B3.3.7 U nekim slučajevima vjerovnik oslobađa dužnika postojeće obaveze plaćanja, ali dužnik preuzima obavezu garancije plaćanja ako strana koja je preuzela izvornu odgovornost ne ispuni obavezu. U tim okolnostima dužnik:
- (a) priznaje novu finansijsku obavezu na osnovu fer vrijednosti njegove obaveze za garanciju, i
 - (b) priznaje dobit ili gubitak na osnovi razlike između (i) plaćenih prihoda i (ii) knjigovodstvene vrijednosti izvorne finansijske obaveze umanjene za fer vrijednost nove finansijske obaveze.

Klasifikacija (Poglavlje 4)

Klasifikacija finansijske imovine (Odjeljak 4.1.)

Poslovni model subjekta za upravljanje finansijskom imovinom

- B4.1.1 U skladu sa tačkom 4.1.1. podtačkom (a) subjekt je dužan klasificirati finansijsku imovinu na osnovi poslovnog modela subjekta za upravljanje finansijskom imovinom, osim ako se ne primjenjuje tačka 4.1.5. Subjekt ocjenjuje je li ispunjava njegova finansijska imovina uvjete iz tačke 4.1.2. podtačke (a) ili uvjete iz tačke 4.1.2A. podtačke (a) na osnovi poslovnog modela koji je odredilo rukovodeće osoblje subjekta (kako je definirano u MRS-u 24 *Objavljivanje povezanih strana*)
- B4.1.2 Poslovni model subjekta određen je na razini koja odražava kako se skupinama finansijske imovine upravlja zajedno kako bi se postigao određeni poslovni cilj. Poslovni model subjekta ne ovisi o namjerama rukovodstva u vezi sa pojedinačnim instrumentom. Prema tome, ovaj uvjet nije pristup klasifikacije instrument po instrument nego bi se trebao odrediti na višoj razini objedinjavanja. Međutim, pojedinačni subjekt može imati više od jednog poslovnog modela za upravljanje finansijskim instrumentima. Prema tome, klasifikacije se određuje na razini izvještajnog subjekta. Primjerice, subjekt može posjedovati portfelj ulaganja kojim upravlja radi naplate ugovornih novčanih tokova i drugi portfelj ulaganja kojim upravlja radi trgovanja i ostvarenja promjena fer vrijednosti. Slično tome, u nekim okolnostima, može biti prikladno odvojiti portfelj finansijske imovine u potportfelje kako bi se prikazala razina na kojoj subjekt upravlja tom finansijskom imovinom. Primjerice, to može biti slučaj ako subjekt stvara ili kupuje portfelj hipotekarnih zajmova i upravlja nekim zajmovima s ciljem naplate ugovornih novčanih tokova te drugim zajmovima upravlja s ciljem prodaje istih.

B4.1.2A Poslovni model subjekta odnosi se na to kako subjekt upravlja svojom finansijskom imovinom kako bi prikupio novčane tokove. Drugim riječima, poslovni model subjekta određuje hoće li novčani tokovima doći do naplate ugovornih novčanih tokova, prodaje finansijske imovine ili i jednog i drugog. Prema tome, ova ocjena se izvodi na osnovi scenarija koje subjekt ne može realno očekivati da nastanu, kao što je tzv. 'najgori mogući' scenarij ili scenariji 'stresnih uvjeta'. Primjerice, ako subjekt očekuje da će prodati određeni portfelj finansijske imovine samo u slučaju scenarija 'stresnih uvjeta', taj scenarij ne bi utjecao ocjenu subjekta o poslovnom modelu za tu imovinu ako subjekt razumno očekuje da se takav scenarij neće dogoditi. Ako novčani tokovi nisu ostvareni na način koji je različit od očekivanja subjekta na datum kada subjekt ocjenjuje poslovni model (primjerice, ako subjekt prodaje više ili manje finansijske imovine nego što je očekivao kada je klasificirao imovinu), zbog toga ne dolazi do pogreške prethodnog razdoblja u finansijskim izvještajima subjekta (vidjeti MRS 8) niti to mijenja klasifikaciju preostale finansijske imovine koja se drži u tom poslovnom modelu (tj. imovine koju je subjekt priznao u prethodnim periodima i još je drži) sve dok subjekt uzima u obzir sve važne podatke dostupne za vrijeme procjene poslovnog modela. Međutim kada subjekt ocjenjuje poslovni model za novostvorenu ili novokupljenu finansijsku imovinu, treba uzeti u obzir podatke o tome kako su ostvareni novčani tokovi u prošlosti, zajedno sa svim drugim važnim podacima.

B4.1.2B Poslovni model subjekta za upravljanje finansijskom imovinom se treba temeljiti na činjenicama, a ne na tvrdnjama. To je obično moguće pratiti kroz aktivnosti koje subjekt poduzima kako bi postigao cilj poslovnog modela. Subjekt se oslanja na prosudbu pri ocjeni svog poslovnog modela za upravljanje finansijskom imovinom i ta ocjena nije određena jednim faktorom ili aktivnosti. Umjesto toga, subjekt treba uzeti u obzir svaki relevantan dokaz dostupan na datum ocjene. Takav relevantan dokaz uključuje, ali nije ograničen na:

- (a) kako se ocjenjuje i izvještava ključno rukovodstvo subjekta o uspješnosti poslovnog modela i finansijske imovine koja se drži unutar tog poslovnog modela;
- (b) rizik koji utječe na uspješnost poslovnog modela (i finansijska imovina koja se drži unutar tog poslovnog modela) i, posebice, način na koji se upravlja tim rizicima; i
- (c) način isplaćivanja naknada rukovodećem osoblju (primjerice, temelji li se naknada na fer vrijednosti imovine kojom se upravlja ili na prikupljenim ugovornim novčanim tokovima).

Poslovni model čiji cilj je držati imovinu radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova

B4.1.2C Finansijskom imovinom koja se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držati imovinu radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova upravlja se kako bi se ostvarili novčani tokovi prikupljanjem ugovornih plaćanja tijekom vijeka trajanja instrumenta. Drugim riječima, subjekt upravlja imovinom koju drži unutar portfelja kako bi prikupio te određene ugovorne novčane tokove (umjesto upravljanja cjelokupnim povratom na portfelj koji je ostvaren držanjem i prodajom imovine). U određivanju hoće li se novčani tokovi realizirati

prikupljanjem ugovornih novčanih tokova od finansijske imovine, važno je uzeti u obzir učestalost, vrijednost i vrijeme prodaje u prošlim periodima, razloge za prodaju i očekivanja o budućim prodajnim aktivnostima. Međutim prodaja sama po sebi ne određuje poslovni model I zbog toga se ne može posmatrati izolirano. Umjesto toga, podaci o prošlim prodajama i očekivanja o budućim prodajama osiguravaju dokaz za to kako su postignuti zacrtani ciljevi subjekta za upravljanje finansijskom imovinom i posebno, kako su ostvareni novčani tokovi. Subjekt treba uzeti u obzir podatke o prošlim prodajama zbog razloga za te prodaje i uvjeta koji su postojali u to vrijeme u usporedbi sa postojećim uvjetima.

- B4.1.3 Iako cilj poslovnog modela subjekta može biti držati finansijsku imovinu radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, subjekt ne treba držati sve te instrumente do dospelja. Stoga poslovni model subjekta može biti držati finansijsku imovinu radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova kada nastanu prodaje finansijske imovine ili se očekuju u budućnosti.
- B4.1.3A Poslovni model može biti držanje imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova čak i ako subjekt prodaje finansijsku imovinu kada postoji povećanje kreditnog rizika imovine. Kako bi odredio postoji li povećanje kreditnog rizika imovine, subjekt uzima u obzir razumne i pouzdane podatke, uključujući podatke o budućim događajima. Bez obzira na njihovu učestalost i vrijednost, prodaje zbog povećanja kreditnog rizika imovine nije u suprotnosti sa poslovnim modelom čiji cilj je držati finansijsku imovinu radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova jer je kreditna kvaliteta imovine važna za sposobnost subjekta u prikupljanju ugovornih novčanih tokova. Aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom koje imaju za cilj minimizirati potencijalne kreditne gubitke radi pogoršanja kreditne kvalitete sastavni su dio takvog poslovnog modela. Prodaja finansijske imovine jer više ne ispunjava kreditne uvjete određene dokumentiranom politikom ulaganja subjekta primjer je prodaje koja je nastala zbog povećanja kreditnog rizika. Međutim, u nedostatku takve politike, subjekt može dokazati na druge načine da je nastala prodaja zbog povećanja kreditnog rizika.
- B4.1.3B Prodaje koje nastanu zbog drugih razloga, kao što su prodaje radi upravljanja rizikom koncentracije kredita (bez povećanja kreditnog rizika imovine) može također biti u skladu sa poslovnim modelom čiji je cilj držati finansijsku imovinu radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova. Posebice takve prodaje mogu biti u skladu sa poslovnim modelom čiji je cilj držati finansijsku imovinu radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova ako takve prodaje nisu česte (čak i ako imaju značajnu vrijednost) ili beznačajne vrijednosti i posebno i objedinjene (čak i ako su česte). Ako takve prodaje iz portfelja nisu ni rijetke ni beznačajne vrijednosti (bilo pojedinačno ili objedinjeno) subjekt treba ocijeniti jesu li i kako takve prodaje u skladu sa ciljem prikupljanja ugovornih novčanih tokova. Za ovu ocjenu nije važno je li treća strana nametnula zahtjeve za prodaju finansijske imovine ili je to bila odluka subjekta. Povećanje učestalosti ili vrijednosti prodaja u određenom periodu nije nužno u suprotnosti sa ciljem držanja finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, ako subjekt može objasniti razloge takvih prodaja i pokazati zašto te prodaje ne odražavaju promjene u poslovnom modelu subjekta. Nadalje, prodaje mogu biti u skladu sa ciljem držanja finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova ako su prodaje izvršene neto prije dospelja finansijske imovine i ako su prihodi od prodaje približno jednaki iznosu koji se prikuplja od preostalih ugovornih novčanih tokova.

B4.1.4 Slijede primjeri slučajeva kada cilj poslovnog modela subjekta može biti držati finansijsku imovinu radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova. Ovaj popis primjera nije iscrpan. Nadalje, primjeri nemaju namjeru objašnjavati sve faktore koji mogu biti važni za ocjenu poslovnog modela subjekta niti odrediti relativnu važnost faktora.

Primjer	Analiza
<p>Primjer 1</p> <p>Subjekt vrši ulaganja kako bi prikupio svoje ugovorne novčane tokove. Potrebe subjekta za finansiranjem je moguće predvidjeti a dospjeće njegove finansijske imovine odgovara njegovim procijenjenim potrebama za finansiranjem.</p> <p>Subjekt poduzima aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom sa ciljem minimiziranja kreditnih gubitaka. U prošlim periodima je do prodaje dolazilo obično kada se povećavao kreditni rizik finansijske imovine tako da imovina više nije ispunjavala kreditne uvjete određene dokumentiranom politikom ulaganja subjekta. Nadalje, rijetko je dolazilo do prodaje kao rezultat nepredviđenih potreba za finansiranjem.</p> <p>Izvještaji ključnom rukovodećem osoblju usmjereni su na kreditnu kvalitetu finansijske imovine i ugovornog povrata. Subjekt također prati fer vrijednosti finansijske imovine uz ostale podatke.</p>	<p>Iako subjekt, uz ostale podatke, uzima u obzir fer vrijednosti finansijske imovine iz perspektive likvidnosti (tj. iznos novca koji bi subjekt ostvario ako subjekt treba prodati imovinu), cilj je subjekta držati finansijsku imovinu kako bi prikupio ugovorne novčane tokove. Prodaje nisu u suprotnosti s tim ciljem ako su odgovor na povećanje kreditnog rizika imovine, primjerice, ako imovina više ne ispunjava mjerila kreditne kvalitete određene u dokumentiranoj politici ulaganja subjekta. Rijetke prodaje koje nastaju od nepredviđenih potreba za finansiranjem također nisu u suprotnosti s tim ciljem, čak i ako su takve prodaje značajne vrijednosti.</p>

Primjer	Analiza
<p>Primjer 2</p> <p>Poslovni model subjekta je kupiti portfelje finansijske imovine, kao što su zajmovi. Ti portfelji mogu ali ne trebaju uključivati finansijsku imovinu čija je vrijednost umanjena za kreditne gubitke.</p> <p>Ako se plaćanje zajmova ne vrši na vremenskoj osnovi, subjekt nastoji ostvariti ugovorne novčane tokove kroz različite načine – primjerice, kontaktiranjem dužnika e-mailom, telefonom ili drugim metodama. Cilj subjekta je prikupiti ugovorne novčane tokove i subjekt ne upravlja niti jednim zajmom u ovom portfelju sa ciljem ostvarenja novčanih tokova njihovom prodajom.</p> <p>U nekim slučajevima, subjekt ugovara zamjenu kamatne stope kako bi zamijenio kamatnu stopu na određenu finansijsku imovinu u portfelju od promjenjive kamatne stope na fiksnu kamatnu stopu.</p>	<p>Cilj poslovnog modela subjekta je držati finansijsku imovinu kako bi sakupio ugovorne novčane tokove.</p> <p>Ista analiza bi se primjenjivala čak i da subjekt ne očekuje primiti sve ugovorne novčane tokove (pr. vrijednost neke finansijske imovine je umanjena za kreditne gubitke pri početnom priznavanju).</p> <p>Štaviše, činjenica da subjekt ugovara derivatne instrumente kako bi izmijenio novčane tokove od portfelja sama po sebi ne mijenja poslovni model subjekta.</p>

Primjer	Analiza
<p>Primjer 3</p> <p>Subjekt ima poslovni model s ciljem izdavanja zajmova klijentima i naknadne prodaje tih zajmova sekuritizacijskom subjektu. Sekuritizacijski subjekt izdaje instrumente ulagateljima.</p> <p>Izvorni subjekt nadzire sekuritizacijski subjekt i tako ga konsolidira.</p> <p>Sekuritizacijski subjekt prikuplja ugovorne novčane tokove od zajmova i prenosi ih svojim ulagateljima.</p> <p>Pretpostavka je u smislu ovog primjera da se zajmovi nastavljaju priznavati u konsolidiranim izvještajima o finansijskom položaju jer se ne prestaju priznavati kod sekuritizacijskog subjekta.</p>	<p>Konsolidacijska skupina je izdala zajmove s ciljem njihovog držanja kako bi prikupila ugovorne novčane tokove.</p> <p>Međutim, izvorni subjekt ima za cilj ostvariti novčane tokove od portfelja zajma prodajom zajmova sekuritizacijskom subjektu, tako da se za potrebe njegovih odvojenih finansijskih izvještaja ne bi smatralo da se upravlja tim portfeljem kako bi se prikupili ugovorni novčani tokovi.</p>

Primjer	Analiza
<p>Primjer 4</p> <p>Finansijska institucija drži finansijsku imovinu kako bi zadovoljila potrebe za likvidnosti u slučaju scenarija ‘stresnih uvjeta’ (pr. povlačenje depozita iz banaka). Subjekt ne predviđa prodaju te imovine osim u takvim slučajevima.</p> <p>Subjekt prati kreditnu kvalitetu finansijske imovine i njegov cilj upravljanja finansijskom imovinom je prikupiti ugovorne novčane tokove. Subjekt ocjenjuje uspješnost imovine na temelju zarađenih prihoda od kamata i ostvarenih kreditnih gubitaka</p> <p>Međutim, subjekt također prati fer vrijednost finansijske imovine iz perspektive likvidnosti kako bi osigurao da je novčani iznos koji bi se ostvario da subjekt treba prodati imovinu u slučaju scenarija ‘stresnih uvjeta’ dovoljan kako bi ispunio potrebe za finansiranjem subjekta.</p>	<p>Cilj poslovnog modela subjekta je držati finansijsku imovinu kako bi se prikupili ugovorni novčani tokovi.</p> <p>Analiza se ne bi promijenila čak i ako je tijekom prethodnog scenarija ‘stresnih uvjeta’ subjekt ostvario prodaje koje nisu bile značajne vrijednosti kako bi ispunio potrebe za likvidnošću. Slično tome, višekratne prodajne aktivnosti koje su beznačajne vrijednosti nisu nesukladne sa držanjem finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova.</p> <p>Nasuprot tome, ako subjekt drži finansijsku imovinu kako bi zadovoljio svakodnevne potrebe za likvidnošću i ispunjavanje tog cilja uključuje česte prodaje značajne vrijednosti, cilj poslovnog modela subjekta nije držati finansijsku imovinu radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova.</p> <p>Slično tome, ako regulatorna tijeka zahtijevaju od subjekta rutinsku prodaju finansijske imovine kako bi pokazali da je imovina likvidna i vrijednost prodane imovine značajna, cilj poslovnog modela subjekta nije držati finansijsku imovinu radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova. Za analizu nije važno je li treća strana nametnula zahtjev za prodaju finansijske imovine ili je ta aktivnost odluka subjekta.</p>

Poslovni model čiji je cilj postignut i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine

- B4.1.4A Subjekt može držati finansijsku imovinu u poslovnom modelu čiji je cilj postignut i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine. U ovoj vrsti poslovnog modela, rukovodeće osoblje subjekta je odlučilo da su i prikupljanje ugovornih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine sastavni dio za ostvarivanje cilja ovog poslovnog modela. Postoje različiti ciljevi koji mogu biti u skladu sa ovom vrstom poslovnog modela. Primjerice, cilj poslovnog modela

može biti upravljati svakodnevnim potrebama za likvidnošću, održavati određeni profil prinosa od kamata ili uskladiti trajanje finansijske imovine sa trajanjem obaveza koje se finansiraju iz te imovine. Kako bi se postigao takav cilj, subjekt i prikuplja ugovorne novčane tokove i prodaje finansijsku imovinu.

- B4.1.4B U usporedbi sa poslovnim modelom čiji je cilj držati finansijsku imovinu radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, ovaj poslovni model će više uključivati učestalije prodaje veće vrijednosti. To je zato jer je prodaja finansijske imovine sastavni dio postizanja cilj ovog poslovnog modela a ne samo sporedni element. Međutim, ne postoji ograničenje u smislu učestalosti ili vrijednosti prodaja u okviru ovog modela jer su i prikupljanje ugovornih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine sastavni dio za postizanje ovog cilja.
- B4.1.4C Slijede primjeri slučajeva kada se cilj ovog poslovnog modela subjekta može postići i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine. Popis primjera nije iscrpan. Nadalje, ovim primjerima nema se namjera opisati sve faktore koji mogu biti važni za ocjenu poslovnog modela subjekta niti odrediti relativnu važnost faktora.

Primjer	Analiza
<p>Primjer 5</p> <p>Subjekt pretpostavlja da će imati kapitalne rashode za nekoliko godina. Subjekt ulaže svoj višak novca u kratkoročnu i dugoročnu finansijsku imovinu tako da može finansirati rashod po potrebi. Mnogo finansijske imovine ima ugovorni vijek trajanja koji premašuju pretpostavljeni period ulaganja subjekta.</p> <p>Subjekt će držati finansijsku imovinu radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i, po potrebi, će prodati finansijsku imovinu kako bi ponovno uložio novac u finansijsku imovinu sa većim povratom.</p> <p>Rukovoditelji odgovorni za portfelj dobivaju naknadu na temelju ukupno ostvarenog povrata od portfelja.</p>	<p>Cilj poslovnog modela je postignut i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine. Subjekt neprekidno donosi odluke o tome hoće li prikupljanje ugovornih novčanih tokova ili prodaja finansijske imovine maksimizirati povrat od portfelja sve dok se ne pojavi potreba za uloženim novcem.</p> <p>Nasuprot tome, razmotrimo subjekt koji pretpostavlja novčani odljev za pet godina za finansiranje kapitalnog rashoda i ulaže višak novca u kratkoročnu finansijsku imovinu. Po dospijeću ulaganja subjekt ponovno ulaže novac u novu kratkoročnu finansijsku imovinu. Subjekt provodi takvu strategiju sve dok je potrebno finansiranje kada koristi prihode od dospjele finansijske imovine za finansiranje kapitalnog rashoda. Samo bezvrijedne prodaje se provode prije dospijeća (osim ako ne postoji značajno povećanje kreditnog rizika). Cilj ovog usporednog poslovnog modela je držati finansijsku imovinu radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova.</p>

Primjer	Analiza
<p>Primjer 6</p> <p>Finansijska institucija drži finansijsku imovinu kako bi zadovoljila svakodnevne potrebe za likvidnošću. Subjekt traži način kako minimizirati troškove upravljanja tim potrebama za likvidnošću i stoga aktivno upravlja povratom na portfelj. Taj povrat sastoji se od prikupljanja ugovornih plaćanja kao i dobitaka i gubitaka od prodaje finansijske imovine.</p> <p>Kao rezultat, subjekt drži finansijsku imovinu radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje finansijski imovinu kako bi ponovno uložio u finansijsku imovinu sa većim prinosom ili kako bi bolje uskladio trajanja njegovih obaveza. U prošlim periodima, ovom strategijom su nastajale češće prodajne aktivnosti i takve su prodaje bili značajne vrijednosti. Očekuje se da će se ova aktivnosti nastaviti u budućnosti.</p>	<p>Cilj poslovnog modela je maksimizirati povrat od portfelja kako bi se ispunile svakodnevne potrebe za likvidnošću i kako bi subjekt postigao taj cilj i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine. Drugim riječima, i prikupljanje ugovornih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine sastavni su dio za ispunjavanje cilja ovog poslovnog modela.</p>
<p>Primjer 7</p> <p>Osiguravatelj drži finansijsku imovinu radi finansiranja ugovornih obaveza. Osiguravatelj koristi prihode od ugovornih novčanih tokova od finansijske imovine kako bi podmirio obaveze iz ugovora o osiguranju po njihovu dospijeću. Kako bi osigurao da su ugovorni novčani tokovi od finansijske imovine dovoljni za podmirenje tih obaveza osiguravatelj poduzima određene redovne aktivnosti kupovine i prodaje kako bi ponovno uravnotežio svoj portfelj imovine i zadovoljio potrebe za novčanim tokom u trenutku njihovog nastanka.</p>	<p>Cilj ovog poslovnog modela je finansirati obaveze iz ugovora o osiguranju. Kako bi postigao ovaj cilj, subjekt prikuplja ugovorne novčane tokove po njihovom dospijeću i prodaje finansijsku imovinu kako bi održao željeni profil portfelja imovine. Stoga su i prikupljanje ugovornih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine sastavni dio ostvarivanja cilja ovog poslovnog modela.</p>

Ostali poslovni modeli

- B4.1.5 Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako se ne drži u okviru poslovnog modela čiji je cilj držati imovinu radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova ili u okviru modela čiji je cilj postignut i prikupljanjem

ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine (ali također vidjeti tačku 5.7.5.). Poslovni model koji za posljedicu ima mjerenje fer vrijednosti kroz bilans uspjeha je onaj u kojem subjekt upravlja finansijskom imovinom sa ciljem ostvarenja novčanih tokova prodajom imovine. Subjekt donosi odluku na osnovi fer vrijednosti imovine i upravlja imovinom kako bi ostvario te fer vrijednosti. U ovom slučaju, cilj subjekta obično dovodi do aktivne kupovine i prodaje. Čak i ako će subjekt prikupljati ugovorne novčane tokove dok drži finansijsku imovinu, cilj takvog poslovnog modela nije postignut i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine. Ovo je zato jer prikupljanje ugovornih novčanih tokova nije sastavni dio ostvarenja cilja ovog poslovnog modela, umjesto toga, samo je sporedni element istog.

- B4.1.6 Portfelj finansijske imovine kojim se upravlja i čija uspješnost se ocjenjuje na osnovu fer vrijednosti (kako je opisanom u tački 4.2.2. podtački (b)) ne drži se radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova niti zbog prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine. Subjekt je prvenstveno usmjeren na podatke o fer vrijednosti i koristi te podatke kako bi ocijenio uspješnost imovine i donio odluke. Nadalje, portfelj finansijske imovine koji zadovoljava definiciju držanja radi trgovanja ne drži se radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova ni radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine. Za takve portfelje, prikupljanje ugovornih novčanih tokova je samo sporedni element u ostvarivanju cilja poslovnog modela. Prema tome, takvi portfelji finansijske imovinu trebaju se mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Ugovorni novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice

- B4.1.7 Tačkom 4.1.1. podtačkom (b) zahtjeva se od subjekta da klasificira finansijsku imovinu na osnovu značajki ugovornog novčanog toka ako se finansijska imovina drži u okviru poslovnog modela čiji je cilj držati imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova ili u okviru poslovnog modela čiji je cilj postignut i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine, osim ako se ne primjenjuje tačka 4.1.5. U tu svrhu, uvjetima iz tačaka 4.1.2. podtačke (b) i 4.1.2.A. podtačke (b) zahtjeva se od subjekta odrediti jesu li ugovorni novčani tokovi samo plaćanja glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.
- B4.1.7A Ugovorni novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice su u skladu sa osnovnim sporazumom o pozajmljivanju. U osnovnom sporazumu o pozajmljivanju naknada za vremensku vrijednost novca (vidjeti tačke B4.1.9A.- B4.1.9E.) i kreditni rizik su obično najznačajniji elementi kamate. Međutim, u ovakvom sporazumu kamata također može uključivati naknadu za druge osnovne rizike pozajmljivanja (primjerice, rizik likvidnosti) i troškove (primjerice administrativne troškove) povezane sa držanjem finansijske imovine za određeni vremenski period. Nadalje, kamata može uključivati maržu profita koja je u skladu sa osnovnim sporazumom o pozajmljivanju. U ekstremnim gospodarskim okolnostima kamata može biti negativna ako, primjerice, imatelj finansijske imovine ili eksplicitno ili implicitno plaća polog za svoj novac za određeni vremenski period (i ta naknada prelazi naknadu koju imatelj prima za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik i druge osnovne rizike pozajmljivanja i troškove). Međutim, ugovorni uvjeti kojima se uvodi izloženost rizicima ili

promjenjivost ugovornih novčanih tokova koji nisu povezani sa osnovnim sporazumom o pozajmljivanju, kao što je izloženost promjenama u cijenama kapitala ili cijenama roba, nemaju za posljedicu ugovorne novčane tokove koji su samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Stvorena ili kupljena finansijska imovina može biti osnovni sporazum o pozajmljivanju bez obzira je li riječ o zajmu u njegovom pravnom obliku.

- B4.1.7B U skladu sa tačkom 4.1.3. podtačkom (a) glavnica je fer vrijednost finansijske imovine pri početnom priznavanju. Međutim taj iznos glavnice se može mijenjati tijekom trajanja finansijske imovine (primjerice, u slučaju otplata glavnice).
- B4.1.8 Subjekt je dužan ocijeniti jesu li ugovorni novčani tokovi samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice u valuti u kojoj je izražena finansijska imovina.
- B4.1.9 Djelovanje poluge je značajka ugovornog novčanog toka neke finansijske imovine. Djelovanjem poluge povećava se promjenjivost ugovornih novčanih tokova a posljedica je da nemaju ekonomske značajke kamate. Samostalna opcija, terminski ugovor ili ugovor o zamjeni primjeri su finansijske imovine koja uključuje takvo djelovanje poluge. Stoga takvi ugovori ne ispunjavaju uvjete iz tačaka 4.1.2. podtačke (b) i 4.1.2A. podtačke (a) i ne mogu se naknadno mjeriti po amortiziranom trošku ili fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit.

Naknada za vremensku vrijednost novca

- B4.1.9A Vremenska vrijednost novca je element kamate kojim se osigurava naknada samo za protok vremena. To znači da element vremenske vrijednosti novca ne osigurava naknadu za druge rizike ili troškove povezane sa držanjem finansijske imovine. Kako bi se ocijenila osigurava li element naknadu samo za protok vremena, subjekt samo primjenjuje prosudbu i smatra važnim faktore kao što su valuta u kojoj je izražena finansijska imovina i period za koji je određena kamatna stopa.
- B4.1.9B Međutim u nekim slučajevima, element vremenske vrijednosti novca može se izmijeniti (tj. nije savršen). To bi bio slučaj, primjerice, ako se kamatna stopa finansijske imovine povremeno usklađuje ali učestalost tog usklađenja ne odgovara roku dospijeca te kamatne stope (primjerice, kamatna stopa se usklađuje svaki mjesec sa godišnjom stopom) ili ako se kamatna stopa finansijske imovine periodično usklađuje sa prosjekom određenih kratkoročnih i dugoročnih kamatnih stopa. U takvim slučajevima, subjekt treba procijeniti izmjene kako bi odredio predstavljaju li ugovorni novčani tokovi samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. U određenim okolnostima, subjekt može biti u mogućnosti to odrediti izvođenjem kvalitativne procjene elementa vremenske vrijednosti novca, dok u drugim okolnostima, može biti potrebno izvršiti kvantitativnu procjenu.
- B4.1.9C Kada procjenjuje element vremenske vrijednosti, cilj je odrediti koliko različiti (nediskontirani) novčani tokovi mogu biti od (nediskontiranih) novčanih tokova koji bi nastali da element vremenske vrijednosti nije izmijenjen (referentni novčani tokovi). Primjerice, ako finansijska imovina koja se procjenjuje sadrži promjenjive kamatne stope koje se trebaju usklađivati svaki mjesec sa godišnjom kamatnom stopom, subjekt bi tu finansijsku imovinu usporedio sa finansijskim instrumentom sa identičnim ugovornim uvjetima i identičnim kreditnim rizikom s razlikom da se mjesečna kamatna stopa usklađuje sa jednomjesečnom

kamatnom stopom. Ako izmijenjenim elementom vremenske vrijednosti novca mogu nastati ugovorni (nediskontirani) novčani tokovi koji su značajno različiti od (nediskontiranih) referentnih novčanih tokova, financijska imovina ne zadovoljava uvjet iz tačaka 4.1.2. podtačke (b) i 4.1.2A. podtačke (b). Kako bi to odredio subjekt treba uzeti u obzir učinak izmijenjenog elementa vremenske vrijednosti novca u svakom izvještajnom period i kumulativno tijekom vijeka trajanja financijskog instrumenta. Razlog zbog kojeg je kamatna stopa ovako određena nije važan za analizu. Ako je jasno, sa ili bez analize, mogu li se ugovorni (nediskontirani) novčani tokovi od financijske imovine koji se procjenjuju značajno razlikovati od (nediskontiranih) referentnih novčanih tokova, subjekt treba izvršiti detaljnu procjenu.

B4.1.9D Kada se procjenjuje izmijenjeni element vremenske vrijednosti novca subjekt treba uzeti u obzir faktore koji mogu utjecati na buduće ugovorne novčane tokove. Primjerice, ako subjekt procjenjuje obveznicu sa dospjećem od pet godina i promjenjiva kamatna stopa se usklađuje svakih šest mjeseci sa petogodišnjom kamatnom stopom, subjekt ne može zaključiti da su ugovorni novčani tokovi samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice zato što je krivulja kamatne stope u vrijeme procjene takva da razlika između petogodišnje kamatne stope i šestomjesečne kamatne stope nije značajna. Umjesto toga, subjekt također treba uzeti u obzir može li se odnos između petogodišnje kamatne stope i šestomjesečne kamatne stope mijenjati tijekom vijeka trajanja instrumenta tako da se ugovorni (nediskontirani) novčani tokovi tijekom vremena trajanja instrumenta mogu značajno razlikovati od (nediskontiranih) referentnih novčanih tokova. Međutim, subjekt treba uzeti u obzir samo razumno moguće scenarije umjesto svakog mogućeg scenarija. Ako subjekt zaključuje da se ugovorni (nediskontirani) novčani tokovi mogu značajno razlikovati od (nediskontiranih) referentnih novčanih tokova, financijska imovina ne ispunjava uvjet iz tačaka 4.1.2. podtačke (b) i 4.1.2A. podtačke (b) i s toga se ne može mjeriti po amortiziranom trošku ili fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit.

B4.1.9E U nekim zakonodavstvima, vlada ili regulatorno tijelo određuje kamatne stope. Primjerice, takva vladina regulacija kamatnih stopa može biti dio šire makroekonomske politike ili može biti uvedena kako bi se potakli subjekti na ulaganje u određeni sektor gospodarstva. U nekim od ovih slučajeva, cilj elementa vremenske vrijednosti novca nije osigurati naknadu samo za protok vremena. Međutim, unatoč tačkama B4.1.9A. – B4.1.9D. regulirana kamatna stopa treba se smatrati zamjenom za element vremenske vrijednosti novca za potrebe primjene uvjeta iz tačaka 4.1.2. podtačke (b) i 4.1.2A. podtačke (b) ako se tom reguliranim kamatnom stopom osigurava naknada koja je uglavnom u skladu sa protokom vremena i ne osigurava izloženost riziku ili promjenjivosti ugovornih novčanih tokova koji nisu u skladu sa osnovnim sporazumom o pozajmljivanju.

Ugovorni uvjeti koji mijenjaju vrijeme nastanka ili iznos ugovornih novčanih tokova

B4.1.10 Ako financijska imovina sadrži ugovorne uvjete koji mogu promijeniti vrijeme nastanka ili iznos ugovornih novčanih tokova (primjerice, ako se imovina može unaprijed otplatiti prije roka dospjeća ili ako joj se rok može produljiti), subjekt treba odrediti jesu li ugovorni novčani tokovi koji bi mogli nastati tijekom vremena trajanja instrumenta kao posljedica tog ugovornog uvjeta samo plaćanja

glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Kako bi to odredio subjekt treba procijeniti ugovorne novčane tokove koji mogu nastati prije ili poslije promjene ugovornih novčanih tokova. Subjekt će također trebati procijeniti prirodu svakog nepredviđenog događaja (tj. okidača) koji bi promijenio vrijeme nastanka ili iznos ugovornih novčanih tokova. Dok vrsta nepredviđenog događaja samog po sebi nije određujući faktor u procjeni jesu li ugovorni novčani tokovi samo plaćanje glavnice i kamate, može biti pokazatelj istog. Primjerice, usporedimo finansijski instrument sa kamatnom stopom koja se usklađuje sa višom stopom ako dužnik ne izvrši određeni broj plaćanja za finansijski instrument sa kamatnom stopom koja je usklađena sa višom kamatnom stopom ako indeks kapitala dosegne određenu razinu. Vjerovatnije je u prethodnom slučaju sa će ugovorni novčani tokovi tijekom vremena trajanja instrumenta biti samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice zbog veze između propuštenih plaćanja i povećanja kreditnog rizika. (Vidjeti također tačku B4.1.18.)

B4.1.11 Slijede primjeri ugovornih uvjeta kojima nastaju ugovorni novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice:

- (a) promjenjiva kamatna stopa koja se sastoji od naknade za vremensku vrijednost novca, kreditnog rizika povezanog sa nepodmirenim iznosom glavnice tijekom određenog vremenskog perioda (naknada za kreditni rizik može biti određena samo pri početnom priznavanju i zato može biti fiksna) i drugi osnovni rizici pozajmljivanja i troškovi kao i marža profita;
- (b) ugovorni uvjet kojim se dozvoljava izdavatelju (tj. dužniku) da prijevremeno otplati dužnički instrument ili imatelju (tj. vjerovniku) da ponovno proda dužnički instrument izdavatelju prije roka dospijea i iznos prijevremene otplate u suštini predstavlja neplaćene iznose glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice, koji može uključivati razumnu dodatnu naknadu za raniji raskid ugovora; i
- (c) ugovorni uvjet kojim se dozvoljava izdavatelju ili imatelju produžiti ugovorni uvjet dužničkog instrumenta (tj. opcija produljenja) i uvjeti opcije produljenja imaju za posljedicu ugovorne novčane tokove tijekom perioda produljenja koji su samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice što može uključivati razumnu dodatnu naknadu za produljenje ugovora.

B4.1.12 bez obzira na tačku B4.1.10. finansijska imovina koja bi inače ispunjavala uvjet iz tačaka 4.1.2. podtačke (b) i 4.1.2A. podtačke (b) ali ga ne ispunjava samo zato što se ugovornim uvjetima dozvoljava (ili zahtjeva) izdavatelju prijevremeno otplatiti dužnički instrument ili dozvoljava (ili zahtjeva) imatelju ponovno prodati dužnički instrument izdavatelju prije roka dospijea, prihvatljiva je za mjerenje po amortiziranom trošku ili fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (podliježe ispunjavanju uvjeta iz tačke 4.1.2. podtačke (a) ili uvjeta iz tačke 4.1.2A. podtačke (a)) ako:

- (a) subjekt stječe ili izdaje finansijsku imovinu uz premiju ili diskont na nominalni ugovorni iznos;
- (b) iznos prijevremene otplate u suštini predstavlja nominalni ugovorni iznos i obračunatu (ali neplaćenu) ugovornu kamatu, što može uključivati razumne dodatne naknade za raniji raskid ugovora; i

- (c) kada subjekt početno priznaje finansijsku imovinu, fer vrijednost značajke prijevremene otplate je beznačajna.

B4.1.13 Slijede primjeri kojima se prikazuju slučajevi ugovornih novčanih tokova koji su samo plaćanje glavnice i kamate na nepodmirenu glavnice. Popis primjera nije iscrpan.

Instrument	Analiza
<p>Instrument A</p> <p>Instrument A je obveznica sa navedenim datumom dospijeća. Plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice povezani su sa indeksom inflacije valute u kojoj je izdan instrument. Povezanost s inflacijom ne djeluje kao poluga i glavnica je zaštićena.</p>	<p>Ugovorni novčani tokovi su samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Povezivanjem plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice s indeksom inflacije koji ne djeluje kao poluga usklađuje se vremenska vrijednost nova na trenutačnu razinu. Drugim riječima, kamatna stopa na instrument odražava 'stvarnu' kamatu. Stoga, iznosi kamata predstavljaju naknadu za vremensku vrijednost novca nepodmirene glavnice.</p> <p>Međutim, ako su plaćanja kamata indeksirana na drugu varijablu kao što je uspješnost dužnika (pr. neto dobit dužnika) ili na indeks kapitala, ugovorni novčani tokovi nisu plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice (osim ako indeksiranje na rezultate uspješnosti dužnika nije dovelo do usklađenja kojim se nadoknađuje imatelju za promjene kreditnog rizika instrumenta, tako da su ti ugovorni novčani tokovi samo plaćanja glavnice i kamate). To je zato što ugovorni novčani tokovi odražavaju povrat koji nije u skladu sa osnovnim sporazumom o pozajmljivanju (vidjeti tačku B41.7A.).</p>

Instrument	Analiza
<p>Instrument B</p> <p>Instrument B je instrument sa promjenjivom kamatnom stopom sa navedenim rokom dospijeća koji dozvoljava dužniku neprekidno izabrati tržišnu kamatnu stopu. Primjerice, na svaki datum ponovnog utvrđivanja kamatne stope, dužnik može izabrati platiti tromjesečni LIBOR za rok od tri mjeseca ili jednomjesečni LIBOR za rok od jednog mjeseca.</p>	<p>Ugovorni novčani tokovi su samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice sve dok kamata plaćena tijekom vijeka trajanja instrumenta odražava naknadu za vremensku vrijednost novca, za kreditni rizik povezan sa tim instrumentom i za druge osnovne rizike pozajmljivanja i troškove, kao i profitnu maržu (vidjeti tačku B4.1.7A.). Činjenica da se LIBOR kamatna stopa ponovno utvrđuje tijekom vijeka trajanja instrumenta ne diskvalificira sama po sebi instrument.</p> <p>Međutim ako je dužnik u mogućnosti izabrati da plati jednomjesečnu kamatnu stopu koja se ponovno utvrđuje svaka tri mjeseca, učestalost ponovnog utvrđivanja kamatne stope ne odgovara roku dospijeća kamatne stope. Na osnovu toga, element vremenske vrijednosti novca se mijenja. Slično tome, ako instrument ima ugovornu kamatnu stopu koji se temelji na roku koji može biti dulji od preostalog vremena trajanja instrumenta (primjerice, ako se na instrument sa rokom dospijeća od pet godina plaća promjenjiva kamata koja se ponovno utvrđuje periodično ali uvijek odražava petogodišnji rok dospijeća), element vremenske vrijednosti novca se mijenja. To je zato što kamata plativa u svakom periodu nije povezana sa kamatnim periodom.</p> <p>U takvim slučajevima, subjekt treba kvalitativno i kvantitativno procijeniti ugovorne novčane tokove prema onima koji se ostvaruju od instrumenta koji su identični u svakom pogledu osim što ima rok dospijeća kamatne stope koji odgovara kamatnom period kako bi odredio jesu li novčani tokovi samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. (Ali pogledati tačku B4.1.9E. za smjernice o reguliranim kamatnim stopama).</p>

Instrument	Analiza
	<p>Primjerice, u procjeni obveznice sa petogodišnjim rokom dospijeca na koju se plaća promjenjiva kamatna stopa koja se ponovno određuje svakih šest mjeseci ali uvijek odražava petogodišnji rok dospijeca, subjekt uzima u obzir ugovorne novčane tokove instrumenta koji je po svemu jednak osim što se svakih šest mjeseci usklađuje na šestomjesečnu kamatnu stopu.</p> <p>Ista analiza bi se primjenjivala da je dužnik u mogućnosti izabrati između raznih objavljenih kamatnih stopa vjerovnika (pr. dužnik može izabrati između objavljene jednomjesečne i tromjesečne promjenjive kamatne stope vjerovnika).</p>

Instrument	Analiza
<p>Instrument C</p> <p>Instrument C je obveznica sa navedenim rokom dospijeća i na koju se plaća varijabilna tržišna kamatna stopa. Određena je gornja granica te promjenjive kamatne stope.</p>	<p>Ugovorni novčani tokovi:</p> <p>(a) instrumenta koji ima fiksnu kamatnu stopu, i</p> <p>(b) instrumenta koji ima promjenjivu kamatnu stopu</p> <p>su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice sve dok kamata predstavlja naknadu za vremensku vrijednost novca, za kreditni rizik povezan sa instrumentom tokom vijeka trajanja instrumenta i za druge osnovne rizike pozajmljivanja i troškove, kao i profitnu maržu. (Vidjeti tačku B4.1.7A.)</p> <p>Na osnovu toga instrument koji je kombinacija (a) i (b) (pr. obveznica sa kamatnom stopom sa određenom gornjom granicom) može imati novčane tokove koji su samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Takav ugovorni uvjet može smanjiti promjenjivost novčanog toka određivanjem limita promjenjive kamatne stope (pr. kamatna stopa koja ima određenu gornju i donju granicu) ili povećati promjenjivost novčanog toka jer fiksna kamata postaje promjenjiva.</p>
<p>Instrument D</p> <p>Instrument D je pravi regresni zajam i osiguran je garancijom.</p>	<p>Činjenica da je pravi regresni zajam osiguran garancijom utječe sama po sebi na analizu jesu li ugovorni novčani tokovi samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.</p>

Instrument	Analiza
<p>Instrument E</p> <p>Instrument E izdaje regulirana banka i ima naveden datum dospijeca. Na instrument se plaća fiksna kamatna stopa i svi su ugovorni novčani tokovi nediskrecijski.</p> <p>Međutim, izdavatelj podliježe zakonodavstvu koje dozvoljava ili zahtjeva od nacionalnog sanacijskog tijela u određenim okolnostima nametnuti gubitke posjednicima određenog instrumenta, uključujući Instrument E. Primjerice, nacionalno sanacijsko tijelo ima pravo otpisati nominalni iznos instrumenta E ili ga pretvoriti u fiksni broj običnih dionica izdavatelja ako nacionalno sanacijsko tijelo odredi da izdavatelj ima znatne financijske poteškoće, treba dodatni regulatorni kapital ili ne ispunjava obaveze.</p>	<p>Imatelj bi analizirao ugovorne uvjete financijskog instrumenta kako bi odredio omogućuju li oni nastanak novčanih tokova koji su samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice i stoga u skladu sa osnovnim sporazumom o pozajmljivanju.</p> <p>Ta analiza ne bi uzimala u obzir plaćanja koja nastaju samo kao rezultat moći nacionalnog sankcijskog tijela da nametne gubitke imatelju Instrumenta E. To je zato jer ta moć i nastala plaćanja nisu ugovorni uvjeti financijskog instrumenta.</p> <p>Nasuprot tome, ugovorni novčani tokovi ne bi bili samo plaćanje glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice da ugovorni uvjeti dozvoljavaju ili zahtijevaju od izdavatelja ili drugog subjekta nametnuti gubitke imatelju (pr. otpisivanjem nominalnog iznosa ili pretvaranjem instrumenta u fiksni broj običnih dionica izdavatelja) sve dok su ugovorni uvjeti stvarni, čak i ako je mala vjerovatnost da će takav gubitak biti nametnut.</p>

- B4.1.14 Slijede primjeri koji prikazuju ugovorne novčane tokove koji nisu samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Ovaj popis primjera nije iscrpan.

Instrument	Analiza
<p>Instrument F</p> <p>Instrument F je obveznica koja je zamjenjiva za fiksni broj vlasničkih instrumenata izdavatelja.</p>	<p>Imatelj analizira konvertibilnu obveznicu u cijelosti.</p> <p>Ugovorni novčani tokovi nisu plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice jer odražavaju povrat koji nije u skladu sa osnovnim sporazumom o pozajmljivanju (vidjeti tačku B4.1.7A.); tj. povrat je povezan sa vrijednosti kapitala izdavatelja.</p>
<p>Instrument G</p> <p>Instrument G je zajam na koji se plaća inverzna kamatna stopa (tj. kamatna stopa je u obrnutom odnosu sa tržišnom kamatnom stopom).</p>	<p>Ugovorni novčani tokovi nisu samo plaćanje glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.</p> <p>Iznosi kamata nisu naknada za vremensku vrijednost novca za nepodmireni iznos glavnice.</p>
<p>Instrument H</p> <p>Instrument H je instrument bez dospjeća ali izdavatelj može opozvati instrument u svakom trenutku i platiti imatelju nominalni iznos uvećan za dospelu obračunatu kamatu.</p> <p>Na Instrument H plaća se tržišna kamatna stopa ali plaćanje kamate se ne može ostvariti osim ako izdavatelj nije u mogućnosti zadržati solventnost odmah nakon plaćanja.</p> <p>Na odgođenu kamatnu stopu se obračunava dodatna kamata.</p>	<p>Ugovorni novčani tokovi nisu plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. To je zato jer izdavatelj može biti obavezan odgoditi kamatna plaćanja pri čemu se na dodatne kamate ne obračunavaju ti odgođeni kamatni iznosi. Na osnovu toga, kamatni iznosi nisu naknada za vremensku vrijednost novca nepodmirenog iznosa glavnice.</p> <p>Ako bi se obračunavala kamata na odgođene iznose, ugovorni novčani tokovi bi mogli biti plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.</p>

Instrument	Analiza
	<p>Činjenica da je Instrument H bez dospijeca sama po sebi ne znači da ugovorni novčani tokovi nisu plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Ustvari, trajni instrument ima neprekidne (višestruke) opcije produljenja. Takvim opcijama mogu nastati ugovorni novčani tokovi koji su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice ako su kamatna plaćanja obavezna i trajna.</p> <p>Također, činjenica da je Instrument H moguće kupiti ne znači da ugovorna plaćanja nisu plaćanja glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice, osim ako je instrument moguće kupiti za iznos koji uglavnom ne odražava plaćanje nepodmirenog iznosa glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice. Čak i ako iznos mogućeg otkupa uključuje iznos razumne naknade imatelju za prijevremeni raskid instrumenta, ugovorni novčani tokovi mogli bi biti plaćanje glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. (Vidjeti također tačku B4.1.12.)</p>

- B4.1.15 U nekim slučajevima finansijska imovina može imati ugovorne novčane tokove koji su opisani kao glavnica i kamata ali ti novčani tokovi ne predstavljaju plaćanje glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice kako je opisano u tačkama 4.1.2A. podtački (b), 4.1.2.A podtački (b) i 4.1.3. ovog Standarda.
- B4.1.16 To može biti slučaj ako finansijska imovina predstavlja ulaganje u određenu imovinu ili novčane tokove te s toga ugovorni novčani tokovi nisu samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmirenu glavnice. Primjerice, ako je ugovornim uvjetima određeno da se novčani tokovi od finansijske imovine povećavaju s povećanjem broja automobila na određenoj prometnici s naplatom cestarine, ti ugovorni tokovi nisu u skladu sa osnovnim sporazumom o posudbi. Kao rezultat toga, instrument ne bi zadovoljio uvjet iz tačke 4.1.2. podtačke (b) i 4.1.2A. podtačke (b). To može biti slučaj kada je potraživanje vjerovnika ograničeno na određenu imovinu dužnika ili na novčane tokove od određene imovine (primjerice, finansijske imovine bez prava naplate (*non-recourse*)).

- B4.1.17 Međutim, činjenica da je finansijska imovina bez prava naplate ne znači sama po sebi da finansijska imovina ne može ispuniti uvjet iz tačaka 4.1.2. podtačke (b) i 4.1.2A. podtačke (b). U takvim situacijama, vjerovnik je dužan procijeniti (dobiti uvid u) određenu osnovnu imovinu ili novčane tokove kako bi odredio jesu li ugovorni novčani tokovi od finansijske imovine koji se klasificiraju plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Ako zbog uvjeta finansijske imovine dođe do bilo kojih drugih novčanih tokova ili ograničenja novčanih tokova na način koji nije u skladu sa plaćanjima koja predstavljaju glavnice i kamate, finansijska imovina ne zadovoljava uvjet iz tačaka 4.1.2. podtačke (b) o 4.1.2A. podtačke (b). Činjenica je li osnovna imovina finansijska ili nefinansijska ne utječe sama po sebi na ovu procjenu.
- B4.1.18 Karakteristika ugovornog novčanog toka ne utječe na klasifikaciju finansijske imovine ako može imati samo mali učinak na ugovorne novčane tokove od finansijske imovine. Kako bi ovo odredio subjekt treba uzeti u obzir moguće učinke karakteristike ugovornog novčanog toka u svakom izvještajnom periodu i kumulativno tijekom vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Nadalje, ako karakteristika ugovornog novčanog toka može imati nešto veći utjecaj na ugovorne novčane tokove (ili u pojedinačnom izvještajnom period ili kumulativno) ali ta karakteristika nije stvarna, ne utječe na klasifikaciju finansijske imovine. Karakteristika novčanog toka nije stvarna ako utječe na ugovorni novčani tok instrumenta samo nastupom događaja koji je jako rijedak, neuobičajen i malo vjerovatan.
- B4.1.19 U skoro svakoj transakciji posudbe instrument vjerovnika ocjenjuje se u odnosu na instrument dužnika ostalih vjerovnika instrument koji je podređen drugim instrumentima može imati ugovorne novčane tokove koji su plaćanja glavnice i kamate na nepodmirenu glavnice čak i u slučaju bankrota dužnika. Primjerice, potraživanje od kupaca na temelju kojeg je vjerovnik rangiran kao općeniti vjerovnik ispunjava uvjete plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. To je slučaj čak i ako su zajmovi dani dužniku osigurani garancijom, što u slučaju bankrota daje imatelju zajma prednost u odnosu na potraživanja općenitog vjerovnika u pogledu osiguranja plaćanja ali to ne utječe na ugovorno pravo općenitog vjerovnika na neplaćenu glavnice i druge dospjele iznose.

Ugovorno povezani instrumenti

- B4.1.20 U nekim vrstama transakcija izdavatelj može utvrditi prioriteta plaćanja imatelju finansijske imovine koristeći višestruke ugovorno povezane instrumente koji stvaraju koncentraciju kreditnog rizika (tranše). Svaka tranša ima oznaku podređenosti koja određuje redoslijed kojim se bilo novčani tokovi koje stvori izdavatelj alociraju na tranše. U takvim situacijama, imatelj tranše ima pravo na plaćanja glavnice i kamate na nepodmirenu glavnice samo ako izdavatelj stvara dovoljno novčanih tokova za tranše većeg prioriteta.

- B4.1.21 U takvim transakcijama, tranša ima obilježja novčanih tokova koji su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice samo ako:
- ugovorni uvjeti tranše koji se procjenjuju za klasifikaciju (bez uvida u osnovnu skupinu financijskih instrumenata) dovode do nastanka novčanih tokova koji su samo plaćanje glavnice i kamate na nepodmirenu glavicu (pr. kamatna stopa na tranšu nije povezana sa robnim indeksom);
 - osnovna skupina financijskih instrumenata ima obilježja novčanog toka dana u tački B4.1.23. i B4.1.24.; i
 - izloženost kreditnom riziku u skupini osnovnih financijskih instrumenata povezanih s tranšom jednaka je ili niža od izloženosti kreditnom riziku osnovne skupine financijskih instrumenata (primjerice, kreditni rejting tranše koji se procjenjuje za klasifikaciju jednak je ili veći od kreditnog rejtinga koji bi se primjenjivao na pojedinačnu tranšu iz koje se finansira osnovna skupina financijskih instrumenata).
- B4.1.22 Subjekt treba utvrditi osnovnu skupinu instrumenata koji stvaraju (umjesto da prosljeđuju) novčane tokove. To je osnovna skupina financijskih instrumenata.
- B4.1.23 Osnovna skupina treba sadržavati jedan ili više instrumenata koji imaju ugovorne novčane tokove koji su samo plaćanje glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.
- B4.1.24 Osnovna skupina instrumenata može uključivati i instrumente koji:
- smanjuju promjenjivost novčanog toka instrumenta iz tačke B4.1.23. i u kombinaciji sa instrumentom iz tačke B4.1.23., daju novčane tokove koji su samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice (pr. gornja ili donja granica kamatne stope ili ugovor koji smanjuje kreditni rizik nekih ili svih instrumenata iz tačke B4.1.23.); ili
 - poravnava novčane tokove tranši sa novčanim tokovima skupine osnovnih instrumenata iz tačke B4.1.23. da bi se otklonile razlike isključivo u pogledu:
 - fiksne ili fluktuirajuće kamatne stope
 - valute u kojoj su izraženi novčani tokovi, uključujući inflaciju te valute; ili
 - vremena nastanka novčanih tokova.
- B4.1.25 Ako bilo koji instrument iz skupine ne ispunjava uvjete ili iz tačke B4.1.23. ili tačke B4.1.24., uvjet iz tačke B4.1.21. podtačke (b) nije ispunjen. Pri izvedbi ove procjene nije potrebna detaljna analiza skupine po pojedinačnim instrumentima. Međutim, subjekt se treba osloniti na prosudbu i provesti dovoljnu analizu kako bi odredio ispunjavaju li instrumenti iz skupine uvjete iz tačaka B4.1.23.- B4.1.24. (vidjeti također tačku B4.1.18. za smjernice o obilježjima ugovornog novčanog toka koji imaju samo mali učinak).
- B4.1.26 Ako imatelj ne može procijeniti uvjete iz tačke B4.1.21. pri početnom priznavanju, tranša se treba mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Ako se osnovna skupina instrumenata može promijeniti nakon početnom priznavanja tako da skupina ne ispunjava uvjete iz tačaka B4.1.23.-B4.1.24., tranša ne ispunjava uvjete iz tačke B4.1.21. i treba se mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Međutim,

ako osnovna skupina uključuje instrumente koji su osigurani imovinom koja ne zadovoljava uvjete iz tačaka B4.1.23.-B4.1.24., sposobnost ostvarenja posjeda nad takvom imovinom treba se zanemariti za potrebe primjene ove tačke osim ako subjekt nije stekao tranšu s namjerom kontrole jamstva.

Mogućnost određivanja finansijske imovine ili finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (Odjeljak 4.1. i 4.2.)

- B4.1.27 Pod uvjetima iz tačaka 4.1.5. i 4.2.2. ovim Standardom dozvoljava se subjektu odrediti finansijsku imovinu, finansijsku obavezu ili skupinu finansijskih instrumenata (finansijska imovina, finansijske obaveze ili oboje) po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha pod uvjetom da time dobiva značajnije podatke.
- B4.1.28 Odluka subjekta da odredi finansijsku imovinu ili finansijsku obavezu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha je slična izboru računovodstvene politike (iako, za razliku od izbora računovodstvene politike, ne treba se primjenjivati dosljedno na sve slične transakcije). Kada subjekt ima takvu mogućnost izbora tačkom 14. podtačkom (b) MRS-a 8 zahtjeva se da izabrana politika daje finansijske izvještaje kojima se osiguravaju pouzdani i važniji podaci o učincima transakcija, drugih događaja i uvjeta na finansijski položaj subjekta, finansijsku uspješnost ili novčane tokove. Primjerice, u slučaju određivanja finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, tačkom 4.2.2. određene su dvije okolnosti kada je ispunjen zahtjev za važnijim podacima. Prema tome, kako bi odabrao takvo određivanje u skladu sa tačkom 4.2.2. subjekt treba pokazati postojanje jedne (ili obje) od ove dvije okolnosti.

Određivanjem se uklanja ili značajno smanjuje računovodstvena neusklađenost

- B4.1.29 Mjerenje finansijske imovine ili finansijske obaveze i klasifikacija priznatih promjena u njihovoj vrijednosti određene su klasifikacijom stavke i time je li Stavka dio određenog odnosa zaštite od rizika. Ti zahtjevi mogu dovesti do nedosljednosti mjerenja ili priznavanja (ponekad se to naziva "računovodstvena neusklađenost") kada bi se, primjerice, u nedostatku određivanja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha finansijska imovina naknadno mjerila po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha te ako se obaveza koju subjekt smatra povezanom, naknadno mjeri po amortiziranom trošku (bez priznavanja promjena fer vrijednosti). U takvim okolnostima, subjekt može zaključiti da bi njegovi finansijski izvještaji osigurali važnije podatke ako bi se i imovina i obaveza mjerili po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.
- B4.1.30 Slijede primjeri koji pokazuju kada se ovaj uvjet može ispuniti. U svim slučajevima, subjekt može koristiti ovaj uvjet kako bi odredio finansijsku imovinu ili finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha samo ako zadovoljava načelo iz tačke 4.1.5. ili 4.2.2. podtačke (a):
- (a) subjekt ima obaveze prema ugovorima o osiguranju čije mjerenje uključuje postojeće podatke (kako je dozvoljeno tačkom 24. MSFI-ja 4) i finansijsku imovinu koju smatra povezanom i koja bi se inače mjerila ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili amortiziranom trošku.

- (b) subjekt ima finansijsku imovinu, finansijske obaveze ili oboje koji su izloženi istom riziku, kao što je rizik kamatne stope, koji uzrokuje oprečne promjene fer vrijednosti s tendencijom međusobnog prijeboja. Međutim, samo neki od instrumenata bi se mjerili po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (primjerice, oni koji su derivatni instrumenti, ili su klasificirani kao oni koji se drže za trgovanje). Može također biti slučaj da nisu ispunjeni uvjeti za računovodstvo zaštite jer, primjerice, nisu ispunjeni zahtjevi za učinkovitost zaštite iz tačke 6.4.1.
- (c) subjekt ima finansijsku imovinu, finansijske obaveze ili oboje, koji su izloženi istom riziku, kao što je rizik kamatne stope, iz kojeg nastaju oprečne promjene fer vrijednosti s tendencijom međusobnog prijeboja te ni finansijska imovina ni finansijske obaveze ne ispunjavaju uvjete za instrument zaštite jer se ne mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nadalje, u nedostatku računovodstva zaštite od rizika postoji značajna nedosljednost u priznavanju dobitaka i gubitaka. Primjerice, subjekt je finansirao određenu skupinu zajmova izdavanjem obveznica kojima se trguje čije promjene fer vrijednosti imaju tendenciju međusobnog prijeboja. Ako uz to subjekt redovno kupuje i prodaje obveznice, ali rijetko, ako ikako, kupuje i prodaje zajmove, iskazivanjem i zajmova i obveznica po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha eliminira se nedosljednost u pogledu vremena priznavanja dobitaka i gubitaka koji bi inače nastali njihovim mjerenjem po amortiziranom trošku i priznavanjem dobitka ili gubitka svaki put kada je obveznica otkupljena.

B4.1.31 U slučajevima kao onim navedenim u prethodnoj tački, određivanjem pri početnom priznavanju finansijske imovine i finansijskih obaveza koji se inače ne mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha može se ukloniti ili značajno smanjiti nedosljednost mjerenja ili priznavanja i osigurati važniji podaci. Iz praktičnih razloga, subjekt ne treba istodobno ubrojiti svu imovinu i obaveze koje dovode do nastanka nedosljednosti mjerenja ili priznavanja. Razumno kašnjenje je dozvoljeno pod uvjetom da je svaka transakcija određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha pri njenom početnom priznavanju i u to se vrijeme očekuje izvršenje bilo koje preostale transakcije.

B4.1.32 Ne bi bilo prihvatljivo odrediti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha samo neku finansijsku imovinu ili finansijske obaveze iz kojih nastaje nedosljednost ako to ne bi uklonilo ili značajno smanjilo nedosljednost i ne bi stoga dalo važnije podatke. Međutim, prihvatljivo je odrediti jedan broj slične finansijske imovine ili sličnih finansijskih obaveza ako bi to dovelo do značajnog smanjenja nedosljednosti (i moguće većeg smanjenja nego drugo dopušteno određivanje). Primjerice, pretpostavimo da subjekt ima određeni broj sličnih finansijskih obaveza čije je ukupni iznos 100NJ i određeni broj finansijske imovine čije je ukupni iznos 50NJ, ali koje se mjere po različitim osnovama. Subjekt može značajno smanjiti nedosljednost mjerenja određivanjem pri početnom priznavanju sve imovine ali samo nekih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (primjerice, pojedinačne obaveze po fer vrijednosti čiji je ukupni iznos 45NJ). Međutim, budući da se određivanje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha može primijeniti samo na cjelokupni instrument, subjekt u ovom primjeru treba odrediti jednu ili više obaveza u cijelosti. Ne može odrediti komponentu obaveze (pr. promjene vrijednosti povezane samo sa jednim rizikom, kao što su promjene referentne kamatne stope) ili dio obaveza (tj. postotak).

Upravljanje i ocjenjivanje učinkovitosti skupine finansijskih obaveza ili finansijske imovine i finansijskih obaveza na osnovi fer vrijednosti

- B4.1.33 Subjekt može upravljati i ocijeniti učinkovitost skupine finansijskih obaveza ili finansijske imovine i finansijskih obaveza na takav način da mjerenje te skupine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha daje važnije podatke. Pozornost je u ovom slučaju usmjerena na način na koji subjekt upravlja i procjenjuje učinkovitost umjesto na prirodu finansijskog instrumenta.
- B4.1.34 Primjerice, subjekt može koristiti ovaj uvjet kako bi odredio finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako ispunjava načelo iz tačke 4.2.2. podtačke (b) te ako subjekt ima finansijsku imovinu i finansijske obaveze koje su izložene istom riziku a tim se rizicima upravlja i procjenjuju se na osnovi fer vrijednosti u skladu sa dokumentiranom politikom upravljanja imovinom i obavezom. Primjer može biti subjekt koji je izdao "strukturirane proizvode" koji sadrže višestruke ugrađene derivatne instrumente i upravlja nastalim rizicima na osnovi fer vrijednosti korištenjem kombinacije derivatnih i nederivatnih finansijskih instrumenata.
- B4.1.35 Kako je naznačeno iznad, uvjet ovisi o načinu na koji subjekt upravlja i procjenjuje učinkovitost skupine finansijskih instrumenata koji se razmatraju. Prema tome, (uz primjenu zahtjeva za određivanjem pri početnom priznavanju) subjekt koji određuje finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha na osnovu ovog uvjeta treba također odrediti sve prihvatljive finansijske obaveze kojima upravlja i koje procjenjuje zajedno.
- B4.1.36 Dokumentacija subjektive strategije ne treba biti iscrpna ali treba biti dovoljna da bi pokazala sukladnost sa tačkom 4.2.2. podtačkom (b). Ta dokumentacija nije obavezna za svaku pojedinačnu stavku, već je dovoljno da postoji za portfelj. Primjerice, ako se sustavom upravljanja učinkovitosti za odjel – koji je odobrilo ključno rukovodeće osoblje subjekta- jasno pokazuje da se njegova učinkovitost procjenjuje na ovoj osnovi, nije potrebna nikakva daljna dokumentacija kako bi pokazala sukladnost sa tačkom 4.2.2. podtačkom (b).

Ugrađeni derivatni instrumenti (Odjeljak 4.3.)

- B4.3.1 Kada subjekt postane stranka u hibridnom ugovoru u kojem osnovni ugovor nije imovina iz djelokruga ovog Standarda, tačkom 4.3.3. zahtjeva se od subjekta da utvrdi sve ugrađene derivatne instrumente, procijeni je li ih potrebno odvojiti od osnovnog ugovora te izmjeri derivatne instrumente koje je potrebno odvojiti od osnovnog ugovora po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha pri početnom priznavanju i nakon toga.
- B4.3.2 Ako osnovni ugovor nema naveden ili unaprijed određen rok dospijeća i predstavlja preostali udio u neto imovini subjekta tada ima ista ekonomska obilježja i rizike kao i vlasnički instrument, a ugrađeni derivatni instrument bi trebao imati obilježja kapitala povezanog sa istim subjektom koji se smatra usko povezanim sa ugovorom. Ako osnovni ugovor nije vlasnički instrument i zadovoljava definiciju finansijskog instrumenta njegova ekonomska obilježja i rizici su isti kao i kod dužničkog instrumenta.

- B4.3.3 Ugrađeni neopcijski derivatni instrument (kao što je ugrađeni terminski ugovor ili ugovor o zamjeni) odvojen od svog osnovnog ugovora na osnovi navedenih i pretpostavljenih bitnih uvjeta kako bi pri početnom priznavanju njegova fer vrijednost bila jednaka nuli. Ugrađeni opcijski derivatni instrument (kao što je ugrađena opcija prodaje, opcija kupnje, najviša i najniža opcija ili opcija zamjene) odvojen je od svog osnovnog ugovora na osnovi navedenih uvjeta mogućnosti opcije. Početna knjigovodstvena vrijednost osnovnog instrumenta je preostali iznos nakon odvajanja ugrađenog derivatnog instrumenta.
- B4.3.4 Općenito se s višestruko ugrađenim derivatnim instrumentima u pojedinačnom hibridnom ugovoru postupa kao sa pojedinačnom komponentom ugrađenog derivatnog instrumenta. Međutim, ugrađeni derivatni instrument koji se klasificira kao kapital (vidjeti MRS 32) obračunava se odvojeno od onih klasificiranih kao imovina ili obaveze. Nadalje, ako hibridni ugovor ima više od jednog ugrađenog derivatnog instrumenta a ti se derivatni instrumenti povezuju s različitom izloženosti riziku i moguće ih je lako odvojiti i neovisne su jedni od drugih obračunavaju se odvojeno jedni od drugih.
- B4.3.5 Ekonomska obilježja i rizici derivatnog instrumenta nisu usko povezani sa osnovnim ugovorom (tačka 4.3.3. podtačka (a)) u slijedećim primjerima. U ovim primjerima uz pretpostavku da su ispunjeni uvjeti iz tačke 4.3.3. podtačke (b) i (c) subjekt obračunava derivatni instrument odvojeno od osnovnog ugovora.
- (a) Opcija prodaje ugrađena u instrument koja omogućava imatelju da zahtjeva od izdavatelja otkup instrumenta za određeni iznos novca ili druge imovine koji se mijenja ovisno o promjeni cijene ili indeksa kapitala ili roba nije usko povezana sa osnovnim dužničkim instrumentom.
 - (b) Opcija ili automatska odredba o produženju preostalog roka do dospijeca dužničkog instrumenta nije usko povezana sa osnovnim dužničkim instrumentom osim ako ne postoji istovremeno usklađenje s približnom tekućom tržišnom kamatnom stopom u vrijeme produženja. Ako subjekt izdaje dužnički instrument i imatelj dužničkog instrumenta izda opciju kupnje dužničkog instrumenta trećoj strani, izdavatelj smatra tu opciju kupnje kao produljenje roka do dospijeca dužničkog instrumenta pod uvjetom da se od izdavatelja može zatražiti da sudjeluje ili da olakša ponovno stavljanje na tržište tog dužničkog instrumenta kao rezultat izvršenja opcije kupnje.
 - (c) Plaćanja glavnice ili kamate indeksirane uz vlasnički instrument ugrađeno u osnovni dužnički instrument ili ugovor o osiguranju - čiji se iznos kamate ili glavnice indeksira uz vrijednost vlasničkog instrumenta – nisu usko povezana sa osnovni instrumentom jer se rizici povezani sa osnovnim rizikom razlikuju od onih povezanih sa ugrađenim derivatnim instrumentom.
 - (d) Plaćanja glavnice ili kamate indeksirane uz robu ugrađena u osnovni dužnički instrument ili ugovor o osiguranju – čiji se iznos kamate ili glavnice indeksira uz cijenu roba (kao što je zlato) – nisu usko povezana sa osnovnim instrumentom jer su rizici povezani sa osnovnim instrumentom različiti od oni povezanih sa ugrađenom derivatnim instrumentom.

- (e) Opcija kupnje, prodaje ili prijevremenog plaćanja ugrađena u osnovni dužnički ugovor ili osnovni ugovor o osiguranju nije usko povezan sa osnovnim ugovorom osim ako nije:
- (i) izvršna cijena opcije na svaki datum izvršenja približno jednaka amortiziranom trošku osnovnog dužničkog instrumenta ili knjigovodstvenoj vrijednosti osnovnog ugovora o osiguranju; ili
 - (ii) izvršna cijena opcije prijevremenog plaćanja naknada zajmodavcu za iznos do najviše približne sadašnje vrijednosti izgubljene kamate za preostalo razdoblje osnovnog ugovora. Izgubljena kamata je umnožak ranije plaćenog iznosa glavnice pomnoženog sa diferencijalom kamatne stope. Diferencijal kamatne stope efektivna kamatna stopa osnovnog ugovora koja premašuje efektivnu kamatnu stopu koju bi subjekt primio na datum prijevremenog plaćanja ako bi unaprijed plaćeni iznos glavnice ponovno uložio u sličan ugovor tijekom preostalog perioda osnovnog ugovora.

Procjena je li opcija kupnje ili opcija prodaje usko povezana sa osnovnim dužničkim ugovorom donosi se prije odvajanja vlasničkog elementa konvertibilnog dužničkog instrumenta u skladu sa MRS-om 32.

- (f) Kreditni derivatni instrumenti koji su ugrađeni u osnovni dužnički instrument i dozvoljavaju samo jednoj strani (korisniku) prenijeti kreditni rizik određene referentne imovine, koja ne treba biti u njegovom vlasništvu, drugoj strani (jamcu) nisu usko povezane sa osnovnim dužničkim instrumentom. Takvi kreditni derivatni instrumenti dozvoljavaju jamcu procijeniti kreditni rizik povezan sa referentnom imovinom iako ona nije izravno u njegovom vlasništvu.

B4.3.6 Primjer hibridnog ugovora je finansijski instrument koji daje imatelju pravo prodati nazad finansijski instrument izdavatelju u zamjenu za iznos novca ili druge finansijske imovine koji se mijenja na osnovu promjene indeksa cijena ili roba koji se može povećati ili smanjiti ("instrument koji je moguće prodati"). Osim ako izdavatelj nije pri početnom priznavanju odredio instrument koji se može prodavati kao finansijsku obavezu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, dužan je odvojiti ugrađeni derivatni instrument (tj. plaćanje indeksirane glavnice) prema tački 4.3.3. budući je osnovni ugovor dužnički instrument prema tački B4.3.2. a plaćanje indeksirane glavnice nije usko povezano sa osnovnim dužničkim instrumentom prema toki B4.3.5. podtački (a). Budući da se plaćanje glavnice može povećati i smanjiti ugrađeni derivatni instrument je neopcijski derivatni instrument čija je vrijednost indeksirana uz osnovnu varijablu.

B4.3.7 U slučaju instrumenta koji se može prodati u bilo kojem trenutku za iznos novca jednak proporcionalnom udjelu u neto vrijednosti imovine subjekta (kao što su jedinice otvorenog uzajamnog fonda ili neki ulagački proizvodi povezani s jedinicom), posljedica odvajanja ugrađenog derivatnog instrumenta i obračun svake komponente je mjerenje hibridnog ugovora po iznosu otkupa koji je potrebno platiti na kraju izvještajnog perioda ako je imatelj iskoristio svoje pravo prodaje instrumenta nazad izdavatelju.

B4.3.8 Ekonomska obilježja i rizici ugrađenog derivatnog instrumenta su usko povezani sa ekonomskim obilježjima i rizicima osnovnog ugovora u slijedećim primjerima. U tim primjerima, subjekt ne obračunava ugrađeni derivatni instrument odvojeno od osnovnog ugovora.

- (a) Ugrađeni derivatni instrument čija je osnovna varijabla kamatna stopa ili indeks kamatne stope koji može promijeniti iznos kamate koji bi se inače platio ili primio za kamatonosni osnovni dužnički ugovor ili ugovor o osiguranju usko je povezana sa osnovnim ugovorom osim ako se hibridni ugovor može podmiriti tako da imatelj neće nadoknaditi gotovo čitavo svoje priznato ulaganje ili ugrađeni derivatni instrument može najmanje udvostručiti početnu stopu povrata imatelju na osnovni ugovor i može dati stopu povrata koja je najmanje dvostruko veća od tržišne stope povrata za ugovor sa istim uvjetima kao kod osnovnog ugovora.
- (b) Ugrađena donja ili gornja granica kamate stope na dužnički ugovor ili ugovor o osiguranju je usko povezana sa osnovnim ugovorom, pod uvjetom da je gornja granica iznad tržišne kamatne stope a donja granice je ispod tržišne kamatne stope pri izdavanju ugovora, te gornja ili donja granica ne djeluju kao poluga u odnosu na osnovni ugovor. Slično tome, odredbe uključene u ugovor o kupovini ili prodaje imovine (pr. roba) kojima se određuje gornja i donja cijena koja se treba platiti ili primiti za imovinu su usko povezane sa osnovnim ugovorom ako i donja i gornja granica dovode do znatnog gubitka pri sklapanju ugovora i ne djeluju kao poluga.
- (c) Ugrađeni derivatni instrument u stranoj valuti koji stvara tok plaćanja glavnice ili kamate koje su određene u stranoj valuti i ugrađen je u osnovni instrument (pr. obveznica u dvije valute) usko je povezan sa osnovnim dužničkim instrumentom. Takav derivatni instrument nije odvojen od osnovnog instrumenta jer se MRS-om 21 *Efekti promjena kurseva stranih valuta* zahtjeva priznavanje dobitaka i gubitaka u stranoj valuti od monetarnih stavki u dobiti ili gubitku.
- (d) Ugrađeni derivatni instrument u stranoj valuti u osnovnom ugovoru koji je ugovor o osiguranju ili nije finansijski instrument (kao što je ugovor za kupovinu ili prodaju ne-finansijske stavke kada je cijena određena u stranoj valuti) usko je povezan sa osnovnim ugovorom pod uvjetom da ne djeluje ako poluga, ne sadrži mogućnost opcije i zahtjeva plaćanja određena u jednoj od slijedećih valuta:
 - (i) funkcionalnoj valuti bilo koje značajne stranke tog ugovora;
 - (ii) valuti u kojoj je obično izražena cijena povezanih dobara ili usluga koji su stečeni ili dostavljeni u trgovinskim transakcijama u svijetu (kao što je američki dolar za transakcije vezane za sirovu naftu); ili
 - (iii) valuti koja se obično koristi u ugovorima o kupovini ili prodaji ne-finansijske stavke u ekonomskom okruženju u kojem se odvija transakcija (pr. relativno stabilna i likvidna valuta koja se obično koristi u lokalnim poslovnim transakcijama ili vanjskoj trgovini).

- (e) Ugrađena opcija prijevremenog plaćanja u samo kamatni ili samo glavnički strip usko je povezana sa osnovnim ugovorom pod uvjetom da osnovni ugovor (i) je početno nastao odvajanjem prava na primitak ugovornih novčanih tokova od finansijskog instrumenta koji sam po sebi ne sadržava ugrađeni derivatni instrument, i (ii) ne sadrži nikakve uvjete koji ne postoje u izvornom dužničkom ugovoru.
- (f) Ugrađeni derivatni instrument u osnovnom ugovoru o najmu usko je povezan sa osnovnim ugovorom ako je ugrađeni derivatni instrument (i) indeks povezan s inflacijom kao što je indeks plaćanja najamnine vezan uz indeks potrošačkih cijena (pod uvjetom da najam ne djeluje kao poluga i da je indeks povezan s inflacijom u ekonomskom okruženju subjekta), (ii) potencijalne najmnine na temelju povezanih prodaja ili (iii) potencijalne najmnine na temelju promjenjivih kamatnih stopa.
- (g) Mogućnost povezivanja jedinica ugrađenih u osnovni finansijski instrument ili osnovni ugovor o osiguranju usko je povezana sa osnovnim instrumentom ili osnovnim ugovorom ako su plaćanja izražena u jedinici mjeri u tekućim vrijednostima jedinica koje odražavaju fer vrijednost imovine fonda. Mogućnost povezivanja jedinica je ugovorni uvjet kojim se zahtijevaju plaćanja određena u jedincima unutarnjeg ili vanjskog ulagačkog fonda.
- (h) Derivatni instrument ugrađen u ugovor o osiguranju usko je povezan sa osnovnim ugovorom o osiguranju ako su ugrađeni derivatni instrument i osnovni ugovor o osiguranju tako međuovisni da subjekt ne može mjeriti ugrađeni derivatni instrument odvojeno (tj. bez razmatranja osnovnog ugovora).

Instrumenti koji sadrže ugrađene derivatne instrumente

- B4.3.9 Kako je navedeno u tački B4.3.1. kada subjekt postaje stranka u hibridnom ugovoru sa osnovnim ugovorom koji nije imovina iz djelokruga ovog Standarda i sa jednim ili više ugrađenih derivatnih instrumenata, tačkom 4.3.3. zahtjeva se da subjekt utvrdi sve takve ugrađene derivatne instrumente, procijeni je li ih potrebno odvojiti od osnovnog ugovora i, za one za koje je potrebno odvojiti, mjeri derivatne instrumente po fer vrijednosti pri početnom priznavanju i nakon toga. Ti zahtjevi mogu biti složeniji ili uzrokovati manje pouzdana mjerenja od mjerenja čitavog instrumenta po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Iz tog razloga ovaj Standard dozvoljava da se cjelokupni hibridni ugovor odredi po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.
- B4.3.10 Takvo određivanje može se koristiti bez obzira na to zahtjeva li se tačkom 4.3.3. da se ugrađeni derivatni instrumenti odvoje od osnovnog ugovora ili se zabranjuje takvo odvajanje. Međutim, tačkom 4.3.5. ne opravdava se određivanje hibridnog ugovora po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u slučajevima određenim tačkom 4.3.5. podtačkama (a) i (b) jer to ne bi smanjilo složenost ili povećalo pouzdanost.

Ponovna procjena ugrađenih derivatnih instrumenata

- B4.3.11 U skladu sa tačkom 4.3.3. subjekt je dužan procijeniti treba li se ugrađeni derivatni instrument odvojiti od osnovnog ugovora i obračunati ga kao kada derivatni instrument kad subjekt prvi put postaje strana ugovora. Naknada ponovna procjena je zabranjena osim ako ne postoji promjena uvjeta ugovora koji značajno mijenjaju novčane tokove koji bi se inače zahtijevali ugovorom kada je ponovna procjena obavezna. Subjekt određuje je li izmjena novčanih tokova značajna uzimajući u obzir mjeru u kojoj su očekivani novčani tokovi povezani sa ugrađenim derivatnim instrumentom, osnovnim ugovorom ili sa oboje promijenili i je li promjena značajno povezana sa prethodno očekivanim novčanim tokovima od ugovora.
- B4.3.12 Tačka B4.3.11. ne primjenjuje se na ugrađene derivatne instrumente u ugovorima stečenim:
- poslovnim spajanjem (kako je definirano MSFI-jem 3 *Poslovne kombinacije*);
 - spajanjem subjekata ili poslovnih djelatnosti pod zajedničkim nadzorom kako je opisano tačkama B1.-B4. MSFI-ja 3; ili
 - udruživanjem u zajednički poduhvat kako je definirano MSFI-jem 11 *Zajednički aranžmani*
- ni na njihovu moguću ponovnu procjenu na datum stjecanja.³

Reklasifikacija finansijske imovine (Odjeljak 4.4.)

Reklasifikacija finansijske imovine

- B4.4.1 Tačkom 4.4.1. zahtjeva se od subjekta da reklasificira finansijsku imovinu ukoliko mijenja svoj poslovni model za upravljanje tom finansijskom imovinom. Očekuje se da takve promjene nisu česte. Takve promjene određuje više rukovodstvo subjekta kao rezultat eksternih ili internih promjena i trebaju biti značajne za poslovanje subjekta i trebaju se moći dokazati vanjskim stranama. Prema tome, promjena u poslovnom modelu subjekta će se dogoditi samo kada subjekt ili započne ili prekine obavljanje aktivnosti koja je značajna za njegovo poslovanje; primjerice, kada je subjekt stekao, prodao ili prekinuo određenu vrstu poslovanja. Primjeri promjene poslovnog modela uključuju sljedeće:
- Subjekt ima portfelj poslovnih zajmova koje drži radi prodaje u kratkom roku. Subjekt stekne društvo koje upravlja poslovnim zajmovima i ima poslovni model koji drži zajmove radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova. Portfelj poslovnih zajmova nije više za prodaju i njime se sada upravlja zajedno sa stečenim poslovnim zajmovima i svi se drže radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova.
 - Poduzeće koje pruža finansijske usluge odlučuje ugasiti odobravanje stambenih kredita stanovništvu. Taj dio poslovanja ne preuzima nove poslove i poduzeće koje pruža finansijske usluge na tržištu aktivno nudi svoje portfelj stambenih zajmova na prodaju.

3 MSFI-jem 3 naglašava se stjecanje ugovora sa ugrađenim derivatnim instrumentima u poslovnom spajanju.

- B4.4.2 Promjena cilja poslovnog modela treba se izvršiti prije datuma reklasifikacije. Primjerice, ako poduzeće koje pruža finansijske usluge odluči ugasiti odobravanje stambenih kredita na 15. februaru zbog čega treba reklasificirati svu obuhvaćenu finansijsku imovinu na 1. april (tj. na prvi dan slijedećeg izvještajnog perioda subjekta) subjekt nakon 15. februara ne smije preuzeti nove poslove vezane za odobravanje stambenih kredita stanovništvu ili se drugačije uključiti u aktivnosti koje su sukladne njegovom bivšem poslovnom modelu.
- B4.4.3 Slijedeći primjeri nisu promjene poslovnog modela:
- promjena namjere povezane sa određenom finansijskom imovinom (čak i u okolnostima značajnih promjena tržišnih uvjeta).
 - privremeni nestanak određenog tržišta za finansijsku imovinu.
 - prijenos finansijske imovine između dijelova subjekta sa različitim poslovnim modelima.

Mjerenje (Poglavlje 5)

Početno mjerenje (Odjeljak 5.1.)

- B5.1.1 Fer vrijednost finansijskog instrumenta pri početnom priznavanju je obično cijena transakcije (tj. fer vrijednost primljene ili dane naknade, vidjeti također tačku B5.1.A. MSFI-ja 13). Međutim, ako dio primljene ili dane naknade je za nešto drugo osim za finansijski instrument, subjekt je dužan mjeriti fer vrijednost finansijskog instrumenta. Primjerice, fer vrijednost dugoročnog zajma ili potraživanja bez kamata može se mjeriti po fer vrijednosti svih budućih novčanih primitaka diskontiranih korištenjem prevladavajuće tržišne kamatne stope(a) za sličan instrument (slično kao kod valute, vijeka trajanja, vrste kamatne stope i drugih faktora) sa sličnim kreditnim rejtingom. Svaki dodatni posuđeni iznos je rashod ili smanjenje prihoda osim ako ne ispunjava uvjete za prestanka priznavanja kao neka druga vrsta imovine.
- B5.1.2 Ako subjekt da zajam sa netržišnom kamatnom stopom (pr. 5 procenata kada je tržišna kamata za slične zajmove 8 procenata) i unaprijed primi naknadu kao kompenzaciju, subjekt priznaje zajam po njegovoj fer vrijednosti, tj. bez naknade koju je primio.
- B5.1.2A Najbolji dokaz fer vrijednosti finansijskog instrumenta pri početnom priznavanju je obično cijena transakcije (tj. fer vrijednost primljene ili dane naknade, vidjeti također MSFI 13). Ako subjekt odredi da se fer vrijednost pri početnom priznavanju razlikuje od cijene transakcije kako je naznačeno u tački 5.1.1A., subjekt je dužan obračunati taj instrument na taj datum kako slijedi:
- pri mjerenju obaveznom prema tački 5.1.1. ako je dokaz za tu fer vrijednost kotirana cijena na aktivnom tržištu za istu imovinu ili obavezu (tj. input razine 1) ili je zasnovana na tehnikama procjene koje koriste samo podatke sa dostupnih tržišta. Subjekt je dužan priznati razliku između fer vrijednosti pri početnom priznavanju i cijene transakcije kao dobit ili gubitak.
 - u svim drugim slučajevima, pri mjerenju obaveznom prema tački 5.1.1. koje se usklađuje radi odgode razlike između fer vrijednosti pri početnom

priznavanju i cijene transakcije. Nakon početnom priznavanja subjekt je dužan priznati odgođenu razliku kao dobit ili gubitak samo u iznosu koji nastaje od promjene faktora (uključujući vrijeme) koji bi tržišni sudionici uzeli u obzir pri određivanju cijene imovine ili obaveze.

Naknadno mjerenje (Odjeljci 5.2. i 5.3.)

- B5.2.1 Ako se finansijski instrument prethodno priznat kao finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i njegova fer vrijednost opada ispod nule riječ je o finansijskoj obavezi mjerenoj u skladu sa tačkom 4.2.1. Međutim, hibridni ugovori sa osnovnim ugovorima koji su imovina iz djelokruga ovog Standarda uvijek se mjere u skladu sa tačkom 4.3.2.
- B5.2.2 Sljedeći primjer pokazuje obračun transakcijskih troškova pri početnom i naknadnom mjerenju finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti sa promjenama kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u skladu ili s tačkom 5.7.5. ili 4.1.2A. Subjekt stječe finansijsku imovinu za 100NJ plus kupovna provizija od 2NJ. Početno subjekt priznaje imovinu vrijednosti 102NJ. Izvještajni period završava dan ranije kada je kotirana tržišna cijena imovine 100NJ. Da je imovina prodana platila bi se naknada u iznosu 3NJ. Na taj datum subjekt mjeri imovinu u vrijednosti 100NJ (bez obzira na moguću naknadu pri prodaji) i priznaje gubitak u iznosu od 2NJ u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Da se finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A. transakcijski troškovi se amortiziraju u dobit ili gubitak korištenjem metode efektivne kamatne stope.
- B5.2.2A Naknadno mjerenje finansijske imovine ili finansijske obaveze i naknadno priznavanje dobitaka i gubitaka opisanih tačkom B5.1.2A. trebaju biti u skladu sa zahtjevima ovog Standarda.

Ulaganja u vlasničke instrumente i ugovori o tim ulaganjima

- B5.2.3 Sva ulaganja u vlasničke instrumente i ugovori o tim ulaganjima trebaju se mjeriti po fer vrijednosti. Međutim, u nekim okolnostima, trošak može biti odgovarajuća procjena fer vrijednosti. To može biti slučaj ako za mjerenje nije dostupno dovoljno novijih podataka za mjerenje fer vrijednosti, ili postoji širok raspon mogućih mjerenja fer vrijednosti i trošak predstavlja najbolju moguću fer vrijednost unutar tog raspona.
- B5.2.4 Pokazatelji koji ukazuju da trošak možda ne odražava fer vrijednost uključuju:
- (a) značajnu promjenu uspješnosti subjekta u koji se ulaže u usporedbi sa proračunima, planovima ili ključnim etapama;
 - (b) promjene očekivanja o ostvarenju ključnih etapa u razvoju tehničkog proizvoda subjekta u koji se ulaže;
 - (c) značajna promjena na tržištu za kapital subjekta u koji se ulaže ili njegove postojeće ili moguće proizvode;
 - (d) značajna promjena u globalnom gospodarstvu ili ekonomskom okruženju u kojem subjekt u koji se ulaže posluje;
 - (e) značajna promjena uspješnosti usporedivih subjekata ili vrednovanja u okviru ukupnog tržišta;

- (f) unutarnja pitanja subjekta u koji se ulaže kao što su prijevara, poslovni sporovi, sudski postupak, promjene rukovodstva ili strategije;
 - (g) dokazi iz vanjskih transakcija u kapital subjekta u koji se ulaže, ili od subjekta u koji se ulaže (kao što je svježe izdanje kapitala) ili prijenosima vlasničkih instrumenata između trećih strana.
- B5.2.5 Popis iz tačke B5.2.4. nije iscrpan. Subjekt je dužan koristiti sve podatke o uspješnosti i poslovanju subjekta u koji se ulaže koji su dostupni nakon datuma početnog priznavanja. Postojanje bilo kojeg od takvih važnih faktora može ukazivati da trošak možda ne odražava fer vrijednost. U takvim slučajevima subjekt treba mjeriti fer vrijednost.
- B5.2.6 Trošak nikad nije najbolja procjena fer vrijednosti za ulaganja u kotirane vlasničke instrumente (ili ugovore o kotiranim vlasničkim instrumentima).

Mjerenje po amortiziranom trošku (Odjeljak 5.4)

Metoda efektivne kamatne stope

- B5.4.1 Primjenom metode efektivne kamatne stope subjekt utvrđuje naknade koje su sastavni dio efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta. Opis naknada za finansijske usluge možda ne ukazuje na prirodu i suštinu pruženih usluga. Naknade koje su sastavni dio efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta obračunavaju se kao usklađenje s efektivnom kamatnom stopom osim ako se finansijski instrument ne mjeri po fer vrijednosti pri čemu se promjena fer vrijednosti priznaje u dobiti ili gubitku. U tim slučajevima naknade se priznaju kao prihod ili rashod pri početnom priznavanju instrumenta.
- B5.4.2 Naknade koje su sastavni dio efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta uključuju:
- (a) naknade za izdavanje koje je primio subjekt u vezi sa stvaranjem ili stjecanjem finansijske imovine. Takve naknade mogu uključivati naknadu za aktivnosti kao što je procjena finansijskog stanja zajmoprimca, procjena i evidentiranje garancija, zaštita od rizika i drugi aranžmani zaštite, pregovaranje o uvjetima instrumenata, priprema i obrada dokumenata i zaključivanje transakcije. Ove naknade su sastavni dio pokretanja sudjelovanja u iz toga proizašlom finansijskom instrumentu.
 - (b) naknade za obaveze koje primi subjekt za izdavanje zajma kada se obaveza zajma ne mjeri u skladu sa tačkom 4.2.1. podtačkom (a) i vjerovatno je kako će subjekt sklopiti poseban sporazum o posuđivanju. Te se naknade smatraju kompenzacijom za stalno sudjelovanje sa stečenim finansijskim instrumentom. Ako obaveze istekne a da subjekt nije dao zajam naknada se po isteku priznaje kao prihod.
 - (c) naknade za izdavanje koje se plaćaju pri izdavanju finansijskih obaveza mjere se po amortiziranom trošku. Te naknade su sastavni dio pokretanja sudjelovanja u finansijskoj obavezi. Subjekt razlikuje naknade i troškove koje su sastavni dio efektivne kamatne stope za finansijsku obavezu od naknada za izdavanje i transakcijskih troškova povezanih sa pravom na pružanje usluga, kao što su usluge upravljanja ulaganjima.

- B5.4.3 Naknade koje nisu sastavni dio efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta i obračunavaju se u skladu sa MSFI-jem 15 uključuju:
- (a) naknade naplaćene za servisiranje zajma;
 - (b) naknade za obavezu davanja zajma kada se obaveza zajma ne mjeri u skladu sa tačkom 4.2.1. podtačkom (a) i malo je vjerovatno da će se sklopiti određeni ugovor o posuđivanju; i
 - (c) naknade za sindiciranje zajma koje primi subjekt koji dogovara zajam i zadržava dio paketa zajma za sebe (ili zadržava dio iste efektivne kamatne stope za usporedivi rizik kao i ostali sudionici).
- B5.4.4 Kada primjenjuje metodu efektivne kamatne stope subjekt obično amortizira bilo koje naknade, plaćene ili primljene iznose, transakcijske troškove i druge premije ili diskonte koji su uključeni u kalkulaciju efektivne kamatne stope tijekom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Međutim, primjenjuje se kraći period ako je to period na koji se odnose naknade, plaćeni ili primljeni iznosi, transakcijski troškovi, premije ili diskonti. To će biti slučaj kada se za varijablu na koju se odnose naknade, plaćeni ili primljeni iznosi, transakcijski troškovi, premije ili diskonti promjenu tržišne kamatne stope prije očekivanog dospjeća finansijskog instrumenta. U takvom slučaju, odgovarajući period amortizacije je period do datuma slijedeće promjene kamatnih stopa. Primjerice, ako premija ili diskont za finansijski instrument s promjenjivom kamatnom stopom odražava kamatnu stopu koja se obračunava za taj finansijski instrument od kada je zadnje plaćena kamatna stopa ili promjena tržišnih kamatnih stopa otkada je promjenjiva kamatna stope usklađena sa tržišnim stopama, amortizira se do slijedećeg datuma kada će se promjenjiva kamatna stopa usklađivati sa tržišnim kamatnim stopama. To je stoga jer se premija ili diskont odnosi na period do datuma slijedećeg usklađivanja kamate jer se na taj datum varijabla na koju se odnosi premija ili diskont (tj. kamatne stope) usklađuje sa tržišnim kamatnim stopama. Ako su međutim premija ili diskont posljedica promjene kreditnog raspona koja je veća od promjenjive kamatne stope određene u finansijskom instrument, ili druge varijable koje nisu usklađene sa tržišnim stopama, amortiziraju se tijekom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta.
- B5.4.5 Za finansijsku imovinu sa promjenjivom kamatnom stopom i finansijske obaveze sa promjenjivom kamatnom stopom periodičnom ponovnom procjenom novčanih tokova kako bi se odrazila kretanja tržišnih kamatnih stopa mijenja se efektivna kamatna stopa. Ako se finansijska imovina sa promjenjivom kamatnom stopom ili finansijska obaveza sa promjenjivom kamatnom stopom priznaju početnom u iznosu jednakom glavnici koja se potražuje ili koju je potrebno platiti po dospjeću, ponovna procjena budućih plaćanja kamata obično nema značajan učinak na knjigovodstvenu vrijednost te imovine ili obaveze.
- B5.4.6 Ako subjekt ispravi svoje procjene plaćanja ili primitaka (isključujući izmjene u skladu sa tačkom 5.4.3. i promjene procjena očekivanih kreditnih gubitaka), dužan je uskladiti bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili amortizirani trošak finansijske obaveze (ili skupine finansijskih instrumenata) kako bi odražavala stvarne i ispravljene procijenjene ugovorne novčane tokove. Subjekt ponovno računa bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili amortiziranog troška finansijske obaveze kao sadašnju vrijednost procijenjenih

budućih ugovornih novčanih tokova koji su diskontirani po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog instrumenta (ili efektivnoj kamatnoj stopi usklađenoj za kreditne gubitke za kupljene ili stvorenu finansijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke) ili, kada je primjenjivo, ispravljenu efektivnu kamatnu stopu izračunatu u skladu sa tačkom 6.5.10. Usklađenje se priznaje u dobit ili gubitka kao prihod ili rashod.

- B5.4.7 U nekim se slučajevima pri početnom priznavanju smatra da je finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke jer je kreditni rizik veoma visok, i u slučaju kupovine finansijska imovina je nabavljena s velikim diskontom. Subjekt je dužan uključiti početne očekivane kreditne gubitke u procijenjene novčane tokove kada računa efektivnu kamatnu stopu usklađenu za kreditni rizik za finansijsku imovinu za koju se pri početnom priznavanju smatra da će niti kupljena ili stvorena finansijska imovina biti umanjena za kreditne gubitke. Međutim, ovo ne znači da se efektivna kamatna stopa usklađena za kreditne gubitke treba primjenjivati samo jer finansijska imovina ima visok kreditni rizik pri početnom priznavanju.

Transakcijski troškovi

- B5.4.8 Transakcijski troškovi uključuju naknade i honorare plaćene agentima (uključujući zaposlenike u ulozi prodajnog agenta), savjetnicima, brokerima i dilerima, pristojbe u korist regulatornih agencija i komisija za vrijednosne papire te porez i druga davanja za prijenos. Transakcijski troškovi ne uključuju dužničke premije ili diskonte, finansijske troškove ili unutarnje administrativne ili opće troškove.

Otpis

- B5.4.9 Otpis se može odnositi na finansijsku imovinu u cijelosti ili na jedan dio iste. Primjerice, subjekt planira provesti osiguranje plaćanja na finansijsku imovinu i očekuje da će na osnovi osiguranja nadoknaditi ne više od 30 procenata vrijednosti finansijske imovine. Ako subjekt nema razumna očekivanja za nadoknadu bilo kojih budućih novčanih tokova od finansijske imovine, dužan je otpisati preostalih 70 procenata vrijednosti finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti (Odjeljak 5.5.)

Pojedinačna i skupna procjena

- B5.5.1 Kako bi se ispunio cilj priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja zbog znatnih povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja, možda će biti potrebno izvršiti skupnu procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika uzimajući u obzir podatke koji ukazuju na značajno povećanje kreditnog rizika za, primjerice, skupinu ili pod-skupinu finansijskih instrumenata. Time se osigurava da će subjekt ispuniti cilj priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja kada postoji značajno povećanje kreditnog rizika, čak i ako dokaz takvog značajnog povećanja kreditnog rizika za pojedinačni instrument nije još uvijek dostupan.

- B5.5.2 Priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja obično se očekuje priznati prije prekoračenja roka dospijea finansijskog instrumenta. Obično se kreditni rizik značajno povećava prije prekoračenja roka dospijea finansijskog instrumenta ili uslijed drugih faktora koji se odnose na kašnjenje najmoprimca (primjerice, izmjena ili restrukturiranje). Prema tome kada su razumni i pouzdani podaci o budućim događajima, a ne samo o prošlim prekoračenjima dospijea, dostupni bez dodatnog troška ili napora, trebaju se koristiti za procjenu promjena kreditnog rizika.
- B5.5.3 Međutim, ovisno o prirodi finansijskog instrumenta i dostupnim podacima o kreditnom riziku za određene skupine finansijskih instrumenata, subjekt možda neće moći utvrditi značajne promjene kreditnog rizika za pojedinačne finansijske instrumente prije prekoračenja dospijea finansijskog instrumenta. To može biti slučaj za finansijske instrumente kao što su zajmovi stanovništvu za koje koji se malo ili nimalo podataka o kreditnom riziku rutinski prikuplja i prati za pojedinačni instrument sve dok klijent ne prekrši ugovorne uvjete. Ako se promjene kreditnog rizika za pojedinačne finansijske instrumente ne uoče prije prekoračenja roka dospijea, ispravak gubitaka za očekivane kreditne gubitke samo na temelju kreditnih podataka za pojedinačni finansijski instrument ne bi vjerno odražavale promjene kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- B5.5.4 U nekim okolnostima subjekt bez dodatnog troška i napora ne može doći do razumnih i pouzdanih podataka kako bi izmjerio očekivane kreditne gubitke tijekom vijeka trajanja po pojedinim instrumentima. U tom slučaju, očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja trebaju se priznati na skupnoj osnovi uzimajući u obzir opsežne podatke o kreditnom riziku. Ovi opsežni podaci o kreditnom riziku trebaju sadržavati ne samo podatke o prekoračenju dospijea nego i sve važne podatke o kreditu, uključujući makroekonomske podatke o budućim događajima, kako bi se približno odredili očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja kada postoji značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja za pojedinačni instrument.
- B5.5.5 Za potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanje ispravka gubitka za očekivane kreditne gubitke na skupnoj osnovi, subjekt može finansijske instrumente svrstati u skupine na temelju zajedničkih obilježja kreditnog rizika s ciljem lakše provedbe analize kojom bi se omogućilo pravovremeno identificiranje značajnog povećanja kreditnog rizika. Subjekt ne smije prikriti navedene podatke svrstavanjem finansijskih instrumenata sa različitim obilježjima rizika. Primjeri zajedničkih obilježja kreditnog rizika mogu uključivati, ali nisu ograničeni na:
- (a) vrstu instrumenta;
 - (b) ocjene kreditnih rizika;
 - (c) vrstu osiguranja od rizika;
 - (d) datum početnog priznavanja;
 - (e) preostali rok do dospijea;
 - (f) djelatnost;
 - (g) zemljopisni položaj najmoprimca; i

- (h) vrijednost osiguranja u odnosu na finansijsku imovinu ako ono utječe na vjerovatnost neispunjavanja obaveze (primjerice, u nekim zakonodavstvima zajmovi koji se ne mogu podmiriti ijednom drugom imovinom ili omjeri najma i imovine).

B5.5.6 Tačkom 5.5.4. zahtjeva se priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja za sve finansijske instrumente za koje postoji značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja. Kako bi se ispunio ovaj cilj, ako subjekt nije u mogućnosti svrstati u skupinu finansijske instrumente za koje se smatra da se značajno povećao kreditni rizik od početnog priznavanja na temelju zajedničkih karakteristika kreditnog rizika, subjekt je dužan priznati očekivane kreditne gubitke tijekom vijeka trajanja za dio finansijske imovine čiji se kreditni rizik smatra značajno povećanim. Objedinjavanje finansijskih instrumenata za skupnu procjenu postoje li promjene kreditnog rizika može se mijenjati tijekom vremena kako novi podaci postaju dostupni za skupinu finansijskih instrumenata ili pojedinačni finansijski instrument.

Vrijeme priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja

- B5.5.7 Procjena trebaju li se očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja priznati temelji se na značajnim povećanjima vjerovatnoće ili rizika od neispunjavanja obaveze od početnog priznavanja (bez obzira je li cijena finansijskog instrumenta ispravljena kako bi odražavala povećanje kreditnog rizika) umjesto na dokazu o umanjenju finansijske imovine za kreditne gubitke na izvještajni datum ili na stvarnom neispunjavanju obaveza. Obično se znatno povećanje kreditnog rizika događa prije umanjenja finansijske imovine za kreditne gubitke ili stvarnog neispunjenja obaveza.
- B5.5.8 Za obaveze na temelju zajma subjekt treba uzeti u obzir promjene rizika od neispunjenja obaveza zajma na koje se odnose obaveze zajma. Za ugovore o finansijskoj garanciji, subjekt uzima u obzir promjene rizika da određeni dužnik neće ispuniti obaveze na temelju ugovora.
- B5.5.9 Značaj promjene kreditnog rizika od početnog priznavanja ovisi o riziku neispunjenja obaveza pri početnom priznavanju. Stoga je dana promjena rizika o neispunjavanju obaveza, u apsolutnim iznosima, značajnija za finansijski instrument sa nižim početnim rizikom neispunjenja obaveza u odnosu na finansijski instrument za višim početnim rizikom neispunjenja obaveza.
- B5.5.10 Rizik neispunjenja obaveza po finansijskim instrumentima koji imaju usporediv kreditni rizik je veći što je duži očekivani vijek trajanja instrumenta; primjerice, rizik neispunjenja obaveze za obveznicu rejtinga AAA sa očekivanim vijekom trajanja od 10 godina je viši nego za obveznicu rejtinga AAA sa očekivanim vijekom trajanja od pet godina.
- B5.5.11 Zbog veze između očekivanog vijeka trajanja i rizika neispunjenja obaveza, promjena kreditnog rizika ne može se jednostavno procijeniti usporedbom promjene apsolutnog rizika neispunjenja obaveza tijekom vremena. Primjerice, ako je rizik neispunjenja obaveza za finansijski instrument sa očekivanim vijekom trajanja od 10 godina pri početnom priznavanju jednak riziku neispunjenja obaveza za finansijski instrument sa očekivanim vijekom trajanja u narednom period od samo pet godina, to može ukazivati na povećanje kreditnog rizika.

Razlog tome je to što se rizik neispunjenja obaveze tijekom očekivanog vijeka trajanja smanjuje protokom vremena ako se kreditni rizik ne mijenja i ako je financijski instrument bliži roku dospijea. Međutim, za financijske instrumente koji imaju samo obaveze značajnog plaćanja s približavanjem roku dospijea financijskog instrumenta rizik neispunjenja obaveza se ne treba nužno smanjiti protokom vremena. U takvim slučajevima, subjekt treba također uzeti u obzir druge kvalitativne faktore kojima bi se moglo dokazati je li se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja.

B5.5.12 Subjekt može primijeniti različite pristupe kada procjenjuje je li se kreditni rizik za financijski instrument značajno povećao od početnog priznavanja ili pri mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka. Subjekt može primijeniti različite pristupe za različite financijske instrumente. Pristup koji ne uključuju jasnu vjerojatnost neispunjenja obaveze kao ulazni podatak sam po sebi, kao što je pristup na temelju stope kreditnog gubitka, može biti u skladu sa zahtjevima ovog Standarda pod uvjetom da je subjekt u mogućnosti odvojiti promjene rizika neispunjavanja obaveza od promjena u drugim pokretačima očekivanih kreditnih gubitaka, kao što je osiguranje od rizika, i pri procjeni uzima u obzir slijedeće:

- (a) promjenu rizika neispunjenja obaveze od početnog priznavanja;
- (b) očekivani vijek trajanja financijskog instrumenta; i
- (c) razumne i pouzdane podatke koji su dostupni bez dodatnog troška ili napora koji mogu utjecati na kreditni rizik.

B5.5.13 Metoda korištena za određivanje je li se kreditni rizik za financijski instrument značajno povećao od početnog priznavanja treba uzeti u obzir obilježja financijskog instrumenta (ili skupine financijskih instrumenata) kao i obrasce neispunjenja obaveza u prošlosti za usporedive financijske instrumente. Usprkos zahtjevima iz tačke 5.5.9. za financijske instrumente za koje obrasci neispunjavanja obaveza nisu usredotočeni na određeni trenutak tijekom očekivanog vijeka trajanja financijskog instrumenta, promjene rizika neispunjavanja obaveza tijekom slijedećih 12 mjeseci mogu biti razumna procjena promjena rizika neispunjavanja obaveza tijekom vijeka trajanja. U takvim slučajevima, subjekt može koristiti promjene rizika neispunjavanja obaveza tijekom slijedećih 12 mjeseci kako bi odredio je li se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja, osim ako okolnosti ne ukazuju da je potrebna procjena vijeka trajanja.

B5.5.14 Međutim, za neke financijske instrumente, ili u nekim okolnostima, nije prikladno koristiti promjene rizika neispunjavanja obaveza tijekom slijedećih 12 mjeseci kako bi se odredilo trebaju li se priznat očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja. Primjerice, promjena rizika neispunjavanja obaveza u slijedećih 12 mjeseci možda nije prikladna osnova za određivanje je li se kreditni rizik za financijski instrument povećao sa rokom dospijea dužim od 12 mjeseci kada:

- (a) financijski instrument ima samo obavezu značajnog plaćanja tek nakon isteka 12 mjeseci;
- (b) nastupe promjene važnih makroekonomskih ili drugih faktora povezanih sa kreditni rizicima koje se na odražavaju primjereno na rizik neispunjavanja obaveza u slijedećih 12 mjeseci; ili

- (c) promjene faktora povezanih sa kreditnim rizicima imaju samo utjecaj na kreditni rizik finansijskih instrumenata (ili imaju izraženiji učinak) nakon isteka 12 mjeseci.

Određivanje je li se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja

- B5.5.15 Pri određivanju je li obavezno priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja, subjekt je dužan uzeti u obzir razumne i pouzdane podatke koji su dostupni bez dodatnog troška ili napora i koji mogu utjecati na kreditni rizik za finansijskih instrument u skladu sa tačkom 5.5.17. podtačkom (c). Subjekt ne treba poduzeti iscrpnu potragu za podacima kada određuje je li se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja.
- B5.5.16 Analiza kreditnog rizika je više faktorska i sveobuhvatna; je li određeni faktor važan, i može li se njegova važnost usporediti sa ostalim faktorima, hoće li ovisiti o vrsti proizvoda, obilježjima finansijskih instrumenata i zajmoprimatelju kao i zemljopisnom području. Subjekt je dužan uzeti u obzir razumne i pouzdane podatke koji su dostupni bez dodatnih troškova ili napora i koji su važni za procjenu određenog finansijskog instrumenta. Međutim, neki faktori ili pokazatelji se ne mogu utvrditi za pojedini finansijski instrument. U takvom slučaju, faktori ili pokazatelji se trebaju ocijeniti za određene portfelje, skupine portfelja ili dijelove portfelja finansijskih instrumenata kako bi odredio jesu li ispunjeni zahtjevi iz tačke 5.5.3. za priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja.
- B5.5.17 Slijedi okvirni popis podataka koji mogu biti važni za procjenu promjena kreditnog rizika:
- (a) značajne promjene pokazatelja unutarnje cijene kreditnog rizika kao rezultat promjene kreditnog rizika od izdavanja, uključujući, ali nije ograničeno na, kreditni raspon koji bi nastao zbog novog izdavanja na datum izvještavanja određenog finansijskog instrumenta ili sličnog finansijskog instrumenta sa istim uvjetima i istom drugom ugovornom stranom.
 - (b) ostale promjene stopa ili uvjeta postojećeg finansijskog instrumenta koji bi se znatno razlikovao u slučaju izdavanja novog instrumenta na datum izvještavanja (kao što su preciznije obaveze, povećani iznosi osiguranja o rizika ili garancija, ili veća pokrivenost prihoda) zbog promjena kreditnog rizika finansijskog instrumenta od početnog priznavanja.
 - (c) značajne promjene unutarnjih tržišnih pokazatelja kreditnog rizika za određeni finansijski instrument ili sličan finansijski instrument sa istim očekivanim vijekom trajanja. Promjene tržišnih pokazatelja kreditnog rizika uključuju, ali nisu ograničene na:
 - (i) kreditni raspon;
 - (ii) cijenu zamjene kredita u kašnjenju za zajmoprimatelja;
 - (iii) vremensko razdoblje ili stupanj u kojem je fer vrijednost finansijske imovine manja od njenog amortiziranog troška;

- (iv) druge tržišne podatke povezane sa zajmoprimatelja, kao što su promjene cijene dužničkih i vlasničkih instrumenata zajmoprimatelja.
- (d) stvarne ili očekivane značajne promjene kreditnog rejtinga finansijskog instrumenta;
- (e) pad stvarnog ili očekivanog unutarnjeg kreditnog rejtinga zajmoprimatelja ili smanjenje ocjene ponašanja korištenog za internu procjenu kreditnog rizika. Unutarnji kreditni rejting i unutarnja ocjena ponašanja su pouzdaniji kada su raspoređeni prema vanjskim rejtinzima ili poduprti studijama o neispunjavanju obaveza.
- (f) postojeće ili predviđene nepovoljne promjene poslovanja, finansijskih ili ekonomskih uvjeta za koje se očekuje da uzrokuju značajne promjene sposobnosti zajmoprimatelja da ispuni dužničke obaveze, ako što je stvarno ili očekivano povećanje kamatnih stopa ili stvarno ili očekivano povećanje stopa nezaposlenosti.
- (g) stvarna ili očekivana značajna promjena operativnih rezultata zajmoprimatelja. Primjeri uključuju stvarni ili očekivani pad prihoda ili marži, povećanje operativnih rizika, nedostatak radnog kapitala, smanjenje kvalitete imovine, povećan stupanj bilančne poluge, likvidnost, problem upravljanja ili promjene u opsega poslovanja ili organizacijske strukture (kao što je prestanaka segmenta poslovanja) koji uzrokuju znatnu promjenu u sposobnosti zajmoprimatelja da ispuni dužničke obaveze.
- (h) značajna povećanja kreditnog rizika drugih finansijskih instrumenata istog zajmoprimatelja.
- (i) stvarna ili očekivana značajna promjena regulatornog, ekonomskog ili tehnološkog okruženja zajmoprimatelja kojom nastaje značajna promjena sposobnosti zajmoprimatelja da ispuni svoje dužničke obaveze, ako što je pad potražnje za proizvodima koje zajmoprimatelj prodaje zbog tehnoloških promjena.
- (j) značajne promjene vrijednosti zaštite od rizika koja se primjenjuje na određenu obavezu ili na kvalitetu garancija treće strane ili kreditnih poboljšanja od kojih se očekuje da umanje gospodarski poticaj zajmoprimatelju na izvršenje ugovornih plaćanja prema rasporedu ili drugačije imaju utjecaj na vjerojatnost neispunjavanja obaveze. Primjerice, ako se vrijednost zaštite od rizika smanjuje jer opadaju cijene nekretnina, zajmoprimatelji u nekim zakonodavstvima se potiču na neispunjavanje obaveza po hipotekama.
- (k) značajna promjena kvalitete garancije koju osigurava dioničar (matice pojedinačnih društava) ako dioničari (ili matice) potiču na i imaju finansijsku mogućnost neispunjavanja obaveze injekcijama kapitala ili novca.
- (l) značajne promjene, kao što su smanjenje finansijske potpore matičnog ili povezanog društva ili stvarne ili očekivane promjene kvalitete kreditnog poboljšanja od kojih se očekuje da smanje ekonomski poticaj zajmoprimatelja na izvršavanje ugovornih plaćanja prema rasporedu.

Poboljšanja kvalitete kredita ili potpore uključuju razmatranje finansijskog stanja jamca i/ili, za udjele izdane sekuritizacijom, hoće li podređeni udjeli biti u mogućnosti apsorbirati očekivane kreditne gubitke (primjerice, za zajmove povezanih s garancijom).

- (m) očekivane promjene dokumentacije zajma koje uključuju očekivani raskid ugovora koji može dovesti do izmjena ili odricanja od odredaba ili izmjena, mirovanja plaćanja kamata, povećanja kamatne stope, zahtjeva za dodatnom zaštitom od rizika ili garancijama, ili druge promjene ugovornog okvira instrumenta.
- (n) značajne promjene očekivane uspješnosti i ponašanja zajmoprimatelja, uključujući promjene statusa plaćanja zajmoprimatelja u skupini (primjerice, povećanje očekivanog broja ili produljenje odgođenih ugovornih plaćanja ili značajno povećane očekivanog broja zajmoprimatelja sa kreditnom karticom od koji se očekuje da dostignu ili prekorače svoj kreditni limit ili od kojih se očekuje da plaćaju minimalan mjesečni iznos).
- (o) promjene pristupa subjekta upravljanju kreditiranju u vezi sa finansijskim instrumentom; tj. temeljeno na novim pokazateljima promjena kreditnog rizika finansijskog instrumenta, očekuje se aktivnije upravljanje kreditnim rizicima subjekta ili fokusiranje na upravljanje instrumentom, uključujući detaljnije praćenje ili nadzor instrumenta, ili određenu intervenciju subjekta u odnosu na zajmoprimatelja.
- (p) podaci o prekoračenju dospjeća, uključujući oborivu pretpostavku danu u tački 5.5.11.

B5.5.18 U nekim slučajevima, dostupni kvalitativni i ne-statističke kvantitativni podaci su dovoljni za određivanje da finansijski instrument ispunjava uvjet za priznavanje ispravka gubitka u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja. To znači, podatke nije nužno obraditi u nekom statističkom modelu ili procesu određivanja kreditnog rejtinga kako bi se odredilo je li nastalo značajno povećanje kreditnog rizika finansijskog instrumenta. U drugim slučajevima, subjekt treba uzeti u obzir druge podatke, uključujući podatke iz statističkih modela ili procesa određivanja kreditnog rejtinga. Umjesto toga, subjekt može zasnivati procjenu na objema vrstama podataka, tj. kvalitativnim faktorima koji nisu obuhvaćeni postupkom internog određivanja rejtinga i posebnom internom kategorijom na datum izvještavanja, uzimajući u obzir obilježja kreditnog rizika pri početnom priznavanju, ako su obje vrste podataka pouzdane.

Oboriva pretpostavka o prekoračenju dospjeća dužem od 30 dana

B5.5.19 Oboriva pretpostavka iz tačke 5.5.11. nije apsolutni pokazatelj da se očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja trebaju priznati, ali je pretpostavka da je to krajnji trenutak za priznavanje očekivanih kreditnog gubitaka tijekom vijeka trajanja čak i kada se koriste podaci o budućim događajima (uključujući makroekonomske faktore na razini portfelja).

- B5.5.20 Subjekt može oboriti ovu pretpostavku. Međutim, to može napraviti samo u slučaju kada ima dostupne razumne i pouzdane podatke koji pokazuju da čak ni prekoračenje ugovornih plaćanja preko 30 dana ne predstavlja značajno povećanje kreditnog rizika finansijskog instrumenta. Primjerice, kada plaćanje nije izvršeno zbog administrativnog previda, a ne finansijske poteškoće zajmoprimalca, ili subjekt ima pristup povijesnim dokazima koji pokazuju da ne postoji povezanost između značajnog povećanja rizika neispunjavanja obaveze i finansijske imovine s prekoračenjem dospijeca duljim od 30 dana, ali se na temelju takvog dokaza utvrđuje takva povezanost kada su plaćanja s prekoračenjem duljim od 60 dana.
- B5.5.21 Subjekt ne može uskladiti vrijeme nastanka značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka tijekom očekivanog vijeka trajanja s trenutkom u kojem se finansijska imovina smatra umanjenom za kreditne gubitke niti sa svojom unutarnjom definicijom neispunjavanja obaveze.

Finansijski instrumenti koji imaju nizak kreditni rizik na datum izvještavanja

- B5.5.22 Kreditni rizik finansijskog instrumenta smatra se niskim za potrebe tačke 5.5.10., ako finansijski instrument ima nizak rizik neispunjavanja obaveze, zajmoprimalac ima kapacitet ispuniti obaveze prema ugovornom novčanom toku u kratkom roku i ako nepovoljne promjene gospodarskih i poslovnih uvjeta u dugom roku mogu, ali neće nužno, smanjiti sposobnost zajmoprimalca u ispunjavanju svojih obaveza prema ugovornom novčanom toku. Ne smatra se da finansijski instrumenti imaju nizak kreditni rizik kada se smatraju da imaju nizak rizik zbog vrijednosti zaštite od rizika a finansijski instrument bez te zaštite od rizika ne bi imao nizak kreditni rizik. Smatra se da finansijski instrumenti imaju nizak kreditni rizik jer imaju niži rizik neispunjavanja obaveza nego drugi finansijski instrumenti subjekta ili drugi kreditni rizik zakonodavstva u okviru kojeg subjekt posluje.
- B5.5.23 Kako bi odredio ima li finansijski instrument nizak kreditni rizik, subjekt može koristiti svoj unutarnji rejting kreditnog rizika ili druge metodologije koje su u skladu sa globalnom definicijom niskog kreditnog rizika i koje uzimaju u obzir rizike i vrstu finansijskih instrumenata koji se ocjenjuju. Finansijski instrument sa vanjskim rejtingom 'ulagačkog stupnja' primjer je finansijskog instrumenta sa niskim kreditnim rizikom. Međutim, finansijski instrumenti ne trebaju dobiti vanjsku ocjenu da bi se smatrali onima sa niskim kreditnim rizikom. Međutim trebaju se smatrati instrumentima niskog kreditnog rizika sa stajališta tržišnog sudionika uzimajući u obzir sve uvjete finansijskog instrumenta.
- B5.5.24 Očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja ne priznaju se za finansijski instrument jednostavno jer su se smatrali instrumentima sa niskim kreditnim rizikom u prethodnom izvještajnom period a ne smatraju se instrumentima sa niskim kreditnim rizikom na datum izvještavanja. U takvom slučaju, subjekt je obavezan odrediti postoji li značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja i trebaju li se stoga očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja priznati u skladu sa tačkom 5.5.3.

Izmjene

- B5.5.25 U nekim okolnostima ponovno ugovaranje ili izmjena ugovornih novčanih tokova od financijske imovine može dovesti do prestanka priznavanja postojeće financijske imovine u skladu sa ovim Standardom. Kada izmjenom financijske imovine dođe do prestanka priznavanja postojeće financijske imovine i naknadnog priznavanja izmijenjene financijske imovine, izmijenjena imovina se smatra 'novom' financijskom imovinom za potrebe ovog Standarda.
- B5.5.26 Sukladno navedenom datum izmjene treba se smatrati datumom početnog priznavanja te financijske imovine kada se primjenjuje zahtjevi za umanjene vrijednosti imovine na izmijenjenu financijsku imovinu. Ovo obično znači mjerenje ispravka gubitka u iznosu jednakom 12-mjesečnim očekivanim kreditnim gubicima sve dok se ne ispune zahtjevi za priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja iz tačke 5.5.3. Međutim, u nekim neobičnim okolnostima koje nastaju nakon izmjena kojom prestaje priznavanje izvorne financijske imovine, može postojati dokaz da je vrijednost izmijenjene financijske imovina umanjena za kreditne gubitke pri početnom priznavanju, i stoga se financijska imovina treba priznati kao stvorena financijska imovina umanjena za kreditne gubitke. To se može dogoditi, primjerice, u situaciji u kojoj postoji znatna izmjena umanjene imovine koja dovodi do prestanka priznavanja izvorne financijske imovine. U takvom slučaju, moguće je da izmjenom nastane nove financijska imovina koja je umanjena za kreditne gubitke pri početnom priznavanju.
- B5.5.27 Ako se ugovorni novčani tokovi od financijske imovine ponovno ugovaraju ili se mijenjaju, ali se financijska imovine ne prestaje priznavati, ta financijska imovina se odmah smatra onom sa nižim kreditnim rizikom. Subjekt je dužan ocijeniti postoji li značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja na osnovi svih razumnih i pouzdanih podataka koji su dostupni bez dodatnih troškova ili napora. Ovo uključuje povijesne i podatke o događajima u budućnosti i ocjenu kreditnog rizika tijekom očekivanog vijeka trajanja financijske imovine što uključuje podatke o okolnostima koje su dovele do izmjene. Dokaz da uvjeti za priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka nisu više ispunjeni može uključivati podatke iz prošlih razdoblja o ažurnim i pravovremenim plaćanjima u odnosu na izmijenjene ugovorne uvjete. Obično klijent treba pokazati dosljedno uredno plaćanje tijekom vremena prije nego se smatra da se kreditni rizik smanjio. Primjerice, prošli podaci o propuštenom ili nepotpunom plaćanju obično se ne brišu samo jednom pravovremenom uplatom nakon izmjene ugovornih uvjeta.

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Očekivani kreditni gubici

- B5.5.28 Očekivani kreditni gubici predstavljaju procjenu kreditnih gubitaka na temelju vjerojatnosti (tj. sadašnja vrijednost svih manjkova novca) tijekom očekivanog vijeka trajanja financijskog instrumenta. Manjak novca je razlika između novčanih tokova koji dospijevaju subjektu u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koji subjekt očekuje primiti. Budući se pri određivanju očekivanih kreditnih gubitaka uzimaju u obzir iznos i vrijeme plaćanja, kreditni gubitak nastaju čak i ako subjekt očekuje plaćanje u cijelosti ali nakon ugovorenog dospijeća.

- B5.5.29 Za finansijsku imovinu kreditni gubitak je sadašnja vrijednost razlike između:
- (a) ugovornih novčanih tokova koji dospijevaju subjektu prema ugovoru; i
 - (b) novčanih tokova koje subjekt očekuje primiti.
- B5.5.30 Za obaveze za nepovučena sredstva kredita, kreditni gubitak je sadašnja vrijednost razlike između:
- (a) ugovornih novčanih tokova koji dospijevaju subjektu ako imatelj obaveze na temelju zajma povuče zajam, i
 - (b) novčanih tokova koje subjekt očekuje primiti ako se zajam povuče.
- B5.5.31 Procjena subjekta o očekivanim kreditnim gubicima od obaveza po zajmu treba biti u skladu sa očekivanijima o plaćanjima obaveza po zajmu, tj. treba se uzeti u obzir očekivani dio obaveze po zajmu koji će se platiti unutar 12 mjeseci od datuma izvještavanja pri ocjeni očekivanih 12-mjesečnih kreditnih gubitaka, a pri procjeni očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja u obzir se uzima očekivani dio obaveze po zajmu koji će se platiti tijekom očekivanog vijeka trajanja zajma.
- B5.5.32 Za ugovore o finansijskoj garanciji, subjekt je dužan izvršiti plaćanja samo u slučaju neispunjenja obaveze dužnika u skladu sa uvjetima instrumenta na koji se garancija odnosi. Prema tome, novčani manjkovi su očekivana plaćanja kojima se imatelju nadoknađuje kreditni gubitak koji nastaje umanjeno za bilo koji iznos koji subjekt očekuje primiti od imatelja, dužnika ili bilo koje druge strane. Ako je garancija u potpunosti odnosi na imovinu, procjene novčanih manjkova za finansijsku garanciju trebaju biti u skladu sa procjenama novčanih manjkova za imovinu koja je predmet garancije.
- B5.5.33 Za finansijsku imovinu koja je umanjena za kreditne gubitke na datum izvještavanja, ali to nije kupljena ili izvorna finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke, subjekt je dužan mjeriti očekivane kreditne gubitke kao razliku između bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova diskontiranih po ugovornoj efektivnoj kamatnoj stopi. Bilo koje usklađenje se priznaje u dobiti ili gubitku kao dobit ili gubitak od umanjena vrijednosti.
- B5.5.34 Kada se mjeri ispravak vrijednosti gubitaka za potraživanja po najmu novčani tokovi korišteni za određivanje očekivanih kreditnih gubitaka trebaju biti u skladu sa novčanim tokovima korištenim pri mjerenju potraživanja po najmu u skladu sa MRS-om 17 *Najmovi*.
- B5.5.35 Subjekt može koristiti praktična rješenja pri mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka ako su u skladu sa načelima iz tačke 5.5.17. Primjer praktičnog rješenja je kalkulacija očekivanih kreditnih gubitaka od potraživanja od kupaca korištenjem matrice za određivanje rezerviranja. Subjekt primjenjuje svoje povijesno iskustvo o kreditnim gubicima (usklađenim prema potrebi sa tačkama B5.5.51.-B5.5.52.) za potraživanja od kupaca kako bi procijenio 12-mjesečne očekivane kreditne gubitke ili očekivane kreditne gubitke tijekom vijeka trajanja finansijske imovine. Matrica za određivanje rezerviranja može, primjerice, odrediti fiksnu stopu rezerviranja na osnovu broja dana prekoračenja dospijeća potraživanja od kupaca (primjerice, 1 posto ako dospijeće nije prekoračeno, 2 posto ako je prekoračenje manje od 30 dana, 3 posto ako je prekoračenje preko 30 dana ali manje od 90 dana, 20 posto ako je prekoračenje 90-180 dana itd.) Na osnovu

različitosti kupaca subjekt svrstava kupce u odgovarajuće skupine ako njegovo iskustvo prethodnih kreditnih gubitaka pokazuje znatno različite obrasce za različite segmente kupaca. Primjeri kriterija koji se mogu koristiti za grupiranje imovine uključuju geografsko područje, vrstu proizvoda, rejting kupca, zaštitu od rizika ili osiguranje trgovačkog kredita te vrstu kupca (kao što je veleprodajni ili maloprodajni).

Definicija neispunjavanja obaveza

- B5.5.36 Tačkom 5.5.9. zahtjeva se da pri određivanju je li se kreditni rizik za finansijski instrument značajno povećao subjekt uzme u obzir promjenu rizika neispunjavanja obaveza koji je nastao od početnog priznavanja.
- B5.5.37 Pri utvrđivanju neispunjavanje obaveza za potrebe određivanja rizika od neispunjavanja obaveza subjekt primjenjuje definiciju koja je u skladu sa definicijom koja se koristi za potrebe unutarnjeg upravljanja kreditnim rizikom za značajne finansijske instrumente i uzima u obzir kvalitativne pokazatelje (primjerice, finansijske uvjete) kada je potrebno. Međutim, postoji oboriva pretpostavka da neispunjenje obaveza ne nastaje nakon prekoračenja dospjeća finansijske imovine od 90 dana osim ako subjekt nema razumne i pouzdane podatke kojima će pokazati primjerenije mjerilo za dulje neispunjavanje obaveza. Definicija neispunjenja obaveza korištena za ove potrebe treba se primjenjivati dosljedno na sve finansijske instrumente osim ako podaci ne postanu dostupni što pokazuje da je druga definicija neispunjenja obaveza prikladnija za određeni finansijski instrument.

Period za procjenu očekivanih kreditnih gubitaka

- B5.5.38 U skladu sa tačkom 5.5.19. maksimalan period tijekom kojeg se očekivani kreditni gubici trebaju mjeriti je maksimalan ugovorni period tijekom kojeg je subjekt izložen kreditnom riziku. Za obaveze po zajmu i ugovore o finansijskoj garanciji to je maksimalni ugovorni period tijekom kojeg subjekt ima sadašnju ugovornu obavezu produljenja kredita.
- B5.5.39 Međutim u skladu sa tačkom 5.5.20. neki finansijski instrumenti uključuju komponentu zajama i komponentu neiskorištene obaveze, a zbog činjenice da subjekt ima ugovornu mogućnost tražiti ponovno plaćanje i poništiti neiskorištenu obavezu njegova izloženost kreditnim gubicima nije ograničena na razdoblje otkaza ugovora. Primjerice, vjerovnik na temelju revolving kreditne linije, kao što su kreditne kartice i prekoračenja po računu, može ugovorno povući uz otkazni rok od samo jednog dana. Međutim u praksi vjerovnik nastavlja produljivati kredit za duži period i može samo povući liniju nakon povećanja kreditnog rizika zajmoprimca što bi moglo biti prekasno kako bi se spriječili neki ili svi očekivani kreditni gubici. Ti finansijski instrumenti obično imaju slijedeće karakteristike kao rezultat prirode finansijskog instrumenta, načina na koji se upravlja finansijskim instrumentom, i prirodom podataka o značajnom povećanju kreditnog rizika:
- (a) finansijski instrumenti nemaju fiksni rok ili strukturu otplate i obično imaju kratki otkazni ugovorni rok (primjerice, jedan dan),

- (b) ugovorna mogućnost otkazivanja ugovora ne provodi se u okviru uobičajenog svakodnevnog upravljanja financijskim instrumentom i ugovor se može poništiti samo kada subjekt postane svjestan povećanja kreditnog rizika na razini kreditne linije; i
 - (c) financijskim instrumentima se upravlja na skupnoj osnovi.
- B5.5.40 Pri određivanju perioda tijekom kojeg subjekt očekuje da će biti izložen kreditnom riziku, ali u kojem ne očekuje ublažavanje očekivanih kreditnih gubitaka uobičajenim mjerama upravljanja kreditnim rizikom, subjekt je dužan uzeti u obzir faktore kao što su povijesni podaci i iskustvo o:
- (a) periodu tijekom kojeg je subjekt bio izložen kreditnom riziku za slične financijske instrumente;
 - (b) vremenu u kojem je došlo do povezanih neispunjenja obaveza po sličnim financijskim instrumentima nakon znatnog povećanja kreditnog rizika, i
 - (c) mjerama upravljanja kreditnim rizikom koje subjekt očekuje poduzeti kada se poveća kreditni rizik financijskog instrumenta, kao što je smanjenje ili uklanjanje ograničenja neiskorištenih iznosa.

Ishod na temelju vjerojatnosti

- B5.5.41 Cilj procjene očekivanih kreditnih gubitaka nije niti procijeniti najgori mogući niti najbolji mogući scenarij. Umjesto toga, procjena očekivanih kreditnih gubitaka treba uvijek odražavati mogućnost da nastanu kreditni gubici kao i da ne nastane čak i ako je najvjerojatniji izostanak kreditnog gubitka.
- B5.5.42 Tačkom 5.5.17. podtačkom (a) zahtjeva se da procjena očekivanih kreditnih gubitaka odražava nepristran iznos na temelju vjerojatnosti koji je određen procjenom raspona mogućih ishoda. U praksi, to ne treba biti složena analiza. U nekim slučajevima, dovoljna je relativno jednostavna izrada modela bez potrebe za velikim brojem detaljnih simulacija scenarija. Primjerice, prosječni kreditni gubici velike skupine financijskih instrumenata sa zajedničkim obilježjima rizika može biti razumna procjena vjerojatnosti tih ishoda. U drugim situacijama će vjerojatno biti potrebno utvrđivanje scenarija s određenim iznosom i vremenom novčanih tokova za određene ishode i procjena vjerojatnosti tih ishoda. U tim situacijama očekivani kreditni gubici trebaju odražavati najmanje dva ishoda u skladu sa tačkom 5.5.18.
- B5.5.43 Za očekivane kreditne gubitke tijekom vijeka trajanja subjekt treba procijeniti rizik neispunjavanja obaveza financijskog instrumenta tijekom njegovog očekivanog vijeka trajanja. Očekivani su kreditni gubici u 12-mjesečnom razdoblju dio očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja i predstavljaju novčane manjkove tijekom vijeka trajanja koji nastaju ako se ne ispuni obaveza dvanaest mjeseci nakon izvještajnog datuma (ili kraćeg perioda ako je očekivani vijek trajanja financijskog instrumenta manji od 12 mjeseci), što se određuje na temelju vjerojatnosti nastanak neispunjenja obaveza. Stoga, očekivani kreditni gubici u dvanaestomjesečnom razdoblju nisu niti očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja financijskog instrumenta na temelju kojih subjekt predviđa neispunjenje obaveze u sljedećih dvanaest mjeseci niti novčani manjkovi predviđeni u sljedećih dvanaest mjeseci.

Vremenska vrijednost novca

- B5.5.44 Očekivani kreditni gubici trebaju se diskontirati na datum izvještavanja, a ne na datum očekivanog neispunjenja obaveza ili neki drugi datum, korištenjem efektivne kamatne stope određene pri početnom priznavanju ili njezine približne vrijednosti. Ako finansijski instrument ima promjenjivu kamatnu stopu, očekivani kreditni gubici trebaju se diskontirati korištenjem tekuće efektivne kamatne stope određen u skladu sa tačkom B5.4.5.
- B5.5.45 Za kupljenu ili stvorenu finansijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke, očekivani kreditni gubici trebaju se diskontirati korištenjem efektivne kamatne stope usklađene za kreditni rizik određene pri početnom priznavanju.
- B5.5.46 Očekivani kreditni gubici od potraživanja po osnovi zajma trebaju se diskontirati korištenjem iste diskontne stope korištene u mjeranju potraživanja po zajmu u skladu sa MRS-om 17.
- B5.5.47 Očekivani kreditni gubici od obaveze na temelju zajma trebaju se diskontirati korištenjem efektivne kamatne stope ili njezine približne vrijednosti, koja će se primjenjivati kada se priznaje finansijska imovina koja je nastala iz obaveze po zajmu. Razlog tome je što se za potrebe primjene zahtjeva za umanjnjem vrijednosti finansijska imovina koja je priznata nakon otplate obaveze po zajmu smatra nastavkom obaveze a ne novim finansijskim instrumentom. Očekivani kreditni gubici od finansijske imovine trebaju se stoga mjeriti uzimajući u obzir početni kreditni rizik obaveze po zajmu od datuma kada je subjekt postao strana neopozive obaveze.
- B5.5.48 Očekivani kreditni gubici od ugovora o finansijskoj garanciji ili obaveza po zajmu za koje se ne može odrediti efektivna kamatna stopa trebaju se diskontirati primjenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike koji su specifični novčanim tokovima ali samo ako, u iznosu u kojem, su rizici uzeti u obzir usklađenjem diskontne stope umjesto usklađenja novčanih manjkova na koje se odnosi diskontiranje.

Razumni i pouzdani podaci

- B5.5.49 Za potrebe ovog Standarda razumni i pouzdani podaci su oni koji su razumno dostupni na izvještajni datum bez dodatnih troškova ili napora, uključujući podatke o prošlim događajima, sadašnjim uvjetima i predviđanjima budućih ekonomskih uvjeta. Podaci koji su dostupni za potrebe finansijskog izvještavanja smatraju se dostupnim bez dodatnih troškova ili napora.
- B5.5.50 Subjekt ne treba uključiti predviđanja budućih uvjeta tijekom cijelog očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Stupanj procjene koji se zahtjeva kako bi se odredili očekivani kreditni gubici ovisi o dostupnosti detaljnijih podataka. Što je razdoblje prognoze dulje dostupnost detaljnih podataka se smanjuje i stupanj procjene potrebne za ocjenu očekivanih kreditnih gubitaka se povećava. Procjena očekivanih kreditnih gubitaka ne zahtjeva detaljne procjene za periode koji su daleko u budućnosti – za takve periode subjekt može ekstrapolirati procjene od dostupnih, detaljnih podataka.
- B5.5.51 Subjekt ne treba poduzimati iscrpnu potragu za podacima ali treba uzeti u obzir sve razumne i pouzdane podatke koji su dostupni bez dodatnih troškova ili napora i koji su značajni za procjenu očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući

učinak očekivanih prijevremenih plaćanja. Korišteni podaci trebaju uključivati faktore koji su specifični za zajmoprimca, opće ekonomske uvjete i procjenu kako tekućih uvjeta tako i prognoze pravca kretanja uvjeta na datum izvještavanja. Subjekt može koristiti različite izvore podataka koji mogu biti i unutarnji (vezani za subjekt) i vanjski. Mogući izvori podataka uključuju unutarnje povijesno iskustvo o kreditnom gubitku, unutarnja rangiranja, iskustva o kreditnim gubicima drugih subjekata i vanjska rangiranja, izvještaje i statistiku. Subjekti koji nemaju, ili imaju nedovoljno, vlastitih izvora podataka mogu se koristiti iskustvom jednakovrijednih skupina povezanih sa usporedivim financijskim instrumentom (ili skupinom financijskih instrumenata).

- B5.5.52 Povijesni podaci su važan temelj ili osnova od koje se mjere očekivani kreditni gubici. Međutim, subjekt treba uskladiti povijesne podatke, kao što su iskustvo sa kreditnim gubicima, na osnovi sadašnjih odgovarajućih podataka kako bi se prikazali učinci sadašnjih uvjeta i njegovih predviđanja budućih uvjeta koji nisu imali učinak na period na kojem se zasnivaju povijesni podaci, i ukloniti učinke uvjeta iz prethodnog perioda koji nisu značajni za buduće ugovorne novčane tokove. U nekim slučajevima, najbolji razumni i pouzdani podaci mogu biti neusklađeni povijesni podaci, ovisno i prirodi povijesnih podataka i kada su računati, uspoređeni sa okolnostima na datum izvještavanja i značajkama financijskog instrumenta koji se razmatra. Procjene promjena očekivanih kreditnih gubitaka trebaju odražavati, i dosljedno pratiti, promjene povezanih promatranih podataka iz perioda u period (kao što su promjene stopa nezaposlenosti, cijena nekretnina, cijena dobara, status plaćanja ili drugi faktori koji su pokazatelj kreditnih gubitaka financijskih instrumenata ili skupine financijskih instrumenata i jačine tih promjena). Subjekt treba redovno pregledavati metodologiju i pretpostavke korištene za procjenu očekivanih kreditnih gubitaka kako bi smanjio bilo kakve razlike između procjena i stvarnog iskustva kreditnih gubitaka.
- B5.5.53 Kada se koristi povijesno iskustvo kreditnih gubitaka u procjeni očekivanih kreditnih gubitaka, važno je da se podaci o povijesnim stopama kreditnih gubitaka primjenjuju na skupine koje se određuju jednako kao i skupine za koje su navedene stope posmatrane. Na osnovu toga, metode korištene trebaju omogućiti svakoj skupini financijske imovine povezivanje sa podacima o prošlim iskustvima kreditnih gubitaka u skupinama financijske imovine sa sličnim obilježjima rizika i sa značajnim odgovarajućim podacima koji odražavaju sadašnje uvjete.
- B5.5.54 Očekivani kreditni gubici odražavaju vlastita očekivanja subjekta o kreditnim gubicima. Međutim, kada se uzmu u obzir svi razumni i pouzdani podaci koji su dostupni bez dodatnih troškova i napora pri procjeni očekivanih kreditnih gubitaka, subjekt treba također uzeti u obzir odgovarajuće tržišne podatke o kreditnom riziku određenog financijskog instrumenta ili sličnih financijskih instrumenata.

Kolateral

- B5.5.55 Za potrebe mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka, procjena očekivanih novčanih manjkova treba odražavati očekivane novčane tokove od kolaterala i drugih kreditnih poboljšanja koji su dio ugovornih uvjeta i nisu priznati odvojeno od subjekta. Procjena očekivanih novčanih manjkova financijskih instrumenata sa kolateralom odražava iznos i vrijeme nastanka novčanih tokova koji se

očekuju od ovrhe kolaterala umanjenih za troškove stjecanja i prodaje kolaterala, bez obzira je li ovrha vjerojatna (tj. procjena očekivanih novčanih tokova uzima u obzir vjerojatnost ovrhe i novčane tokove koji bi time nastali). Posljedično svi novčani tokovi koji se očekuju od realizacije kolaterala nakon ugovornog dospjeća po ugovoru trebaju se uključiti u ovu analizu. Svaki kolateral stečen ovrhom ne priznaje se kao imovina koja je odvojena od financijskog instrumenta sa kolateralom osim ako ne ispunjava značajne uvjete priznavanja za imovinu iz ovog ili drugih Standarda.

Reklasifikacija financijske imovine (Odjeljak 5.6.)

B5.6.1 Ako subjekt reklasificira financijsku imovinu u skladu sa tačkom 4.4.1., tačkom 5.6.1. zahtijeva se da se reklasifikacija primjenjuje prospektivno od datuma reklasifikacije. I kategorija mjerenja po amortiziranom trošku i kategorija mjerenja po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit zahtijevaju da se odredi efektivna kamatna stopa pri početnom priznavanju. Obje ove kategorije mjerenja također zahtijevaju da se zahtjevi za umanjenje vrijednosti primjenjuju na isti način. Na osnovu toga, kada subjekt reklasificira financijsku imovinu između kategorije mjerenja po amortiziranom trošku i kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit :

- (a) priznavanje prihoda od kamate se neće mijenjati i s toga subjekt nastavlja koristiti istu efektivnu kamatnu stopu.
- (b) mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka se neće promijeniti jer obje kategorije mjerenja primjenjuju isti pristup umanjenja vrijednosti. Međutim ako se financijska imovina reklasificira izvan kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit i u kategoriju mjerenja po amortiziranom trošku, ispravak gubitka se treba priznati kao usklađenje bruto knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine od datuma reklasifikacije. Ako se financijska imovina reklasificira izvan kategorije mjerenja po amortiziranom trošku i u kategoriju mjerenja po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit ispravak gubitka treba se prestati priznavati (i stoga se dalje ne priznaje kao usklađenje bruto knjigovodstvene vrijednosti) nego se umjesto toga priznaje kao iznos akumuliranog umanjenja vrijednosti (jednakog iznosa) u drugoj sveobuhvatnoj dobiti i treba se objaviti od datuma reklasifikacije.

B5.6.2 Međutim, subjekt nije dužan odvojeno priznati prihod od kamate ili dobitke ili gubitke od umanjenja vrijednosti za financijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Na osnovu toga kada subjekt reklasificira financijsku imovinu izvan kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha efektivna kamatna stopa je određena na osnovu fer vrijednosti imovine na datum reklasifikacije. Nadalje, za potrebe primjene Odjeljka 5.5. na financijsku imovinu od datuma reklasifikacije, datum reklasifikacije se smatra datumom početnog priznavanja.

Dobici i gubici (Odjeljak 5.7.)

B5.7.1 Tačkom 5.7.5. dozvoljava se subjektu neopozivi izbor prikaza u drugoj sveobuhvatnoj dobiti promjena fer vrijednosti ulaganja u vlasnički instrument koji se ne drži radi trgovanja. Ta odluka se donosi za svaki instrument pojedinačno

(tj. dionicu). Iznosi prikazani u drugoj sveobuhvatnoj dobiti trebaju se naknadno prenijeti na dobit ili gubitak. Međutim, subjekt može prenijeti kumulativnu dobit ili gubitak unutar kapitala. Dividende na takva ulaganja priznaju se u dobiti ili gubitku u skladu sa tačkom 5.7.6. osim ako dividenda jasno ne predstavlja dio troška ulaganja.

- B5.7.1A Osim ako se ne primjenjuje tačka 4.1.5., tačkom 4.1.2A. zahtjeva se da se finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit ako ugovornim uvjetima finansijske imovine nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmirenu glavnice i imovina se drži u poslovnom modelu čiji je cilj postignut prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine. Ova kategorija mjerenja priznaje podatke u dobit ili gubitak kao da se finansijska imovina mjeri po amortiziranom trošku, dok se finansijska imovina mjeri u izvještaju o finansijskom položaju po fer vrijednosti. Dobici ili gubici, osim onih priznatih u dobiti ili gubitku u skladu sa tačkama 5.7.10.-5.7.11 priznaju se u drugoj sveobuhvatnoj dobiti. Kada se ta finansijska imovina prestaje priznavati kumulativni dobiti i gubici prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasificiraju se u dobit ili gubitak. To odražava dobit ili gubitak koji bi se priznao u dobit ili gubitak pri prestanku priznavanja da je finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku.
- B5.7.2 Subjekt primjenjuje MRS 21 na finansijsku imovinu i finansijske obaveze koje su novčana Stavka u skladu sa MRS-om 21 i denominiranih u stranoj valuti. MRS-om 21 zahtjeva se da svi dobiti i gubici od promjena kursa stranih valuta od novčane imovine i novčanih obaveza priznaju u dobiti ili gubitku. Izuzetak je monetarna Stavka koja je određena kao instrument zaštite u zaštiti novčanog toka od rizika (vidjeti tačku 6.5.11.), zaštiti neto ulaganja (vidjeti tačku 6.5.13.) ili zaštiti fer vrijednosti vlasničkog instrumenta za koji je subjekt odabrao prikazati promjene fer vrijednosti u drugoj sveobuhvatnoj dobiti u skladu sa tačkom 5.7.5.(vidjeti tačku 6.5.8.).
- B5.7.2A Za potrebe priznavanja dobiti ili gubitaka od promjene kurseva stranih valuta prema MRS-u 21 finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A. i posmatra se kao novčana stavka. Prema tome, takva finansijska imovina se smatra imovinom mjenom po amortiziranom trošku u stranoj valuti. Razlike kurseva po amortiziranom trošku priznaju se u dobiti ili gubitku i druge promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti priznaju se u skladu sa tačkom 5.7.10.
- B5.7.3 Tačkom 5.7.5. dozvoljava se subjektu izvršiti neopozivi izbor za prikazivanje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti naknadnih promjena fer vrijednosti određenog ulaganja u vlasničke instrumente. Takvo ulaganje nije novčana Stavka. Prema tome, dobit ili gubitak koji je prikazan u drugoj sveobuhvatnoj dobiti u skladu sa tačkom 5.7.5. uključuje sve povezane komponente promjene deviznog kursa.
- B5.7.4 Ako postoji odnos zaštite od rizika između nederivatne novčane imovine i nederivatne novčane obaveze promjene u komponenti strane valute tih finansijskih instrumenata prikazuju se u dobiti ili gubitku.

Obaveze određene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

- B5.7.5 Kada subjekt određuje finansijsku obavezu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha treba odrediti hoće li prikazivanje u drugoj sveobuhvatnoj dobiti učinaka promjena u kreditnom riziku obaveze stvoriti ili povećati računovodstvenu neusklađenost u dobiti ili gubitku. Računovodstvena neusklađenost bi nastala ili se povećala da je prikazivanjem učinaka promjene kreditnog rizika obaveza u drugoj sveobuhvatnoj dobiti nastala veća neusklađenost u dobiti i gubitku nego da su ti iznosi prikazani u dobiti ili gubitku.
- B5.7.6 Kako bi odredio navedeno subjekt treba ocijeniti očekuje li da se učinci promjena u kreditnom riziku obaveze prebiju u dobiti ili gubitku promjenom fer vrijednosti drugog finansijskog instrumenta mjenenog po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Takvo očekivanje treba se temeljiti na ekonomskom odnosu između značajki obaveze i značajki drugog finansijskog instrumenta.
- B5.7.7 To određivanje je napravljeno pri početnom priznavanju i ne procjenjuje se ponovno. Za potrebe prakse subjekt ne treba istodobno ubrojiti svu imovinu i obaveze koji dovode do računovodstvene neusklađenosti. Razumno kašnjenje je dozvoljeno pod uvjetom da se očekuje izvršenje svih preostalih transakcija. Subjekt treba primjenjivati dosljedno metodologiju za određivanje hoće li prikazivanje učinaka promjena u kreditnom riziku obaveze u drugoj sveobuhvatnoj dobiti stvoriti ili povećati računovodstvenu neusklađenost u dobiti ili gubitku. Međutim, subjekt može koristiti drugačiju metodologiju kada postoje određeni ekonomski odnosi između značajki obaveze određene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i značajki drugih finansijskih instrumenata. MSFI-jem 7 zahtjeva se da subjekt osigura kvalitativne objave u bilješkama uz finansijske izvještaje o svojoj metodologiji za određivanje.
- B5.7.8 Ako bi takva neusklađenost nastala ili se povećala subjekt je dužan prikazati sve promjene fer vrijednosti (uključujući učinke promjene kreditnog rizika obaveze) u dobit ili gubitka. Ako takva neusklađenost ne bi nastala niti se povećala subjekt je dužan prikazati učinke promjena kreditnog rizika obaveze u drugoj sveobuhvatnoj dobiti.
- B5.7.9 Iznosi prikazani u ostaloj sveobuhvatnoj odbiti ne smiju se naknadno prenositi na dobit ili gubitak, Međutim, subjekt može prenijeti kumulativnu dobit ili gubitak unutar kapitala.
- B5.7.10 Slijedeći primjer opisuje situaciju u kojoj se računovodstvena neusklađenost stvara u dobiti ili gubitku ako su učinci promjena kreditnog rizika obaveze prikazani u drugoj sveobuhvatnoj dobiti. Hipotekarna banka klijentima osigurava zajmove i sredstva za te zajmove prodajom obveznica usklađenih obilježja (pr. nepodmireni iznos, profil podmirenja, uvjete i valutu) na tržištu. Ugovorni uvjeti zajma dozvoljavaju korisniku hipotekarnog zajma da prijevremeno podmiri svoj zajam (tj. ispuni svoju obavezu prema banci) kupovinom pripadajuće obveznice po fer vrijednosti na tržištu i isporukom te obveznice hipotekarnoj banci. Kao rezultat tog prava na prijevremeno podmirenje, ako je se kreditna kvaliteta obveznice pogoršala (i stoga se fer vrijednost obaveze hipotekarne banke smanjuje), fer vrijednost imovine hipotekarne banke dane u zajam se također smanjuje. Promjene fer vrijednosti imovine održavaju ugovorno pravo korisnika hipotekarnog zajma pa unaprijed podmiri hipotekarni zajam kupovinom odnosne obveznice po fer vrijednosti (koja se u ovom primjeru

smanjila) i isporukom obveznice hipotekarnoj banci. Na osnovu toga, učinci promjena u kreditnom riziku obaveze (obveznice) se prebijaju u dobiti ili gubitku s odgovarajućom promjenom fer vrijednosti finansijske imovine (zajma). Ako su učinci promjena kreditnog rizika obaveze prikazani u drugoj sveobuhvatnoj dobiti postojala bi računovodstvena neusklađenost u dobiti ili gubitku. Na osnovu toga, hipotekarna banka je obavezna prikazati sve promjene fer vrijednosti obaveze (uključujući učinke promjena kreditnog rizika obaveze) u dobiti ili gubitku.

- B5.7.11 U primjeru iz tačke B5.7.10., postoji ugovorna povezanost između učinka promjena kreditnog rizika obaveze i promjene fer vrijednosti finansijske imovine (tj. kao rezultat ugovornog prava korisnika hipotekarnog zajma da unaprijed podmiri zajam kupovinom obveznice po fer vrijednosti i dostavi obveznicu hipotekarnoj banci). Međutim, računovodstvena neusklađenost se može također pojaviti u nedostatku ugovorne povezanosti.
- B5.7.12 Za potrebe primjene zahtjeva iz tačaka 5.7.7. i 5.7.8. računovodstvena neusklađenost nije uzrokovana samo metodom mjerenja koju subjekt koristi pri određivanju učinaka promjena kreditnog rizika obaveze. Računovodstvena neusklađenost u dobiti ili gubitku bi nastala sa onda kada se očekuje da se učinci promjena kreditnog rizika obaveze (kako je definirano MSFI-jem 7) prebiju promjenama fer vrijednosti drugog finansijskog instrumenta. Neusklađenost koji nastaje samo kao rezultat metode mjerenja (tj. jer subjekt ne izdava promjene kreditnog rizika obaveze od nekih drugih promjena u njegovoj fer vrijednosti) ne utječe na određivanje obavezno prema tačkama 5.7.7. i 5.7.8.. Primjerice, subjekt ne treba izdvajati promjene kreditnog rizika obaveze od promjena rizika likvidnosti. Ako subjekt prikazuje zajedničke učinke oba faktora u drugoj sveobuhvatnoj dobiti, neusklađenost se može pojaviti jer promjene rizika likvidnosti mogu biti uključene u mjerenje fer vrijednosti subjektive finansijske imovine i cjelokupna promjena fer vrijednosti te finansijske imovine je prikazana u dobiti ili gubitku. Međutim, takva neusklađenost je uzrokovana nepreciznosti mjerenja ne odnosnom prebijanja koji je opisan u tački B5.7.6. is toga ne utječe na određivanje obavezno prema tačkama 5.7.7. i 5.7.8.

Značenje pojma “kreditni rizik” (tačke 5.7.7. i 5.7.8.)

- B5.7.13 MSFI 7 definira kreditni rizik kao “rizik koji će jedna strana finansijskog instrumenta uzrokovati finansijski gubitak drugoj strani neispunjenjem svoje obaveze”. Zahtjev iz tačke 5.7.7. podtačke (a) odnosi se na rizik da izdavatelj neće ispuniti tu određenu obavezu. Ne odnosi se nužno na kreditnu sposobnost izdavatelja. Primjerice, ako subjekt izdaje izda kolateraliziranu obavezu i nekolateraliziranu obavezu koje su po svemu drugom jednake, kreditni rizik te dvije obaveze će biti različit čak i ako ih je izdao isti subjekt. Kreditni rizik kolateralizirane obaveze će biti manji od kreditnog rizika nekolateralizirane obaveze. Kreditni rizik za kolateraliziranu obavezu može biti približno nula.
- B5.7.14 Za potrebe primjene zahtjeva iz tačke 5.7.7. podtačke (a) kreditni rizik je drugačiji od rizika uspješnosti određene imovine. Rizik uspješnosti određene imovine nije povezan sa rizikom da subjekt neće izvršiti određenu obavezu nego je umjesto toga povezan sa rizikom da pojedinačna imovina ili skupina imovine će biti slabo izvršena (ili nikako).

B5.7.15 Slijede primjeri rizika uspješnosti određene imovine:

- (a) obaveza sa mogućnosti povezivanja jedinica gdje je iznos koji se duguje investitorima ugovorno određen na osnovi izvršenja određene imovine. Učinak te mogućnosti povezivanja jedinica na fer vrijednost obaveze je rizik izvršenja određene imovine a ne kreditni rizik.
- (b) obaveza koju izda strukturirani subjekt sa slijedećim značajkama. Subjekt je pravno izdvojen tako da imovina u subjektu izdvojena isključivo u korist njegovih ulagatelja, čak i u slučaju bankrota. Subjekt ne stupa ni u kakve druge transakcije i imovina u subjektu se ne može opteretiti hipotekom. Iznosi postaju plativi prema ulagateljima samo ako izdvojena imovina stvara novčane tokove. Učinak izvršenja imovine na fer vrijednost obaveze je rizik izvršenja određene imovine, a ne kreditni rizik.

Određivanje učinka promjena kreditnog rizika

B5.7.16 Za potrebe primjene zahtjeva iz tačke 5.7.7. (a) subjekt je dužan odrediti iznos promjene fer vrijednosti finansijske obaveze koji se može pripisati promjenama kreditnog rizika te imovine:

- (a) kao iznos promjene fer vrijednosti koji se ne može pripisati promjenama tržišnih uvjeta zbog kojih nastaje tržišni rizik (vidjeti tačke B5.7.17. i B5.7.18.); ili
- (b) korištenjem alternativne metode za koju subjekt smatra kako vjerodostojnije prikazuje iznos promjene fer vrijednosti obaveze koja se može pripisati promjenama njenog kreditnog rizika.

B5.7.17 Promjene tržišnih uvjeta zbog kojih nastaje tržišni rizik uključuje promjene referentne kamatne stope, cijene finansijskog instrumenta drugog subjekta, cijene dobara, deviznog kursa ili indeksa cijena ili kamata.

B5.7.18 Ako su jedine značajne promjene tržišnih uvjeta za obavezu promjene vidljive (referentne) kamatne stope, iznos iz tačke B5.7.16 podtačke (a) može se odrediti kako slijedi:

- (a) Prvo, subjekt računa unutarnju stopu povrata obaveze na početku perioda koristeći fer vrijednost obaveze i ugovorne novčane tokove obaveze na početku perioda. Oduzima se od ove stope povrata vidljiva (referentna) kamatna stopa na početku perioda kako bi se dobila komponenta unutarnje stope povrata specifična za instrument.
- (b) Zatim, subjekt računa sadašnju vrijednost novčanih tokova povezanih sa obavezom korištenjem ugovornih novčanih tokova na kraju perioda i diskontne stope jednake zbroju (i) vidljive (referentne) kamatne stope na kraju perioda i (ii) komponente unutarnje stope povrata specifične za instrument kako je određeno u podtački (a).
- (c) Razlika između fer vrijednosti obaveze na kraju perioda i iznosa određenog u podtački (b) je promjena fer vrijednosti koja se ne može pripisati promjenama vidljive (referentne) kamatne stope. Ovo je iznos koji se prikazuje u drugoj sveobuhvatnoj dobiti u skladu sa tačkom 5.7.7. podtačkom (a).

- B5.7.19 Primjeri iz tačke B5.7.18. pretpostavlja da promjene fer vrijednosti nastaju od faktora koji su različiti od promjena kreditnog rizika instrumenta ili promjena vidljive (referentne) kamatne stope nisu značajne. U tim slučajevima, subjekt je obavezan koristiti alternativnu metodu koja vjerodostojnije mjeri učinke promjena kreditnog rizika obaveze (vidjeti tačku B5.7.16. podtačku (b)). Primjerice, ako instrument u primjeru zadrži ugrađeni derivatni instrument, promjena fer vrijednosti ugrađenog derivatnog instrumenta je isključena iz određivanja iznosa koji se prikazuje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u skladu sa tačkom 5.7.7. podtačkom (a).
- B5.7.20 Kao i pri svim mjerenjima fer vrijednosti, metode mjerenja koje koristi subjekt za određivanje udjela promjene fer vrijednosti obaveze koja se može pripisati promjenama njenog kreditnog rizika treba u najvećoj mogućoj mjeri primjenjivati važne ulazne podatke, a u najmanjoj mogućoj mjeri nevažne ulazne podatke.

Računovodstvo zaštite od rizika (Poglavlje 6)

Instrumenti zaštite od rizika (Odjeljak 6.2.)

Instrumenti koji su primjereni kao instrumenti zaštite od rizika

- B6.2.1 Derivati koji su ugrađeni u hibridne ugovore, ali se ne obračunavaju odvojeno, ne mogu biti određeni kao odvojeni instrumenti zaštite od rizika.
- B6.2.2 Vlastiti vlasnički instrumenti subjekta nisu finansijska imovina ili finansijske obaveze subjekta te stoga ne mogu biti određeni kao instrumenti zaštite od rizika.
- B6.2.3 Kod zaštite od valutnog rizika, komponenta valutnog rizika nederivatnog finansijskog instrumenta određuje se u skladu sa MRS-om 21.

Izdane opcije

- B6.2.4 Ovim Standardom se ne ograničavaju okolnosti u kojima se derivatni instrument mjeren po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha može odrediti kao instrument zaštite od rizika, osim za neke izdane opcije. Izdana opcija nije primjereni kao instrument zaštite od rizika osim ako nije određena za prijeboj kupljene opcije, uključujući onu koja je ugrađena u drugi finansijski instrument (primjerice, izdana opcija kupnje korištena za zaštitu od rizika obaveze koju je moguće kupiti).

Određivanje instrumenta zaštite od rizika

- B6.2.5 Za zaštitu osim zaštite od valutnog rizika, kada subjekt određuje nederivatnu finansijsku imovinu ili nederivatnu finansijsku obavezu mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kao instrument zaštite, može samo odrediti nederivatni finansijski instrument u cijelosti ili dijelu.
- B6.2.6 Pojedinačni instrument zaštite može se odrediti kao instrument zaštite od rizika više od jedne vrste rizika, pod uvjetom da se posebno određuju instrumenti zaštite i različita stanja rizika kao zaštićene stavke. Ove zaštićene stavke mogu biti u različitim odnosima zaštite.

Zaštićene stavke (Odjeljak 6.3.)

Stavke koje su primjerene za zaštitu od rizika

- B6.3.1 Čvrsta obaveza za stjecanje poslovanja u poslovnom spajanju ne može biti zaštićena stavka, osim za valutni rizik, jer drugi rizici od kojih se štiti ne mogu se posebno identificirati i mjeriti. Ti drugi rizici su obično poslovni rizici.
- B6.3.2 Ulaganje koje se obračunava metodom udjela ne može biti zaštićena Stavka u zaštiti fer vrijednosti. To je zato jer se metodom udjela priznaje u bilansu uspjeha udio ulagatelja u dobiti ili gubitku subjekta u koji se vrši ulaganje, umjesto promjena u fer vrijednosti ulaganja. Ovo je zato jer se konsolidacijom priznaje u bilansu uspjeha dobit ili gubitak ovisnog subjekta umjesto promjena fer vrijednosti ulaganja. Zaštita neto ulaganja u inozemno poslovanje je različiti jer je to zaštita izloženosti promjene kursa stranih valuta a ne zaštita fer vrijednosti promjene u vrijednosti ulaganja.
- B6.3.3 Tačkom 6.3.4. dopušta se subjektu odrediti kao zaštićenu stavku ukupnu izloženost koja je kombinacija izloženosti i derivatnog instrumenta. Kada se određuje takva zaštićena Stavka subjekt ocjenjuje je li ukupna izloženost kombinacija izloženosti sa derivatnim instrumentom tako da stvara različitu ukupnu izloženost kojim se upravlja kao jednom izloženosti za određeni rizik (rizike). U tom slučaju, subjekt može odrediti zaštićenu stavku na osnovu ukupne izloženosti. Primjerice:
- (a) subjekt može zaštititi određeni broj vrlo vjerojatnih kupnji kafe u 15-mjesečnom razdoblju od rizika promjene cijena (temeljeno na US dolaru) koristeći rokovni ugovor na rok od 15 mjeseci za kafu. Vrlo vjerojatna kupovina kafe i rokovnog ugovora za kafu u kombinaciji mogu se smatrati kao izloženost valutnom riziku fiksnog iznosa u američkim dolarima u razdoblju od 15 mjeseci za potrebe upravljanja rizikom (tj. kao bilo koji novčani odljev fiksnog iznosa u američkim dolarima u razdoblju od 15 mjeseci).
 - (b) subjekt može zaštititi od valutnog rizika dug s fiksnom kamatnom stopom izražen u stranoj valuti. Međutim, subjekt zahtijeva izloženost riziku fiksne stope u funkcionalnoj valuti samo za kratki ili srednji rok (recimo dvije godine) i izloženost fluktuirajuće stope u funkcionalnoj valuti za preostali period do dospijeca. Na kraju svakog od dvogodišnjeg intervala (tj. svake dvije godine) subjekt fiksira izloženost kamatne stope u slijedeće dvije godine (ako je razina kamate takva da subjekt želi fiksirati kamatne stope). U takvoj situaciji subjekt može ugovoriti međuvalutnu zamjenu fiksne kamatne stope za promjenjivu kamatnu stopu u razdoblju od deset godina, čime se dug s fiksnom kamatnom stopom u stranoj valuti zamjenjuje sa izloženošću riziku varijabilne stope u funkcionalnoj valuti. To se pokriva sa dvogodišnjom zamjenom kamatne stope - na osnovu funkcionalne valute –čime se dug sa promjenjivom stopom zamjenjuje dugom sa fiksnom stopom. U stvarnosti se kombinacija duga sa fiksnom kamatnom stopom i 10-godišnje međuvalutne zamjene fiksne kamatne stope za promjenjivu promatra za potrebe upravljanja rizikom kao 10-godišnja izloženost riziku duga sa promjenjivom kamatnom stopom u funkcionalnoj valuti.

- B6.3.4 pri određivanju zaštićene stavke na temelju ukupne izloženosti, subjekt razmatra kombinirani učinak stavke koja čini ukupnu izloženost za potrebe procjene učinkovitosti zaštite i mjerenje neučinkovitosti zaštite. Međutim, stavke koje čine ukupnu izloženost i dalje se zasebno obračunavaju. To znači da, primjerice:
- (a) se derivati koji su dio ukupne izloženosti priznaju kao odvojena imovina ili obaveze mjerene po fer vrijednosti; i
 - (b) ako je odnos zaštite određen između stavki koje čine ukupnu izloženost, način na koji je derivatni instrument uključen kao dio ukupne izloženosti treba biti u skladu sa određivanjem tog derivatnog instrumenta kao instrumenta zaštite na razini ukupne izloženosti. Primjerice, ako subjekt isključi opcijski element (forward) derivata iz svog određivanja kao instrumenta zaštite za odnos zaštite između stavki koje čine ukupnu izloženost, treba također isključiti opcijski element (forward) kada uključuje derivat kao zaštićenu stavku kao dio ukupne izloženosti. Inače ukupna izloženost treba uključivati derivatne instrumente, ili u cijelosti ili djelomično.
- B6.3.5 Tačkom 6.3.6. navodi se da u konsolidiranim finansijskim izvještajima da valutni rizik vrlo vjerojatne predviđene unutar grupne transakcije može biti primjerena zaštićena stavka u zaštiti novčanog toka, pod uvjetom da je transakcija izražena u valuti različitoj od funkcionalne valute subjekta koji obavlja transakciju i da će valutni rizik utjecati konsolidirani bilans uspjeha. U ovom smislu subjekt može biti matica, ovisno društvo, pridruženi subjekt, zajednički poduhvat ili poslovnica. Ako valutni rizik predviđene unutar grupne transakcije nema učinka na konsolidirani bilans uspjeha, unutar grupna transakcija ne može biti primjerena kao zaštićena Stavka. Ovo je obično slučaj kod plaćanja licence, kamatna plaćanja ili naknada za upravljanje između članova iste grupe osim ako ne postoji povezana vanjska transakcija. Međutim, kada valutni rizik predviđene unutar grupne transakcije utječe na konsolidirani bilans uspjeha, unutar grupna transakcija može biti primjerena zaštićena Stavka. Primjer je predviđena prodaja ili kupovina zalihe između članova iste grupe ako postoji daljnja prodaja zaliha strani izvan grupe. Slično tome, predviđena unutar grupna prodaja postrojenja ili opreme od strane subjekta grupe koji je proizvođač subjektu grupe koji će koristiti to postrojenje ili opremu u svom poslovanju može utjecati na konsolidirani bilans uspjeha. To se može dogoditi jer će kupac amortizirati postrojenje i opremu i iznos koji je početno priznat za postrojenje i opremu može se promijeniti ako je predviđena unutar grupna transakcija izražena u valuti koja nije funkcionalna valuta kupca.
- B6.3.6 Ako je zaštita predviđene unutar grupne transakcije primjerena za računovodstvo zaštite, svaki dobitak ili gubitak priznaje se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i izdvajaju se iz nje u skladu sa tačkom 6.5.11. Relevantni period ili period tijekom kojih valutni rizik zaštićene transakcije utječe na bilans uspjeha je kada utječe na konsolidirani bilans uspjeha.

Određivanje zaštićene stavke

B6.3.7 Komponenta je zaštićena Stavka koja je manja od cijele stavke. Posljedično, komponenta odražava samo dio rizika stavke koje je dio ili odražava rizik samo u određenoj mjeri (primjerice, pri određivanju dijela stavke).

Komponente rizika

B6.3.8 Da bi se komponentu moglo odrediti kao zaštićenu stavku, komponenta rizika treba biti odvojeno utvrđiva komponenta finansijske ili nefinansijske stavke, i promjene u novčanom toku ili fer vrijednosti stavke koje se mogu pripisati promjenama tog rizika trebaju se pouzdano izmjeriti.

B6.3.9 Pri utvrđivanju koje su komponente rizika primjerene za određivanje kao zaštićena Stavka, subjekt ocjenjuje takve komponente rizika unutar konteksta određene tržišne strukture s kojom se rizik povezuje i u kojoj se odvija aktivnost zaštite od rizika. Takva određivanje zahtjeva procjenu relevantnih činjenica i okolnosti koje se razlikuju od rizika i tržišta.

B6.3.10 Pri određivanju komponenti rizika kao zaštićenih stavki, subjekt uzima u obzir je li komponenta rizika eksplicitno utvrđena u ugovoru (ugovorne komponente rizika) ili proizlaze iz fer vrijednosti ili novčanog toka stavke koje su dio (komponente rizika koje nisu utvrđene ugovorom). Komponente rizika koje nisu utvrđene ugovorom mogu se povezati sa stavkama koje nisu ugovor (primjerice, predviđene transakcije) ili ugovorim u kojima komponente nisu eksplicitno navedene (primjerice, čvrsta obaveza koja uključuje pojedinačnu cijenu umjesto formule za određivanje cijene sa različitim referentnim vrijednostima). primjerice:

- (a) Subjekt A ima ugovor o dugoročnoj isporuci plina čija se cijena određuje korištenjem ugovorno dane formule koja sadrži referentne vrijednosti raznih vrsta roba i drugih faktora (primjerice, plinsko ulje, loživo ulje i druge komponente kao što su naknade za prijevoz). Subjekt A zaštićuje komponentu plinsko ulje u tom ugovoru o isporuci koristeći terminski ugovor o plinskom ulju. Budući je komponenta plinskog ulje navedena u uvjetima ugovora o nabavi ona je ugovorena komponenta rizika. Stoga, zbog formule određivanja cijene, subjekt A zaključuje da se izloženost cijene plinskog ulja može odvojeno utvrditi. U isto vrijeme, postoji tržište za terminske ugovore o plinskom ulju. Stoga, subjekt A zaključuje da izloženost cijene plinskog ulja je pouzdano izmjerena. Na osnovu toga, izloženost cijene plinskog ulja u ugovoru o isporuci je komponenta rizika koja je se može odrediti kao zaštićena Stavka.

- (b) Subjekt B štiti svoje buduće kupnje kafe na osnovu svoje predviđene proizvodnje. Zaštita počinje do 15 mjeseci prije isporuke za dio predviđene kupljene količine. Subjekt B povećava zaštićeni obim tijekom vremena (kako se približava datum isporuke). Subjekt B koristi dvije različite vrste ugovora za upravljanje svojim rizikom cijene kafe:
- (i) rokovni ugovori za kafu kojima se trguje na berzi; i
 - (ii) ugovori o isporuci kafe za kafu Arabica iz Kolumbije koji se dostavljaju određenim od određenog mjesta prerade. U tim ugovorima cijena kafe po toni je određena pomoću formule za određivanje cijene kafe i to na temelju ugovorne cijene kafe u rokovnim ugovorima kojima se trguje na berzi uvećane za razliku fiksne cijene i promjenjivu naknadu za logističke usluge. Ugovor o isporuci kafe je izvršni ugovor prema kojem subjekt B isporučuje kafu.

Sklapanjem ugovora o isporuci ubrane kafe subjekt B može fiksirati razliku u cijeni između stvarne kvalitete kupljene kafe (Arabika kava iz Kolumbije) i referentne kvalitete za koju se odnose rokovni ugovori kojima se trguje na berzi. Međutim, ugovori o isporuci kafe iz slijedeće berbe još uvijek nisu dostupni tako da se razlika u cijeni ne može fiksirati. Subjekt rokovnim ugovorima za kafu kojima se trguje na berzi od cjenovnog rizika štiti komponentu referentne kvalitete kafe za isporuku koje se odnose na sadašnju ali buduću berbu. Subjekt B utvrđuje da je izložen trima rizicima: riziku cijene kafe koja odražava referentnu kvalitetu, riziku cijene kafe koja odražava razliku (raspon) između cijene za referentnu kvalitetu kafe i određene Arabika kafe iz Kolumbije koju se u stvarnosti nabavlja, i riziku promjenjivih logističkih troškova. Za isporuke vezane za sadašnju berbu nakon što subjekt sklopi ugovor o isporuci kafe rizik cijene kafe koja odražava referentnu kvalitetu je ugovorna komponenta rizika zato što formula za određivanje cijene uključuje indeks ugovorne cijene iz rokovnih ugovora za kafu kojima se trguje na berzi. Subjekt B zaključuje da je ova komponenta rizika zasebno prepoznatljiva i pouzdano izmjerena. Za isporuke kafe iz slijedeće berbe subjekt B još uvijek nije sklopio nikakve ugovore o isporuci kafe (tj. ove isporuke su predviđene transakcije) Stoga, rizik cijene kafe koja odražava referentnu kvalitetu nije ugovorna komponenta rizika. Analiza tržišne strukture koju vrši subjekt B uzima u obzir kretanje cijene za moguće isporuke kafe koju nabavlja. Stoga, na osnovi analize tržišne strukture subjekt B zaključuje kako predviđene transakcije također uključuju rizik cijene kafe koja odražava referentnu kvalitetu kao komponentu rizika koja se može odvojeno utvrditi i pouzdano izmjeriti čak i ako nije ugovorno određena. Na osnovu toga, subjekt B može odrediti odnos zaštite na osnovu komponente rizika (za rizik cijene kafe koja odražava referentnu kvalitetu) za ugovore o isporuci kafe kao i za predviđene transakcije.

(c) Subjekt C štiti dio svojih budućih kupovina goriva za mlazne motore na temelju predviđene potrošnje do 24 mjeseca prije isporuke i vremenom povećava količine koje štiti od rizika. Subjekt C se štiti od rizika te izloženosti korištenjem različitih oblika ugovora ovisno o vremenskom razdoblju zaštite, što utječe na tržišnu likvidnost derivata. Za duži vremenski period (12-24 mjeseca) subjekt C koristi ugovore o sirovoj nafti jer samo ovi ugovori imaju dovoljnu tržišnu likvidnost. Za vremenski period od 6-12 mjeseci subjekt C koristi derivate za plinsko ulje jer su dovoljno likvidni. Za vremenski period do šest mjeseci subjekt C koristi ugovore o gorivu za mlazne motore. Subjekt C analizira strukturu tržišta nafte i naftnih proizvoda i ocjenjuje važne činjenice i okolnosti kako slijedi:

- (i) Subjekt C posluje na zemljopisnom području u kojem je nafta tipa Brent referentna sirova nafta. Sirova nafta je referentna sirovina koja kao osnovna sirovina utječe na cijenu različitih rafiniranih naftnih proizvoda. Plinsko ulje je referentna vrijednost za rafinirane naftne proizvode koja se općenito koristi kao referentna vrijednost za određivanje cijene naftnih destilata. To se odražava i na vrstu derivatnih financijskih instrumenata za tržište sirove nafte i rafiniranih naftnih proizvoda u okruženju u kojem posluje subjekt C, kao što su:
- referentna vrijednost rokovnih ugovora o sirovoj nafti, što je za sirovu naftu tipa Brent;
 - referentna vrijednost rokovnih ugovora o plinskom ulju koja se koristi kao referentna vrijednost za određivanje cijene destilata – primjerice, raspon derivatnih instrumenata pokriva razliku u cijeni između goriva za mlazne motore i te referentne vrijednosti za plinsko ulje; i
 - referentna vrijednost raspona derivatnog instrumenta za plinsko ulje (tj. derivat za razliku u cijeni između sirove nafte i plinskog ulja – rafinerijska marža) koja je indeksirana prema sirovoj nafti tipa Brent.
- (ii) određivanje cijene rafiniranih ne ovisi o određenoj vrsti sirove nafte koja se prerađuje u određenoj rafineriji zato što su ti rafinirani naftni proizvodi (kao što su plinsko ulje ili gorivo za mlazne motore) standardizirani proizvodi.

Stoga, subjekt C zaključuje da cjenovni rizik u njegovim kupnjama goriva za mlazne motore uključuje komponentu rizika cijene sirove nafte temeljenu na sirovoj nafti tipa Brent i komponenti rizika cijene plinskog ulja, iako sirova nafta i plinsko ulje nisu određeni nikakvim u govornim aranžmanom. Subjekt C zaključuje kako se ove dvije komponente rizika mogu zasebno utvrditi i pouzdano izmjeriti iako nisu ugovorno određene. Na osnovu toga, subjekt C može odrediti odnos zaštite za predviđene kupnje goriva za mlazne motore na osnovu komponenata rizika (za sirovu naftu i plinsko ulje). Ova analiza također podrazumijeva da bi ukoliko, primjerice, subjekt C koristi derivatne instrumente za sirovu naftu na

temelju sirove nafte tipa WTI (West Texas Intermediate), promjene u razlici cijene između sirove nafte tipa Brent i sirove nafte tipa WTI mogle izazvati neučinkovitost zaštite.

- (d) Subjekt D posjeduje dužnički instrument s fiksnom kamatnom stopom. Ovaj instrument izdan je u okruženju na čijem se tržištu uspoređuju rasponi i referentna stopa (primjerice LIBOR) različitih sličnih dužničkih instrumenata i instrumenata sa promjenjivom stopom koji su u tom okruženju obično indeksirani na tu referentnu stopu. Kamatni swapovi (zamjena) se često koriste za upravljanje rizikom kamatne stope na osnovu te referentne stope bez obzira na raspon dužničkih instrumenata u odnosu na tu referentnu stopu. Cijena dužničkih instrumenata sa fiksnom stopom izravno je povezana s promjenama referentne stope. Subjekt D zaključuje kako je referentna stopa komponenta koja se može zasebno utvrditi i pouzdano izmjeriti. Na osnovu toga, subjekt D može odrediti odnos zaštite za dužnički instrument sa fiksnom stopom na osnovu komponente rizika za referentni rizik kamatne stope.

- B6.3.11 Pri određivanju komponente rizika kao zaštićene stavke, zahtjevi računovodstva zaštite primjenjuju se na tu komponentu rizika na isti način kao što se primjenjuju na druge zaštićene stavke koje nisu komponente rizika. Primjerice, primjenjuju se uvjeti koje je potrebni ispuniti uključujući to da odnos zaštite treba zadovoljiti zahtjeve o učinkovitosti zaštite, a svaka neučinkovitost zaštite treba se mjeriti i priznati.
- B6.3.12 Subjekt također može odrediti samo promjene novčanog toka ili fer vrijednosti zaštićene stavke iznad ili ispod određene cijene ili druge varijable (jednostrani rizik). Unutarnja vrijednost kupljene opcije instrumenta zaštite (pretpostavljajući da ima iste glavne uvjete kao i rizik od kojeg se pruža zaštita), ali ne njegova vremenska vrijednost, odražava jednostrani rizik zaštićene stavke. Primjerice, subjekt može odrediti varijabilnost budućih novčanih odljeva koji nastaju povećanjem cijene predviđene kupovine robe. U takvoj situaciji, subjekt određuje samo gubitke novčanih tokova koji nastaju povećanjem cijene iznad određene razine. Rizik od kojeg se štiti ne uključuje vremensku vrijednost kupljene opcije zato što vremenska vrijednost nije komponenta predviđene transakcije koja utječe na dobit ili gubitak.
- B6.3.13 Oboriva je pretpostavka da osim ako rizik inflacije nije ugovorno određen, nije zasebno utvrditi ili pouzdano mjerljiv i stoga se ne može odrediti kao komponenta rizika finansijskog instrumenta. Međutim, u ograničenim slučajevima, moguće je identificirati komponentu rizika za rizik od inflacije koji je zasebno utvrditi i pouzdano mjerljiv zbog određenih okolnosti inflacijskog okruženja i odgovarajućeg dužničkog tržišta.
- B6.3.14 Primjerice, subjekt izdaje dužnički instrument u okruženju u kojem je zbog količine i ročne strukture obveznica povezanih s inflacijom tržište dovoljno likvidno da omogućuje utvrđivanje vremenske strukture stvarnih kamatnih stopa bez kupona. To znači da je za odnosnu valutu inflacija značajan faktor koji se uzima u obzir na tržištima dužničkih instrumenata. U tim okolnostima komponenta rizika od inflacije može se odrediti diskontiranjem novčanog toka zaštićenog dužničkog instrumenta korištenjem ročne strukture kamatnih stopa bez kupona (tj. na sličan način kao što se određuje bez rizična (nominalna) komponenta kamatne stope). Suprotno tome, u mnogim slučajevima komponenta rizika od

inflacije nije zasebno utvrdiva i pouzdano mjerljiva. Primjerice, subjekt izdaje samo dužnički instrument nominalne kamatne stope u okruženju sa tržištem za obveznice povezane s inflacijom koje nije dovoljno likvidno da dopusti stvaranje ročne strukture kamatnih stopa bez kupona. U ovom slučaju analizom tržišne strukture i činjenica i okolnosti subjekt ne može zaključiti kako je inflacija važan faktor koji posebno uzima u obzir na tržištima dužničkih instrumenata. Stoga, subjekt ne može pronaći oborivu pretpostavku da rizik od inflacije koji nije ugovorno određen nije zasebno utvrdiv i pouzdano mjerljiv. Na osnovu toga komponenta rizika od inflacije ne bi bila prihvatljiva za određivanje kao zaštićena Stavka. Ovo se primjenjuje bez obzira na bilo koji instrument zaštite od rizika inflacije koji subjekt u stvarnosti primjenjuje. Posebno, subjekt ne može jednostavno uvrstiti rokove i uvjete stvarnih instrumenta zaštite od inflacije na temelju projekcije svojih rokova i uvjeta na dužnički instrument sa nominalnom kamatnom stopom.

- B6.3.15 Ugovorno određena komponenta rizika od inflacije novčanog toka ili priznate obveznice povezane sa inflacijom (pod pretpostavkom da ne postoje zahtjevi za zasebni obračun ugrađenih derivatnih instrumenata) je zasebno utvrdiva i pouzdano mjerljiva sve dok drugi novčani tokovi instrumenta nisu zahvaćeni komponentom rizika od inflacije.

Komponentne nominalnog iznosa

- B6.3.16 Postoje dvije vrste komponenti nominalnih iznosa koje se mogu odrediti kao zaštićena Stavka u odnosu zaštite: komponenta koja je dio čitave stavke i komponenta sloja. Vrsta komponente mijenja računovodstveni ishod. Subjekt je dužan odrediti komponentu za potrebe računovodstva u skladu sa ciljevima upravljanja rizikom.
- B6.3.17 Primjeri komponente koja je dio stavke jeste 50 procenta ugovornih novčanih tokova zajma.
- B6.3.18 Komponenta sloja može se odrediti iz definirane ali otvorene skupine ili definiranog nominalnog iznosa. Primjeri uključuju:
- dio obima monetarnih transakcija, primjerice, slijedeći novčani tokovi u vrijednosti 10 VJ od prodaja denominiranih stranoj valuti nakon prvih 20 VJ u ožujku 201X;⁴
 - dio fizičkog obima, primjerice, donji sloj prirodnog plina skladištenog na lokaciji XYZ izmjerene količine od pet miliona kubičnih metara;
 - dio fizičkog ili drugog transakcijskog obima, primjerice, prvih 100 barela nafte kupljenih u junu 201X ili prvih 100 MWh električne energije prodane u junu 201X; ili
 - sloj nominalnog iznosa zaštićene stavke, primjerice, zadnjih 80 miliona novčanih jedinica od 100 miliona novčanih jedinica čvrste obaveze, donji sloj od 20 miliona novčanih jedinica od 100 miliona novčanih jedinica dužničkih instrumenata sa fiksnom stopom ili gornji sloj 30 miliona novčanih jedinica od ukupnog iznosa od 100 miliona dužničkog

⁴ U ovom Standardu monetarni iznosi su denominirani u novčanim jedinicama (NJ) i valutnim jedinicama (VJ)

instrumenta sa fiksnom stopom koji se može unaprijed platiti po fer vrijednosti (definirani nominalni iznos je 100 miliona novčanih jedinica).

- B6.3.19 Ako je komponenta sloja određena u okviru zaštite fer vrijednosti, subjekt ju je dužan navesti iz definiranog nominalnog iznosa. Kako bi udovoljio zahtjevima za zaštitu fer vrijednosti od rizika, subjekt je dužan ponovno izmjeriti zaštićenu stavku za promjene fer vrijednosti (tj. ponovno izmjeriti stavku za promjene fer vrijednosti koje se mogu povezati sa rizikom od kojeg se štiti). Usklađenost zaštite fer vrijednosti od rizika treba se priznati u dobiti ili gubitku najkasnije kada se stavka prestaje priznavati. Na osnovu toga, važno je pratiti stavku na koju se odnosu usklađenje zaštite fer vrijednosti od rizika. Za komponentu sloja u zaštiti od rizika fer vrijednosti, zahtjeva se od subjekta da prati nominalni iznos iz kojeg je definirana. Primjerice, u tački B6.3.18. podtačka (d) ukupno definirani nominalni iznos od 100 miliona novčanih jedinica treba se pratiti kako bi se pratio donji sloj od 20 miliona novčanih jedinica ili gornji sloj od 30 miliona novčanih jedinica.
- B6.3.20 Komponenta sloja koja uključuje opciju prijevremenog plaćanja nije prihvatljiva za određivanje kao zaštićena Stavka u zaštiti od rizika fer vrijednosti ako je fer vrijednost opcije prijevremenog plaćanja obuhvaćena promjenama rizika od kojeg se pruža zaštita, s tim ako određeni sloj ne uključuje učinke povezane opcije prijevremenog plaćanja pri određivanju promjene fer vrijednosti zaštićene stavke.

Veza između komponenti i ukupnog novčanog toka stavke

- B6.3.21 Ako je komponenta novčanog toka finansijske ili nefinansijske stavke određena kao zaštićena Stavka, ta komponenta treba biti manja od ili jednaka ukupnim novčanim tokovima cijele stavke. Međutim, svi novčani tokovi cijene stavke mogu se odrediti kao zaštićena Stavka od samo jednog određenog rizika (primjerice samo za one promjene koje su povezane sa promjenama LIBOR-a ili referentne cijene roba).
- B6.3.22 primjerice, u slučaju finansijske obaveze čija efektivna kamatna stopa je ispod LIBOR-a, subjekt ne može odrediti:
- (a) komponentu obaveze čija je kamatna stopa jednaka LIBOR-u (uvećanu za iznos glavnice u slučaju zaštite fer vrijednosti od rizika); i
 - (b) negativnu preostalu komponentu.
- B6.3.23 Međutim, u slučaju finansijske obaveze fiksne stope čija je efektivna kamatna stopa (primjerice) 100 baznih bodova ispod LIBOR-a, subjekt može odrediti kao zaštićenu stavku promjenu vrijednosti cijele obaveze 8tj. glavnice uvećanu za kamatnu stopu u skladu sa LIBOR-om umanjenu za 100 baznih bodova) koja se može pripisati promjenama LIBOR-a. Ako je finansijski instrument fiksne stope zaštićen neko vrijeme nakon njegovog nastanka i kamatne stope su se promijenile u međuvremenu, subjekt može odrediti komponentu rizika jednaku referentnoj stopi koja je veća nego ugovorna stopa plaćena na stavku. Subjekt navedeno može napraviti pod uvjetom da je referentna stopa manja od efektivne kamatne stope obračunate na temelju pretpostavke da je subjekt kupio instrument na datum kada je prvi put odredio zaštićenu stavku. Primjerice, pretpostavimo da subjekt izdaje finansijsku imovinu fiksne stope od 100 novčanih jedinica sa efektivnom kamatnom stopom od 6 procenata u vrijeme kada je LIBOR 4 procenta. Počinje

zaštitu te imovine kada se LIBOR povećao na 8 procenata i fer vrijednost imovine se smanjila na 90 novčanih jedinica. Subjekt računa da bi, da je je kupio imovinu na datum kada je prvi put odredio povezani rizik kamatne stope LIBOR kao zaštićenu stavku, efektivni prinos od imovine na osnovu njene fer vrijednosti od 90 novčanih jedinica bio 9,5 procenata. Zato što je LIBOR manji od efektivnom prinosa subjekt može odrediti komponentu LIBOR-a od 8 procenata koja se sastoji dijelom od ugovornih kamatnih novčanih tokova i dijelom od razlike između sadašnje fer vrijednosti (tj 90 NJ) i iznosa koji je potrebno platiti prilikom dospijeca (tj 100 NJ).

- B6.3.24 Ako finansijska obaveza sa promjenjivom stopom donosi kamatu na razini (primjerice) tromjesečnog LIBOR-a umanjenog za 20 baznih bodova (pri čemu je najniža vrijednost nula baznih bodova), subjekt može odrediti kao zaštićenu stavku promjenu novčanog toka te cijele obaveze (tj. tromjesečni LIBOR umanjen za 20 baznih bodova – uključujući najnižu vrijednost) koja se može pripisati promjenama LIBOR-a. Stoga, sve dok terminska krivulja tromjesečnog LIBOR-a za preostali vijek trajanja te obaveze ne padne ispod 20 baznih bodova, zaštićena Stavka ima istu promjenjivost novčanog toka kao i obaveza koja donosi kamatu na razini tromjesečnog LIBOR-a sa rasponom marže koji je nula ili pozitivan. Međutim, ako terminska krivulja tromjesečnog LIBOR-a za preostali vijek trajanja te obaveze (ili njenog dijela) padne ispod 20 baznih bodova, zaštićena Stavka ima manju promjenjivost novčanog toka nego obaveza koja donosi kamatnu stopu na razini tromjesečnog LIBOR-a sa rasponom marže koji je nula ili pozitivan.
- B6.3.25 Sličan primjer nefinansijske stavke je određeni tip sirove nafte i sa određenog naftnog polja čija se cijena utvrđuje u odnosu na relevantnu referentnu cijenu sirove nafte. Ako subjekt prodaje sirovu naftu prema ugovoru korištenjem ugovorene formule za određivanje cijene kojom se cijena po barelu nafte utvrđuje kao referentna cijena sirove nafte umanjena za 10 NJ sa najnižim iznosom od 15 NJ, subjekt može odrediti kao zaštićenu stavku cijelu promjenjivost novčanog toka prema ugovoru o prodaji koji se može pripisati promjeni referentne cijene sirove nafte. Stoga, sve dok terminska cijena (za svaku isporuku) ne padne ispod 25 NJ, zaštićena Stavka ima istu promjenjivost novčanog toka kao i prodaja sirove nafte po referentnoj cijeni sirove nafte (sa rasponom marže koji je pozitivan). Međutim, ako terminska cijena za svaku isporuku padne ispod 25 NJ, zaštićena Stavka ima manju promjenjivost novčanog toka nego prodaja sirove nafte po referentnoj cijeni sirove nafte (ili sa rasponom marže koji je pozitivan).

Uvjeti koje je potrebno ispuniti za primjenu računovodstva zaštite od rizika (Odjeljak 6.4)

Učinkovitost zaštite od rizika

- B6.4.1 Učinkovitost zaštite od rizika je razmjernost u kojem se promjene fer vrijednosti ili novčanih tokova instrumenta zaštite poravnavaju sa promjenama fer vrijednosti ili novčanih tokova zaštićene stavke (primjerice, kada je zaštićena Stavka komponenta rizika, relevantna promjena fer vrijednosti ili novčanih tokova stavke je ona koja se može pripisati riziku od kojeg se štiti). Neučinkovitost zaštite od rizika je razmjernost u kojem su promjene fer vrijednosti ili novčanih tokova instrumenta zaštite veće ili manje od onih od zaštićene stavke.

- B6.4.2 Pri određivanju odnosa zaštite subjekt neprekidno analizira izvore neučinkovitosti zaštite od rizika koji se očekuju da utječu na odnos zaštite tijekom njegovog trajanja. Ova analiza (uključujući sva ažuriranja u skladu sa tačkom B6.5.21 koja proizlaze iz ponovnog uravnoteženja odnosa zaštite) je osnova za procjenu ispunjenja zahtjeva učinkovitosti zaštite koju provodi subjekt.
- B6.4.3 Kako bi se izbjegla sumnja, učinci zamjene izvorne druge strane klirinškom drugom stranom i uvođenja povezanih izmjena kako je opisano u tački 6.5.6 trebaju se odraziti u mjerenje instrumenta zaštite i stoga u ocjeni učinkovitosti i mjerenju učinkovitosti zaštite od rizika.

Ekonomski odnos između zaštićene stavke i instrumenta zaštite

- B6.4.4 Zahtjev o postojanju ekonomskom odnosu znači da instrument zaštite i zaštićena Stavka imaju vrijednosti koje se općenito kreću u suprotnom smjeru zbog istog rizika, koji je rizik od kojeg se štiti. Stoga se treba očekivati da će se vrijednost instrumenta zaštite i vrijednost zaštićene stavke sustavno mijenjati ovisno o promjenama iste ili istih osnovnih vrijednosti koje su ekonomski povezane na takav način da odgovaraju na sličan način riziku od kojeg se štiti (primjerice, sirova nafta tipa Brent ili WTI).
- B6.4.5 Ako osnovne vrijednosti nisu iste ali su ekonomski povezane može postojati situacija u kojoj se vrijednosti instrumenta zaštite i zaštićene stavke kreću u istom smjeru, primjerice, zbog promjene razlike u cijeni dvije povezane promjene dok se osnovne vrijednosti značajnije ne kreću. To je još uvijek u skladu sa ekonomskim odnosom između instrumenta zaštite i zaštićene stavke ako se još uvijek očekuje da se vrijednosti instrumenta zaštite i zaštićene stavke kreću općenito u suprotnom smjeru kada se osnovne vrijednosti kreću.
- B6.4.6 Procjena postoji li ekonomski odnos uključuje analizu mogućeg ponašanja odnosa zaštite tijekom njegovog vijeka trajanja kako bi se utvrdilo može li se očekivati ispunjenje ciljeva upravljanja rizikom. Postojanje statističkog odnosa između dviju varijabli samo po sebi nije potvrda valjanosti zaključka o postojanju ekonomskog odnosa.

Učinak kreditnog rizika

- B6.4.7 Budući je model računovodstva zaštite temeljen na općem pojmu prijeboja između dobitaka i gubitaka od instrumenta zaštite i stavke koja se štiti, učinkovitost zaštite od rizika određena je ne samo ekonomskim odnosom između tih stavki (tj. promjenama u njihovim osnovnim vrijednostima) nego i učinkom kreditnog rizika na vrijednost i instrumenta zaštite i zaštićene stavke. Učinak kreditnog rizika znači da čak i ako postoji ekonomski odnos između instrumenta zaštite i zaštićene stavke, razina prijeboja može biti nepredvidljiva. To može nastati promjenom kreditnog rizika ili instrumenta zaštite ili zaštićene stavke koja može biti takvog opsega da kreditni rizik prevlada nad promjenama vrijednosti koje nastaju iz ekonomskog odnosa (tj. učinak promjena u osnovnim vrijednostima). Opseg promjene zbog koje kreditni rizik prevladava je onaj koji uzrokuje gubitak (ili dobitak) od kreditnog rizika koji nepovoljno utječe na učinak promjena osnovnih vrijednosti na vrijednost instrumenta zaštite ili zaštićene stavke, čak i ako su te promjene bile značajne. Suprotno tome, ako su tijekom određenog perioda promjene osnovnih vrijednosti male, činjenica da čak i male vrijednosti

instrumenta zaštite ili zaštićene stavke povezane sa kreditnim rizikom mogu utjecati na vrijednost više nego što to mogu osnovne vrijednosti ne dovodi do prevlasti kreditnog rizika.

- B6.4.8 Primjer kreditnog rizika koji prevladava nad odnosom zaštite je kada se subjekt štiti od izloženosti riziku cijene robe korištenjem nekolateraliziranog derivata. Ako se kreditni položaj druge strane tog derivatnog instrumenta ozbiljno pogorša, učinak promjene kreditnog položaja druge strane mogao bi biti veći od učinka promjene cijena roba na fer vrijednosti instrumenta zaštite dok promjene vrijednosti zaštićene stavke ovise značajno o promjenama cijena roba.

Omjer zaštite

- B6.4.9 U skladu sa zahtjevima učinkovitosti zaštite, omjer zaštite odnosa zaštite treba biti isti kao onaj koji proizlazi iz količine zaštićene stavke koju subjekt zapravo štiti i količine instrumenta zaštite koji subjekt zapravo koristi kako bi zaštitio tu količinu zaštićene stavke. Stoga, ako subjekt štiti manje od 100 procenata izloženosti stavke, kao što je 85 procenata, dužan je odrediti odnos zaštite korištenjem omjera zaštite koji je isti ako onaj koji proizlazi iz 85 procenata izloženosti i količine instrumenta zaštite koji subjekt zapravo koristi kako bi zaštitio tih 85 procenata. Sličnom tome, ako, primjerice, subjekt štiti izloženost korištenjem nominalnog iznosa od 40 jedinica finansijskog instrumenta, dužan je odrediti odnos zaštite koristeći omjer zaštite koji je isti kao onaj koji proizlazi iz količine od 40 jedinica (tj. subjekt ne smije koristiti omjer zaštite temeljen na većoj količini jedinica koju bi mogao posjedovati u ukupnoj ili manjoj količini jedinica) i količini zaštićene stavke koja je zapravo zaštićena sa tih 40 jedinica.
- B6.4.10 Međutim, određivanje instrumenta zaštite korištenjem istog omjera zaštite kao onog koji proizlazi iz količina zaštićene stavke i instrumenta zaštite koje subjekt zapravo koristi ne smije odražavati odstupanje od pondera zaštićene stavke i instrumenta zaštite koje bi zatim moglo uzrokovati neučinkovitost zaštite (bez obzira je li priznata ili nije) koja bi mogla rezultirati računovodstvenim ishodom koji odstupa od svrhe računovodstva zaštite. Stoga za potrebe određivanje odnosa zaštite, subjekt treba uskladiti omjer zaštite koji proizlazi iz količina zaštićene stavke i instrumenta zaštite koju subjekt zapravo koristi ako je to potrebno kako bi se izbjegla takva neravnoteža.
- B6.4.11 Slijede primjeri relevantnih čimbenika koje treba uzeti u obzir pri procjeni odstupa li računovodstveni ishod od svrhe računovodstva zaštite:
- (a) je li namjeravani omjer zaštite utvrđen kako bi se izbjeglo priznavanje neučinkovitosti zaštite za zaštitu novčanog toka, ili kako bi se postiglo usklađenje zaštite fer vrijednosti za više zaštićenih stavki s ciljem povećanja korištenja računovodstva fer vrijednosti, ali bez prebijanja promjena fer vrijednosti instrumenta zaštite; i
 - (b) postoji li poslovni razlog za određene pondere zaštićene stavke i instrumenta zaštite, čak i ako to dovodi do neučinkovitosti zaštite. Primjerice, subjekt zaključuje instrument zaštite i određuje količinu instrumenta zaštite koja nije količina koja je određena kao najbolja zaštita zaštićene stavke jer standardni obim instrumenata zaštite ne dozvoljava zaključivanje točne količine instrumenta zaštite ('problem veličine

serija'). Primjeri je subjekt koji štiti 100 tona kupljene kafe na temelju standardnih rokovnih ugovora u kojima je ugovorena količina 37.500 lbs (engleskih funti). Subjekt može koristiti samo pet ili šest ugovora (što je jednako 85,0 i 102,1 tonu) kako bi zaštitio kupljeni obim od 100 tona. U tom slučaju, subjekt određuje odnos zaštite koristeći omjer zaštite koji proizlazi iz broja rokovnih ugovora za kafu koji stvarno koristi, jer neučinkovitost zaštite koja nastaje iz neusklađenosti pondera zaštićene stavke i instrumenta ne bi rezultirala računovodstvenim ishodom koji nije u skladu sa svrhom računovodstva zaštite.

Učestalost procjene ispunjenja zahtjeva učinkovitosti zaštite od rizika

- B6.4.12 Subjekt na početku odnosa zaštite ali i neprekidno procjenjuje ispunjava li odnos zaštite zahtjeve učinkovitosti zaštite. Minimalno, subjekt je dužan redovito provoditi procjenu na svaki izvještajni datum ili nakon znatne promjene okolnosti koje utječu na zahtjeve učinkovitosti zaštite, ovisno o tome što je ranije. Procjena se odnosi na očekivanje o učinkovitosti zaštite i s toga je usmjerena samo na buduće događaje.

Metode procjene ispunjenja zahtjeva učinkovitosti zaštite od rizika

- B6.4.13 Ovaj Standard ne navodi metodu za procjenu ispunjava li odnos zaštite zahtjeve učinkovitosti zaštite od rizika. Međutim, subjekt je dužan koristiti metodu koja obuhvaća važne karakteristike odnosa zaštite uključujući izvore neučinkovitosti zaštite. Ovisno o tim čimbenicima, metoda može biti kvalitativna ili kvantitativna procjena.
- B6.4.14 Primjerice, ako se najvažniji uvjeti (kao što su nominalni iznos, dospijeće i osnovna vrijednost) instrumenta zaštite i zaštićene stavke podudaraju ili su usklađeni, subjekt može na temelju kvalitativne procjene tih najvažnijih uvjeta zaključiti da instrument zaštite i zaštićena Stavka imaju vrijednosti koje se općenito kreću u suprotnom smjeru zbog istog rizika i stoga postoji ekonomski odnos između zaštićene stavke i instrumenta zaštite (vidjeti tačke B6.4.4. –B6.4.6.).
- B6.4.15 Činjenica da derivat u trenutku kada je određen kao instrument zaštite dovodi do znatne dobiti ili gubitka sama po sebi ne znači kako je kvalitativna procjena neprikladna. To ovisi o tome može li neučinkovitost zaštite koja proizlazi iz te činjenice imati obim koji kvalitativna procjena ne obuhvaća primjereno.
- B6.4.16 Suprotno tome, ako najvažniji uvjeti instrumenta zaštite i zaštićene stavke nisu usklađeni, postoji povećana razina nesigurnosti o obujmu prijeboja. Stoga je teže predvidjeti učinkovitost zaštite tijekom vijeka trajanja odnosa zaštite. U takvoj situaciji subjekt može samo zaključiti na osnovu kvantitativne procjene da postoji ekonomski odnos između zaštićene stavke i instrumenta zaštite (vidjeti tačke B6.4.4.-B6.4.6). U nekim situacijama kvantitativna procjena može biti potrebna za procjenu ispunjava li omjer zaštite korišten za određivanje odnosa zaštite zahtjeve učinkovitosti zaštite (vidjeti tačke B6.4.9.-B6.4.11.). Subjekt može koristiti istu ili različitu metodu za ove dvije različite svrhe.
- B6.4.17 Ako postoje promjene okolnosti koje utječu na učinkovitost zaštite, subjekt će možda trebati promijeniti metodu procjene ispunjava li odnos zaštite zahtjeve učinkovitosti zaštite. To znači da upravljačke informacije (li analiza) korištene za

potrebe donošenja odluka se mogu koristiti kao osnova za procjenu ispunjava li odnos zaštite zahtjeve učinkovitosti zaštite.

- B6.4.18 Upravljanje rizicima subjekta glavni je izvor podataka za procjenu ispunjava li odnos zaštite zahtjeve učinkovitosti zaštite od rizika. To znači da podaci (ili analiza) kojima se rukovodstvo koristilo za donošenje odluka mogu poslužiti kao osnova ispunjava li odnos zaštite zahtjeve učinkovitosti zaštite od rizika.
- B6.4.19 Dokumentacija subjekta o odnosu zaštite uključuje način procjene zahtjeva učinkovitosti zaštite, uključujući korištenu metodu ili metode. Dokumentacija o odnosu zaštite treba se ažurirati svakom promjenom metoda (vidjeti tačku B6.4.17).

Računovodstvo kvalificirajućih odnosa zaštite od rizika (Odjeljak 6.5)

- B6.5.1 Primjer zaštite fer vrijednosti od rizika je zaštita od izloženosti promjenama fer vrijednosti dužničkog instrumenta fiksne kamatne stope koja nastaje iz promjena kamatnih stopa. Takva zaštita od rizika sklapa izdavatelj ili imatelj instrumenta.
- B6.5.2 Svrha zaštite novčanog toka je odgoda dobiti ili gubitka od instrumenta zaštite za period ili periode u kojima zaštićeni očekivani novčani tokovi utječu na dobit ili gubitak. Primjeri zaštite novčanog toka je korištenje ugovora o zamjeni radi promjene dužničkog instrumenta sa promjenjivom kamatnom stopom (koji se mjeri po amortiziranom trošku ili fer vrijednosti) u dužnički instrument s fiksnom kamatnom stopom (tj. zaštita buduće transakcije u kojoj su budući novčani tokovi zaštićeni su plaćanja kamata u budućim razdobljima). Suprotno tome, predviđena kupnja vlasničkog instrumenta koji, jednom stečen, obračunava se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, primjer je stavke koja ne može biti zaštićena Stavka u zaštiti novčanog toka jer svaki odgođeni dobitak ili gubitak od instrumenta zaštite ne može se prikladno reklasificirati u dobit ili gubitak tijekom perioda u kojem bi se ostvario prijeboj. Iz istog razloga, predviđena prodaja vlasničkog instrumenta koji, jednom stečen, se obračunava po fer vrijednosti sa promjenama fer vrijednosti prikazanih u drugoj sveobuhvatnoj dobiti ne može biti zaštićena Stavka u zaštiti novčanog toka.
- B6.5.3 Zaštita čvrste obaveze (primjerice, zaštita promjene cijene goriva od rizika povezanih sa nepriznatom ugovornom obavezom elektrane da kupi gorivo po fiksnoj cijeni) je zaštita od izloženosti promjeni fer vrijednosti. Prema tome, takva zaštita je zaštita fer vrijednosti od rizika. Međutim, u skladu sa tačkom B6.5.4 zaštita od valutnog rizika čvrste obaveze može se alternativno obračunati kao zaštita novčanog toka od rizika.

Mjerenje neučinkovitosti zaštite od rizika

- B6.5.4 Pri mjerenju neučinkovitosti zaštite, subjekt je dužan uzeti u obzir vremensku vrijednost novca. Na osnovu toga, subjekt određuje vrijednost zaštićene stavke na osnovi sadašnje vrijednosti i stoga promjena vrijednosti zaštićene stavke također uključuje učinak vremenske vrijednosti novca.
- B6.5.5 Za potrebe mjerenja neučinkovitosti zaštite subjekt može za izračun promjene vrijednosti zaštićene stavke koristiti derivat koja ima uvjete koji bi odgovarali najvažnijim uvjetima zaštićene stavke (to se naziva pretpostavljeni derivatni

instrument) i, koja bi se primjerice, za zaštitu predviđene transakcije, podešavala primjenom zaštićene razine cijene (stope). Primjerice, ako se pruža zaštita od dvostranog rizika na trenutnoj tržišnoj razini, pretpostavljeni derivat bi predstavljao pretpostavljeni opcijski ugovor koji se podešava na vrijednost nula u vrijeme određivanja odnosa zaštite. Da se pružala zaštita od jednostranog rizika, pretpostavljeni derivat bi predstavljao unutarnju vrijednost pretpostavljene opcije koja u vrijeme određivanja odnosa zaštite dovodi do značajnog dobitka ako je razina zaštićene cijene trenutačna tržišna razina, ili dovodi do znatnog gubitka ako je razina zaštićene cijene iznad (ili za zaštitu duge pozicije ispod) trenutačne tržišne razine. Primjena pretpostavljenog derivata je jedan moguć način izračuna promjene vrijednosti zaštićene stavke. Pretpostavljenim derivatom umnožava se zaštićena stavka i stoga nastaje isti ishod kao da je ta promjena vrijednosti određena drugačijim pristupom. Stoga, korištenje 'pretpostavljenog derivata' kao takvog nije metoda, nego matematičko rješenje koje se može upotrijebiti za izračun vrijednosti zaštićene stavke. Na osnovu toga 'pretpostavljeni derivat' ne može se koristiti kako bi uključilo značajke u vrijednost zaštićene stavke koje postoje samo u instrumentu zaštite (ali ne u zaštićenoj stavci). Primjer je dužnički instrument iskazan u stranoj valuti (bez obzira ima li fiksnu ili promjenjivu kamatnu stopu). Pri korištenju pretpostavljenog derivata za izračun promjene vrijednosti takvog dužničkog instrumenta ili sadašnje vrijednosti kumuliranih promjena u njegovim novčanim tokovima, pretpostavljenim derivatom ne može se jednostavno računati naknada za preračunavanje različitih valuta čak i ako stvarni derivati po kojima su takve različite valute zamijenjene može uključivati takvu naknadu (primjerice, međuvalutne zamjene kamatne stope).

- B6.5.6 Promjena vrijednosti zaštićene stavke određene korištenjem pretpostavljenog derivata može se također koristiti za potrebe procjene ispunjava li odnos zaštite zahtjeve učinkovitosti zaštite.

Ponovno uravnoteženje odnosa zaštite od rizika i promjene omjera zaštite

- B6.5.7 Ponovno uravnoteženje odnosi se na usklađenje napravljeno kako bi se odredile količine zaštićene stavke ili instrumenta zaštite već postojećeg odnosa zaštite za potrebe održavanja omjera zaštite koji je u skladu sa zahtjevima učinkovitosti zaštite. Promjene određenih količina zaštićene stavke ili instrumenta zaštite za različite svrhe ne predstavljaju ponovno uravnoteženje za potrebe ovog Standarda.
- B6.5.8 Ponovno uravnoteženje obračunava se kao nastavak odnosa zaštite i skladu sa tačkama B6.5.9.-B6.5.21. Pri ponovnom uravnoteženju neučinkovitost zaštite odnosa zaštite određena je i priznata odmah prije usklađenja odnosa zaštite.
- B6.5.9 Usklađenje omjera zaštite dopušta subjektu da odgovori na promjene u odnosu između instrumenta zaštite i zaštićene stavke koje nastaju iz njihovih osnovnih vrijednosti ili varijabli rizika. Primjerice, odnos zaštite u kojem instrument zaštite i zaštićena Stavka imaju različite ali povezane promjene osnovnih vrijednosti mijenja se kao odgovor na promjene odnosa između ove dvije povezane vrijednosti (primjerice, različiti ali povezani referentni indeksi, stope ili cijene). Stoga, ponovno uravnoteženje dopušta nastavak odnosa zaštite u situacijama u kojim se odnos između instrumenta zaštite i zaštićene stavke mijenja na način da se može nadoknaditi usklađivanjem omjera zaštite.

B6.5.10 Primjerice, subjekt se štiti od izloženosti promjene strane valute A korištenjem derivata u stranoj valuti koji se odnosi na stranu valutu B i strane valute A i B su povezane (tj. njihov se kurs odražava unutar raspona ili na razini koju odredi centralna banka ili neko drugo tijelo). Ako se kurs između strane valute A i strane valute B promijenio (tj. novi raspon ili stopa je određena), ponovno uravnoteženje odnosa zaštite kako bi odražavalo novi kurs osiguralo bi da odnos zaštite nastavi ispunjavati uvjete učinkovitosti zaštite. Stoga, ponovno uravnoteženje ne omogućava nastavak odnosa zaštite u situacijama u kojima se odnos zaštite između instrumenta zaštite i zaštićene stavke mijenja na način da se ne može nadoknaditi usklađivanjem omjera zaštite.

B6.5.11 Svaka promjena razmjera prijeboja između promjena fer vrijednosti instrumenta zaštite i fer vrijednosti zaštićene stavke ili novčanih tokova ne predstavlja promjenu odnosa između instrumenta zaštite i zaštićene stavke. Subjekt analizira izvore neučinkovitosti zaštite za koje očekuje da će utjecati odnos zaštite tijekom njegovog vijeka trajanja i procjenjuje je su li promjene u razmjeru prijeboja:

- (a) fluktuacije oko omjera zaštite, koji ostaje važeći (tj. nastavlja prikladno odražavati odnos između instrumenta zaštite i zaštićene stavke); ili
- (b) naznaka da omjer zaštite više ne odražava prikladno vezu između instrumenta zaštite i zaštićene stavke.

Subjekt vrši procjenu prema zahtjevima učinkovitosti zaštite za omjer zaštite tj. kako bi osigurao da odnos zaštite ne odražava neravnotežu između pondera zaštićene stavke i instrumenta zaštite što bi stvorilo neučinkovitost zaštite (bez obzira je li priznata ili ne) iz koje bi mogao nastati računovodstveni ishod koji ne bi bio u skladu sa svrhom računovodstva zaštite. Stoga, ova procjena zahtjeva prosudbu.

B6.5.12 Fluktuacije oko konstantnog omjera zaštite (i s tim povezana neučinkovitost zaštite) ne može se smanjiti usklađivanjem omjera zaštite kao odgovor na svaki pojedini ishod. Stoga, u takvim okolnostima, promjena razmjera prijeboja je stvar mjerenja i priznavanja neučinkovitosti zaštite ali ne zahtjeva ponovno uravnoteženje.

B6.5.13 Nasuprot tome, ako promjene razmjene prijeboja ukazuju da je fluktuacija oko omjera zaštite koji je različit od omjera zaštite koji se trenutno primjenjuje za odnos zaštite, ili da postoji trend koji znači udaljavanje od omjera zaštite, neučinkovitost zaštite može se smanjiti usklađivanjem omjera zaštite, dok bi zadržavanje omjera zaštite povećalo neučinkovitost zaštite. Stoga, u takvim okolnostima subjekt treba procijeniti odražava li odnos zaštite neravnotežu između pondera zaštićene stavke i instrumenta zaštite koja bi dovela do neučinkovitosti zaštite (bez obzira je li priznata ili ne) kojom bi nastao računovodstveni ishod koji ne bi bio u skladu sa svrhom računovodstva zaštite. Ako je omjer zaštite usklađen također utječe na mjerenje i priznavanje neučinkovitosti zaštite jer, pri ponovnom uravnoteženju, neučinkovitost zaštite odnosa zaštite treba se odrediti i priznati odmah prije usklađivanja odnosa zaštite u skladu sa tačkom B6.5.8.

B6.5.14 Ponovno uravnoteženje znači da, za svrhu računovodstva zaštite, nakon početka odnosa zaštite subjekt usklađuje količine instrumenta zaštite ili zaštićene stavke kao odgovor na promjene okolnosti koje utječu na omjer zaštite tog odnosa zaštite. Obično, to usklađenje bi trebalo odražavati usklađenje količina instrumenta zaštite i zaštićene stavke koje se stvarno koriste. Međutim, subjekt treba uskladiti

omjer zaštite koji proizlazi iz količina zaštićene stavke ili instrumenta zaštite koje se stvarno koriste ako:

- (a) bi omjer zaštite koji proizlazi iz promjena količina instrumenta zaštite ili zaštićene stavke koje subjekt zapravo koristi odražavao neravnotežu koja bi dovela do neučinkovitosti zaštite kojom bi nastao računovodstveni ishod koji nije u skladu sa svrhom računovodstva zaštite; ili
- (b) bi subjekt zadržao količine instrumenta zaštite i zaštićene stavke koje se stvarno koriste, iz kojih proizlazi omjer zaštite koji bi, u novim okolnostima, odražavao neravnotežu koja bi dovela do neučinkovitosti zaštite kojom bi nastao računovodstveni ishod koji nije u skladu sa svrhom računovodstva zaštite (tj. subjekt ne smije stvarati neravnotežu izbjegavanjem usklađivanja omjera zaštite).

B6.5.15 Ponovno uravnoteženje se ne primjenjuje ako se cilj upravljanja rizikom u okviru odnosa zaštite promijenio. Umjesto toga, računovodstvo zaštite za taj odnos zaštite treba se diskontirati (unatoč tome što je subjekt možda odredio novi odnos zaštite koji uključuje instrument zaštite i zaštićenu stavku prethodnog odnosa zaštite kako je opisano u tački B6.5.28.).

B6.5.16 Ako se odnos zaštite ponovno uravnotežuje, usklađenje omjera zaštite može se izvršiti na različite načine:

- (a) ponderi zaštićene stavke mogu se povećati (što u isto vrijeme smanjuje pondere instrumenta zaštite) za:
 - (i) povećanje obima zaštićene stavke; ili
 - (ii) smanjenje obima instrumenta zaštite.
- (b) ponderi instrumenta zaštite mogu se povećati (što u isto vrijeme smanjuje pondere zaštićene stavke) za:
 - (i) povećanje obima instrumenta zaštite; ili
 - (ii) smanjenje obima zaštićene stavke.

Promjene obima odnose se na količine koje su dio odnosa zaštite. Stoga, smanjenje obima ne znači nužno da stavka ili transakcija više ne postoji, ili se ne očekuje da nastane, nego da više nisu dio odnosa zaštite. Primjerice, smanjenje obima instrumenta zaštite može rezultirati time da subjekt zadrži derivat, ali samo dio njega ostaje instrument zaštite u odnosu zaštite. To se može dogoditi ako bi ponovno uravnoteženje nastalo samo smanjenjem volumena instrumenta zaštite u odnosu zaštite, ali uz to da subjekt zadrži obim koji mu više nije potreban. U tom slučaju, neodređeni dio derivata bi se obračunavao po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (osim ako nije određen ako instrument zaštite u drugom odnosu zaštite).

B6.5.17 Usklađivanje omjera zaštite povećanjem volumena zaštićene stavke ne utječe na način mjerenja fer vrijednosti instrumenta zaštite. Mjerenje promjene vrijednosti zaštićene stavke povezano sa prethodno određenim obimom također ostaje nepromijenjeno. Međutim, od datuma ponovnog uravnoteženja, promjene vrijednosti zaštićene stavke također uključuju promjene vrijednosti dodatnog obima zaštićene stavke. Ove promjene mjere se počevši od, i u odnosu na, datum ponovnog uravnoteženja umjesto na datum na koji je odnos zaštite određen. Primjerice, ako je subjekt izvorno zaštitio 100 tona robe po terminskoj cijeni od

80NJ (terminska cijena na početku odnosa zaštite) i doda obim od 10 tona pri ponovnom uravnoteženju kada je terminska cijena bila 90NJ, zaštićena Stavka nakon ponovnog uravnoteženja sastojala bi se od dva sloja: 100 tona zaštićeno od rizika po cijeni 80NJ i 10 tona zaštićeno po cijeni od 90NJ.

- B6.5.18 Usklađivanje omjera zaštite smanjenjem obima instrumenta zaštite ne utječe na način mjerenja promjena u vrijednosti zaštićene stavke. Mjerenje promjena fer vrijednosti instrumenta zaštite koji se odnosi se na obim koji ostaje određen također se ne mijenja. Međutim, od datum ponovnog uravnoteženja, obim za koji je instrument zaštite smanjen više nije dio odnosa zaštite. Primjerice, ako je subjekt izvorno zaštitio od rizika cijene robe korištenjem obima derivata od 100 tona kao instrument zaštite i smanjuje taj obim za 10 tona pri ponovnom uravnoteženju, nominalni iznos od 90 tona od instrumenta zaštite također ostaje (vidjeti tačku B6.5.16. za posljedice za obim derivata (tj. 10 tona) koji više nije dio odnosa zaštite).
- B6.5.19 Usklađivanje omjera povećanjem obima instrumenta zaštite ne utječe na način mjerenja promjena vrijednosti zaštićene stavke. Mjerenje promjena fer vrijednosti instrumenta zaštite koji je povezan sa prethodno određenim obimom također ostaje nepromijenjen. Međutim, od datuma ponovnog uravnoteženja, promjene fer vrijednosti instrumenta zaštite također uključuju promjene vrijednosti dodatnog obima instrumenta zaštite. Promjene se mjere počevši od, i u odnosu na, datum ponovnog uravnoteženja umjesto na datum kada je odnos zaštite određen. Primjerice, subjekt se izvorno zaštitio od rizika cijene robe korištenjem obima derivata od 100 tona kao instrument zaštite i dodao obim od 10 tona pri ponovnom uravnoteženju, instrument zaštite nakon ponovnog uravnoteženja bi se sastojao od ukupnog obima derivata od 110 tona. Promjena fer vrijednosti instrumenta zaštite je ukupna promjena fer vrijednosti derivata koji čine ukupni obim od 110 tona. Ti derivati mogu (i vjerojatno hoće) imati različite najvažnije uvjete, kao što su njihove termenske stope, jer su sklopljeni u različitim periodima (uključujući mogućnost određivanja derivata u odnos zaštite nakon početnog priznavanja).
- B6.5.20 Usklađivanje omjera zaštite smanjenjem obima zaštićene stavke ne utječe na način mjerenja promjena fer vrijednosti instrumenta zaštite. Mjerenje promjena vrijednosti zaštićene stavke koje je povezano sa obimom koji je i dalje određen također ostaje nepromijenjeno. Međutim, od datuma ponovnog uravnoteženja, obim za koji je zaštićena stavka smanjenja nije više dio odnosa zaštite. Primjerice, ako je subjekt izvorno zaštitio obim od 100 tona robe po terminskoj cijeni od 80 NJ i smanjio obim za 10 tona pri ponovnom uravnoteženju, zaštićena Stavka nakon ponovnog uravnoteženja bi bila 90 tona zaštićena od rizika po cijeni od 80NJ. Deset tona zaštićene stavke koja više nije dio odnosa zaštite obračunavala bi se u skladu sa zahtjevima za prestanak računovodstva zaštite (vidjeti tačke 6.5.6.-6.5.7. i B6.5.22-B6.5.28.).
- B6.5.21 Pri usklađivanju odnosa zaštite, subjekt je dužan ažurirati svoju analizu izvora neučinkovitosti zaštite za koje očekuje da će utjecati na odnos zaštite tijekom svog (preostalog) vijeka trajanja (vidjeti tačku B6.4.2.). Dokumentacija o odnosu zaštite treba se ažurirati sukladno tome.

Prestanak primjene računovodstva zaštite

- B6.5.22 Računovodstvo zaštite prestaje se primjenjivati od datuma prestanka ispunjenja uvjeta za njegovu primjenu.

B6.5.23 Subjekt ne prestaje određivati a time ni primjenjivati odnos zaštite koji:

- (a) još uvijek ispunjava ciljeve upravljanja rizikom na osnovu čega je bio prihvatljiv za primjenu računovodstva zaštite (tj. subjekt još uvijek teži ostvarenju cilja upravljanja rizikom); i
- (b) i dalje ispunjava sve ostale uvjete (nakon uzimanja u obzir ponovno uravnoteženje odnosa zaštite, ako je primjenjivo).

B6.5.24 Za potrebe ovog Standarda, strategija upravljanja rizikom različita je od ciljeva upravljanja rizikom. Strategija upravljanja rizikom utvrđena je na najvišoj razini na kojoj subjekt utvrđuje kako upravljati rizikom. Strategije upravljanja rizikom obično identificiraju rizike kojima je subjekt izložen i određuju kako će subjekt odgovoriti na te rizike. Strategija upravljanja rizikom se obično odnosi na duži period i može uključivati određenu fleksibilnost radi odgovora na promjene okolnosti koje su se dogodile dok je strategija u uporabi (primjerice, različita kamatna stopa ili razina cijena robe koji rezultiraju različitim obimom zaštite). To je obično navedeno u općem dokumentu koji se kaskadno spušta kroz subjekt kroz politike koje sadrže detaljnije upute. Suprotno tome, cilj upravljanja rizikom za odnos zaštite primjenjuje se na razinu određenog odnosa zaštite. Odnosi se na način primjene određenog instrumenta zaštite koji za zaštitu određene izloženosti koja je određena kao zaštićena Stavka. Stoga, strategija upravljanja rizikom može uključivati različite odnose zaštite čiji ciljevi upravljanja rizikom se odnose na izvršavanje te cjelokupne strategije upravljanja rizikom. Primjerice:

- (a) subjekt ima strategiju upravljanja svojom izloženosti riziku kamatne stope za finansiranje dužničkih instrumenata u kojoj su navedeni rasponi za cjelokupni subjekt za kombinaciju finansiranja s promjenjivom i fiksnom kamatnom stopom. Subjekt s vremena na vrijeme odlučuje o načinu izvršenja ove strategije (tj. gdje se pozicionira u okviru raspona od 20 do 40 procenata za u vezi sa izloženosti riziku fiksne kamatne stope) ovisno o razini kamatnih stopa. Ako su kamatne stope niske subjekt fiksira kamatu za više dužničkih papira nego kada su kamatne stope visoke. Dužnički je instrument subjekta 100 NJ dužničkog instrumenta sa promjenjivom stopom od čega je 30 NJ zamijenjeno za izloženost riziku fiksne kamatne stope. Subjekt koristi prednost niske kamatne stope kako bi izdao dodatnih 50 NJ dužničkog instrumenta za finansiranje glavne investicije, što subjekt čini izdavanjem obveznice s fiksnom kamatnom stopom. S obzirom na to da su kamatne stope niske, subjekt odlučuje odrediti izloženost riziku fiksne kamatne stope na 40 procenata ukupne vrijednosti dužničkih instrumenata tako što će smanjiti za 20 NJ razmjere prethodne zaštite od rizika svoje izloženosti riziku promjenjive kamatne stope što za posljedicu ima izloženost 60 NJ riziku fiksne kamatne stope. U ovoj situaciji sama strategija upravljanja rizikom se ne mijenja. Međutim, suprotno tome izvršenje strategije subjekta se mijenja i to znači da se promijenio cilj upravljanja rizikom (na razini odnosa zaštite) u pogledu izloženosti 20 NJ riziku promjenjive kamatne stope. Na osnovu toga, u ovoj situaciji računovodstvo zaštite se treba prekinuti za 20 NJ kojima je prethodno pružena zaštita od izloženosti riziku promjenjive stope. To može uključivati smanjenje ugovora o zamjeni za nominalni iznos od 20 NJ ali ovisno o okolnostima, subjekt može zadržati obim zamjene i primjerice, koristiti ga za zaštitu druge izloženosti ili može postati dio

knjige trgovanja. Suprotno tome, ako subjekt umjesto zamjene dijela novog dužničkog instrumenta fiksne kamatne stope za izloženosti riziku promjenjive kamatne stope, računovodstvo zaštite treba se nastaviti primjenjivati na njegovu izloženost riziku promjenjive kamatne stope koja je prethodno bila zaštićena od rizika.

- (b) neke su izloženosti posljedica pozicija koje se često mijenjaju, primjerice, rizik kamatne stope otvorenog portfelja dužničkih instrumenata. Dodavanje novog dužničkog instrumenta i prestanak priznavanje dužničkog instrumenta stalno mijenjaju tu izloženost (tj. različita je od jednostavne naplate pozicije). To je dinamičan proces u kojem se obje i izloženost i instrumenti zaštite koji se koriste za upravljanje rizikom ne ostaju zadugo isti. Na osnovu toga subjekt sa takvom izloženosti često usklađuje instrumente zaštite korištene za upravljanje rizikom kamatne stope kao promjene izloženosti. Primjerice, dužnički instrumenti sa preostalim rokom do dospijeca od 24 mjeseca su određeni kao zaštićena Stavka kamatne stope za razdoblje od 24 mjeseca. Ista procedura primjenjuje se in a druga vremenska razdoblja ili rokove dospijeca. Nakon kratkog perioda, subjekt nastavlja sve, neke ili dio prethodno određenih odnosa zaštite za rokove dospijeca i određuje nove instrumente zaštite za rokove dospijeca na osnovi njihove veličine i instrumenata zaštite koji postoje u to vrijeme. Prestanak primjene računovodstva zaštite u ovoj situaciji pokazuje da su ti odnosi zaštite utvrđeni tako da subjekt obraća pozornost na novi instrument zaštite ili novu zaštićenu stavku umjesto na instrument zaštite i zaštićenu stavku koji su prethodno određeni. Strategija upravljanja rizikom ostaje ista, ali ne postoje ciljevi upravljanja rizikom koji vrijede za one prethodno određene odnose zaštite, koji kao takvi više ne postoje.
- (c) subjekt ima strategiju upravljanja rizikom kojom upravlja valutnim rizikom predviđenih prodaja i nastalih potraživanja. U okviru strategije subjekt upravlja valutnim rizikom kao posebnim odnosom zaštite samo do tačke priznavanja potraživanja. Nakon toga, subjekt više ne upravlja valutnim rizikom na osnovi tog određenog odnosa zaštite. Umjesto toga, upravlja zajedno valutnim rizikom od potraživanja, obaveza i derivata (koji nisu povezani sa predviđenim transakcijama koje još nisu izvršene) iskazanim u istoj stranoj valuti. Za računovodstvene potrebe, ovo djeluje kao 'prirodna' zaštita jer dobiti i gubici od valutnog rizika na sve ove stavke se odmah priznaju u dobiti ili gubitku. Na osnovu toga, za računovodstvene potrebe, ako je odnos zaštite određen za period do datuma naplate, treba se prekinuti kada se potraživanja priznaju, jer cilj upravljanja rizikom izvornog odnosa zaštite se više ne primjenjuje. Suprotno tome, ako je subjekt imao cilj upravljanja rizikom i upravljao valutnim rizikom kao jednim stalnim odnosom zaštite posebno za te iznose predviđene prodaje i nastalo potraživanje do datuma podmirenja, odnos zaštite se nastavlja do tog datuma.

B6.5.25 Prestanak računovodstva zaštite može utjecati na:

- (a) odnos zaštite u cijelosti; ili
- (b) dijela odnosa zaštite (što znači da se računovodstvo zaštite nastavlja primjenjivati na preostali dio iznosa zaštite).

- B6.5.26 Odnos zaštite prekinut je u cijelosti kada u cjelini prestane ispunjavati uvjet za odnos zaštite. Primjerice:
- odnos zaštite više ne ispunjava cilj upravljanja rizikom na osnovi kojeg je ispunjavao uvjete za računovodstvo zaštite (tj. subjekt je prestao težiti ostvarenju tog cilja upravljanja rizikom);
 - instrument zaštite ili instrumenti su prodani ili raskinuti (u odnosu na cijeli obim koji je bio dio odnosa zaštite); ili
 - više ne postoji ekonomska povezanost između zaštićene stavke i instrumenta zaštite ili je učinak kreditnog rizika počeo preovladavati nad promjenama vrijednosti koje proizlaze iz tog ekonomskog odnosa.
- B6.5.27 Dio odnosa zaštite je prekinut (i računovodstvo zaštite nastavlja se primjenjivati na preostali dio) kada samo dio odnosa zaštite prestane ispunjavati kriterije za zaštitu od rizika. Primjerice:
- pri ponovnom uravnoteženju odnosa zaštite, omjer zaštite može se uskladiti tako da jedan dio obima zaštićene stavke više nije dio odnosa zaštite (vidjeti tačku B6.5.20); stoga računovodstvo zaštite se prekida samo za obim zaštićene stavke koji više nije dio odnosa zaštite; ili
 - kada ostvarenje dijele obima zaštićene stavke koja je predviđena transakcija (ili je komponenta predviđene transakcije) više nije vrlo vjerojatna, računovodstvo zaštite prestaje samo za obim zaštićene stavke čije ostvarenje više nije vrlo vjerojatno. Međutim, ako je subjekt i u prošlosti znao odrediti zaštitu predviđene transakcije i naknadno odrediti da se ne očekuje nastanak predviđene transakcije, sposobnost subjekta da predvidi predviđenu transakciju točno se preispituje pri predviđanju sličnih predviđenih transakcija. To utječe na procjenu je su li slične predviđene transakcije vrlo vjerojatna (vidjeti tačku 6.3.3.) i jesu li stoga prihvatljive za zaštićenu stavku.
- B6.5.28 Subjekt može odrediti novi odnos zaštite koji uključuje instrument zaštite ili zaštićenu stavku prethodnog odnosa zaštite za koji je računovodstvo zaštite prekinuto (u cijelosti ili djelomično). To ne podrazumijeva nastavak odnosa zaštite nego njegov novi početak. Primjerice:
- instrument zaštite izložen je ozbiljnom pogoršanju kredita da ga subjekt zamjenjuje sa novim instrumentom zaštite. To znači da izvorni odnos zaštite nije ispunio cilj upravljanja rizikom i stoga je prekinut u cijelosti. Novi instrument zaštite je određen kao zaštita od iste izloženosti koji je bila zaštićena prethodno i stvaranje novog odnosa zaštite. Stoga, promjene fer vrijednosti ili novčanog toka zaštićene stavke ponovno se mjere počevši od, i u odnosu na, datuma određivanja novog odnosa zaštite umjesto od datum kada je odnos zaštite izvorno određen.
 - odnos zaštite se prekida prije kraja ovog roka. Instrument zaštite u kojem instrument zaštite može biti određen kao instrument zaštite u drugom odnosu zaštite (primjerice, pri usklađivanju omjera zaštite povećanjem obima instrumenta zaštite ili pri određivanju cijelog novog odnosa zaštite).

Obračun vremenske vrijednosti opcija

B6.5.29 Opcija se može smatrati povezanom s nekim vremenskim razdobljem jer njezina vremenska vrijednost predstavlja naknadu za osiguranje zaštite za vlasnika opcije tijekom vremenskom perioda. Međutim, važni aspekti za ovu potrebu procjene štiti li opcija zaštićenu stavku povezanu sa transakcijom ili zaštićenu stavku povezanu za vremenskim periodom karakteristike su te zaštićene stavke, uključujući kako i kada utječe na dobit ili gubitak. Stoga, subjekt treba procijeniti vrsti zaštićene stavke (vidjeti tačku 6.5.15. podtačku (a)) na osnovi prirode zaštićene stavke (bez obzira je li odnos zaštite zaštita novčanog toka ili zaštita fer vrijednosti):

- (a) vremenska vrijednost opcije odnosi se na transakciju povezanu sa zaštićenom stavkom ako je priroda zaštićene stavke transakcija čija vremenska vrijednost ima obilježje troškova te transakcije. Primjer je kada se vremenska vrijednost opcije odnosi na zaštićenu stavku koja dovodi do priznavanja stavke čije početno mjerenje uključuje transakcije troškove (primjerice, subjekt štiti kupovinu robe bilo da je riječ o predviđenoj transakciji ili čvrstoj obavezi, od rizika cijene robe i uključuje transakcijske troškove pri početnom mjerenju zaliha). Kao posljedica uključivanja vremenske vrijednosti opcije pri početnom mjerenju određene zaštićene stavke, vremenska vrijednost utiče na dobit ili gubitak u isto vrijeme kao ta zaštićena stavak. Slično tome, subjekt koji štiti prodaju robe, bez obzira radi li se o predviđenoj transakciji ili čvrstoj obavezi, bi uključio vremensku vrijednost opcije kao dio troška povezanog sa tom kupovinom (stoga, vremenska vrijednost bi se priznala u dobiti ili gubitku u istom period kao prihod od prodaje zaštićene od rizika).
- (b) vremenska vrijednost opcije odnosi se na vremenski period povezan sa zaštićenom stavkom ako je zaštićena Stavka takva da vremenska vrijednost ima obilježje troška stjecanja zaštite od rizika tijekom određenog vremenskog razdoblja (ali zaštićena Stavka nema za posljedicu transakciju koja uključuje pojam transakcijskog troška u skladu sa podtačkom (a)). Primjerice, ako je zaliha robe zaštićena od smanjenja fer vrijednosti na šest mjeseci korištenjem opcije na robu sa pripadajućim vijekom trajanja, vremenska vrijednost opcije se razvrstava na dobit ili gubitak (tj. sustavno se i smisleno amortizira) tijekom tog šestomjesečnog perioda. Drugi primjer je zaštita neto investiranja u inozemno poslovanje koje je zaštićeno na 18 mjeseci korištenjem valutne opcije, što za posljedicu ima razvrstavanje vremenske vrijednosti opcije tijekom tog 18-mjesečnog perioda.

B6.5.30 Obilježja zaštićene stavke, uključujući kako i kada zaštićena Stavka utječe na dobit ili gubitak, također utječu na period tijekom kojeg se vremenska vrijednost opcije koja štiti od rizika zaštićenu stavku povezanu sa vremenskim periodom amortizira, što je u skladu sa periodom tijekom kojeg unutarnja vrijednost opcije može utjecati na dobit ili gubitak u skladu sa računovodstvom zaštite. Primjerice, ako se koristi kamatna opcije (gornja granica) za osiguranje zaštite od povećanja rashoda od kamata od obveznica sa promjenjivom kamatnom stopom, vremenska vrijednost gornje granice se amortizira na dobit ili gubitak tijekom istog perioda tijekom kojeg bi unutarnja vrijednost gornje granice utjecala na dobit ili gubitak:

- (a) ako gornja granica štiti povećanje kamatne stope za prve tri godine od cjelokupnog vijeka trajanja obveznice s promjenjivom stopom od pet godina, vremenska vrijednost gornja granice se amortizira tijekom prve tri godine; ili
 - (b) ako je gornja granica opcija na terminski ugovor koja štiti povećanje kamatne stope za drugu i treću godinu od ukupnog vijeka trajanja obveznice sa promjenjivom stopom od pet godina, vremenska vrijednost te granice se amortizira tijekom druge i treće godine.
- B6.5.31** Obračun vremenske vrijednosti opcije u skladu sa tačkom 6.5.15. također se primjenjuje na kombinaciju kupljene i izdane opcije (pri čemu je jedna opcija prodaje a druga opcije kupnje) čija je neto vremenska vrijednost na datum određivanja instrumenta zaštite jednaka nula (obično se naziva "ovratnikom nultog-troška" – engl. zero cost collar). U tom slučaju, subjekt je dužan priznati svaku promjenu vremenske vrijednosti u drugoj sveobuhvatnoj dobiti iako je kumulativna promjena vremenske vrijednosti tijekom ukupnog perioda odnosa zaštite jednaka nula. Stoga, ako se vremenska vrijednost opcije odnosi na:
- (a) transakciju povezanu sa zaštićenom stavkom, iznos vremenske vrijednosti na kraju odnosa zaštite koji usklađuje zaštićenu stavku ili koji se reklasificira na dobit ili gubitak (vidjeti tačku 6.5.15. podtačku (b)) bi bio nula.
 - (b) zaštićenu stavku povezanu sa vremenskim periodom trošak amortizacije koji se odnosi na vremensku vrijednost je nula.
- B6.5.32** Obračun vremenske vrijednosti opcije u skladu sa tačkom 6.5.15. primjenjuje se samo na iznos u kojem se vremenska vrijednost odnosi na zaštićenu stavku (usklađena vremenska vrijednost). Vremenska vrijednost opcije odnosi se na zaštićenu stavku ako su najvažniji uvjeti opcije (kao što je nominalni iznos, vijek trajanja i osnovna vrijednost) usklađeni sa zaštićenom stavkom. Stoga, ako najvažniji uvjeti opcije i zaštićene stavke nisu u potpunosti usklađeni, subjekt je dužan odrediti usklađenu vremensku vrijednost, odnosno koliko vremenske vrijednosti uključenu u premiju (stvarna vremenska vrijednost) se odnosi na zaštićenu stavku (i stoga bi se trebalo postupati u skladu sa tačkom 6.5.15.) Subjekt određuje usklađenu vremensku vrijednost korištenjem vrednovanja opcije sa najvažnijim uvjetima koji savršeno odgovaraju zaštićenoj stavci.
- B6.5.33** Ako se stvarna vremenska vrijednost i usklađena vremenska vrijednost razlikuju, subjekt je dužan odrediti iznos koji akumuliran u odvojenoj komponenti kapitala u skladu sa tačkom 6.5.15. kako slijedi:
- (a) ako je na početku odnosa zaštite stvarna vremenska vrijednost veća od usklađene vremenske vrijednosti, subjekt je dužan:
 - (i) odrediti iznos koji je akumuliran u odvojenoj komponenti kapitala na temelju usklađene vremenske vrijednosti; i
 - (ii) obračun razlika fer vrijednosti promjena između dvije vremenske vrijednosti u dobiti ili gubitak.
 - (b) ako je na početku odnosa zaštite, stvarna vremenska vrijednost manja od usklađene vremenske vrijednosti subjekt je dužan odrediti iznos koji je akumuliran u odvojenoj komponenti kapitala na temelju kumulativne promjene fer vrijednosti:

- (i) stvarne vremenske vrijednosti; i
- (ii) usklađene vremenske vrijednosti.

Svaka preostala promjena fer vrijednosti stvarne vremenske vrijednosti treba se priznati u dobiti ili gubitku.

Obračun terminskog elementa terminskog ugovora i raspona valutne osnovice finansijskih instrumenata

B6.5.34 Terminski ugovor može se smatrati povezanim sa vremenskim periodom jer njegov terminski element predstavlja naknadu za neki vremenski period (odnosno rok za koji je utvrđen). Međutim, važan aspekt za potrebe procjene je su li instrument zaštite zaštićen transakcijom ili zaštićena stavka povezana sa vremenskim periodom obilježje te zaštićene stavke, uključujući kako i kada ona utječe na dobit ili gubitak. Stoga, subjekt je dužan procijeniti vrstu zaštićene stavke (vidjeti tačke 6.5.16. i 6.5.15. podtačka (a)) na temelju prirode zaštićene stavke (bez obzira odnosi se odnos zaštite na zaštitu novčanog toka ili zaštitu fer vrijednosti):

- (a) terminski element terminskog ugovora odnosi se na transakciju povezanu sa zaštićenom stavkom ako je zaštićena Stavka transakcija za koju terminski ugovor ima obilježje troška te transakcije. Primjer je kada se terminski element odnosi na zaštićenu stavku koja rezultira priznavanjem stavke čije početno mjerenje uključuje transakcijske troškove (primjerice, subjekt štiti kupnju zaliha iskazanu u stranoj valuti, bez obzira je li riječ o predviđenoj transakciji ili čvrstoj obavezi, od valutnog rizika i uključuje transakcijske troškove pri početnom mjerenju zalihe). Kao posljedica uključivanja terminskog elementa u početno mjerenje određene zaštićene stavke, terminski element utječe na dobit ili gubitak u isto vrijeme kao i zaštićena Stavka. Slično tome, subjekt koji štiti od rizika prodaju robe iskazanu u stranoj valuti od valutnog rizika, bez obzira radi li se o predviđenoj transakciji ili čvrstoj obavezi, uključuje terminski element kao dio troška povezanog sa tom prodajom (stoga, terminski element se priznaje u dobiti ili gubitku u isto vrijeme kao prihod od prodaje zaštićene od rizika).
- (b) terminski element terminskog ugovora odnosi se na zaštićenu stavku povezanu sa vremenskim periodom ako je zaštićena Stavka takva da terminski element ima obilježje troška za stjecanje zaštite od rizika tijekom određenog vremenskog perioda (ali iz zaštićene stavke ne proizlazi transakcija koja uključuje pojam transakcijskog troška u skladu sa podtačkom (a)). Primjerice, ako je zaliha robe zaštićena od promjena fer vrijednosti na šest mjeseci korištenjem terminskog ugovora o robi sa pripadajućim vijekom trajanja, terminski element terminskog ugovora alocira se dobit ili gubitak (tj. sustavno se i smisljeno amortizira) tijekom tog šestomjesečnog perioda. Drugi primjer je zaštita neto investiranja u inozemnu djelatnosti koja je zaštićena na 18 mjeseci korištenjem valutnog terminskog ugovora zbog čega se terminski element terminskog ugovora razvrstava tijekom tog 18-mjesečnog perioda.

- B6.5.35 Obilježja zaštićene stavke, uključujući kako i kada zaštićena Stavka utječe na dobit ili gubitak, također utječu na period tijekom kojeg je terminski element terminskog ugovora koji štiti zaštićenu stavku povezanu sa vremenskim periodom se amortizira, odnosno tijekom perioda na koji se terminski element odnosi. Primjerice, ako terminski ugovor štiti od izloženosti promjenjivosti tromjesečnih kamatnih stopa na period od tri mjeseca koji počinje u šestomjesečnom razdoblju, terminski element se amortizira tijekom perioda koji se proteže od sedmog do devetog mjeseca.
- B6.5.36 Obračun terminskog elementa terminskog ugovora u skladu sa tačkom 6.5.16. također se primjenjuje, ako je na datum kada je terminski ugovor određen kao instrument zaštite, terminski element nula. U tom slučaju, subjekt je dužan priznati bilo koje promjene fer vrijednosti koje se mogu pripisati terminskom elementu tijekom tog ukupnog perioda kada je odnos zaštite jednak nula. Stoga, ako se terminski element terminskog ugovora odnosi na:
- (a) transakciju povezanu sa zaštićenom stavkom, iznos bi terminskog elementa na kraju odnosa zaštite kojim se usklađuje zaštićena Stavka ili koji je reklasificiran na dobit ili gubitak (vidjeti tačku 6.5.15. podtačka (b) i 6.5.16.) trebao biti nula.
 - (b) zaštićenu stavku povezanu sa vremenskim periodom, iznos amortizacije povezan sa terminskim elementom je nula.
- B6.5.37 Obračun terminskog elementa terminskog ugovora u skladu sa tačkom 6.5.16. primjenjuju se samo u iznosu u kojem se terminski element odnosi na zaštićenu stavku (usklađeni terminski element). Terminski element terminskog ugovora odnosi se na zaštićenu stavku ako najvažniji uvjeti terminskog ugovora (kao što su nominalni iznos, vijek trajanja i osnovna vrijednost) su usklađeni sa zaštićenom stavkom. Stoga, ako najvažniji uvjeti terminskog ugovora i zaštićene stavke nisu u potpunosti usklađeni, subjekt je dužan odrediti usklađeni terminski element, odnosno koliko se terminski element uključen u terminski ugovor (stvarni terminski element) odnosi na zaštićenu stavku (i stoga se postupa u skladu sa tačkom 6.5.16.). Subjekt određuje usklađeni terminski element korištenjem vrednovanja terminskog ugovora koji bi imao najvažnije uvjete koji savršeno odgovaraju zaštićenoj stavci.
- B6.5.38 Ako se stvarni terminski element i usklađeni terminski element razlikuju, subjekt je dužan odrediti iznos koji je akumuliran u odvojenoj komponenti kapitala u skladu sa tačkom 6.5.16. kako slijedi:
- (a) ako je na početku odnosa zaštite apsolutni iznos stvarnog terminskog ugovora veći od iznos usklađenog terminskog elementa subjekt je dužan:
 - (i) iznos koji je akumuliran u odvojenu komponentu kapitala na temelju usklađenog terminskog ugovora; i
 - (ii) obračunati razliku promjene fer vrijednosti između dva terminska elementa u dobiti ili gubitku.

- (b) ako je na početku odnosa zaštite, apsolutni iznos stvarnog terminskog ugovora niži od iznosa usklađenog terminskog ugovora subjekt je dužan odrediti iznos koji je akumuliran u odvojenoj komponenti kapitala na temelju kumulativne promjene fer vrijednosti:
- (i) apsolutnog iznosa stvarnog terminskog elementa; i
 - (ii) apsolutnog iznosa usklađenog terminskog elementa.

Svaka preostala promjena fer vrijednosti stvarnog terminskog elementa treba se priznati u dobiti ili gubitku.

- B6.5.39 Kada subjekt razdvaja raspon valutne osnovice od finansijskog instrumenta i isključuje ga iz određivanja finansijskog elementa kao instrumenta zaštite (vidjeti tačku 6.2.4. podtačka (b)) primjena smjernica iz tačke B6.5.34-B6.5.38. primjenjuje se na raspon valutne osnovice na isti način kako se primjenjuje na terminski element terminskog ugovora.

Zaštita skupine stavki od rizika (Odjeljak 6.6.)

Zaštita neto stanja od rizika

Prihvatljivost za računovodstvo zaštite i određivanje neto stanja

- B6.6.1 Neto stanje je prihvatljivo za računovodstvo zaštite samo ako se subjekt štiti na neto osnovi za potrebe upravljanja rizikom. Pruža li subjekt na ovaj način zaštitu određuje se na temelju činjenica (a ne samo na temelju tvrdnji ili dokumentacije). Stoga, subjekt ne može primijeniti računovodstvo zaštite na neto osnovi samo za postizanje određenog računovodstvenog ishoda ako on ne bi odražavao njegov pristup upravljanja rizikom. Obično to odobrava ključno rukovodeće osoblje kako je definirano MRS-om 24.
- B6.6.2 Primjerice, subjekt A čija je funkcionalna valuta njegova lokalna valuta, ima čvrstu obavezu platiti 150.000 VJ za troškove oglašavanja u razdoblju od devet mjeseci i čvrstu obavezu prodati završena dobra za 150.000 VJ u razdoblju od 15 mjeseci. Subjekt A zaključi derivatni instrument u stranoj valuti koji podmiri u razdoblju od devet mjeseci i na temelju kojeg dobije 100 VJ i plati 70 NJ. Subjekt A nema druge izloženosti valutnim jedinicama. Subjekt A ne upravlja valutnim rizikom na neto osnovi. Stoga, subjekt A ne može primijeniti računovodstvo zaštite na odnos zaštite između derivatnog instrumenta u stranoj valuti i neto stanja od 100 VJ (koje se sastoji od 150.000 VJ čvrste obaveze kupnje – tj. usluga oglašavanja – i 149.000 VJ (od 150.000) čvrste obaveze prodaje) za razdoblje od devet mjeseci.
- B6.6.3 Da subjekt A upravlja valutnim rizikom na neto osnovi i ne zaključuje derivatni instrument u stranoj valuti (jer povećava izloženost valutnom riziku umjesto da ga smanjuje), onda bi subjekt bio u normalnom zaštićenom položaju u razdoblju od devet mjeseci. Obično se ova zaštićena pozicija ne bi odražavala u finansijskim izvještajima jer se transakcije priznaju u različitim izvještajnim periodima u budućnosti. Neto stanje nulte vrijednosti prihvatljivo je za računovodstvo zaštite ako su ispunjeni uvjeti iz tačke 6.6.6.
- B6.6.4 Kada skupina stavki koji čine neto stanje određuje kao zaštićena Stavka, subjekt je dužan odrediti cjelokupnu skupinu stavki koja uključuje stavke koje mogu činiti neto stanje. Subjektu nije dozvoljeno odrediti nespecifični iznos neto stanja. Primjerice, subjekt ima skupinu čvrstih obaveza prodaje u razdoblju od devet mjeseci za 100 VJ i

skupinu čvrste obaveze kupnje u razdoblju od 18 mjeseci ua 120 VJ. Subjekt ne može odrediti bruto stanje iz kojeg nastaje neto stanje tako da je subjekt u mogućnosti udovoljiti zahtjevima za obračun prihvatljivih odnosa zaštite od rizika.

Primjena zahtjeva o učinkovitosti zaštite od rizika na zaštitu neto stanja od rizika

- B6.6.5 Kada subjekt određuje jesu li zahtjevi o učinkovitosti zaštite iz tačke 6.4.1. podtačke (c) ispunjeni pri zaštiti neto stanja od rizika, dužan je uzeti u obzir promjene vrijednosti stavke neto stanja koje imaju slične učinke kao instrument zaštite u vezi sa promjenom fer vrijednosti instrumenta zaštite. Primjerice, subjekt ima skupinu čvrstih obaveza prodaje u razdoblju od devet mjeseci za 100 VJ i skupinu čvrstih obaveza kupnje u razdoblju 18 mjeseci za 120 NJ. Pri određivanju jesu li ispunjeni zahtjevi o učinkovitosti zaštite iz tačke 6.4.1. podtačke (c) subjekt je dužan uzeti u obzir odnos između:
- (a) promjene fer vrijednosti terminskog valutnog ugovora s promjenama vrijednosti čvrstih obaveza prodaje povezanih sa valutnim rizikom; i
 - (b) promjena vrijednosti čvrstih obaveza kupnje povezanih sa valutnim rizikom.
- B6.6.6 Slično tome, ako u primjeru iz tačke B6.6.5. subjekt ima neto stanje nulte vrijednosti treba uzeti u obzir odnos između promjena vrijednosti čvrstih obaveza prodaje povezanih s valutnim rizikom i promjena vrijednosti čvrstih obaveza kupnje povezanih s valutnim rizikom pri određivanju jesu li ispunjeni zahtjevi o učinkovitosti zaštite iz tačke 6.4.1. podtačke (c).

Zaštita od rizika novčanog toka koji čini neto stanje

- B6.6.7 Kada subjekt štiti skupinu stavki prijebojem stanja rizika (odnosno neto stanja), prihvatljivost za računovodstvo zaštite ovisi o vrsto zaštite. Ako se radi o zaštiti fer vrijednosti, onda neto stanje može biti prihvatljivo kao zaštićena stavka. Ako, pak, se radi o zaštiti novčanog toka onda neto stanje može biti prihvatljivo samo kao zaštićena Stavka ako se štiti od valutnog rizika i ako je pri određivanju tog neto stanja utvrđen izvještajni period u kojem se očekuje da predviđene transakcije utječu na dobit ili gubitak kao i njihova vrsta i količina.
- B6.6.8 Primjerice, subjekt ima neto stanja koje se sastoji od donjeg sloja prodaje od 100 VJ i donjeg sloja kupnje od 150 NJ. I prodaja i kupovina iskazane su u istoj valuti. Kako bi se dovoljno detaljno odredilo zaštićeno neto stanje, subjekt utvrđuje u izvornoj dokumentaciji odnosa zaštite da prodaja može biti proizvoda A ili proizvoda B i kupovina može biti strojeva vrste A, strojeva vrste B i sirovina A. Subjekt također navodi količinu po vrsti transakcija. Subjekt bilježi da donji sloj prodaje (100VJ) čini količina predviđene prodaje prvih 70 VJ proizvoda A i prvih 30 VJ proizvoda B. Ako se očekuje da ove količine utječu na dobit ili gubitak u različitim izvještajnim periodima, subjekt uključuje navedeno u dokumentaciju, primjerice, prvih 70 VJ od prodaje proizvoda A koji se očekuju da utječu na dobit ili gubitak u prvom izvještajnom periodu i prvih 30 VJ prodaje proizvoda B za koje se očekuje da utječe na dobit ili gubitak u drugom izvještajnom periodu. Subjekt također bilježi da donji sloj kupnje (150 VJ) čini kupnja prvih 60 VJ strojeva vrste A, prvi 40 VJ strojeva tipa B i prvih 50 VJ sirovina A. Ako se očekuje da ove količine kupnje utječu na dobit ili gubitak u različitim izvještajnim periodima, subjekt

u dokumentaciji raščlanjuje količine kupnje po izvještajni periodima u kojima se očekuje da utječu na dobit ili gubitak (slično kao što bilježi količine prodaje). Primjerice, predviđena transakcija je određena kao:

- (a) prvih 60 VJ kupnje strojeva tipa A za koje se očekuje da utječe na dobit ili gubitak od trećeg izvještajnog perioda tijekom narednih deset izvještajnih perioda;
- (b) prvih 40 VJ kupnje strojeva tipa B za koje se očekuje da utječe na dobit ili gubitak od četvrtog izvještajnog perioda tijekom narednih 20 izvještajnih perioda; i
- (c) prvih 50 VJ kupnje sirovina A čiji se primitak očekuje u trećem izvještajnom periodu a prodaja odnosno učinak na dobit ili gubitak u tom i sljedećem izvještajnom periodu.

Pri utvrđivanju prirode količina predviđene transakcije uključeni su i aspekti kao što je metoda amortizacije stavki nekretnina, postrojenja i opreme iste vrste, ako je priroda tih stavki takva da metoda amortizacije može ovisiti o tome kako subjekt koristi te stavke. Primjerice, ako subjekt koristi stavke strojeva tipa A u dva različita proizvodna procesa iz čega proizlazi primjena linerane metoda amortizacije tijekom deset izvještajnih perioda, odnosno metode amortizacije po jedinici proizvoda, dokumentaciju o količini predviđene kupnje strojeva tipa A raščlanit će na prema metodi amortizacije koja će se primijeniti.

B6.6.9 Za zaštitu od rizika novčanog toka, iznosi određeni u skladu sa tačkom 6.5.11. trebaju uključiti promjene vrijednosti stavke neto stanja koje imaju slične učinke kao i instrument zaštite u vezo sa promjenom fer vrijednosti instrumenta zaštite. Međutim, promjene vrijednosti stavki neto stanja koje imaju sličan učinak kao instrument zaštite priznaju se samo jednom kada se priznaje transakcija na koju se odnose kao što je kada se predviđena prodaja priznaje kao prihod. Primjerice, subjekt ima skupinu visoko vjerojatnih predviđenih prodaja za razdoblje od devet mjeseci za 100 VJ i skupinu visoko vjerojatnih predviđenih kupnji u razdoblju od 18 mjeseci za 120 VJ. Subjekt štiti neto stanje od 20 VJ od valutnog rizika korištenjem terminskog ugovora za 20 VJ. Pri određivanju iznosa koji su priznati u rezervacijama zaštite od rizika novčanog toka u skladu sa tačkama 6.5.11. podtačka (a) -6.5.11. podtačka (b) subjekt uspoređuje:

- (a) promjenu fer vrijednosti terminskog ugovora sa promjenama vrijednosti vrlo vjerojatnih predviđenih prodaja povezanih sa valutnim rizikom; sa
- (b) promjenama vrijednosti vrlo vjerojatnih predviđenih kupnji povezanih sa valutnim rizikom.

Međutim, subjekt priznaje samo iznose povezane sa terminskim ugovorom dok se vrlo vjerojatne predviđene transakcije prodaje priznaju u finansijskim izvještajima kada se priznaju dobiti ili gubici od tih transakcija (tj. promjene vrijednosti koje se mogu pripisati promjeni deviznog kursa između određivanja odnosa zaštite i priznavanja prihoda).

B6.6.10 Slično tome, ako u primjeru subjekt ima neto stanje nulte vrijednosti usporedio bi promjene vrijednosti vrlo vjerojatnih predviđenih prodaja povezanih sa valutnim rizikom sa promjenama vrlo vjerojatnih predviđenih kupnji povezanih sa valutnim rizikom. Međutim, ovi iznosi se priznaju samo jednom kada se priznaju povezane predviđene transakcije u finansijskim izvještajima.

Slojevi skupina stavki određenih kao zaštićena stavka

- B6.6.11 Iz istih razloga navedenih u tački B6.3.19., određivanje komponenti sloja u skupinama postojećih stavki zahtjeva se posebno utvrđivanje nominalnog iznosa skupine stavki na temelju kojih se utvrđuje zaštićena komponenta sloja.
- B6.6.12 Odnos zaštite može uključivati slojeve iz različitih skupina stavki. Primjerice, u zaštiti neto stanja skupine imovine i skupine obaveza, odnos zaštite može se sastojati od kombinacije komponente sloja iz skupine imovine i komponente sloja iz skupine obaveza.

Prezentiranje dobiti ili gubitaka od instrumenta zaštite

- B6.6.13 Ako su stavke zaštićene zajedno kao skupina u zaštiti novčanog toka od rizika, mogu utjecati na različite stavke u računu dobiti ili gubitka i drugoj sveobuhvatnoj dobiti. Prezentiranje dobiti ili gubitka od zaštite u ovom izvještaju ovisi od skupine stavki.
- B6.6.14 Ako u skupini stavki nema nikakvih stanja rizika za prijeboj (primjerice, skupina rashoda u stranoj valuti koji utječu na različite stavke u računu dobiti ili gubitka i drugoj sveobuhvatnoj dobiti koje su zaštićene od valutnog rizika) onda se reklasificirani dobiti ili gubici od instrumenta zaštite trebaju rasporediti na stavke na koje utječu zaštićene stavke. Raspodjela se provodi sustavno i racionalno i ne smije dovesti do povećanja radi dobivanja bruto vrijednosti neto dobitaka ili gubitaka koji proizlaze iz jednog instrumenta zaštite.
- B6.6.15 Ako u skupini stavki nema stanja rizika za prijeboj (primjerice, skupina prodaja i rashoda iskazanih u stranoj valuti koji se zajedno štite od valutnog rizika) subjekt tada treba prikazati dobitke ili gubitke od zaštite na odvojenim stavkama u računu dobiti ili gubitak i drugoj sveobuhvatnoj dobiti. Uzimajući u obzir, primjerice, zaštitu od valutnog rizika neto stanja prodaje u stranoj valuti u iznosu 100 VJ i rashoda u stranoj valuti od 80 VJ korištenjem terminskog ugovora za 20 VJ. Dobitak ili gubitak od terminskog ugovora koji je razvrstan iz rezerviranja za zaštitu novčanog toka u dobiti ili gubitak (kada neto stanje utječe na dobit ili gubitak) treba se prikazati na odvojenoj stavci od zaštićenih prodaja i rashoda. Štaviše, ako se prodaja dogodi u ranijem period nego rashod, prihod od prodaje se još uvijek mjeri po promptnom kursu u skladu sa MRS-om 21. Povezanih dobiti ili gubici od zaštite prikazuju se na odvojenoj stavci tako a dobit ili gubitak odražava učinke zaštite neto stanja sa pripadajućim usklađenjem rezervacije za zaštitu od rizika tog novčanog toka. Kada zaštićeni rashod utječe na dobit ili gubitak u kasnijem periodu, dobit ili gubitak od zaštite prethodno priznat u rezerviranju za zaštitu novčanog toka od rizika za prodaju, razvrstavaju se u dobit ili gubitak i prikazuju se na odvojenoj stavci od onih koji uključuju zaštićene rashode, koji se mjere po promptnom kursu u skladu sa MRS-om 21.
- B6.6.16 Za neke vrste zaštite fer vrijednosti do rizika, cilj zaštite nije primarno prijeboj promjene fer vrijednosti zaštićene stavke nego transformacija novčanih tokova zaštićene stavke. Primjerice, subjekt štiti od kamatnog rizika fer vrijednost dužničkog instrumenta sa fiksnom stopom korištenjem kamatnog swapa. Cilj zaštite subjekta je pretvorba novčanih tokova sa fiksnom kamatnom stopom u novčane tokove sa promjenjivom kamatnom stopom. Ovaj cilj se odražava u obračunu odnosa zaštite tako što se obračunane neto kamate na zamjenu kamatne stope obračunavaju u bilansu uspjeha. U slučaju zaštite neto stanja (primjerice, neto

stanje imovine fiksne kamatne stope i obaveza fiksne kamatne stope) ti obračunani iznosi neto kamata trebaju se prikazati na odvojenom stavci u bilansu uspjeha i drugoj sveobuhvatnoj dobiti. Time se izbjegava izračun povećanja radi dobivanja bruto iznosa neto dobiti ili gubitka jednog instrumenta u iznosima za prijebaj i njihovo priznavanje u posebnim stavkama (primjerice, time se izbjegava izračun povećanja radi dobivanja bruto iznosa neto primitaka od kamata od jedne zamjene kamatne stope u bruto prihodima od kamata i bruto kamatnim rashodima).

Datum stupanja na snagu i prijelazne odredbe (Poglavlje 7)

Prijelazne odredbe (Odjeljak 7.2)

Financijska imovina koja se drži za trgovanje

- B7.2.1 Na datum početne primjene ovog Standarda, subjekt treba odrediti ispunjava li cilj njegovog poslovnog modela za upravljanje bilo kojom njegovom financijskom imovinom uvjet iz tačke 4.1.2. podtačke (a) ili uvjet iz tačke 4.1.2A podtačke (a) ili je financijska imovina prihvatljiva za izbor iz tačke 5.7.5. Za te potrebe, subjekt je dužan odrediti udovoljava li financijska imovina definiciji imovine koja se drži radi trgovanja kao da je subjekt kupio imovinu na datum prve primjene.

Umanjenje vrijednosti

- B7.2.2 Pri prijelazu subjekt bi trebao utvrditi približni kreditni rizik pri početnom priznavanju uzimajući u obzir sve razumne i pouzdane podatke koji su dostupni bez nepotrebnih troškova i napora. Subjekt nije dužan poduzeti iscrpno istraživanje na datum prijelaza, pri određivanju postoji li značajno povećanje kreditnog rizika pri početnom priznavanju. Ako subjekt nije u mogućnosti navedeno odrediti bez nepotrebnih troškova i napora primjenjuje se tačka 7.2.20.
- B7.2.3 Kako bi se utvrdila rezervacija za umanjene vrijednosti početno priznatih financijskih instrumenata (ili obaveza po zajmovima ili ugovorima o financijskoj garanciji na temelju kojih je subjekt postao strana u ugovoru) prije datuma prve primjene, pri prijelazu i do prestanka priznavanja tih stavki subjekt treba uzeti u obzir podatke koji su važni pri određivanju ili utvrđivanju približne vrijednosti kreditnog rizika pri početnom priznavanju. Kako bi se odredio ili utvrdio približni iznos početnog kreditnog rizika, subjekt treba uzeti u obzir unutarnje i vanjske podatke, uključujući portfolio podatke, u skladu sa tačkama B5.5.1.-B5.5.6.
- B7.2.4 Subjekt koji ima malo povijesnih podataka može koristiti podatke iz unutarnjih izvještaja i statistike (koji su možda nastali pri donošenju odluke o pokretanju novog proizvoda), podatke o sličnim proizvodima ili iskustvo usporedivih skupina za usporedive financijske instrumente ako su relevantni.

Definicije (Dodatak A)

Derivatni instrumenti

- BA.1 Tipični primjer derivatnih instrumenata su ročnice i terminski ugovori, ugovor o zamjeni i ugovor o opciji. Derivatni instrument obično ima nominalni iznos, koji je iznos valute, broj dionica, broj jedinca mase ili obima ili drugih jedinica utvrđenih ugovorom. Međutim, derivatni instrument ne zahtjeva od vlasnika ili

izdavatelja da uloži ili primi nominalni iznos na početku ugovora. S druge strane, derivatom se može zahtijevati fiksno plaćanje ili plaćanje iznosa koji se može promijeniti (ali ne razmjerno promjeni osnovne vrijednosti) zbog nekog budućeg događaja koji nije povezan sa nominalnim iznosom. Primjerice, ugovorom se može zahtijevati fiksno plaćanje od 1.000 NJ ako šestomjesečni LIBOR raste za 100 baznih bodova. Takav ugovor je derivatni instrument čak i ako nominalni iznos nije utvrđen.

- BA.2 Definicija derivatnog instrumenta u ovom Standardu uključuje ugovore koji se podmiruju u bruto iznosu isporukom predmeta ugovora (pr. terminski ugovor za kupnju dužničkog instrumenta sa fiksnom kamatnom stopom). Subjekt može imati ugovor o kupnji ili prodaji nefinansijske stavke koja se podmiruje u neto iznosu u novcu ili drugim finansijskim instrumentom ili zamjenom finansijskih instrumenata (pr. ugovor o kupnji ili prodaji roba po fiksnoj cijeni na buduću datum). Takav ugovor je unutar okvira ovog Standarda osim ako nije sklopljen i nastavlja se držati za potrebe isporuke nefinansijske stavke u skladu sa očekivanim potrebama subjekta za kupnjom, prodajom ili uporabom. Međutim, ovaj Standard primjenjuje se na takve ugovore za očekivane potrebe subjekta u pogledu kupnje, prodaje i usporedbe ako subjekt izvrši određivanje u skladu sa tačkom 2.5. (vidjeti tačke 2.4.-2.7.).
- BA.3 Jedno od ključnih obilježja derivatnog instrumenta je to da ima neto početno ulaganje koje je manje nego se zahtijeva za druge vrste ugovora od koji se očekuje da imaju istu vrstu odgovora na promjene tržišnih faktora. Ugovor o opciji zadovoljava tu definiciju jer je premija manja nego ulaganje koje bi bilo potrebno za stjecanje odnosnog finansijskog instrumenta za koji je opcija povezana. Valutni ugovor o zamjeni koji zahtijeva početna zamjena različitih valuta s istim fer vrijednostima zadovoljava definiciju zato jer ima početno neto ulaganje jednako nuli.
- BA.4 Redovna kupnja ili prodaja uzrokuje obavezu s fiksnom cijenom između datuma trgovanja i datuma podmirenja koja zadovoljava definiciju derivatnog instrumenta. Međutim, zbog kratkog vremena trajanja obaveze ne priznaje se kao derivatni finansijski instrument. Umjesto toga ovim se Standardom propisuje posebni obračun takvih redovnih ugovora (vidjeti tačke 3.1.2 i B31.3.-B31.6.).
- BA.5 Definicija derivatnog instrumenta odnosi se na nefinansijske varijable koje nisu svojstvene za ugovornu stranu. One uključuje indekse gubitaka od potresa u određenoj regiji i indeks temperature u određenom gradu. Nefinansijske varijable svojstvene ugovornoj strani uključuju nastanak ili izostanak požara koji oštećuje ili uništava imovinu ugovorne strane. Promjena fer vrijednosti nefinansijske imovine svojstvena je vlasniku ako fer vrijednost odražava ne samo promjene tržišnih cijena za takvu imovinu (finansijsku varijablu) nego i uvjeta određene nefinansijske imovine koja se drži (nefinansijska varijabla). Primjerice, ako garancija preostale vrijednosti određenog automobila izlaže jamca riziku promjene fizičkih uvjeta automobila, promjena te preostale vrijednosti je svojstvena vlasniku automobila.

Finansijska imovina i obaveze koje se drže radi trgovanja

- BA.6 Trgovanje obično odražava aktivne i česte kupnje i prodaje, i finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja obično se koriste za ciljem stvaranja profita iz kratkoročnih fluktuacija cijena ili trgovinskih marži.

- BA.7 Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja uključuju:
- (a) derivatne obveznice koje se ne obračunavaju kao instrumenti zaštite;
 - (b) obaveze isporuke finansijske imovine koju je posudio prodavatelj u okviru kratke prodaje (odnosno subjekt koji prodaje finansijsku imovinu koju je posudio i ne posjeduje vlastitu);
 - (c) finansijske obaveze koje su nastala s ciljem njihovog otkupa u kratkom terminu (pr. dužnički instrument koji kotira na berzi koji izdavatelj može otkupiti u kratkom roku ovisno o promjenama u njegovoj fer vrijednosti);
i
 - (d) finansijske obaveze koje su dio portfelja utvrđenih finansijskih instrumenata kojima se upravlja zajedno i za koje postoji dokaz o nedavnom obrascu kratkoročnog ostvarenja dobiti.
- BA.8 Činjenica da se obaveza koristi za finansiranje aktivnosti trgovanja ne znači po sebi da se obaveza drži radi trgovanja.

Dodatak C

Izmjene ostalih Standarda

Osim kada je drugačije navedeno, subjekt je dužan primjenjivati izmjene iz ovog dodatka kada primjenjuje MSFI 9 objavljen u julu 2014. Ove izmjene uključuju izmjene sa dodacima izdane u Dodatku C MSFI-ja 9 iz 2009., 2010. i 2013. Izmjene u ovom dodatku također uključuju izmjene uvedene Standardima objavljenim prije MSFI-ja 9 (2014.) čak i ako ti drugi Standardi nisu obavezno stupili na snagu u vrijeme kada je objavljen MSFI-ja 9 (2014.). Izmjene iz ovog dodatka uključuju izmjene uvedene standardom MSFI-ja 15 Prihodi na temelju ugovora sa kupcima.

MSFI 1 Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja

- C1 Tačka 29 mijenja se kako slijedi, tačke 39B, 39G i 39U se brišu i tačke 29A i 39Y su dodane:
- 29 Subjektu je dozvoljeno odrediti prethodno priznatu finansijsku imovinu kao finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa tačkom D19A. Subjekt je dužan objaviti fer vrijednost finansijske imovine tako određene na datum određivanja i njenu klasifikaciju i knjigovodstvenu vrijednost u prethodnim finansijskim izvještajima.
- 29A Subjektu je dozvoljeno odrediti prethodno priznatu finansijsku obavezu kao finansijsku obavezu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa tačkom D19. Subjekt je dužan objaviti fer vrijednost finansijske obaveze tako određene na datum određivanja i njezinu klasifikaciju i knjigovodstvenu vrijednost u prethodnim finansijskim izvještajima.
- 39B [Obrisano]
- 39G [Obrisano]
- 39U [Obrisano]
- 39Y Standardom MSFI 9 *Finansijski instrumenti*, kako je objavljeno u julu 2014., mijenja se tačka 29., B1.-B6., D1., D14., D15., D19. i D20., brišu se tačke 39B., 39G. i 39U. i dodaju tačke 29A., B8.-B8G., B9., D19A.-D19C., D33, E1. i E2. Subjekt je dužan primijeniti ove izmjene kada primjenjuje MSFI 9.
- C2 U Dodatku B izmijenjene su tačke B1.-B6. kako slijedi, i naslov i tačke B8.-B8G. i naslov i tačka B9. su dodani:
- B1 Subjekt je dužan primjenjivati slijedeće iznimke:
- prestanak priznavanja finansijske imovine i finansijskih obaveza (tačke B2. i B3.);
 - računovodstvo zaštite (B4.–B6.);
 - manjinski udio (tačka B7.);
 - klasifikacija i mjerenje finansijske imovine (tačke B8.–B8C.);
 - umanjenje finansijske imovine (tačke B8D.-B8G);
 - ugrađeni derivatni instrumenti (tačka B9.); i
 - državni zajmovi (tačke B10.–B12.).

Prestanak priznavanja finansijske imovine i finansijskih obaveza

- B2 Osim kako je dozvoljeno tačkom B3., subjekt koji prvi put primjenjuje MSFI-jeve prospektivno primjenjuje zahtjeve MSFI-ja 9 za transakcije izvršene na datum prelaska na MSFI-jeve ili nakon njega. Primjerice, ako subjekt koji prvi put usvaja MSFI-jeve prestane priznavati nederivatnu finansijsku imovinu ili nederivatne finansijske obaveze u skladu sa prethodnim općeprihvaćenim računovodstvenim načelima kao rezultat transakcija koje su nastale prije datuma prijelaza na MSFI-jeve, nije dužan priznati tu imovinu i obaveze u skladu sa MSFI-jevima (osim ako nije ispunila kriterije za priznavanje kao rezultat kasnije transakcije ili događaja).
- B3 Usprkos tački B2. subjekt može primijeniti zahtjeve za prestanak priznavanja iz MSFI-ja 9 retroaktivno od datum koji subjekt odabire pod uvjetom da podaci potrebni za primjenu MSFI-ja 9 na finansijsku imovinu i obaveze koji su se prestali priznavati kao posljedica prošlih transakcija su dobiveni u vrijeme početnog obračuna tih transakcija.

Računovodstvo zaštite od rizika

- B4 Kako se zahtijeva MSFI-jem 9, na datum prijelaza na MSFI-jeve subjekt je dužan:
- izmjeriti sve derivatne instrumente po fer vrijednosti; i
 - eliminirati sve odgođene gubitke i dobitke koji nastaju iz derivata koji su prikazani u skladu sa prethodnim općeprihvaćenim računovodstvenim načelima kao da su imovina ili obaveze.
- B5 Subjekt ne smije prikazivati u svom početnom izvještaju o finansijskom položaju u skladu sa MSFI-jem odnos zaštite tipa koji nije prihvatljiv za računovodstvo zaštite u skladu sa MSFI-jem 9 (primjerice, mnogi odnosi zaštite gdje je instrument zaštite samostalno izdana opcija ili neto izdana opcija; ili gdje je zaštićena Stavka neto stanje u zaštitu novčanog toka za drugim rizik osim valutnog. Međutim, ako subjekt odredi neto stanje kao zaštićenu stavku u skladu sa prethodnim općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, može odrediti kao zaštićenu stavku u skladu sa MSFI-jevima pojedinačnu stavku unutar tog neto stanja, ili neto stanje ako ispunjava zahtjeve iz tačke 6.6.1. MSFI-ja 9, pod uvjetom da to učini najkasnije do datum prijelaza na MSFI-jeve.
- B6 Ako je prije datuma prijelaza na MSFI-jeve subjekt odredio transakciju kao zaštitu ali ta zaštita ne ispunjava uvjete za računovodstvo zaštite iz MSFI-ja 9, subjekt je dužan primijeniti tačke 6.5.6. i 6.5.7. MSFI-ja 9 kako bi prekinuo računovodstvo zaštite. Transakcije zaključene prije datuma prijelaza na MSFI-jeve ne smiju se retroaktivno odrediti kao zaštite.

Klasifikacija i mjerenje finansijskih instrumenata

- B8 Subjekt je dužan ocijeniti ispunjava li finansijska imovina uvjete iz tačke 4.1.2. ili uvjete iz tačke 4.1.2A. iz MSFI-ja 9 na temelju činjenica i okolnosti koje postoje na datum prijelaza na MSFI-jeve.
- B8A Ako je neizvedivo procijeniti modificiranu vremensku vrijednost novčanog elementa u skladu sa tačkama B4.1.9.B.-B4.1.9D. MSFI-ja 9 na temelju činjenica i okolnosti koje postoje na datum prijelaza na MSFI-jeve, subjekt je dužan ocijeniti obilježja ugovornog novčanog toka te finansijske imovine na temelju činjenica i okolnosti koje su postojale na datum prijelaza na MSFI-jeve ne uzimajući u obzir zahtjeve povezane sa izmjenama vremenske vrijednosti novčanog elementa iz tačke B4.1.9.B.-B4.1.9D MSFI-ja 9. (U ovom slučaju subjekt je dužan također primijeniti tačku 42R MSFI-ja 7 ali napomena na 'tačku 7.2.4. MSFI-ja 9' tumači se u značenju ove tačke, dok napomena 'početno priznavanje ove finansijske imovine' tumači se 'na datum prijelaza na MSFI-jeve'.)
- B8B Ako je neizvedivo ocijeniti je li fer vrijednost značajke prijevremenog plaćanja beznačajna u skladu sa tačkom B4.1.12. podtačkom (c) MSFI-ja 9 na temelju činjenica i okolnosti koji postoje na datum prijelaza na MSFI-jeve, subjekt je dužan ocijeniti obilježja ugovornog novčanog toka te finansijske imovine na temelju činjenica i okolnosti koje su postojale na datum prijelaza na MSFI-jeve ne uzimajući u obzir izuzetke za značajku prijevremenog plaćanja iz tačke B4.1.12. MSFI-ja 9. (U ovom slučaju subjekt je također dužan primijeniti tačku 42S. MSFI-ja 7 ali napomena na ' tačka 7.2.5. MSFI-ja 9' tumači se u značenju ove tačke, a napomena 'početno priznavanje finansijske imovine' tumači se 'na datum prijelaza na MSFI-jeve'.)
- B8C Ako je neizvedivo (kako je definirano MRS-om 8) za subjekt primjenjivati retroaktivno metodu efektivne kamatne stope iz MSFI-ja fer vrijednost finansijske imovine ili finansijske obaveze na datum prijelaza na MSFI-jeve treba biti nova bruto knjigovodstvena vrijednost te finansijske imovine ili novi amortizirani trošak te finansijske obaveze na datum prijelaza na MSFI-jeve.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

- B8D Subjekt je dužan primijeniti zahtjeve za umanjeње vrijednosti iz Odjeljka 5.5. MSFI-ja 9 retroaktivno u skladu sa tačkama 7.2.15. i 7.2.18.-7.2.20. tog MSFI-ja.
- B8E Na datum prijelaza na MSFI-jeve subjekt je dužan koristiti razumne i pouzdane podatke koji su dostupni bez bespotrebnog troška ili napora kako bi odredio kreditni rizik na datum kada su ti finansijski instrumenti početno priznati (ili za obaveze po zajmu i ugovore o finansijskoj garanciji datum kada je subjekt postao strana neopozive obaveze u skladu sa tačkom 5.5.6. MSFI-ja 9) i usporediti navedeno sa kreditnim rizikom na datum prijelaza na MSFI-jeve (vidjeti također tačke B7.2.2-B7.2.3. MSFI-ja 9).
- B8F Pri određivanju je li postojalo značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja, subjekt može primijeniti:

- (a) zahtjeve iz tačke 5.5.10. i B5.5.27.-B5.5.29. MSFI-ja 9; i
 - (b) oborivu pretpostavku iz tačke 5.5.11. MSFI-ja 9 za ugovorna plaćanja koju su dospjela više od 30 dana ako će subjekt primijeniti zahtjeve za umanjnje vrijednosti za identificiranje značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja za te finansijske instrumente na temelju podataka o prekoračenju dospijeća.
- B8G Ako bi na datum prijelaza na MSFI-jeve određivanje je li postojalo značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja finansijskog instrumenta zahtijevalo bespotrebne troškove i napor, subjekt je dužan priznati rezervacije za umanjnje vrijednosti u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja u svakom izvještajnom period sve do prestanka priznavanja tog finansijskog instrumenta (osim ako taj finansijski instrument nema nizak kreditni rizik na izvještajni datum u kojem slučaju se primjenjuje tačka B8E. podtačka (a)).

Ugrađeni derivatni instrumenti

- B9 Subjekt koji prvi put usvaja MSFI-jeve dužan je ocijeniti je li obavezan odvojiti ugrađene derivatne instrumente od osnovnog ugovora i obračunati ih kao derivate na temelju uvjeta koji su postojali na datum kada je subjekt prvi put postao ugovorna strana ili na datum na koji se tačkom B4.3.11. MSFI-ja 9 zahtjeva ponovno ocjenjivanje, ovisno koji je datum kasniji.
- C3 U Dodatku D tačke D1, D14., D15., D19. i D20. i naslov iznad D19. su izmijenjeni kako slijedi i tačke D19A.-D19C. i nakon tačke D32. naslov i tačka D33. su dodani.
- D1 Subjekt može izabrati koristiti jedan ili više slijedećih izuzetaka:
- (a) ...
 - (j) određivanje prethodno priznatih finansijskih instrumenata (tačke D19.-D19C.);
 - (k) ...
 - (r) zajednički aranžmani (tačka D31.);
 - (s) troškovi površinske eksploatacije u proizvodnoj fazi površinskog kopa (tačka D32); i
 - (t) određivanje ugovora o kupovini ili prodaji nefinansijske stavke (tačka D33.).
- Subjekt ne smije primijeniti ove izuzetke istodobno sa drugim stavkama.
- D14 Kada subjekt priprema odvojene finansijske izvještaje MRS-om 27 zahtjeva se obračun njegovih investiranja u ovisne subjekte, zajedničke poduhvate ili pridružena društva ili:
- (a) po trošku nabave; ili
 - (b) u skladu sa MSFI-jem 9.

- D15 Ako subjekt koji prvi put usvaja MSFI-jeve mjeri takva ulaganja po trošku nabave u skladu sa MRS-om 27, dužan je mjeriti to ulaganje po jednom od slijedećih iznosa u svom odvojenom početnom izvještaju o finansijskom položaju u skladu sa MSFI-jem:
- (a) trošku nabave utvrđenim u skladu sa MRS-om 27; ili
 - (b) pretpostavljenom trošku. Pretpostavljeni trošak takvog ulaganja treba biti njegov:
 - (i) fer vrijednost na datum prijelaza subjekta na MSFI-jeve u njegovim odvojenim finansijskim izvještajima; ili
 - (ii) knjigovodstvena vrijednost u skladu sa prethodnim općeprihvaćenim računovodstvenim načelima na taj datum.

Subjekt koji prvi put primjenjuje MSFI-jeve može izabrati ili (i) ili (ii) dane iznad za mjerenje svojih ulaganja u svako ovisno društvo, zajednički poduhvat ili pridruženi subjekt koje izabere mjeriti korištenjem pretpostavljenog troška.

Određivanje prethodno priznatih finansijskih instrumenata

- D19 Standardom MSFI 9 dozvoljava se odrediti finansijsku obavezu (pod uvjetom da ispunjava uvjete) kao finansijsku obavezu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Unatoč ovom zahtjevu subjektu je dozvoljeno odrediti, na datum prijelaza na MSFI-jeve, svaku finansijsku obavezu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha pod uvjetom da obaveza ispunjava kriterije iz tačke 4.2.2. MSFI-ja 9 na taj datum.
- D19A Subjekt može odrediti finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa tačkom 4.1.5. MSFI-ja 9 na temelju činjenica i okolnosti koje su postojale na datum prijelaza na MSFI-jeve.
- D19B Subjekt može odrediti svako ulaganje u vlasnički instrument po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 5.7.5. MSFI-ja 9 na temelju činjenica i okolnosti koje postoje na datum prijelaza na MSFI-jeve.
- D19C Za finansijsku obavezu koja je određena kao finansijska obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, subjekt je dužan odrediti bi li postupak iz tačke 5.7.7. MSFI-ja 9 stvorio računovodstvenu neusklađenost u dobiti ili gubitku na temelju činjenica i okolnosti koje postoje na datum prijelaza na MSFI-jeve.

Mjerenje fer vrijednosti finansijske imovine ili finansijskih obaveza pri početnom priznavanju

- D20 Unatoč zahtjevima tačaka 7. i 9. subjekt može primijeniti zahtjeve iz tačke B5.1.2A. podtačke (b) MSFI-ja 9 prospektivno na transakcije koje su zaključene na datum prijelaza na MSFI-jeve ili kasnije.

Određivanje ugovora o kupnji ili prodaji nefinansijske stavke

D33 Standardom MSFI 9 dozvoljava se da se neki ugovori o kupnji ili prodaji nefinansijske stavke odrede pri početnom mjerenju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (vidjeti tačku 2.5. MSFI-ja 9). Unatoč ovom zahtjevu subjektu je dozvoljeno odrediti na datum prijelaza na MSFI-jeve, ugovore koji već postoje na taj datum po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ali samo ako ispunjavaju zahtjeve iz tačke 2.5. MSFI-ja 9 na taj datum i subjekt određuje sve slične ugovore.

C4 U Dodatku E naslov i tačke E1. i E2. su dodani.

Izuzeci od zahtjeva za prezentiranje usporednih podataka za MSFI 9

E1 Ako prvi izvještajni period subjekta prema MSFI-jevima počinje prije 1.januara 2019. i subjekt primjenjuje cjelovitu verziju MSFI-ja 9 (objavljenu 2014.) usporedni podaci u prvom finansijskom izvještaju subjekta prema MSFI-jevima ne trebaju biti u skladu sa MSFI-jem 7 *Finansijski instrumenti: Objavljivanje* ili cjelovitom verzijom MSFI-ja 9 (izdanom 2014.) u mjeri u kojoj se objavljivanja zahtjevima MSFI-jem 7 odnose na stavke u okviru djelokruga MSFI-ja 9. Za takve subjekte napomena na 'datum prijelaza na MSFI-jeve' znači, u slučaju MSFI-ja 7 i MSFI-ja 9 (2014) samo početak prvog izvještajnog perioda.

E2 Subjekt koji izabere prikazati usporedne podatke koji nisu u skladu sa MSFI-jem 7 i cjelovitom verzijom MSFI-ja 9 (objavljenom 2014.) u prvoj godini prijelaza dužan je:

- (a) primijeniti zahtjeve prethodno općeprihvaćenih računovodstvenih načela umjesto zahtjeva MSFI-ja 9 na usporedive podatke o stavkama iz djelokruga MSFI-ja 9.
- (b) objaviti ovu činjenicu zajedno sa osnovom korištenom za pripremu ovih podataka.
- (c) smatrati da svako usklađenje između izvještaja o finansijskom položaju na izvještajni datum usporedivog perioda (tj. izvještaj o finansijskom položaju koji uključuje usporedne podatke prema odredbama prethodnih općeprihvaćenih računovodstvenih standard) i izvještaja o finansijskom položaju na početku prvog izvještajnog perioda prema MSFI-jevima (tj. prvi period koji uključuje podatke koji su u skladu sa MSFI-jem 7 i cjelovitu verziju MSFI-ja 9 (objavljenu 2014.) proizlazi iz promjene računovodstvene politike i objaviti podatke propisane tačkom 28. podtačkama (a)-(e) i podtačkom (f) alineja (i) MRS-a 8. Tačka 28 podtačka (f) alineja (i) primjenjuje se samo na iznose prikazane u izvještaju o finansijskom položaju na izvještajni datum usporedivog perioda.
- (d) primijeniti tačku 17. podtačku (c) MRS-a 1 kako bi se osiguralo dodatno objavljivanje kada usklađenost sa posebnim zahtjevima iz MSFI-jeva nije dovoljno za osigurati korisnicima razumijevanje

utjecaja određenih transakcija, drugih događaja ili uvjeta na finansijski položaj ili finansijsku uspješnost subjekta.

MSFI 2 Plaćanje temeljeno na dionicama

- C5 Tačka 6 je izmijenjena kako slijedi i tačka 63C. je dodana.
- 6 Ovaj MSFI ne primjenjuje se na transakcije plaćanja temeljenog na dionicama u kojima subjekt prima ili stječe dobra ili usluge prema ugovoru unutar djelokruga tačaka 8.-10. MRS-a 32 *Finansijski instrumenti: Prezentiranje* (kako je revidiran 2003.) [fusnota izostavljena] ili tačaka 2.4.-2.7. MSFI-ja 9 *Finansijski instrumenti*.
- 63C Standardom MSFI 9, kako je objavljen u julu 2014. mijenja se tačka 6. Subjekt je dužan primijeniti tu izmjenu kada primjenjuje MSFI 9.

MSFI 3 Poslovna spajanja

- C6 Tačke 16., 42., 53., 56. i 58. su izmijenjene kako slijedi, tačke 64A., 64D. i 64H. su izbrisane i tačka 64L. je dodana.
- 16 U nekim situacijama MSFI-jevi propisuju različit obračun ovisno o tome kako subjekt klasificira ili određuje određenu imovinu ili obavezu. Primjeri klasifikacije ili određivanja koje stjecatelj primjenjuje na osnovi važnih uvjeta koji postoje na datum stjecanja uključuju ali nisu ograničeni na:
- (a) klasifikaciju određene finansijske imovine i obaveza mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ili po amortiziranom trošku, ili kao finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa MSFI-jem 9 *Finansijski instrumenti*;
 - (b) određivanje derivatnog instrumenta kao instrumenta zaštite u skladu sa MSFI-jem 9; i
 - (c) procjena treba li ugrađeni derivat biti odvojen od osnovnog ugovora u skladu sa MSFI-jem 9 (što je stvar klasifikaciju u smislu u kojem se ovaj izraz upotrebljava u ovom MSFI-ju).
- 42 U poslovnom spajanju koje je obavljeno u fazama stjecatelj je dužan ponovno mjeriti svoj prijašnji vlasnički udio u preuzetom subjektu na datum stjecanja po fer vrijednosti i priznati s tim povezanu dobit ili gubitak, ako postoji, bilansu uspjeha ili drugoj sveobuhvatnoj dobiti ovisno o slučaju. U prethodnim izvještajnim periodima stjecatelj je mogao priznati promjene vrijednosti vlasničkog udjela u preuzetom subjektu u drugoj sveobuhvatnoj dobiti. Ako je tako, iznos koji se priznaje u drugoj sveobuhvatnoj dobiti treba se priznati na istoj osnovi kao što bi bilo da je stjecatelj izravno otuđio prijašnji vlasnički udjel.
- 53 Troškovi povezani sa stjecanjem su troškovi koje stjecatelj snosi radi provedbe poslovnog spajanja. Ti troškovi uključuju naknade posrednicima, naknade za savjetodavne, pravne, računovodstvene, procjeniteljske i druge profesionalne konzultantske naknade; opći administrativni troškovi, uključujući troškove održavanja unutarnjeg odjela za stjecanje te troškovi

registriranja i izdavanja dužničkih i vlasničkih vrijednosnica. Stjecatelj je dužan obračunati troškove povezane sa stjecanjem kao rashode u periodima u kojima su troškovi nastali i usluge pružene, sa jednim izuzetkom. Troškovi izdavanja dužničkih ili vlasničkih vrijednosnica trebaju se priznati u skladu sa MRS-om 32 i MSFI-jem 9.

56 Nakon početnog priznavanja i do podmirenja, poništenja ili isteka obaveze, stjecatelj je dužan mjeriti nepredviđenu obavezu priznatu u poslovnom spajanju u iznosu većem od:

- (a) iznosa koji bi se priznao u skladu sa MRS-om 37; i
- (b) iznosa koji se početno priznaje umanjen za, ako je prikladno, kumulativni iznos prihoda priznatog u skladu sa načelima MSFI-ja 15 *Prihodi na temelju ugovora sa kupcima*.

Ovaj zahtjev ne primjenjuje se na ugovore koji se obračunavaju u skladu sa MSFI-jem 9.

58 Neke promjene fer vrijednosti nepredviđenih iznosa koje stjecatelj priznaje nakon datuma stjecanja mogu biti posljedica dodatnih podataka koje je stjecatelj prikupio nakon tog datuma o činjenicama i okolnostima koje su postojale na datum stjecanja. Takve promjene su usklađenje perioda mjerenja u skladu sa tačkama 45.-49. Međutim promjene koje nastaju iz događaja nakon datuma stjecanja kao što su postizanje ciljeva u pogledu dobiti, dostizanje određene cijene dionica ili ostvarivanje prekretnice u projektu istraživanja i razvoja nisu usklađenja perioda mjerenja. Stjecatelj je dužan obračunati promjene fer vrijednosti nepredviđenih iznosa koje nisu usklađenje perioda mjerenja kako slijedi:

- (a) ...

Drugi nepredviđeni iznosi koji:

- (i) su obuhvaćeni djelokrugom MSFI-ja 9 trebaju se mjeriti po fer vrijednosti na svaki izvještajni datum i promjene fer vrijednosti trebaju se priznati u dobiti ili gubitku u skladu sa MSFI-jem 9.
- (ii) nisu obuhvaćeni djelokrugom MSFI-ja 9 trebaju se mjeriti po fer vrijednosti na svaki izvještajni datum i promjene fer vrijednosti trebaju se priznati u dobiti ili gubitku.

64A [Izbrisano]

64D [Izbrisano]

64H [Izbrisano]

64L Standardom MSFI 9, kako je objavljen u julu 2014. izmijenjene su tačke 16., 42., 53., 56., 58. i B41. i izbrisane tačke 64A., 64D. i 64H. Subjekt je dužan primjenjivati ove izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

C7 U Dodatku B tačka B41. je izmijenjena kako slijedi:

B41 Subjekt nije dužan priznati poseban ispravak vrijednosti na datum stjecanja za imovinu stečenu poslovnim spajanjem koje se mjeri po fer vrijednosti na datum stjecanja jer su učinci nesigurnosti budućih novčanih

tokova uključenu u mjerenje fer vrijednosti. Primjerice, budući ovaj MSFI zahtjeva od izdavatelja mjerenje stečenih potraživanja, uključujući zajmove, po fer vrijednosti na datum stjecanja u obračunu poslovnog spajanja, stjecatelj je priznaje poseban ispravak vrijednosti za ugovorne novčane tokove koji se smatraju nenaplativim na taj datum ili rezervacije za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

MSFI 4 Ugovori o osiguranju

- C8 [Nije primjenjivo na zahtjeve]
- C9 Tačke 3., 4., 7., 8., 12., 34., 35. i 45. su izmijenjene kako slijedi, tačke 41C., 41D. i 41F. su izbrisane i dodana je tačka 41H.:
- 3 Ovim MSFI-jem ne naglašavaju se drugi aspekti računovodstva osiguravatelja, kao što je obračun finansijske imovine koju drže osiguravatelji i finansijske obaveze koje je izdao osiguravatelj (vidjeti MRS 32 *Finansijski instrumenti: prezentacija*, MSFI 7 i MSFI 9 *Finansijski instrumenti*), osim u prijelaznim odredbama u tački 45.
- 4 Subjekt nije dužan primijeniti ovaj MSFI na:
- (a) ...
- (d) ugovore o finansijskoj garanciji osim ako izdavatelj nije prethodno izričito izjavio da smatra takve ugovore ugovorima o osiguranju i koristio je računovodstvo koje se primjenjuje na ugovore o osiguranju, u kojem slučaju izdavatelj može odabrati primijeniti ili MRS 32, MSFI 7 i MSFI 9 ili ovaj MSFI na takve ugovore o finansijskoj garanciji. Izdavatelj može donijeti takvu odluku ugovor po ugovor, ali izbor za svaki ugovor je neopoziv.
- (e) ...
- 7 MSFI-jem 9 zahtijeva se od subjekta da odvoji neke ugrađene derivatne instrumente iz njihovih osnovnih ugovora, izmjeri ih po *fer vrijednosti* i uključiti promjene fer vrijednosti u dobit ili gubitak. MSFI 9 primjenjuje se na derivatne instrumente ugrađene u ugovore o osiguranju osim ako ugrađeni derivatni instrument sam po sebi nije ugovor o osiguranju.
- 8 Kao izuzetak zahtjeva iz MSFI-ja 9 izdavatelj ne treba odvojiti i mjeriti po fer vrijednosti, opciju ugovaratelja osiguranja da otkupi ugovor o osiguranju po fiksnom iznosu (ili za iznos temeljen na fiksnom iznosu i kamatnoj stopi) čak i ako se izvršna cijena razlikuje od knjigovodstvenog iznosa osnovne *obaveze osiguranje*. Međutim, zahtjevi iz MSFI-ja 9 ne primjenjuju se na opcije prodaje ili opciju otkupa sa gotovinskim plaćanjem ugrađene u ugovor o osiguranju ako se otkupna vrijednost razlikuje u temelju promjene finansijske varijable (kao što je cijena kapitala ili robe ili indeks), ili nefinansijske varijable koja nije svojstvena strani u ugovoru. Nadalje, ti zahtjevi se također primjenjuju ako je sposobnost imatelja da izvrši opciju prodaje ili opciju otkupa sa gotovinskim plaćanjem uzrokovana promjenama takve varijable (primjerice, opcija prodaje koja se može izvršiti ako indeks berze dostigne određenu razinu).
- 12 Pri razdvajanju ugovora na komponente izdavatelj je dužan

- (a) primijeniti ovaj MSFI na komponentu osiguranja.
 - (b) primijeniti MSFI 9 na komponentu depozita.
- 34 Neki ugovori o osiguranju imaju obilježje diskrecijskog sudjelovanja kao i *garancijski element*. Izdavatelj takvog ugovora:
- (a) ...
 - (d) je dužan ako ugovor sadrži ugrađeni derivat iz djelokruga MSFI-ja 9, primijeniti MSFI 9 na taj ugrađeni derivat.
 - (e) ...

Obilježja diskrecijskog sudjelovanja u finansijskim instrumentima

- 35 Zahtjevi u tački 34. se također primjenjuju na finansijski instrument koji sadrži obilježje diskrecijskog sudjelovanja. Nadalje:
- (a) ako izdavatelj klasificira cjelokupno obilježje diskrecijskog sudjelovanja kao obavezu, dužan je primijeniti ispitivanje primjerenosti iz tačaka 15.-19. na cijeli ugovor (odnosno i garancijski element i obilježje diskrecijskog sudjelovanja). Izdavatelj ne treba odrediti iznos koji bi nastao primjenom MSFI-ja 9 na garancijski element.
 - (b) ako izdavatelj klasificira dio ili cijelo obilježje kao odvojenu komponentu kapitala, obaveza priznata za cijeli ugovor ne smije biti manje od iznosa koji bi nastao primjenom MSFI-ja 9 na garancijski element. Taj iznos treba uključivati unutarnju vrijednost opcije otkupa ugovora, ali ne treba uključivati njegovu vremensku vrijednost ako se tačkom 9. isključuje ta opcija iz mjerenja po fer vrijednosti. Izdavatelj ne treba objaviti iznos koji bi nastao primjenom MSFI-ja 9 na garancijski element niti treba prikazati taj iznos odvojeno. Nadalje, izdavatelj ne treba odrediti taj iznos ako je ukupno priznata obaveza očigledno viša.
 - (c) ...
- 41C [Izbrisano]
- 41D [Izbrisano]
- 41F [Izbrisano]
- 41H MSFI-jem 9, kako je objavljen u julu 2014. izmijenjene su tačke 3., 4., 7., 8., 12., 34., 35., 45., Dodataka A i tačke B18.-B20. a izbrisane su tačke 41C., 41D. i 41F. Subjekt je dužan primijeniti te izmjene kada primjenjuje MSFI 9.
- 45 Bez obzira na tačku 4.4.1. MSFI-ja 9 kada osiguravatelj mijenja svoje računovodstvene politike za obaveze osiguranja, dozvoljeno je, ali nije obavezno, reklasificirati neku ili svu njegovu finansijsku imovinu tako da se mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Ova reklasifikacija je dozvoljena ako osiguravatelj mijenja računovodstvene politike kada prvi put primjenjuje ovaj MSFI i ako izvrši naknadne promjene politike dozvoljene tačkom 22. Reklasifikacija je promjene računovodstvene politike i primjenjuje se MRS 8.

- C10 U Dodatku A definiran pojam 'komponenta depozita' promijenjena je kako slijedi:
Komponenta depozita	Ugovorna komponenta koja se neobračunava kao derivatni instrument prema MSFI-ju 9 i iz djelokruga je MSFI-ja 9 kao da je odvojeni instrument.
- C11 U Dodatku B izmijenjene su tačke B18.-B20. kako slijedi:
- B18 Slijede primjeri ugovora koji su ugovori o osiguranju ako je rizik prijenosa osiguranja značajan:
- (a) ...
 - (g) kreditno osiguranje kojim se propisuju određena plaćanja koja je potrebno napraviti kao bi se imatelju nadoknadio gubitak koji je nastao zbog toga jer određeni dužnik nije izvršio plaćanje u roku u skladu sa izvornim ili izmijenjenim uvjetima dužničkog instrumenta. Ovi ugovori mogu imati različite pravne oblike, kao što je garancija, neki oblici akreditiva, ugovor za neispunjenje kreditne obaveze ili ugovor o osiguranju. Međutim, iako ovi ugovori ispunjavaju uvjete ugovora o osiguranju, također zadovoljavaju definiciju ugovora o finansijskoj garanciji iz MSFI-ja 9 i iz djelokruga su MRS-a 32 [fusnota izostavljena] i MSFI-ja 9, ne ovog MSFI-ja (vidjeti tačku 4. podtačku (d)). Međutim, ako je izdavatelj ugovora o finansijskoj garanciji prethodno izričito naveo da smatra takve ugovore ugovorima o osiguranju i primijenio je računovodstvo primjenjivo na ugovore o osiguranju, izdavatelj može izabrati primijeniti ili MRS 32 [fusnota izostavljena] i MSFI 9 ili ovaj MSFI na takve ugovore o finansijskoj garanciji.
 - (h) ...
- B19 Slijede primjeri stavki koje nisu ugovori o osiguranju:
- (a) ...
 - (e) derivatni instrumenti koje izlažu jednu stranu riziku ali ne riziku osiguranja jer se njima zahtjeva od strane da izvrši plaćanje temeljeno samo na promjenama jedne ili više određenih kamatnih stopa, cijene finansijskog instrumenta, cijene robe, deviznog kursa, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnog indeksa ili druge varijable, pod uvjetom u slučaju nefinansijske varijable da ta varijabla nije svojstvena strani ugovora (vidjeti MSFI 9).
 - (f) garancija povezana sa kreditom (ili akreditiv, ugovor o neispunjenju kreditne obaveze ili ugovor o kreditnom osiguranju) kojom se zahtijeva plaćanje čak i ako imatelj nije pretrpio gubitak zbog nemogućnosti dužnika da izvrši plaćanje po dospelju (vidjeti MSFI 9).
 - (g) ...
- B20 Ako ugovori opisani u tački B19. stvaraju finansijsku imovinu ili finansijske obaveze, oni su iz djelokruga MSFI-ja 9. Između ostalog, ovo znači da

strane ugovora koriste ono što se ponekad naziva računovodstvo depozita, što uključuje slijedeće:

(a) ...

MSFI 5 Dugotrajna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja

- C12 Tačka 5. je izmijenjena kako slijedi, tačke 44F. i 44J. su izbrisane a tačka 44K. je dodana:
- 5 Odredbe o mjerenju iz ovog MSFI-ja [fusnota izostavljena] ne primjenjuju se na slijedeću imovinu na koju se primjenjuju navedeni MSFI-jevi kao pojedinačnu imovinu ili dio skupine za otuđenje.
- (c) finansijska imovina iz djelokruga MSFI-ja 9 *Finansijski instrumenti*
- (d) ...
- 44F [Izbrisano]
- 44J [Izbrisano]
- 44K MSFI-jem 9, kako je objavljen u julu 2014., izmijenjena je tačka 5. i izbrisane tačke 44F. i 44J. Subjekt je dužan primijeniti te izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objavljivanje

- C13 Tačke 2.–5., 8.–11., 14., 20., 28.–30., 36. i 42C.–42E. su izmijenjene kako slijedi, tačke 12., 12A., 16., 22.–24., 37., 44E., 44F. i 44H.–44J., 44N., 44S.–44W., 44Y. su izbrisane i nekoliko naslova i tačke 5A., 10A., 11A., 11B., 12B.–12D., 16A., 20A., 21A.–21D., 22A.–22C., 23A.–23F., 24A.–24G., 35A.–35N., 42I.–42S., 44Z. i 44ZA. su dodani.
- 2 Načela iz ovog MSFI-ja dopunjuju načela za priznavanje, mjerenje i prikazivanje finansijske imovine i finansijskih obaveza iz MRS-a 32 *Finansijski instrumenti: prezentacija* i MSFI-ja 9 *Finansijski instrumenti*.

Djelokrug

- 3 Ovaj MSFI trebaju primjenjivati svi subjekti na sve vrste finansijskih instrumenata osim na:
- (a) one udjele u ovisnim društvima, pridruženim subjektima ili zajedničkim poduhvatima koji se obračunavaju u skladu sa MSFI-jem 10 *Konsolidirani finansijski izvještaji* ili MRS-om 28 *Ulaganje u pridružene subjekte i zajedničke poduhvate*. Međutim, u nekim slučajevima, MSFI-jem 10, MRS-om 27 ili MRS-om 28 zahtijeva se ili dozvoljava subjektu obračun udjela u ovisnom društvu, povezanom subjektu ili zajedničkom poduhvatu korištenjem MSFI-ja 9; u tim slučajevima subjekt je dužan primijeniti zahtjeve ovog MSFI-ja. Subjekti su također dužni primijeniti ovaj MSFI na sve derivatne instrumente povezane sa udjelima u ovisnim subjektima, pridružene subjekte ili zajedničke poduhvate osim

ako derivati ne zadovoljavaju definiciju vlasničkog instrumenta iz MRS-a 32.

- (b) ...
 - (d) ugovore o osiguranju kako je definirano u MSFI-ju 4 *Ugovori o osiguranju*. Međutim ovaj MSFI primjenjuje se na derivatne instrumente koji su ugrađeni u ugovore o osiguranju ako se MSFI-jem 9 zahtijeva da ih subjekt obračunava odvojeno. Štaviše, izdavatelj je dužan primijeniti ovaj MSFI na *ugovore o finansijskoj garanciji* ako izdavatelj primjenjuje MSFI 9 u priznavanju i mjerenju ugovora, ali je dužan primijeniti MSFI 4 ako izdavatelj izabere, u skladu sa tačkom 4. podtačkom (d) MSFI-ja 4, primjenjivati MSFI 4 pri priznavanju i mjerenju istih.
 - (e) finansijske instrumente, ugovore i obaveze prema transakcijama plaćanja temeljenog na dionicama na koje se primjenjuje MSFI 2 *Plaćanje temeljeno na dionicama*, osim što se ovaj MSFI primjenjuje na ugovore iz djelokruga MSFI-ja 9.
 - (f) ...
- 4 Ovaj MSFI primjenjuje se na priznate i nepriznate finansijske instrumente. Priznati finansijski instrumenti uključuju finansijsku imovinu i finansijske obaveze koje su iz djelokruga MSFI-ja 9. Nepriznati finansijski instrumenti uključuju neke finansijske instrumente koji, iako izvan djelokruga MSFI-ja 9, su iz djelokruga ovog MSFI-ja.
- 5 Ovaj MSFI primjenjuje se na ugovore o prodaji ili kupnji nefinansijske stavke koji su iz djelokruga MSFI-ja 9.
- 5A Zahtjevi o objavljivanju kreditnog rizika iz tačke 35A.-35N. primjenjuju se na ona prava za koja je navedeno u MSFI-ju 15 *Prihodi na temelju ugovora sa kupcima* da se obračunavaju u skladu sa MSFI-jem 9 za potrebe priznavanja dobitaka ili gubitaka od umanjenja vrijednosti. Svako upućivanje na finansijsku imovinu ili finansijske instrumente u ovim tačkama treba uključivati ta prava osim ako nije drugačije utvrđeno.
- 8 Knjigovodstvene vrijednosti svake od slijedećih kategorija, kako je određeno MSFI-jem 9, trebaju se objaviti ili u izvještaju o finansijskom položaju ili u bilješkama:
- (a) finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, prikazujući (i) odvojeno onu određenu kao takvu pri početnom priznavanju ili naknadno u skladu sa tačkom 6.7.1. MSFI-ja 9 i (ii) onu koja se obavezno mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa MSFI-jem 9.
 - (b)–(d) [izbrisano]
 - (e) finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, prikazujući odvojeno (i) one određene kao takve pri početnom priznavanju ili naknadno u skladu sa tačkom 6.7.1. MSFI-ja 9 o (ii) one koje zadovoljavaju definiciju držanja radi trgovanja iz MSFI-ja 9.
 - (f) finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku.

- (g) finansijskih obaveza mjenjenih po amortiziranom trošku.
- (h) finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit prikazujući odvojeno (i) finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A. MSFI-ja 9; i (ii) ulaganja u vlasničke instrumente određene kao takve pri početnom priznavanju u skladu sa tačkom 5.7.5. MSFI-ja 9.

Finansijska imovina ili finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

- 9 Ako je subjekt odredio finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (ili skupinu finansijske imovine) koja bi se inače mjerila po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit ili po amortiziranom trošku, dužan je objaviti:
- (a) maksimalnu izloženost *kreditnom riziku* (vidjeti tačku 36. podtačku (a) finansijske imovine (ili skupine finansijske imovine) na kraju izvještajnog perioda.
 - (b) iznos za koji povezani kreditni derivatni instrumenti ili slični instrumenti smanjuju tu maksimalnu izloženost kreditnom riziku (vidjeti tačku 36. podtačku (b)).
 - (c) iznos promjene, tijekom perioda i kumulativno, fer vrijednosti finansijske imovine (ili skupine finansijske imovine) koja se može pripisati promjenama kreditnog rizika finansijske imovine određene kao:
 - (i) ...
 - (d) iznos promjene fer vrijednosti bilo kojeg povezanog kreditnog derivatnog instrumenta ili sličnog instrumenta koji je nastao tijekom perioda ili kumulativno od kada je finansijska imovina određena.
- 10 Ako je subjekt odredio finansijsku obavezu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa tačkom 4.2.2. MSFI-ja 9 i obavezan je prikazati učinke promjena kreditnog rizika te obaveze u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (vidjeti tačku 5.7.7. MSFI-ja 9) dužan je objaviti:
- (a) iznos promjene, kumulativno, fer vrijednosti finansijske obaveze koja se može pripisati promjenama kreditnog rizika te obaveze (vidjeti tačku B5.7.13.-B5.7.20. MSFI-ja 9 za smjernice pri određivanju učinaka promjena kreditnog rizika obaveze).
 - (b) razliku između knjigovodstvene vrijednosti finansijske obaveze i iznosa kojeg je subjekt ugovorno obavezan platiti po dospijeću imatelju obaveze.
 - (c) svaki prijenos kumulativne dobiti ili gubitka unutar kapitala tijekom perioda uključujući razloge za taj prijenos.

- (d) iznos (ako postoji) prikazan u drugoj sveobuhvatnoj dobiti koji je ostvaren prestankom priznavanja ako se obaveza prestala priznavati tijekom perioda
- 10A Ako je subjekt odredio finansijsku obavezu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa tačkom 4.2.2. MSFI-ja 9 i obavezan je prikazati sve promjene fer vrijednosti te obaveze (uključujući učinke promjena kreditnog rizika obaveze) u dobiti ili gubitku (vidjeti tačke 5.7.7. i 5.7.8. MSFI-ja 9), dužan je objaviti:
- (a) iznos promjene, tijekom perioda i kumulativno, fer vrijednosti finansijske obaveze koja se može pripisati promjenama kreditnog rizika te obaveze (vidjeti tačke B5.7.13.-B5.7.20. MSFI-ja 9 za smjernice pri određivanju učinaka promjene kreditnog rizika obaveze); i
 - (b) razliku između knjigovodstvene vrijednosti finansijske obaveze i iznosa koji je subjekt ugovorno obavezan platiti po dospelju imatelju obaveze.
- 11 Subjekt je dužan objaviti:
- (a) detaljan opis metode korištene za ispunjavanje zahtjeva iz tačke 9. podtačke (c), 10. podtačke (a) i 10A. podtačke (a) i tačke 5.7.7. podtačke (a) MSFI-ja 9, uključujući objašnjenje zašto je metoda prikladna.
 - (b) ako subjekt vjeruje da podaci koje je objavio ili u izvještaju o finansijskom položaju ili u bilješkama, kako bi ispunio uvjete iz tačke 9. podtačke (c), 10. podtačke (a) ili 10A. podtačke (a) ili tačke 5.7.7. podtačke (a) MSFI-ja 9 ne prikazuju vjerodostojno promjene fer vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze koje se mogu pripisati promjenama kreditnog rizika, razloge tog zaključka i čimbenike za koje vjeruje da su važni.
 - (c) detaljan opis metodologije ili metodologija korištenih za određivanje bi li prikazivanje učinaka promjena kreditnog rizika obaveze u drugoj sveobuhvatnoj dobiti stvorilo ili povećalo računovodstvenu neusklađenost u dobiti ili gubitku (vidjeti tačku 5.7.7. i 5.7.8. MSFI-ja 9). Ako je subjekt obavezan prikazati učinke promjena kreditnog rizika obaveze u dobiti ili gubitku (vidjeti tačku 5.7.8. MSFI-ja 9), objavljeni podaci trebaju uključivati detaljan opis ekonomskog odnosa opisanog u tački B5.7.6. MSFI-ja 9.

Ulaganje u vlasničke instrumente određene po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit

- 11A Ako je subjekt odredio da se ulaganje u vlasničke instrumente mjeri po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit kako je dozvoljeno tačkom 5.7.5. MSFI-ja 9, dužan je objaviti:
- (a) koja ulaganja u vlasničke instrumente su određena da se mjere po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit.
 - (b) razloge korištenja drugog oblika prikazivanja.

- (c) fer vrijednosti svakog ulaganja na kraju izvještajnog perioda.
 - (d) dividende priznate tijekom perioda, prikazujući odvojeno one povezane sa ulaganjem koje se prestalo priznavati tijekom izvještajnog perioda i one povezane sa ulaganjima koja se drže do kraja izvještajnog perioda.
 - (e) svaki prijenos kumulativne dobiti ili gubitka unutar kapitala tijekom perioda uključujući razloge takvog prijenosa.
- 11B Ako subjekt prestaje priznavati ulaganja u vlasničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit tijekom izvještajnog perioda, dužan je objaviti:
- (a) razloge otuđenja ulaganja.
 - (b) fer vrijednost ulaganja na datum prestanka priznavanja.
 - (c) kumulativnu dobit ili gubitak pri otuđenju.
- 12–12A [Izbrisano]
- 12B Subjekt je dužan objaviti ako je, u tekućem ili prethodnom izvještajnom period, reklasificirao bilo koju finansijsku imovinu u skladu sa tačkom 4.4.1. MSFI-ja 9. Za svaki takav događaj subjekt je dužan objaviti:
- (a) datum reklasifikacije.
 - (b) detaljno objašnjenje promjene poslovnog modela i kvalitativni opis njegovog učinka na finansijske izvještaje subjekta.
 - (c) iznos reklasificiran u i izvan svake kategorije.
- 12C Za svaki izvještajni period koji slijedi nakon reklasifikacije pa sve do prestanka priznavanja subjekt je dužan objaviti podatke za imovinu reklasificiranu iz kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha tako da se mjeri po amortiziranom trošku ili fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.4.1. MSF-ja 9:
- (a) efektivnu kamatnu stopu određenu na datum reklasifikacije; i
 - (b) priznati prihod od kamate.
- 12D Ako je od zadnjeg godišnjeg izvještajnog datuma subjekt reklasificirao finansijsku imovinu izvan kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit tako da se mjeri po amortiziranom trošku ili izvan kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha tako da se mjeri po amortiziranom trošku ili fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit dužan je objaviti:
- (a) fer vrijednost finansijske imovine na kraju izvještajnog perioda; i
 - (b) fer vrijednost dobitka ili gubitka koji bi se priznao u bilansu uspjeha ili drugoj sveobuhvatnoj dobiti tijekom izvještajnog perioda ako finansijska imovina nije reklasificirana.
- 14 Subjekt je dužan objaviti:
- (a) knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine koju je založio kao osiguranje za obaveze ili nepredviđene obaveze, uključujući

iznose koji su reklasificirani u skladu sa tačkom 3.2.23. podtačkom (a) MSFI-ja 9; i

(b) rokove i uvjete povezane za založenom imovinom.

16 [Izbrisano]

16A Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A. MSFI-ja 9 nije smanjena za rezervacije za umanjene vrijednosti i subjekt nije dužan objaviti rezervaciju za umanjene vrijednosti odvojeno u izvještaju o finansijskom položaju kao smanjenje knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine. Međutim, subjekt je dužan objaviti rezervacije za umanjene vrijednosti u bilješkama uz finansijske izvještaje.

20 Subjekt je dužan objaviti slijedeće stavke prihoda, rashoda, dobitaka ili gubitaka ili u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti ili u bilješkama:

(a) neto dobiti ili gubitke od:

(i) finansijske imovine ili finansijskih obaveza mjenjenih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha prikazujući odvojeno onu finansijsku imovinu ili finansijske obaveze određene kao takve pri početnom priznavanju ili naknadno u skladu sa tačkom 6.71. MSFI-ja), i onu finansijsku imovinu ili finansijske obaveze koje se obavezno mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa MSFI-jem 9 (tj. finansijske obaveze koje zadovoljavaju definiciju obaveza koje se drže radi trgovanja iz MSFI-ja 9). Za finansijske obaveze određene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha subjekt je dužan prikazati odvojeno iznos dobiti ili gubitka priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i iznos priznat u dobiti ili gubitku.

(ii)–(iv) [izbrisano]

(v) finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku.

(vi) finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku.

(vii) ulaganja u vlasničke instrumente određene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 5.7.5. MSFI-ja 9.

(viii) finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A. MSFI-ja 9, prikazujući odvojeno iznos dobiti ili gubitka priznat u drugoj sveobuhvatnoj dobiti tijekom perioda i iznos reklasificiran prestankom priznavanja iz akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti u dobit ili gubitak perioda.

(b) ukupni prihod od kamata i ukupni rashod od kamata (izračunate korištenjem metodom efektivne kamatne stope) za finansijsku imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A. MSFI-ja 9 (prikazujući iznose odvojeno); ili finansijske obaveze koje se ne mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

- (c) prihodi od naknada i rashodi (osim iznosa uključenih u određivanje efektivne kamatne stope) koji proizlaze iz:
 - (i) finansijske imovine i finansijskih obaveza koje nisu određene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha; i
 - (ii) fondovi i druge fiducijarne aktivnosti čiji je rezultat držanje ulaganja u imovinu u ime pojedinaca, fondova, mirovinskih planova i drugih institucija.
 - (d) [izbrisano]
 - (e) [izbrisano]
- 20A Subjekt je dužan objaviti analizu dobiti ili gubitka priznatog u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti koji proizlaze iz prestanka priznavanja finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku prikazujući odvojeno dobitke i gubitke koji proizlaze iz prestanka priznavanja te finansijske imovine. Ovi objavljeni podaci trebaju uključivati razloge za prestanak priznavanja finansijske imovine.

Računovodstvo zaštite od rizika

- 21A Subjekt je dužan objaviti zahtjeve iz tačaka 21B.-24F za one izloženosti riziku od koji se subjekt štiti i za koje izabere primjenjivati računovodstvo zaštite od rizika. Podaci koji se objavljuju o računovodstvu zaštite od rizika sadržavaju informacije o:
- (a) strategiji upravljanja rizikom i kako se primjenjuje za upravljanje rizikom;
 - (b) kako aktivnosti zaštite od rizika mogu utjecati na iznos, vrijeme i nesigurnost budućih novčanih tokova subjekta; i
 - (c) učinak koji računovodstvo zaštite ima na izvještaj o finansijskom položaju subjekta, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti i izvještaj o promjenama kapitala.
- 21B Subjekt je dužan prikazati tražene podatke u jednoj bilješci ili odvojenom odjeljku u svojim finansijskim izvještajima. Međutim, subjekt ne treba ponavljati podatke koji su već negdje prikazani, pod uvjetom da su podaci u finansijskim izvještajima uključeni s upućivanjem na druge izvještaje, ako što su objašnjenja rukovodstva ili izvještaj o riziku koji su dostupni korisnicima finansijskih izvještaja pod istim uvjetima i u isto vrijeme kao finansijski izvještaji. Bez uključenih podataka s upućivanje finansijski izvještaji su nepotpuni.
- 21C Kada se tačkama 22A.-24F. zahtijeva od subjekta odvajanje po kategoriji rizika objavljenih podataka, subjekt je dužan odrediti svaku kategoriju rizika na temelju izloženosti riziku od koje se subjekt štiti i za koju primjenjuje računovodstvo zaštite. Subjekt je dužan odrediti kategorije rizika dosljedno za sve podatke o računovodstvu zaštite.
- 21D Kako bi ispunio ciljeve iz tačke 21A. subjekt je dužan (osim ako nije drugačije navedeno ispod) odrediti podrobnost podataka koje će objaviti, koliko će naglasiti različite aspekte zahtjeva za objavljivanje,

odgovarajuću razinu objedinjavanja ili raščlambe, i hoće li korisnici finansijskih izvještaja trebati dodatna objašnjenja za procjenu objavljenih kvantitativnih podataka. Međutim, subjekt je dužan koristiti istu razinu objedinjavanja ili raščlambe koju koristi za zahtjeve za objavljivanje povezanih podataka u ovom MSFI-ju i MSFI-ju 13 *Mjerenje fer vrijednosti*.

Strategija upravljanja rizikom

- 22 [Izbrisan]
- 22A Subjekt je dužan objasniti svoju strategiju upravljanja rizikom za svaku kategoriju izloženosti riziku od kojeg se odlučio zaštititi i za koju se primjenjuje računovodstvo zaštite. Ovo objašnjenje bi trebalo omogućiti korisnicima finansijskih izvještaja procijeniti (primjerice):
- (a) kako nastaje svaki rizik.
 - (b) kako subjekt upravlja svakim rizikom; ovo uključuje štiti li subjekt stavku u cijelosti za sve rizike ili štiti komponentu rizika (ili komponente) stavke i zašto.
 - (c) obim izloženosti riziku kojim subjekt upravlja.
- 22B Kako bi ispunili zahtjeve iz tačke 22A. podaci trebaju uključiti (ali nisu ograničeni na) opis:
- (a) korištenih instrumenata zaštite (i kako su korišteni) za zaštitu od izloženosti riziku;
 - (b) kako subjekt određuje ekonomski odnos između zaštićene stavke i instrumenta zaštite za potrebe procjene učinkovitosti zaštite od rizika; i
 - (c) kako subjekt utvrđuje omjer zaštite i koji su izvori neučinkovitosti zaštite.
- 22C Kada subjekt odredit određenu komponentu rizika kao zaštićenu stavku (vidjeti tačku 6.3.7. MSFI-ja 9) dužan je osigurati, osim objavljenih podataka traženih tačkama 22A. i 22B., kvalitativne i kvantitativne podatke o:
- (a) kako subjekt određuje komponentu rizika koja je određena kao zaštićena Stavka (uključujući opis prirode odnosa između komponente rizika i Stavka u cjelini); i
 - (b) kako se komponenta rizika odnosi na stavku u cjelini (primjerice, određena komponenta rizika povijesno pokriva 80 procenata promjena fer vrijednosti Stavka u cjelini).

Iznos, vrijeme i nesigurnost budućih novčanih tokova

- 23 [Izbrisan]
- 23A Ako se ne primjenjuje izuzeće iz tačke 23C. subjekt je dužan objaviti po kategoriji rizika kvantitativne podatke kako bi omogućio korisnicima njegovih finansijskih izvještaja procijeniti rokove i uvjete instrumenta zaštite i kako utiču na iznos, vrijeme i nesigurnost budućih novčanih tokova subjekta.

- 23B Kako bi ispunio zahtjeve iz tačke 23A., subjekt je dužan raščlaniti podatke koje objavljuje:
- (a) o profile vremena nominalnog iznosa instrumenta zaštite; i
 - (b) ako je primjenjivo, prosječnu cijenu ili stopu (primjerice izvršne ili terminske cijene itd.) instrumenta zaštite.
- 23C U situacijama u kojima subjekt često usklađuje (tj. prekida i ponovno uspostavlja) odnos zaštite jer se i instrument zaštite i zaštićena Stavka često mijenjaju (tj. subjekt koristi dinamičan proces u kojem i izloženost i instrument zaštite korišten za upravljanje tom izloženosti ne ostaju isti dugo vremena – ako što je primjer u tački B6.5.24. podtački (b) MSFI-ja 9), subjekt:
- (a) je izuzet od objavljivanja podataka traženih tačkama 23A. i 23B.
 - (b) dužan je objaviti:
 - (i) podatke o tome što je konačna strategija upravljanja rizikom u odnosu na te odnose zaštite;
 - (ii) opis kako se odražava strategija upravljanja rizikom korištenjem računovodstva zaštite i određivanjem tih posebnih odnosa zaštite
 - (iii) naznaku koliko često se odnosi zaštite prekidaju i ponovno uspostavljaju kao dio procesa subjekta u odnosu na te odnose zaštite.
- 23D Subjekt je dužan objaviti po kategoriji rizika opis izvora neučinkovitosti zaštite od rizika koja se očekuje da utječe na odnos zaštite tijekom njegovog vijeka trajanja.
- 23E Ako se u odnosu zaštite pojave drugi izvori neučinkovitosti zaštite subjekt je dužan objaviti te izvore po kategoriji rizika i objasniti nastalu neučinkovitost zaštite od rizika.
- 23F Za zaštitu novčanih tokova od rizika subjekt je dužan objaviti opis svih predviđenih transakcija za koje se primjenjivalo računovodstvo zaštite u prethodnim periodima ali koje se više ne očekuju da će nastati.

Učinci računovodstva zaštite na finansijski položaj i uspješnost

- 24 [Izbrisano]
- 24A Subjekt je dužan u tabličnom obliku objaviti slijedeće iznose povezane sa stavkama određenim kao instrumenti zaštite odvojeno po kategoriji rizika za svaku vrstu zaštite (zaštita fer vrijednosti, zaštita novčanog toka ili zaštita neto ulaganja u inozemno poslovanje):
- (a) knjigovodstveni iznos instrumenta zaštite (finansijska imovina odvojeno od finansijskih obaveza);
 - (b) stavku u izvještaju o finansijskom položaju koji uključuje instrument zaštite;
 - (c) promjenu fer vrijednosti instrumenta zaštite korištenog kao temelj za priznavanje neučinkovitosti zaštite za period; i

- (d) nominalne vrijednosti (uključujući količine kao što su tone ili kubni metar) instrumenta zaštite
- 24B Subjekt je dužan objaviti u tabličnom obliku slijedeće iznose povezane za zaštićenim stavkama odvojeno po kategoriji rizika za vrste zaštite od rizika kako slijedi:
- (a) za zaštite fer vrijednosti:
- (i) knjigovodstvenu vrijednosti zaštićene stavke priznatu u izvještaju o finansijskom položaju (prikazujući imovinu odvojeno od obaveza);
 - (ii) akumulirani iznos usklađenja zaštite fer vrijednosti za zaštićenu stavku uključenu u knjigovodstvenu vrijednost zaštićene stavke priznate u izvještaju o finansijskom položaju (prikazujući odvojeno imovinu od obaveza);
 - (iii) stavku u izvještaju o finansijskom položaju koji uključuje zaštićenu stavku;
 - (iv) promjenu vrijednosti zaštićene stavke korištene kao osnova za priznavanje neučinkovitosti zaštite za period; i
 - (v) akumulirani iznos usklađenja zaštite fer vrijednosti koji je preostao u izvještaju o finansijskom položaju za svaku zaštićenu stavku koja se prestala usklađivati za dobitke i gubitke od zaštite u skladu sa tačkom 6.5.10. MSFI-ja 9.
- (b) za zaštite novčanih tokova i zaštite neto investiranja u inozemno poslovanje:
- (i) promjenu vrijednosti zaštićene stavke korištene kao osnova za priznavanje neučinkovitosti zaštite za period (odnosno za zaštitu novčanog toka promjena vrijednosti korištene za određivanje priznate neučinkovitosti zaštite u skladu sa tačkom 6.5.11. podtačkom (c) MSFI-ja 9).
 - (ii) stanje rezervacije za zaštitu novčanog toka od rizika i rezervacija za preračunavanje stranih valuta za nastavak zaštite koja se obračunava u skladu sa tačkama 6.5.11. i 6.5.13. podtačkom (a) MSFI-ja 9; i
 - (iii) stanje rezervacije za zaštitu novčanog toka i rezervacija za preračunavanje stranih valuta iz odnosa zaštite za koji se računovodstvo zaštite od rizika više ne primjenjuje.
- 24C Subjekt je dužan objaviti u tabličnom obliku slijedeće iznose odvojeno po kategoriji rizika za vrste zaštite kako slijedi:
- (a) za zaštite fer vrijednosti:
- (i) neučinkovitost zaštite – odnosno razlika između dobitaka i gubitaka instrumenta zaštite od rizika i zaštićene stavke – priznata u dobiti ili gubitku (ili drugoj sveobuhvatnoj

- dobiti za zaštitu vlasničkog instrumenta za koji je subjekt odabrao prikazati promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u skladu sa tačkom 5.7.5. MSFI-ja 9); i
- (ii) stavku u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti koji uključuje priznatu neučinkovitost zaštite.
- (b) za zaštite novčanog toka i zaštite neto ulaganja u inozemno poslovanje:
- (i) dobiti ili gubici na osnovu zaštite od rizika u izvještajnom period koji su priznati u drugoj sveobuhvatnoj dobiti;
 - (ii) neučinkovitost zaštite priznata u dobiti ili gubitku;
 - (iii) Stavka u izvještaju u sveobuhvatnoj dobiti koji uključuje priznatu neučinkovitost zaštite;
 - (iv) iznos reklasificiran iz rezerviranja za zaštitu novčanog toka ili rezervacije za preračunavanje stranih valuta u dobit ili gubitak kao reklasifikacijsko usklađenje (vidjeti MRS 1) (pri čemu se iznosi za koje se ranije koristilo računovodstvo zaštite ali za koje se više ne očekuju zaštićeni budući novčani tokovi i iznosi koji su preneseni jer zaštićena Stavka utječe na dobit ili gubitak razlikuju);
 - (v) stavka u izvještaju u sveobuhvatnoj dobiti koji uključuje reklasifikacijsko usklađenje;
 - (vi) za zaštitu neto stanja dobiti ili gubici na temelju zaštite priznati u odvojenoj stavci u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti (vidjeti tačku 6.6.4. MSFI-ja 9).
- 24D Kada obim odnosa zaštite na koji se primjenjuje izuzetak iz tačke 23C. ne predstavlja uobičajen obim tijekom perioda (tj. obim na izvještajni datum neodražava obim tijekom perioda) subjekt je dužan objaviti tu činjenicu i razloge zašto vjeruje da obim nije reprezentativan.
- 24E Subjekt je dužan navesti usklađenje svake komponente kapitala i analizu ostale sveobuhvatne dobiti u skladu sa MRS-om 1 na temelju kojih je moguće:
- (a) razlikovati barem iznose koji se donose na objavljivanje podataka iz tačke 24C. podtačke (b) alineje (i) i podtačke (b) alineje (ii) kao i iznose obračunate u skladu sa tačkom 6.5.11. podtačkom (d) alinejom (i) i podtačkom (d) alinejom (iii) MSFI-ja 9.
 - (b) razlikovati iznose povezane sa vremenskom vrijednosti opcije kojima se štite zaštićene stavke povezane sa transakcijama i iznose povezane sa vremenskom vrijednosti opcije kojima se štite zaštićene stavke povezane sa vremenskim periodom kada subjekt obračunava vremensku vrijednost opcije u skladu sa tačkom 6.5.15. MSFI-ja 9; i
 - (c) razlikovati iznose povezane sa terminskim elementima terminskih ugovora i rasponima valutne osnovice finansijskih instrumenata kojima se štite zaštićene stavke povezane s transakcijama i

iznose povezane sa terminskim elementom terminskog ugovora i rasponima valutnih osnovica finansijskog instrumenta kojima se štiti zaštićena Stavka povezana sa vremenskim periodom kada subjekt obračunava te iznose u skladu sa tačkom 6.5.16. MSFI-ja 9.

- 24F Subjekt je dužan objaviti podatke tražene tačkom 24E. odvojeno po kategoriji rizika. Ova raščlamba po riziku može se iskazati u bilješkama uz finansijske izvještaje.

Mogućnost određivanja mjerenja kreditne izloženosti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

- 24G Ako je subjekt odredio da se finansijski instrument ili njegov dio mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha jer koristi kreditni derivatni instrument za upravljanje kreditnim rizikom tog finansijskog instrumenta dužan je objaviti:
- (a) za kreditne derivatne instrumente koji su korišteni za upravljanje kreditnim rizikom finansijskog instrumenta određenim da se mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa tačkom 6.7.1. MSFI-ja 9, usklađenje nominalne i fer vrijednosti na početku i na kraju perioda;
 - (b) dobit ili gubitak priznat u dobiti ili gubitku pri određivanju finansijskog instrumenta, ili dijela finansijskog instrumenta, mjenog po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa tačkom 6.7.1. MSFI-ja 9; i
 - (c) po prestanku mjerenja finansijskog instrumenta ili dijela finansijskog instrumenta po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, fer vrijednost tog finansijskog instrumenta koja je postala nova knjigovodstvena vrijednost u skladu sa tačkom 6.7.4. podtačkom (b) MSFI-ja 9 i povezani nominalni iznos ili iznos glavnice (osim za osiguranje usporedivih podataka u skladu su MRS-om 1 subjekt ne treba nastaviti objavljivati ove podatke u narednim periodima)
- 28 U nekim slučajevima subjekt ne priznaje dobit ili gubitak pri početnom priznavanju finansijske imovine ili finansijske obaveze jer fer vrijednost nije dokazana kotiranom cijenom na aktivnom tržištu za istu imovinu ili obavezu (tj. Input razine 1) niti se temelji na tehnici procjene koja koristi samo podatke sa odnosnih tržišta (vidjeti tačku B5.1.2A. MSFI-ja 9). U takvim slučajevima subjekt je dužan objaviti po klasi finansijske imovine ili finansijske obaveze:
- (a) svoju računovodstvenu politiku za priznavanje razlike između fer vrijednosti pri početnom priznavanju i transakcijske cijene u dobiti ili gubitku kako bi prikazao promjenu faktora (uključujući vrijeme) koje bi tržišni sudionici uzeli u obzir pri određivanju cijene imovine ili obaveze (vidjeti tačku B5.1.2A. podtačku (b) MSFI-ja 9).
 - (b) skupnu razliku koju je potrebno priznati u dobiti ili gubitku na početku in a kraju perioda i usklađenje vrijednosti promjena stanja te razlike

- (c) zašto je subjekt zaključio da transakcijska cijena nije najbolji dokaz fer vrijednosti, uključujući opis dokaza u prilog fer vrijednosti.
- 29 Ne zahtijeva se objavljivanje fer vrijednosti:
- (a) ...
- (b) [izbrisano]
- (c) ...
- 30 U slučaju opisanom u tačku 29. podtački (c) subjekt je dužan objaviti podatke kako bi pomogao korisnicima finansijskih izvještaja donijeti vlastite procjene o visini moguće razlike između knjigovodstvene vrijednosti tih ugovora i njihove fer vrijednosti, uključujući:
- (a) ...

Kreditni rizik

Djelokrug i ciljevi

- 35A Subjekt je dužan primijeniti zahtjeve za objavljivanje podataka iz tačaka 35F.-35N za finansijske instrumente na koje se primjenjuju zahtjevi za umanjene vrijednosti iz MSFI-ja 9. Međutim:
- (a) za potraživanja od kupaca, ugovorna imovina i potraživanja po najmu tačka 35J. primjenjuje se na ona potraživanja od kupaca, ugovornu imovina i potraživanja po najmu za koje su očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja priznati u skladu sa tačkom 5.5.15. MSFI-ja 9, ako je ta finansijska imovina izmijenjena prekoračenjem dospjeća više od 30 dana; i
- (b) tačka 35K. podtačka (b) ne primjenjuje se na potraživanja po najmu.
- 35B Objavljivanje podataka o kreditnom riziku u skladu sa tačkama 35F.-35N treba omogućiti korisnicima finansijskih izvještaja razumjeti učinke kreditnog rizika na iznos, vrijeme i nesigurnost budućih novčanih tokova. Kako bi se postigao ovaj cilj objavljivanje podataka o kreditnom riziku treba osigurati:
- (a) podatke o postupcima subjekta u upravljanju kreditnim rizikom i kako se oni odnose na priznavanje i mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući metode, pretpostavke i podatke korištene za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka;
- (b) kvantitativne i kvalitativne podatke koje dozvoljavaju korisnicima finansijskih izvještaja procijeniti iznose u finansijskim izvještajima koji nastaju iz očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući promjene u iznosu očekivanih kreditnih gubitaka i razloga za te promjene; i
- (c) podatke o izloženosti subjekta kreditnom riziku (tj. kreditni rizik svojstven finansijskoj imovini i obavezama subjekta u vezi sa produljenjem kredita) uključujući značajne koncentracije kreditnog rizika.

- 35C Subjekt ne treba ponavljati podatke koji su već negdje prikazani pod uvjetom da su podaci u finansijskim izvještajima uključeni s upućivanjem na druge izvještaje kao što je komentar rukovodstva ili izvještaj o riziku koje je dostupno korisnicima finansijskih izvještaja pod istim uvjetima kao i finansijski izvještaji i u isto vrijeme. Bez podataka uključenih s upućivanjem finansijski izvještaji su nepotpuni.
- 35D Kako bi ispunili ciljeve iz tačke 35B., subjekt je dužan razmotriti (osim ako nije drugačije naznačeno) detaljnost podataka koje objavljuje, koliko će naglasiti različite aspekte zahtjeva za objavljivanje, odgovarajuću razinu objedinjavanja ili raščlambe, i trebaju li korisnici finansijskih izvještaja dodatna objašnjenja za procjenu objavljenih kvantitativnih podataka.
- 35E Ako ovi objavljeni podaci u skladu sa tačkama 35F.-35N su nedovoljni za ispunjavanje ciljeve iz tačke 35B., subjekt je dužan objaviti dodatne podatke koji su potrebni za ispunjavanje tih ciljeva.

Postupci upravljanja kreditnim rizikom

- 35F Subjekt je dužan objasniti svoje postupke upravljanja kreditnim rizikom i kako su povezani sa priznavanjem i mjerenjem očekivanih kreditnih gubitaka. Kako bi ispunio ciljeve subjekt je dužan objaviti podatke koji omogućavaju korisnicima finansijskih izvještaja razumijevanje i procjenu:
- (a) kako je subjekt odredio je li se kreditni rizik finansijskih instrumenata značajnije povećao od početnog priznavanja uključujući:
 - (i) smatra li se kreditni rizik finansijskih instrumenata nizak u skladu sa tačkom 5.5.10. MSFI-ja 9 uključujući klase finansijskih instrumenata na koji se primjenjuje; i
 - (ii) osporava li se i na koji način pretpostavka iz tačke 5.5.11. MSFI-ja o postojanju značajnog povećanja kreditnog rizika od početnom priznavanja kada je dospjeće finansijske imovine prekoračeno više od 30 dana;
 - (b) definicije neispunjenja obaveza subjekta uključujući razloge za odabir tih definicija;
 - (c) kako su instrumenti grupirani ako su očekivani kreditni gubici mjerni na skupnoj osnovi;
 - (d) način na koji subjekt određuje je li finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke;
 - (e) politiku otpisa subjekta, uključujući pokazatelje da ne postoji razumno očekivanje naplate i podatke o politici za finansijski imovinu koja je otpisana ali još uvijek predmet prisilne naplate; i

- (f) kako se primjenjuju zahtjevi iz tačke 5.5.12. MSFI-ja 9 za izmjenu ugovornih novčanih tokova finansijske imovine, uključujući kako subjekt:
- (i) određuje je li kreditni rizik finansijske imovine koja je izmijenjena pri mjerenju rezervacija za umanjenje vrijednosti u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja, poboljšan u mjeri da se rezervacije za umanjenje vrijednosti ponovno mjere u iznosu jednakom 12-mjesečnim očekivanim kreditnim gubicima u skladu sa tačkom 5.5.5. MSFI-ja 9; i
 - (ii) prati u kojoj se mjeri rezervacije za umanjenje vrijednosti finansijske imovine koje ispunjavaju uvjete iz alineje (i) i naknadno ponovno mjere u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima u dvanaestomjesečnom periodu u skladu sa tačkom 5.5.3. MSFI-ja 9.

35G Subjekt je dužan objasniti inpute, pretpostavke i tehnike procjene korištene za primjenu zahtjeva iz Odjeljka 5.5. MSFI-ja 9. U ovom smislu subjekt je dužan objaviti:

- (a) temelj inputa i pretpostavki i tehnika procjene korištenih za:
 - (i) mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka u dvanaestomjesečnom period i tijekom vremenskog trajanja;
 - (ii) određivanje je li se kreditni rizik finansijskih instrumenata značajno povećao od početnog priznavanja; i
 - (iii) određivanje je li finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke
- (b) način na koji su podaci o budućim događajima uključeni u određivanje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući korištenje makroekonomskih podataka; i
- (c) promjene u tehnikama procjene ili značajnih pretpostavki izvršene tijekom izvještajnog perioda i razloge tih promjena.

Kvantitativni i kvalitativni podaci o iznosima koji proizlaze iz očekivanih kreditnih gubitaka

35H Kako bi objasnio promjene rezervacija za umanjenje vrijednosti i razloge tih promjena subjekt je dužan osigurati, po klasi finansijskog instrumenta, usklađenost početnog i završnog stanja rezervacija za umanjenje vrijednosti, i to u tablici u kojoj su odvojeno prikazane promjene tijekom perioda za:

- (a) rezervacije za umanjenje vrijednosti u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima za dvanaestomjesečni period;
- (b) rezervacije za umanjenje vrijednosti u iznosu jednako očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja za :

- (i) finansijske instrumente za koje se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja ali nisu finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke;
 - (ii) finansijska imovina koja je umanjena za kreditne gubitke na izvještajni datum (ali to nije kupljena ili stvorena umanjena za gubitke); i
 - (iii) potraživanja od kupaca, ugovorna imovina ili potraživanja po najmovima za koje se rezervacije za umanjene vrijednosti mjere u skladu sa tačkom 5.5.15. MSFI-ja 9.
- (c) finansijska imovina koja je kupljena ili stvorena umanjena za gubitke. Uz usklađenje vrijednosti subjekt je dužan objaviti ukupni iznos diskontiranih očekivanih kreditnih gubitaka pri početnom priznavanju finansijske imovine početo priznate tijekom izvještajnog perioda.

35I Kako bi omogućio korisnicima finansijskih izvještaja razumjeti promjene rezervacija za umanjene vrijednosti objavljenim u skladu sa tačkom 35H. subjekt je dužan osigurati objašnjenje kako značajne promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti finansijskih instrumenata tijekom perioda doprinose promjenama rezervacija za umanjene vrijednosti. Podaci se trebaju dostaviti odvojeno za finansijske instrumente koji predstavljaju rezervacije za umanjene vrijednosti kako je navedeno u tački 35H. podtačkama (a)-(c) i trebaju uključiti važne kvalitativne i kvantitativne podatke. Primjer promjena bruto knjigovodstvene vrijednosti finansijskih instrumenata koje doprinose promjenama rezervacija za umanjene vrijednosti mogu uključivati:

- (a) promjene zbog finansijskih instrumenata izdanih ili stečenih tijekom izvještajnog perioda;
- (b) izmjene ugovornih novčanih tokova od finansijske imovine iz kojih ne proizlazi prestanak priznavanja te finansijske imovine u skladu sa MSFI-jem 9;
- (c) promjene zbog finansijskih instrumenata koji su se prestali priznavati (uključujući one koji su otpisani) tijekom izvještajnog perioda; i
- (d) promjene koje nastaju ovisno o tome je li rezervacije za umanjene vrijednosti mjerene u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima u dvanaestomjesečnom period ili tijekom vijeka trajanja.

35J Kako bi omogućio korisnicima finansijskih izvještaja razumijevanje prirode i učinaka izmjena ugovornih novčanih tokova od finansijske imovine koji za posljedicu nemaju prestanak priznavanja i učinaka takvih promjena na mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka; subjekt je dužan objaviti:

- (a) amortizirani troška prije izmjene i neto izmjenju dobiti ili gubitka priznatog za finansijsku imovinu za koju su ugovorni novčani tokovi izmijenjeni tijekom izvještajnog perioda pri čemu su

- rezervacije za umanjenje vrijednosti mjerene u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja; i
- (b) bruto knjigovodstvenu vrijednost na kraju izvještajnog perioda finansijska imovine koja je izmijenjena od početnog priznavanja u trenutku mjerenja rezervacije za umanjenje vrijednosti u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja i čije su se rezervacije za umanjenje vrijednosti promijenile tijekom izvještajnog perioda u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima u dvanaestomjesečnom periodu.
- 35K Kako bi omogućio korisnicima finansijskih izvještaja razumjeti učinke kolaterala i drugih kreditnih poboljšanja za iznose koji proizlaze iz očekivanih kreditnih gubitaka subjekt je dužan objaviti po klasi finansijskog instrumenta:
- (a) iznos koji najbolje prikazuje najveću izloženost kreditnom riziku na kraju izvještajnog perioda ne uzimajući u obzir kolateral koji subjekt drži ili duga kreditna poboljšanja (pr. sporazumi o netiranju koji ne ispunjavaju uvjet za prijeboj u skladu sa MRS-om 32).
- (b) opis kolaterala kojeg drži subjekt kao osiguranje i druga kreditna poboljšanja uključujući:
- (i) opis vrste i kvalitete kolaterala koji se drži;
- (ii) objašnjenje bilo kojih značajnih promjena kvalitete tog kolaterala ili kreditnih poboljšanja kao posljedicu pogoršanja ili promjena u politici osiguranja subjekta tijekom izvještajnog perioda; i
- (iii) podatke o finansijskim instrumentima za koje subjekt nije priznao rezervaciju za umanjenje vrijednost zbog kolaterala.
- (c) kvantitativne podatke o kolateralu koji subjekt drži kao osiguranje i druga kreditna poboljšanja (primjerice, o tome u kojoj mjeri kolateral i druga kreditna poboljšanja umanjuju kreditni rizik) za finansijsku imovinu koja je umanjena za kreditne gubitke na izvještajni datum.
- 35L Subjekt je dužan objaviti ugovorni nepodmireni iznos finansijske imovine koja je otpisana tijekom izvještajnog perioda i koja je još uvijek predmet prisilne naplate.

Izloženost kreditnom riziku

- 35M kako bi omogućio korisnicima finansijskih izvještaja procijeniti izloženost kreditnom riziku i razumjeti svoje značajne koncentracije kreditnog rizika subjekt je dužan objaviti za svaku *ocjenu kreditnog rizika* knjigovodstveni iznos finansijske imovine i izloženost kreditnom riziku obaveza na temelju zajma i ugovora o finansijskoj garanciji. Ovi podaci trebaju se navesti odvojeno od finansijskih instrumenata:

- (a) za koje se rezervacija za umanjenje vrijednosti mjeri u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima za dvanaestomjesečni period;
 - (b) za koje se rezervacija za umanjenje vrijednosti mjeri u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja i koji su:
 - (i) finansijski instrumenti za koje se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja ali nisu finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke;
 - (ii) finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke na izvještajni datum (ali koja nije kupljena ili stvorena umanjena za kreditne gubitke); i
 - (iii) potraživanja od kupaca, ugovorna imovina ili potraživanja po najmovima za koja je rezervacija za umanjenje vrijednosti mjerena u skladu sa tačkom 5.5.15. MSFI-ja 9.
 - (c) koji su kupljena finansijska imovina ili stvorena finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke.
- 35N Za potraživanja od kupaca, ugovornu imovinu i potraživanja po najmovima za koje subjekt primjenjuje tačku 5.5.15. MSFI-ja 9 podaci osigurani u skladu sa tačkom 35M mogu se temeljiti na matrici za određivanje rezerviranja (vidjeti tačku B5.5.35. MSFI-ja 9).
- 36 Za sve finansijske instrumente iz djelokruga MSFI-ja 9 ali na koje se ne primjenjuju zahtjevi za umanjenje vrijednosti, subjekt je dužan objaviti po klasi finansijskog instrumenta:
- (a) iznos koji najbolje prikazuje njegovu najveću izloženost kreditnom riziku na kraju izvještajnog perioda ne uzimajući u obzir nikakav kolateral koji drži ili druga kreditna poboljšanja (pr. sporazum o netiranju koji ne ispunjava uvjete za prijeboj u skladu sa MRS-om 32); objava ovih podataka nije obavezna za finansijske instrumente čija knjigovodstvena vrijednost najbolje prikazuje najveću izloženost kreditnom riziku.
 - (b) opis kolaterala koji se drži kao osiguranje i druga kreditna poboljšanja i njihovi finansijski učinci (pr. u kojoj mjeri kolateral ili druga kreditna poboljšanja umanjuju kreditni rizik) u odnosu na iznos koji najbolje prikazuje najveću izloženost kreditnom riziku (bilo da je objavljen u skladu sa podtačkom 8a) ili prikazan knjigovodstvenom vrijednosti finansijskog instrumenta).
 - (c) [izbrisano]
 - (d) ...
- 37 [izbrisano]
- 42C Za potrebe primjene zahtjeva za objavljivanjem iz tačaka 42E-43H subjekt i dalje sudjeluje u prenesenoj finansijskoj imovini ako, kao dio prijenosa, zadrži sva ugovorna prava ili obaveze svojstvene prenesenoj finansijskoj imovini ili stekne sva nova ugovorna prava ili obaveze

povezane sa prenesenom finansijskom imovinom. Za potrebe primjene zahtjeva za objavljivanjem iz tačaka 42E.-42H slijedeće ne predstavlja daljnje sudjelovanje:

- (a) ...
- (b) aranžman pri čemu subjekt zadržava ugovorna prava na primanje novčanih tokova od finansijske imovine ali pretpostavlja ugovornu obavezu plaćanja novčanih tokova jednom ili više subjekata te su uvjete iz tačke 3.2.5. podtačke (a)-(c) MSFI-ja 9 ispunjeni.

Prenesena finansijska imovina koja se nije prestala priznavati u cijelosti

42D Subjekt može prenijeti finansijsku imovinu tako da dio ili sva prenesena finansijska imovina ne ispunjava uvjete za prestanak priznavanja. Kako bi ispunio ciljeve dane u tački 42B. podtački (a) subjekt je dužan objaviti na svaki izvještajni datum za svaku klasu prenesene finansijske imovine koja se nije prestala priznavati u cijelosti:

- (a) ...
- (f) kada je subjekt nastavio priznavati imovinu u iznosu njegovog nastavka sudjelovanja (vidjeti tačke 3.2.6. podtačku (c) alineju (ii) i 3.2.16. MSFI-ja 9), ukupnu knjigovodstvenu vrijednost izvorne imovine prije prijenosa, knjigovodstvenu vrijednost imovine koju subjekt nastavlja priznavati i knjigovodstvenu vrijednost povezanih obaveza.

Prenesena finansijska imovina koja se prestala priznavati u cijelosti

42E Kako bi ispunio ciljeve dane u tački 42B. podtački (b) kada subjekt prestaje priznavati prenesenu finansijsku imovinu u cijelosti (vidjeti tačku 3.2.6. podtačku (a) i podtačku (c) alineju (i) MSFI-ja 9) ali je nastavio sudjelovati u toj imovini, subjekt je dužan objaviti najmanje za svaku vrstu nastavka sudjelovanja na svaki izvještajni datum

- (a) ...

Početa primjena MSFI-ja 9

42I U izvještajnom period koji uključuje datum početne primjene MSFI-ja 9 subjekt je dužan objaviti slijedeće podatke za svaku klasu finansijske imovine i finansijskih obaveza na datum prve primjene:

- (a) izvornu kategoriju mjerenja i knjigovodstvenu vrijednost određenu u skladu sa MRS-om 39 ili u skladu sa prethodnom verzijom MSFI-ja 9 (ako je subjekt izabrao pristup za primjenu MSFI-ja 9 koji uključuje više od jednog datuma prve primjene različitih zahtjeva);

- (b) novu kategoriju mjerenja i knjigovodstvenu vrijednost određenu u skladu sa MSFI-jem 9;
- (c) iznos svake finansijske imovine i finansijske obaveze u izvještaju o finansijskom položaju koje su prethodno određene da se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ali više nisu određene, praveći razliku između imovine i obaveza koje je subjekt dužan reklasificirati prema MSFI-ju 9 i imovine i obaveza koje subjekt izabere reklasificirati na datum prve primjene.

U skladu sa tačkom 7.2.2. MSFI-ja 9 ovisno o pristupu primjene MSFI-ja 9 koji je subjekt izabrao, prelazak može uključivati više od jednog datuma prve primjene. Stoga posljedice ove tačke može biti objava više od jednog datuma prve primjene. Subjekt je dužan prikazati te kvantitativne objavljene podatke u tablici osim ako drugačiji format nije prikladaniji.

- 42J U izvještajnom period koji uključuju datum prve primjene MSFI-ja 9 subjekt je dužan objaviti kvalitativne podatke kako bi omogućio korisnicima razumjeti:
- (a) kako su primijenjeni zahtjevi za objavljivanje iz MSFI-ja 9 na tu finansijsku imovinu čija se klasifikacija promijenila kao posljedica primjene MSFI-ja 9.
 - (b) razloge za utvrđivanje ili prestanak utvrđivanja finansijske imovine ili finansijskih obaveza mjerenih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha na datum prve primjene.

U skladu sa tačkom 7.2.2. MSFI-ja 9, ovisno o izabranom pristupu primjene MSFI-ja 9, prelazak može uključivati više od jednog datuma prve primjene. Stoga ova tačka može za posljedicu imati objavljivanje više od jednog datuma prve primjene.

- 42K U izvještajnom period u kojem subjekt prvi put primjenjuje zahtjeve za klasifikaciju i mjerenje za finansijsku imovinu iz MSFI-9 (tj. kada subjekt prelazi sa MRS-a 39 na MSFI-9 za finansijsku imovinu) dužan je objaviti podatke iz tačke 42L.-42O ovog MSFI-ja kako se zahtijeva tačkom 7.2.15. MSFI-ja 9.
- 42L Kada se zahtijeva tačkom 42K, subjekt je dužan objaviti promjene klasifikacije finansijske imovine i finansijskih obaveza na datum prve primjene MSFI-ja 9 prikazujući odvojeno:
- (a) promjene knjigovodstvene vrijednosti na temelju njihovih kategorija mjerenja u skladu sa MRS-om 39 (tj. koje ne proizlaze iz promjene obilježja mjerenja pri prelasku na MSFI-9); i
 - (b) promjene knjigovodstvene vrijednosti koje nastaju iz promjena obilježja mjerenja pri prelasku na MSFI-9.

Objavljivanja iz ove tačke nisu potrebna nakon godišnjeg izvještajnog perioda u kojem subjekt prvi put primjenjuje zahtjeve za klasifikaciju i mjerenje za finansijsku imovinu iz MSFI-ja 9.

- 42M Ako se to zahtijeva tačkom 42K, subjekt je dužan objaviti slijedeće za finansijsku imovinu i finansijske obaveze koje su reklasificirane tako da se mjere po amortiziranom trošku i, u slučaju finansijske imovine, koja je reklasificirana izvan kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz bilans

uspjeha tako da se mjeri po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit, kao posljedica prelaska na MSFI-9:

- (a) fer vrijednost finansijske imovine ili finansijskih obaveza na kraju izvještajnog perioda; i
- (b) fer vrijednost dobiti ili gubitka koji bi se priznao u bilansu uspjeha ili drugoj sveobuhvatnoj dobiti tijekom izvještajnog perioda ako finansijska imovina ili finansijske obaveze nisu reklasificirane.

Objavljivanje iz ove tačke nije potrebno nakon godišnjeg izvještajnog perioda u kojem subjekt prvi put primjenjuje zahtjeve za klasifikaciju i mjerenje za finansijsku imovinu iz MSFI-ja 9.

42N Ako se to zahtijeva tačkom 42K, subjekt je dužan objaviti slijedeće za finansijsku imovinu i finansijske obaveze koje su reklasificirane izvan kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kao posljedica prelaska na MSFI-9:

- (a) efektivnu kamatnu stopu određenu na datum prve primjene; i
- (b) priznate prihode od kamata ili kamatne rashode.

Ako subjekt promatra fer vrijednost finansijske imovine ili finansijske obaveze kao novu bruto knjigovodstvenu vrijednost na datum prve primjene (vidjet tačku 7.2.11. MSFI-ja 9) podaci iz ove tačke trebaju se objaviti za svaki izvještajni period do prestanka priznavanja. Inače, objavljivanje iz ove tačke nije potrebno nakon godišnjeg izvještajnog perioda u kojem je subjekt prvi put primijenio zahtjeve za klasifikaciju i mjerenje za finansijsku imovinu iz MSFI-ja 9.

42O Kad subjekt objavljuje podatke dane u tačkama 42K-42N, te objave i objave iz tačke 25. ovog MSFI-ja trebaju dozvoljavati usklađenje između:

- (a) kategorije mjerenja dane u skladu sa MRS-om 39 i MSFI-jem 9; i
- (b) klasu finansijskog instrumenta

na datum prve primjene.

42P Na datum prve primjene Odjeljka 5.5. MSFI-ja 9 subjekt je obavezan objaviti podatke koji dozvoljavaju usklađenje završnih ispravaka vrijednosti rezerviranje za umanjene u skladu sa MRS-om 39 i rezerviranja u skladu sa MRS-om 37 s početnim rezervacijama za umanjene određenim u skladu sa MSFI-jem 9. Za finansijsku imovinu podaci se trebaju navesti po odnosnim kategorijama mjerenja finansijske imovine u skladu sa MRS-om 39 i MSFI-jem 9 i trebaju prikazati odvojeno učinke promjena u kategoriji mjerenja za rezervacije za umanjene vrijednosti na taj datum.

42Q U izvještajnom periodu koji uključuje datum prve primjene MSFI-ja 9 subjekt je nije obavezan objaviti iznose stavki koje bi se iskazale u skladu sa zahtjevima za klasifikaciju u mjerenje (što uključuje zahtjeve vezane za mjerenje amortiziranog troška finansijske imovine i umanjene vrijednosti iz Odjeljaka 5.4. i 5.5. MSFI-ja 9):

- (a) MSFI-ja 9 za prethodne periode; i
- (b) MRS-a 39 za tekući period.

- 42R U skladu sa tačkom 7.2.4. MSFI-9 ako nije izvedivo subjektu (kako je definirano MRS-om 8) na datum prve primjene MSFI-ja 9 ocijeniti izmijenjenu vremensku vrijednost novčanog elementa u skladu sa tačkama B4.1.9B.-B4.1.9D. MSFI-ja 9 na temelju činjenica i okolnosti koje su postojale pri početnom priznavanju finansijske imovine, subjekt je dužan ocijeniti obilježja ugovornih novčanih tokova te finansijske imovine na temelju činjenica i okolnosti koje su postojale pri početnom priznavanju finansijske imovine ne uzimajući u obzir zahtjeve povezane sa izmjenom vremenske vrijednosti novčanog elementa iz tačaka B4.1.9B.-B4.1.9D MSFI-ja 9. Subjekt je dužan na izvještajni datum objaviti knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine čija obilježja ugovornih novčanih tokova su procijenjena na temelju činjenica i okolnosti koje su postojale pri početnom priznavanju finansijske imovine ne uzimajući u obzir zahtjeve povezane sa izmjenama vremenske vrijednosti novčanog elementa iz tačaka B4.1.9B.-B4.1.9D. MSFI-ja 9 sve dok se ta finansijska imovina ne prestane priznavati.
- 42S U skladu sa tačkom 7.2.5. MSFI-ja 9 ako nije izvedivo za subjekta (kako je definirano MRS-om 8) na datum prve primjene procijeniti je li fer vrijednost ili značajka prijevremenog plaćanja bila neznčajna u skladu sa tačkama B4.1.12. podtačkom (d) MSFI-ja 9 na osnovu činjenica i okolnosti koje su postojale pri početnom priznavanju finansijske imovine, subjekt je dužan procijeniti obilježja ugovornih novčanih tokova finansijske imovine na temelju činjenica i okolnosti koje su postojale pri početnom priznavanju finansijske imovine ne uzimajući u obzir izuzetke za značajku prijevremenog plaćanja iz tačke B4.1.12. MSFI-ja 9. Subjekt je dužan na izvještajni datum objaviti knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine čija se obilježja ugovornih novčanih tokova procijenjuju na temelju činjenica i okolnosti koje su postojale pri početnom priznavanju finansijske imovine ne uzimajući u obzir izuzetak za značajku prijevremenog plaćanja iz tačke B4.1.12. MSFI-ja 9 sve dok se ta finansijska imovina ne prestane priznavati.

Datum stupanja na snagu i prijelazne odredbe

44E	[Izbrisan]
44F	[Izbrisan]
44H–44J	[Izbrisan]
44N	[Izbrisan]
44S–44W	[Izbrisan]
44Y	[Izbrisan]

44Z MSFI-jem 9, kako je objavljen u julu 2014. izmijenjene su tačke 2.–5., 8.–11., 14., 20., 28.–30., 36., 42C.–42E., Dodataka A I tačke B1., B5., B9, B10, B22. i B27., izbrisane su tačke 12., 12A., 16., 22.–24., 37., 44E., 44F., 44H.–44J., 44N., 44S.–44W., 44Y., B4. I Dodatak D te dodane tačke 5A., 10A., 11A., 11B., 12B.–12D., 16A., 20A., 21A.–21D., 22A.–22C., 23A.–23F., 24A.–24G., 35A.–35N., 42I.–42S., 44ZA. i B8A.–B8J. Subjekt je dužan primijeniti ove izmjene kada primjenjuje MSFI 9. Ove izmjene ne trebaju se primijeniti na usporedne podatke osigurane za periode prije datuma prve primjene MSFI-ja 9.

44ZA U skladu sa tačkom 7.1.2. MSFI-ja 9 za godišnje izvještajne periode prije 1.januara 2018. subjekt može izabrati ranije prenijeti samo zahtjeve za prikazivanje dobiti i gubitaka od finansijskih obaveza određenih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha iz tačaka 5.7.1. podtačke (c), 5.7.7.–5.7.9., 7.2.14. I B5.7.5.–B5.7.20. MSFI-ja 9 bez primjene drugih zahtjeva iz MSFI-ja 0. Ako subjekt izabere primijeniti samo ove tačke MSFI-ja 9 dužan je objaviti činjenice i osigurati neprekidna povezana objavljivanja dana u tačkama 10.–11. ovog MSFI-ja (kako je izmijenjen MSFI-jem 9 (2010)).

C14 U Dodatku A definicija pojma ‘ocjene kreditnog rizika’ je dodana, definicija pojma ‘prekoračenje dospijeća’ je izbrisana i zadnja tačka je izmijenjena kako slijedi:

Ocjene kreditnog rizika Ocjena kreditnog rizika na temelju rizika neispunjenja obaveza u pogledu finansijskog instrumenta.

Slijedeći pojmovi su definirani u tački 11. MRS-a 32, tački 9 MRS-a 39, Dodatku A MSFI-ja 9 ili Dodatku A MSFI-ja 13 i korišteni u ovom MSFI-ju sa značenjem određenim u MRS-u 32, MRS-u 39, MSFI-ju 9 i MSFI-ju 13.

- amortizirani trošak finansijske imovine ili finansijske obaveze
- ugovorna imovina
- finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke
- prestanak priznavanja
- derivatni instrument
- dividende
- metoda efektivne kamatne stope
- vlasnički instrument
- očekivani kreditni gubici
- fer vrijednost
- finansijska imovina
- ugovor o finansijskoj garanciji
- finansijski instrument
- finansijska obaveza
- finansijska obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha
- predviđena transakcija

- bruto knjigovodstvena vrijednost
- instrument zaštite
- Stavka koja se drži radi trgovanja
- dobiti ili gubici od umanjenja vrijednosti
- rezervacije za umanjenje vrijednosti
- kupljena ili stvorena finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke
- datum reklasifikacije
- redovan način kupovine ili prodaje.

C15 U Dodatku B tačke B1., B5., B9., B10., B22. i B27. su izmijenjene kako slijedi, naslov iznad tačke B4. i tačka B4 su izbrisani i naslov iznad tačke B8A. i tačke B8A.–B8J. su dodani:

B1 Tačkom 6. zahtijeva se od subjekta da klasificira finansijske instrumente u klase koje su prikladne prirodi objavljenih podataka i koje uzimaju u obzir obilježja tih finansijskih instrumenata. Klase opisane u tački 6. odredio je subjekt i s toga su drugačije od kategorija finansijskih instrumenata navedenih u MSFI-ju 9 (što određuje kako se mjere finansijski instrument i gdje se priznaju promjene fer vrijednosti).

B4 [Izbrisano]

B5 Tačkom 21. zahtijeva se objavljivanje podataka o osnovi (osnovama) za mjerenje korištenim u pripremi finansijskih izvještaja i drugim korištenim računovodstvenim politikama koje su važne za razumijevanje finansijskih izvještaja. Za finansijske izvještaje takvo objavljivanje može uključivati:

(a) za finansijske obaveze određene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha:

- (i) prirodu finansijske obaveze koju je subjekt odredio po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha;
- (ii) kriteriji za takvo određivanje takvih obaveza pri početnom priznavanju; i
- (iii) način na koji je subjekt zadovoljio uvjete iz tačke 4.2.2. MSFI-ja 9 za takvo određenje.

(aa) za finansijsku imovinu određenu da se mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha:

- (i) prirodu finansijske imovine koju je subjekt odredio da se mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha; i
- (ii) način na koji je subjekt zadovoljio uvjete iz tačke 4.1.5. MSFI-ja 9 za takvo određivanje.

(b) [izbrisano]

(c) obračunava li se redovan način prodaja i kupovina finansijske imovine na datum trgovanja ili datum podmirenja (vidjeti tačku 3.1.2. MSFI-ja 9).

- (d) [izbrisano]
- (e) ...
- (f) [izbrisano]
- (g) [izbrisano]

Postupci upravljanja kreditnim rizikom (tačke 35F.-35G.)

- B8A** Tačkom 35F. podtačkom (b) zahtijeva se objavljivanje podataka o tome kako je subjekt definirao neispunjenje obaveza za različite finansijske instrumente i razloge za odabir takvih definicija. U skladu sa tačkom 5.5.9. MSFI-ja 9 određivanje mogu li se očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja priznati temelji se na povećanju rizika od neispunjenja obaveza do kojeg je došlo od početnog priznavanja. Podaci o definicijama subjekta o neispunjenju obaveza koje će pomoći korisnicima finansijskih izvještaja u razumijevanju kako je subjekt primijenio zahtjeve o očekivanim kreditnim gubicima iz MSFI-ja 9 mogu uključivati:
- (a) kvalitativne i kvantitativne faktore razmatrane pri definiranju neispunjenja obaveza;
 - (b) jesu li različite definicije primijenjene na različite vrste finansijskih instrumenata; i
 - (c) pretpostavke o stopi oporavka (tj. broju finansijske imovine od koje se ponovno ostvaruju prihodi) nakon nastanka statusa neispunjenja obaveza u pogledu finansijske imovine.
- B8B** Kako bi se pomoglo korisnicima finansijskih izvještaja u procjeni politika restrukturiranja i izmjena tačkom 35F. podtačkom (f) alinejom (i) zahtijeva se od subjekta objavljivanje podataka o tome na koji način subjekt prati u kojoj mjeri se rezervacije za umanjenje vrijednosti prethodno objavljene u skladu sa tačkom 35F. podtačkom (f) alinejom (i) naknadno mjere u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja u skladu sa tačkom 5.5.3. MSFI-ja 9. Kvantitativni podaci koji će pomoći korisnicima razumjeti naknadno povećanje kreditnog rizika izmijenjene finansijske imovine mogu uključivati podatke o izmijenjenoj finansijskoj imovini koja ispunjava uvjete iz tačke 35F. podtačke (f) alineje (i) za koju se rezervacija za umanjenje vrijednosti ponovno mjeri u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja (tj. stopa pogoršanja).
- B8C** Tačkom 35G. podtačkom (a) zahtijeva se objavljivanje podataka o osnovi inputa i pretpostavki i tehnika procjene korištenih za primjenu zahtjeva za umanjenje vrijednosti iz MSFI-ja 9. Pretpostavke i inputi korišteni za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka ili određivanje razmjera povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja mogu uključivati podatke dobivene iz unutarnjih povijesnih podataka ili izvještaja o rejtingu i pretpostavki o očekivanom vijeku trajanja finansijskih instrumenata i vremenu prodaje kolaterala.

Promjene rezervacija za umanjenje vrijednosti (tačka 35H.)

- B8D U skladu sa tačkom 35H. subjekt je dužan objasniti razloge promjena rezervacija za umanjenje vrijednosti tijekom perioda. Uz usklađenje početnog i završnog salda rezervacije za umanjenje vrijednosti može biti potrebno osigurati opisno obrazloženje promjena. To opisno obrazloženje može uključivati analizu razloga za promjene rezervacije za umanjenje vrijednosti tijekom perioda uključujući:
- (a) strukturu portfelja;
 - (b) obim finansijskih instrumenata kupljenih ili izdanih; i
 - (c) ozbiljnost očekivanih kreditnih gubitaka
- B8E Za obaveze po zajmu i ugovorima o finansijskoj garanciji rezervacija za umanjenje vrijednosti priznaje se kao rezerviranje. Subjekt je dužan objaviti podatke o promjenama rezervacije za umanjenje vrijednosti za finansijsku imovinu odvojeno od onih za obaveze po zajmovima i ugovorima o finansijskoj garanciji. Međutim, ako finansijski instrument uključuje i komponentu zajma (tj. finansijske imovine) i komponentu nepodmirene obaveze i subjekt ne može odvojeno utvrditi očekivane kreditne gubitke za komponentu obaveza po zajmu od one za komponentu finansijske imovine očekivani kreditni gubici od obaveze po zajmu trebaju se priznati zajedno sa rezervacijom za umanjenje vrijednosti za finansijsku imovinu. U iznosu u kojem kombinirani očekivani kreditni gubici prelaze bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine očekivani kreditni gubici trebaju se priznati kao rezerviranje.

Kolateral (tačka 35K.)

- B8F Tačkom 35K. zahtijeva se objavljivanje podataka koji će omogućiti korisnicima finansijskih izvještaja da razumiju učinke kolaterala i drugih kreditnih poboljšanja na iznos očekivanih kreditnih gubitaka. Subjekt nije obavezan objaviti podatke o fer vrijednosti kolaterala i drugih kreditnih poboljšanja niti utvrditi točnu vrijednost kolaterala koji je uključen u izračun očekivanih kreditnih gubitaka (tj. gubitka zbog neispunjenja obaveza).
- B8G Opis kolaterala i njegovih učinaka na iznose očekivanih kreditnih gubitaka može uključivati podatke o :
- (a) glavnoj vrsti kolaterala koja se drži kao osiguranje i druga kreditna poboljšanja (primjeri posljednjeg sujamstva, kreditnih derivatnih instrumenata i sporazuma o netiranju koji ne ispunjavaju uvjete za prijeboj u skladu sa MRS-om 32);
 - (b) obim kolaterala koji se drži i drugih kreditnih poboljšanja i njihovu važnost u smislu rezervacije za umanjenje vrijednosti;
 - (c) politike i postupke ocjene i upravljanja kolateralom i drugim kreditnim poboljšanjima;

- (d) glavnim kategorijama drugih suprotnih strana u kolateralu i drugim kreditnim poboljšanjima i njihovoj kreditnoj sposobnosti; i
- (e) podatke o koncentraciji rizika unutar kolaterala i drugih kreditnih poboljšanja.

Izloženost kreditnom riziku (tačke 35M.-35N.)

- B8H** Tačkom 35M. zahtijeva se objavljivanje podataka o izloženosti kreditnom riziku subjekta i značajna koncentracija kreditnog rizika na izvještajni datum. Koncentracija kreditnog rizika postoji ako se određeni broj suprotnih strana nalazi na zemljopisnom području ili su uključeni u slične aktivnosti i imaju slična gospodarska obilježja zbog kojih bi promjene gospodarskih ili drugih uvjeta slično utjecale na njihovu sposobnost ispunjavanja ugovornih obaveza. Subjekt je dužan osigurati podatke koji omogućavaju korisnicima finansijskih izvještaja razumjeti postoje li skupine ili portfelji finansijskih instrumenata sa određenim značajkama koje bi mogle utjecati na veliki dio te skupine finansijskih instrumenata kao što je koncentracija određenog rizika. To može uključivati, primjerice, objedinjavanje po vrijednosti zajma, koncentraciju prema zemljopisnom području, djelatnostima ili izdavateljima.
- B8I** Broj ocjena kreditnog rizika korišten za objavljivanje podataka u skladu sa tačkom 35M. treba biti u skladu su brojem koji subjekt prijavi rukovodećem upravnom osoblju za potrebe upravljanja kreditnim rizikom. Ako su podaci o prekoračenju dospijea dostupni samo određenim zajmoprimaocima i subjekt koristi podatke o prekoračenju dospijea za ocjenu je li se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja u skladu sa tačkom 5.5.10. MSFI-ja 9, subjekt je dužan provesti analizu stanja prekoračenja dospijea za tu finansijsku imovinu.
- B8J** Kada subjekt mjeri očekivane kreditne gubitke na skupnoj osnovi možda nije u mogućnosti razmjestiti bruto knjigovodstvenu vrijednost pojedinačne finansijske imovine ili izloženosti kreditnom riziku obaveza na temelju zajma i ugovora o finansijskoj garanciji na ocjene kreditnog rizika za koje se očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja priznaju. U tom slučaju, subjekt može primijeniti zahtjeve uz tačke 35M. na te finansijske instrumente koji se mogu izravno rasporediti na ocjenu kreditnog rizika i objaviti odvojeno bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja mjere na skupnoj osnovi.
- B9** Tačkama 35K. podtačkom (a) i 36. podtačkom (a) zahtijeva se objavljivanje iznosa koji najbolje prikazuju izloženost kreditnom riziku subjekta. Za finansijsku imovinu to je obično bruto knjigovodstvena vrijednost bez:
- (a) ...
 - (b) bilo koje rezervacije za umanjenje vrijednosti priznate u skladu sa MSFI-jem 9.
- B10** Aktivnosti iz kojih nastaje kreditni rizik i povezana najveća izloženost kreditnom riziku uključuju ali nisu ograničene na:

(a) odobravanje zajmova klijentima i ulaganje depozita kod drugih subjekata. U tim slučajevima najveća izloženost kreditnom riziku je knjigovodstvena vrijednost povezane finansijske imovine.

(b) ...

B22 *Rizik kamatne stope* proizlazi iz kamatonosnih finansijskih instrumenata priznatih u izvještaju o finansijskom položaju (pr. dužnički instrumenti stečeni ili izdani) i iz nekih finansijskih instrumenata koji nisu priznati u izvještaju o finansijskom položaju (pr. neke obaveze po zajmovima).

B27 U skladu sa tačkom 40. podtačkom (a) osjetljivost dobiti ili gubitka (koja proizlazi, primjerice, iz instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha) objavljuje se odvojeno od osjetljivosti ostale sveobuhvatne dobiti (koja nastaje primjerice iz ulaganja u vlasničke instrumente čije promjene fer vrijednosti su prikazane u drugoj sveobuhvatnoj dobiti).

C16 Dodatak D je obrisan.

MSFI 9 *Finansijski instrumenti* (objavljen u novembru 2009.)

C17 Tačka 8.1.1. izmijenjena je kako slijedi:

8.1.1 MSFI 9 kako je objavljen u julu 2014. zamjenjuje ovaj Standard. Subjekt je dužan primijeniti MSFI 9 kako je objavljen u julu 2014 za godišnje periode koji počinju na 1.januar 2018. ili kasnije. Međutim za godišnje periode koji počinju prije 1.januara 2018. subjekt može izabrati primijeniti ovaj Standard ako i samo ako njegov datum prve primjene je prije 1.februara 2015. Ako subjekt odabere primijeniti ovaj Standard dužan je objaviti tu činjenicu i u isto vrijeme primijeniti izmjene iz Dodatka C.

MSFI 9 *Finansijski instrumenti* (objavljen u oktobru 2010.)

C18 Tačke 7.1.1. i 7.3.2. su izmijenjene kako slijedi i tačka 7.1.1A. je dodana:

7.1.1 MSFI 9 kako je objavljen u julu 2014. zamjenjuje ovaj Standard. Subjekt je dužan primijeniti MSFI 9 objavljen u julu 2014. za godišnje periode koji počinju na 1.januar 2018. ili kasnije. Međutim za godišnje periode koji počinju prije 1.januara 2018. subjekt može izabrati primjenjivati ovaj Standard ako i samo ako njegov datum prve primjene je prije 1.februara 2015. Ako subjekt odabere primjenjivati ovaj Standard i nije već primijenio MSFI 9 objavljen 2009. treba primijeniti sve zahtjeve iz ovog Standarda u isto vrijeme (ali također vidjeti tačke 7.1.1A. i 7.3.2.). Ako subjekt primjenjuje ovaj Standard dužan je objaviti tu činjenicu i u isto vrijeme primijeniti izmjene iz Dodatka C.

7.1.1A Bez obzira na zahtjeve iz tačke 7.1.1. za godišnje periode koji počinju prije 1.januara 2018. subjekt može odabrati primjenjivati zahtjeve za prikaz dobiti ili gubitaka od finansijskih obaveza određenih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha iz tačaka 5.7.1. podtačke (c), 5.7.7.-5.7.9., 7.2.13. i B5.7.5.-B5.7.20. bez primjene drugih zahtjeva iz ovog Standarda. Ako subjekt izabere primijeniti samo ove tačke dužan je objaviti tu činjenicu i

osigurati redovno objavljivanje podataka danih u tačkama 10.-11. MSFI-ja 7 (kako je izmijenjeno ovom Standardom).

- 7.3.2 Ovaj Standard zamjenjuje MSFI 9 objavljen 2009. Međutim za godišnje periode koji počinju prije 1.januara 2018. subjekt može odabrati primjenjivati MSFI 9 objavljen 2009. ako i samo ako je njegov datum prve primjene prije 1.februara 2015.

MSFI 9 *Finansijski instrumenti* (Računovodstvo zaštite i izmjene MSFI-ja 9, MSFI-ja 7 i MRS-a 39)

C19 Tačke 7.1.1., 7.1.2. i 7.3.2. izmijenjene su kako slijedi:

- 7.1.1 MSFI 9 kako je objavljen u julu 2014. zamjenjuje ovaj Standard. Subjekt je dužan primijeniti MSFI 9 kako je objavljen u julu 2014. za godišnje periode koji počinju na 1.januar 2018. ili kasnije. Međutim za godišnje periode koji počinju prije 1.januara 2018. subjekt može odabrati primijeniti ovaj Standard ako i samo ako njegov datum prve primjene je prije 1.februara 2015. Ako subjekt odabere primijeniti ovaj Standard treba primijeniti sve zahtjeve iz ovog Standarda u isto vrijeme (ali vidjeti također tačke 7.1.1A. i 7.2.16.). Ako subjekt primjenjuje ovaj Standard dužan je objaviti tu činjenicu i u isto vrijeme primijeniti izmjene iz Dodatka C.
- 7.1.2 Bez obzira na zahtjeve iz tačke 7.1.1. za godišnje periode koji počinju prije 1.januara 2018. subjekt može odabrati primjenjivati zahtjeve za prikaz dobitaka ili gubitaka od finansijskih obaveza određenih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha iz tačaka 5.7.1. podtačke (c), 5.7.7.-5.7.9., 7.2.13. i B5.7.5.-B5.7.20. bez primjene drugih zahtjeva iz ovog Standarda. Ako subjekt odabere primijeniti samo ove tačke dužan je objaviti tu činjenicu i osigurati neprekidno objavljivanje podataka danih u tačaka 10.-11. MSFI-ja 7 (kako je izmijenjeno MSFI-jem 9 objavljenim u oktobru 2010.).
- 7.3.2 Ovaj Standard zamjenjuje MSFI 9 objavljen 2009. i MSFI 9 objavljen 2010. Međutim, za godišnje periode koji počinju prije 1.januara 2018. subjekt može odabrati primijeniti MSFI 9 objavljen 2009. ili MSFI 9 objavljen 2010. ako i samo ako je njegov datum prve primjene prije 1. februara 2015.

MSFI 13 *Mjerenje fer vrijednosti*

C20 Tačka 52. je izmijenjena kako slijedi:

- 52 Izuzetak iz tačke 48. primjenjuje se samo na finansijsku imovinu, finansijske obaveze i druge ugovore unutar djelokruga MSFI-ja 9 *Finansijski instrumenti* (ili MRS-a 39 *Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje* ako MSFI 9 još uvijek nije usvojen). Napomena na finansijsku imovinu i finansijske obaveze iz tačaka 48.-51. i 53.-56. treba se tumačiti kao primjenjiva na sve ugovore iz djelokruga i obračunati u skladu MSFI-jem 9 (ili MRS-om 39 ako MSFI 9 još nije usvojen) bez obzira zadovoljavaju li definiciju finansijske imovine ili finansijskih obaveza iz MRS-a 32 *Finansijski instrumenti: prezentacija*.

C21 U Dodatku C dodana je tačka C5:

C5 MSFI-jem 9 kako je objavljen u julu 2014. izmijenjena je tačka 52. Subjekt je dužan primijeniti tu izmjenu kada primjenjuje MSFI 9.

MRS 1 *Prezentacija finansijskih izvještaja*

C22 U tački 7. definicija pojma 'ostala sveobuhvatna dobit' i tačke 68., 71., 82., 93., 95., 96., 106. i 123. su izmijenjeni kako slijedi, tačke 139E, 139G. i 139M. su izbrisane te je dodana tačka 139O:

7 **Slijedeći pojmovi korišteni su u ovom Standardu sa slijedećim značenjem:**

...

Ostala sveobuhvatna dobit uključuje stavke prihoda i rashoda (uključujući usklađenja reklasifikacije) koje nisu priznate u dobiti ili gubitku kako se zahtijeva ili je dozvoljeno drugim MSFI-jevima.

Komponente ostale sveobuhvatne dobiti uključuju:

- (a) ...
- (d) dobitke i gubitke od ulaganja u vlasničke instrumente određene po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 5.7.5. MSFI-ja 9 *Finansijski instrumenti*;
- (da) dobitke i gubitke od finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A. MSFI-ja 9.
- (e) učinkoviti dio dobiti i gubitaka od instrumenata zaštite u zaštiti novčanog toka i dobiti i gubitaka od instrumenata zaštite koji štite ulaganja u vlasničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 5.7.5. MSFI-ja 9 (vidjeti Poglavlje 6 MSFI-ja 9);
- (f) za određene obaveze određene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, iznos promjene fer vrijednosti koja se može pripisati promjenama u kreditnom riziku obaveze (vidjeti tačku 5.7.7. MSFI-ja 9);
- (g) promjene vrijednosti vremenske vrijednosti opcije pri odvajanju unutarnje vrijednosti i vremenske vrijednosti ugovora o opciji i određivanja kao instrumenata zaštite samo promjena u unutarnjoj vrijednosti (vidjeti Poglavlje 6 MSFI-ja 9);
- (h) promjene vrijednosti terminskih elemenata terminskih ugovora pri razdvajaju terminskog elementa i spot elementa terminskog ugovora i određivanje kao instrumenata zaštite samo promjena spot elementa, i promjena vrijednosti raspona valutne osnovice finansijskog instrumenta pri njegovom isključivanju iz određivanja tog finansijskog instrumenta kao instrumenata zaštite (vidjeti Poglavlje 6 MSFI-ja 9);

...

- 68 Poslovni subjekt ciklusa je vrijeme između stjecanja imovine za obradu i njezine realizacije u novcu ili novčanim ekvivalentima. Kada redoviti ciklus poslovanja subjekta nije jasno utvrdiv, može se pretpostaviti da je 12 mjeseci. Kratkotrajna imovina uključuje imovinu (kao što su zalihe i potraživanja od kupaca) koja je prodana, potrošena ili realizirana kao dio redovnog poslovnog ciklusa čak i ako se ne očekuje njena realizacija unutar 12 mjeseci nakon izvještajnog perioda. Tekuća imovina također uključuje imovinu koja se prvenstveno drži za potrebe trgovanja (primjeri uključuju pojedinu finansijsku imovinu koja zadovoljava definiciju stavki koje se drže za trgovanje iz MSFI-ja 9) i kratkotrajni dio dugotrajne finansijske imovine.
- 71 Druge kratkotrajne obaveze nisu podmirene kao dio redovnog poslovnog ciklusa ali dospijevaju za podmirenje unutar 12 mjeseci nakon izvještajnog perioda ili se prvenstveno drže za potrebe trgovanja. Primjeri su nekih finansijskih obaveza koje zadovoljavaju definiciju stavki koje se drže za trgovanje iz MSFI-ja 9 prekoračenja po bankovnom računu, kratkotrajni dio dugotrajnih finansijskih obaveza, obaveza za dividendu, porezi na dobit i druge neposlovne obaveze. Finansijske obaveze kojima se osigurava finansiranje na dugotrajnoj osnovi (tj. koje nisu dio radnog kapitala korištenog u redovnom poslovnom ciklusu subjekta) i koje ne dospijevaju za podmirenje unutar 12 mjeseci nakon izvještajnog perioda su dugotrajne obaveze, predmet tačaka 74. i 75.
- 82 **Uz stavke zahtijevane drugim MSFI-jevima odjeljak dobit ili gubitak iz izvještaja o dobiti ili gubitku treba uključivati stavke koje prikazuju slijedeće iznose za period:**
- (a) **prihode, prikazujući odvojeno prihod od kamate izračunat korištenjem metode efektivne kamatne stope;**
 - (aa) **dobitke i gubitke koji nastaju prestankom priznavanja finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku;**
 - (b) **finansijski troškovi;**
 - (ba) **gubici od umanjenja vrijednosti (uključujući poništenja gubitaka ili dobitaka od umanjenja određenih u skladu sa Odjeljkom 5.5. MSFI-ja 9;**
 - (c) **udio u dobiti ili gubitku pridruženih subjekata i zajedničkih poduhvata koji se obračunavaju korištenjem metode udjela;**
 - (ca) **ako se finansijska imovina reklasificira izvan kategorije mjerenja po amortiziranom trošku tako da se mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, svaki dobitak ili gubitak koji nastaje iz razlike između prethodnog amortiziranog troška finansijske imovine i njezine fer vrijednosti na datum reklasifikacije (kako je definirano MSFI-jem 9);**

(cb) ako je finansijska imovina reklasificirana izvan kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit tako da se mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha svaki kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat u drugoj sveobuhvatnoj dobiti koja se reklasificira na dobit ili gubitak

(d) ...

- 93 Drugim MSFI-jevima navodi se jesu li i kada iznosi prethodno priznati u drugoj sveobuhvatnoj dobiti reklasificirani u dobit ili gubitak. Takva reklasifikacija se u ovom Standardu naziva reklasifikacijsko usklađenje. Reklasifikacijsko usklađenje s povezanom komponentom ostale sveobuhvatne dobiti uključuje se u period kada je usklađenje reklasificirano u dobit ili gubitak. Ti iznosi mogu biti priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kao nerealizirani dobiti u tekućem ili prethodnim periodima. Ti nerealizirani gubici trebaju se oduzeti od ostale sveobuhvatne dobiti u period u kojem su realizirani dobiti reklasificirani u dobit ili gubitak kako bi se izbjeglo njihovo uključivanje u drugu sveobuhvatnu dobit dva puta.
- 95 Reklasifikacijsko usklađenje nastaje primjerice otuđenjem inozemnog poslovanja (vidjeti MRS-21) i kada neki zaštićeni predviđeni novčani tok utječe na dobit ili gubitak (vidjeti tačku 6.5.11. podtačku (d) MSFI-ja 9 u odnosu na zaštitu novčanog toka)
- 96 Reklasifikacijsko usklađenje ne nastaje iz promjena revalorizacijskog viška priznatog u skladu sa MRS-om 16 ili MRS-om 38 ili iz ponovnog mjerenja definiranog plana primanja priznatog u skladu sa MRS-om 19. Ove komponente se priznaju u drugoj sveobuhvatnoj dobiti i ne reklasificiraju se na dobit ili gubitak u naknadnim periodima. Promjene revalorizacijskog viška mogu se prenijeti na zadržane dobitke u naknadnim periodima kao da je imovine korištena ili kada se prestala priznavati (vidjeti MRS 16 i MRS 38). U skladu sa MSFI-jem 9 reklasifikacijsko usklađenje ne nastaje ako zaštitom novčanog toka ili obračunom vremenske vrijednosti opcije (ili terminskog elementa terminskog ugovora ili raspona valutne osnovice finansijskog instrumenta) nastaju iznosi koji su uklonjeni iz rezervacije zaštite novčanog toka ili odvojene komponente kapitala i izravno uključuju u početni trošak ili drugu knjigovodstvenu vrijednost imovine ili obaveze. Ovi iznosi se izravno prenose na imovinu ili obaveze.
- 106 Subjekt je dužan prezentirati izvještaj o promjenama kapitala kako je zahtijevano tačkom 10. Izvještaj o promjenama kapitala uključuje slijedeće podatke:**
- (a) ...**
- (c) [izbrisano]**
- (d) za svaku komponentu kapitala, usklađenje knjigovodstvene vrijednosti na početku i na kraju perioda, odvojeno (najmanje) objavljujući promjene koje nastaju iz:**
- (i) dobiti ili gubitka;**
- (ii) ostale sveobuhvatne dobiti; i**

(iii) transakcija sa vlasnicima u njihovom svojstvu vlasnika, prikazujući odvojeno doprinose vlasnika, raspodjele vlasnicima te promjene vlasničkog udjela u ovisnim društvima koje nemaju posljedicu gubitak kontrole.

123 U postupku primjene računovodstvenih politika subjekta, uprava donosi različite odluke, osim onih koje uključuju procjene, a koje mogu značajno utjecati na iznose koje priznaje u finansijskim izvještajima. Primjerice, uprava donosi odluke pri određivanju:

- (a) [izbrisano]
- (b) kada se gotovo svi značajni rizici i koristi vlasništva nad finansijskom imovinom i imovinom u zajmu prenose na druge subjekte;
- (c) je li određena prodaja, posebno prodaja proizvoda finansijski sporazum i stoga nestvara prihod; i
- (d) nastaju li na temelju ugovornih uvjeta finansijske imovine na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na preostali iznos glavnice.

139E [Izbrisano]

139G [Izbrisano]

139M [Izbrisano]

139O MSFI-jem 9 kako je objavljen u julu 2014. izmijenjene su tačke 7., 68., 71., 82., 93., 95., 96., 106. i 123. i izbrisane tačke 139E., 139G. i 139M. Subjekt je dužan primijeniti sve ove izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

MRS 2 Zalihe

C23 Tačka 2. izmijenjena je kako slijedi, tačke 40A., 40B. i 40D. su izbrisane a tačka 40F. je dodana:

2 Ovaj Standard primjenjuje se na sve zalihe osim:

- (a) [izbrisano]
- (b) **finansijske instrumente (vidjeti MRS 32 *Finansijski instrumenti: prezentacija* i MSFI 9 *Finansijski instrumenti*); i**
- (c) ...

40A [Izbrisano]

40B [Izbrisano]

40D [Izbrisano]

40F MSFI-jem 9 kako je objavljen u julu 2014. izmijenjena je tačka 2. i izbrisane su tačke 40A., 40B. i 40D. Subjekt je dužan primijeniti te izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške

- C24 Tačka 53. je izmijenjena kako slijedi, tačke 54A., 54B. i 54D. su izbrisane i tačka 54E. je dodana:
- 53 Novija saznanja ne smiju se primijeniti kada se primjenjuju nove računovodstvene politike ili ispravljaju iznosi za prethodne periode pri donošenju pretpostavki o namjerama uprave u prethodnom period ili procjeni iznosa priznatih, mjenjenih ili objavljenih u prethodnom period. Primjerice, kada subjekt ispravlja grešku iz prethodnog perioda koja je napravljena u izračunu njegove obaveze za kumulirana bolovanja zaposlenika u skladu sa MRS-om 19 *Primanja zaposlenih*, zanemaruju se podaci o neobično jakoj epidemiji gripe tijekom slijedećeg razdoblja koji su postali dostupni nakon odobrenja za izdavanje finansijskih izvještaja za prethodni period. Činjenica da su značajne procjene često obaveze pri izmjeni usporednih podataka prikazanih za prethodne periode ne sprječava pouzdana usklađenja ili ispravke usporednih podataka.
- 54A [Izbrisano]
- 54B [Izbrisano]
- 54D [Izbrisano]
- 54E MSFI-jem 9 *Finansijski instrumenti* kako je objavljen u julu 2014. izmijenjena je tačka 53. i izbrisane tačke 54A., 54B. i 54D. Subjekt je dužan primijeniti te izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

MRS 10 Događaji nakon izvještajnog perioda

- C25 Tačka 9. je izmijenjena kako slijedi i tačka 23B. je dodana:
- 9 Slijedeće su primjeri usklađenja događaja nakon izvještajnog perioda kojima se zahtjeva od subjekta da uskladi iznose priznate u svojim finansijskim izvještajima ili prizna stavke koje nisu prethodno priznate:
- (a) ...
- (b) primitak podataka nakon izvještajnog perioda koji ukazuje da je imovina umanjena na kraju izvještajnog perioda, ili da se iznos prethodno priznatog gubitka od umanjena za tu imovinu treba uskladiti. Primjerice:
- (i) bankrot kupca koji nastaje nakon izvještajnih perioda obično potvrđuje smanjenu kreditnu sposobnost subjekta na kraju izvještajnog perioda;
- 23B MSFI-jem 9 *Finansijski instrumenti*, kako je izdan u julu 2014. izmijenjena je tačka 9. Subjekt je dužan primijeniti tu izmjenu kada primjenjuje MSFI 9.

MRS 12 Porez na dobit

- C26 Tačka 20. je izmijenjena kako slijedi, tačke 96., 97. i 98D. su izbrisane a dodana je tačka 98F:
- 20 MSFI-jevima se dozvoljava ili zahtijeva iskazivanje određene imovine po fer vrijednosti ili njezina revalorizacija (vidjeti primjerice MRS 16 *Nekretnine, postrojenja i oprema*, MRS 38 *Nematerijalna imovina*, MRS 40 *Ulaganja u nekretnine i MSFI 9 Finansijski instrumenti*). U nekim zakonodavstvima revalorizacija ili druga prepravljavanja imovine na fer vrijednost utječu na oporezivu dobit (porezni gubitak) u tekućem period. Kao posljedica toga, porezna osnovica imovine se usklađuje i ne pojavljuje se privremena razlika. U drugim zakonodavstvima, revalorizacija ili prepravljavanje imovine ne utječe na oporezivu dobit u period revalorizacije ili prepravljavanja i na osnovu toga porezna osnovica se ne usklađuje. Unatoč tom, budući povrat knjigovodstvene vrijednosti rezultat će oporezivim prilivom ekonomskih koristi subjektu i iznos koji će se odbiti za porezne potrebe će se razlikovati od iznosa tih ekonomskih koristi. razlika između knjigovodstvene vrijednosti revalorizirane imovine i njezine porezne osnovice je privremena razlika i rezultira odgođenom poreznom obavezom ili imovinom. To je slučaj čak i ako:
- (a) ...
- 96 [Izbrisano]
- 97 [Izbrisano]
- 98D [Izbrisano]
- 98F MSFI-jem 9, kako je objavljen u julu 2014 izmijenjena je tačka 20 i izbrisane tačke 96.,97. i 98D. Subjekt je dužan primijeniti ove izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

MRS 20 Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći

- C27 Tačka 10A. je izmijenjena kako slijedi, tačke 44. i 47. su izbrisane i tačka 48. je dodana:
- 10A Potpora državnih bespovratnih davanja po kamatnoj stopi nižoj od tržišne smatra se državnim bespovratnim zajmom. Zajam se treba priznati i mjeriti u skladu sa MSFI-jem 9 *Finansijski instrumenti*. Koristi od kamatne stope niže od tržišne treba se mjeriti kao razlika između početne knjigovodstvene vrijednosti zajma određene u skladu sa MSFI-jem 9 i primljenog iznosa. Potpora se obračunava u skladu sa ovim Standardom. Subjekt je dužan razmotriti uvjete i obaveze koji su se ispunili ili se trebaju ispuniti pri utvrđivanju troškova koji se nadoknađuju potporom u obliku zajma.
- 44 [Izbrisano]
- 47 [Izbrisano]

- 48 MSFI-jem 9 kako je objavljen u julu 2014 izmijenjena je tačka 10A. i izbrisane tačke 44. i 47. Subjekt je dužan primijeniti ove izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

MRS 21 Efekti promjena kurseva stranih valuta

- C28 [Ne primjenjuje se na zahtjeve]
- C29 Tačke 3., 4., 5., 27. i 52. su izmijenjene kako slijedi, tačke 60C., 60E. i 60I su izbrisane i tačka 60J je dodana:
- 3 Ovaj Standard treba se primjenjivati:** [fusnota izostavljena]
- (a) **u obračunu za transakcije i salda u stranim valutama, osim za one izvedene transakcije i salda koja su iz djelokruga MSFI-ja 9 *Finansijski instrumenti*;**
- (b) ...
- 4 MSFI 9 primjenjuje se na mnoge derivatne instrumente u stranoj valuti i prema tome oni su isključeni iz djelokruga ovog Standarda. Međutim, ti derivatni instrumenti u stranoj valuti koji nisu unutar djelokruga MSFI-ja 9 (pr. Neki derivatni instrumenti u stranoj valuti koji su ugrađeni u druge ugovore) su unutar djelokruga ovog Standarda. Nadalje, ovaj Standard primjenjuje se kada subjekt pretvara iznose povezane sa derivatima iz svoje funkcijske valute u svoju valutu prezentiranja.
- 5 Ovaj Standard ne primjenjuje se na računovodstvo zaštite za stavke u stranoj valuti, uključujući zaštitu neto ulaganja u inozemno poslovanje. MSFI-9 primjenjuje se na računovodstvo zaštite.
- 27 Kako je naznačeno u tački 3. podtački (a) i 5 MSFI 9 primjenjuje se na računovodstvo zaštite za stavke u stranoj valuti. Primjena računovodstva zaštite zahtjeva od subjekta obračun nekih kursnih razlika drugačije od obračuna razlika zahtijevanog ovim Standardom. Primjerice, MSFI 9 zahtjeva da se kursne razlike na monetarnu stavku koje ispunjavaju uvjete za instrument zaštite u zaštiti novčanog toka priznaju početno u drugoj sveobuhvatnoj dobiti pod uvjetom da je zaštita učinkovita.
- 52 Subjekt je dužan objaviti:**
- (a) **iznos kursnih razlika priznatih u dobiti ili gubitku osim za one koje nastaju iz finansijskih instrumenata mjenjenih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa MSFI-jem 9; i**
- (b) ...
- 60C [Izbrisano]
- 60E [Izbrisano]
- 60I [Izbrisano]
- 60J MSFI-jem 9 kako je objavljen u julu 2014., izmijenjene su tačke 3., 4., 5., 27. i 52 i izbrisane tačke 60C., 60E. i 60I. Subjekt je dužan primijeniti te izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

MRS 23 Troškovi pozajmljivanja

- C30 Tačka 6. je izmijenjena kako slijedi i tačka 29B je dodana:
- 6 Troškovi posudbe mogu uključivati:
- (a) kamatni rashod izračunat korištenjem metode efektivne kamatne stope kako je opisano u MSFI-ju 9;
 - (b) ...
- 29B MSFI-jem 9 kako je objavljen u julu 2014. izmijenjena je tačka 6. Subjekt je dužan primijeniti ovu izmjenu kada primjenjuje MSFI 9.

MRS 28 Ulaganje u pridružene subjekte i zajedničke poduhvate

- C31 Tačke 40.-42. su izmijenjene kako slijedi i tačke 41A.-41C i 45A. su dodane
- 40 Nakon primjene metode udjela uključujući priznavanje gubitaka pridruženih subjekata i zajedničkih poduhvata u skladu sa tačkom 38. subjekt primjenjuje tačke 41A.-41C kako bi odredio postoji li ikakav objektivni dokaz.
- 41 Subjekt primjenjuje zahtjeve za umanjenje vrijednosti iz MSFI-ja 9 na svoje udjele u pridruženim subjektima ili zajedničkim poduhvatima koji su iz djelokruga MSFI-ja 9 i nisu dio neto ulaganja.
- 41A Neto ulaganje u pridružene subjekte ili zajedničke poduhvate je umanjena i dolazi do gubitaka od umanjenja vrijednosti ako i samo ako postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednosti kao rezultat jednog ili više događaja koji su se dogodili nakon početnog priznavanja neto ulaganja ('događaj povezan s gubitkom') i taj događaj povezan sa gubitkom (ili događaji) ima utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove od neto ulaganja koji se mogu pouzdano procijeniti. Nije uvijek moguće odrediti jedan, zasebni događaj koji je uzrok umanjenja vrijednosti. Umanjenje vrijednosti češće je uzrokovano skupnim učinkom nekoliko događaja. Gubici koji se očekuju kao posljedica budućih događaja, bez obzira koliko su vjerojatni, ne priznaju se. Objektivni dokaz da je neto ulaganje umanjeno uključuje odgovarajuće podatke koje je subjekt primjetio o slijedećim događajima:
- (a) značajne finansijske poteškoće pridruženog subjekta ili zajedničkog poduhvata;
 - (b) povreda ugovora kao što je neispunjenje obaveza ili kršenja odredaba o plaćanju pridruženog subjekta ili zajedničkog poduhvata;
 - (c) koncesija koja se pridruženom subjektu ili zajedničkom poduhvatu daje iz gospodarskih ili pravnih razloga povezanih s finansijskim poteškoćama pridruženog subjekta ili zajedničkog poduhvata;
 - (d) vjerojatnost da će pridruženi subjekt ili zajednički poduhvat pokrenuti stečajni postupak ili drugi oblik finansijske reorganizacije; ili

- (e) nestanak aktivnog tržišta za neto ulaganje zbog finansijskih poteškoća pridruženog subjekta ili zajedničkog poduhvata.
- 41B Nestanak aktivnog tržišta zbog toga što se vlasničkim finansijskim instrumentima pridruženog subjekta ili zajedničkog poduhvata više ne trguje nije dokaz umanjenja vrijednosti. Pad kreditnog rejtinga pridruženog subjekta ili zajedničkog poduhvata ili pad fer vrijednosti pridruženog subjekta ili zajedničkog poduhvata samo po sebi nije dokaz umanjenja vrijednosti, iako može biti dokaz umanjenja vrijednosti kada se razmatra sa drugim važnim podacima.
- 41C Uz vrste događaja iz tačke 41A. objektivni dokaz umanjenja vrijednosti za neto ulaganje u vlasničke instrumenta pridruženog subjekta ili zajedničkog poduhvata uključuje podatke o značajnim promjenama sa negativnim učinkom koje su se pojavile u tehnološkom, tržišnom, ekonomskom ili pravnom okruženju u kojem posluje pridruženi subjekt ili zajednički poduhvat, i ukazuje da se trošak ulaganja u vlasnički instrument možda neće nadoknaditi. Značajan ili dugotrajniji ad fer vrijednosti ulaganja u vlasnički instrument ispod njegovog troška je također objektivni dokaz umanjenja vrijednosti.
- 42 Budući se goodwill koji čini dio knjigovodstvene vrijednosti neto ulaganja u pridruženi subjekt ili zajednički poduhvat ne priznaje odvojeno, ne podliježe odvojenoj provjeri za umanjenje vrijednosti primjenom zahtjeva za provjeru umanjenje vrijednosti goodwill-a iz MRS-a 36 *Umanjenje vrijednosti imovine*. Umjesto toga, cjelokupna knjigovodstvena vrijednost ulaganja se provjerava za umanjenje vrijednosti u skladu sa MRS-om 36 kao pojedinačna imovina tako što se uspoređuje njegov nadoknadivi iznos (vrijednost pri uporabi i fer vrijednosti, umanjena za troškove prodaje pri čemu se upotrebljava veća od te dvije vrijednosti) sa knjigovodstvenom vrijednosti kada god primjena tačaka 41A.-41C. ukazuje da se neto ulaganje može umanjiti. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznat u tim okolnostima nije raspoređen ni na kakvu imovinu uključujući goodwill koji čini dio knjigovodstvene vrijednosti pridruženog subjekta ili zajedničkog poduhvata. Prema tome poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti priznaje se u skladu sa MRS-om 36 u iznosu koji je nadoknadivi iznos naknadnih povećanja neto ulaganja. Pri određivanju vrijednosti u porabi neto ulaganja subjekt procjenjuje:
- (a) svoj udio u sadašnjoj vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova očekivanih od pridruženog subjekta ili zajedničkog poduhvata, uključujući novčane tokove iz poslovanja pridruženih subjekata ili zajedničkog poduhvata i prihode od konačnog otuđenja ulaganja; ili
 - (b) sadašnju vrijednost procijenjenih novčanih tokova koji se očekuju da nastanu iz dividendi koje se trebaju primiti iz ulagana i konačnog otuđenja.
- Korištenjem odgovarajućih pretpostavki obje metode daju isti rezultat.
- 45A MSFI-jem 9 kako je izmijenjen u julu 2014. izmijenjene su tačke 40.-42. i dodane su tačke 41A.-41C. Subjekt je dužan primijeniti ove izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

MRS 32 *Finansijski instrumenti: prezentacija*

- C32 [Ne primjenjuje se na zahtjeve]
- C33 Tačke 3., 4., 8., 12., 23., 31., 42. i 96C. izmijenjene su kako slijedi, tačke 97F., 97H. i 97P. izbrisane su i tačka 97R. je dodana:
- 3 Načela iz ovog Standarda nadopunjuju načela za priznavanje i mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza iz MSFI-ja 9 *Finansijski instrumenti* za objavljivanje podataka o istim iz MSFI-ja 7 *Finansijski instrumenti: Objavljivanje*.

Djelokrug

- 4 Ovaj Standard trebaju primjenjivati svi subjekti na sve vrste finansijskih instrumenata osim:
- (a) udjele u ovisnim društvima, pridruženim subjektima ili zajedničkim poduhvatima koji se obračunavaju u skladu sa MSFI-jem 10 *Konsolidirani finansijski izvještaji*, MRS-om 27 *Odvojeni finansijski izvještaji* ili MRS-om 28 *Ulaganja u pridružene subjekte ili zajedničke poduhvate*. Međutim, u nekim slučajevima MSFI-jem 10, MRS-om 27 ili MRS-om 28 zahtjeva se ili dozvoljava subjektu obračunati udjele u ovisnim društvima, pridruženim subjektima ili zajedničkim poduhvatima korištenjem MSFI-ja 9; u tim slučajevima subjekti su dužni primijeniti zahtjeve ovog Standarda. Subjekti su također dužni primijeniti ovaj Standard na sve derivatne instrumente povezane sa ovisnim društvima, pridruženim subjektima ili zajedničkim poduhvatima.
- (b) ...
- (d) ugovore o osiguranju kako je definirano MSFI-je 4 *Ugovori o osiguranju*. Međutim ovaj Standard primjenjuje se na derivatne instrumente koji su ugrađeni u ugovore o osiguranju ako se MSFI-jem 9 zahtjeva njihov odvojeni obračun. Nadalje, izdavatelj je dužan primijeniti ovaj Standard na ugovore o finansijskoj garanciji ako izdavatelj primjenjuje MSFI 9 pri priznavanju i mjerenju ugovora, ali je dužan primijeniti MSFI 4 ako izdavatelj izabere, u skladu sa tačkom 4. podtačkom (d) MSFI-ja 4 primjenjivati MSFI 4 pri njihovom priznavanju i mjerenju.
- (e) finansijske instrumente koji su iz djelokruga MSFI-ja 4 jer sadrže obilježje diskrecijskog sudjelovanja. Izdavatelj ovih instrumenata je izuzet od primjene tačaka 15.-32. i AG25.-AG35. ovog Standarda na ta obilježja u pogledu razlikovanja finansijskih obaveza i vlasničkih instrumenata. Međutim, ovi instrumenti su predmet svih drugih zahtjeva ovog Standarda. Nadalje ovaj Standard primjenjuje se na

derivatne instrumente koji su ugrađeni u ove instrumente (vidjeti MSFI 9).

(f) ...

- 8 **Ovaj Standard treba se primijeniti na one ugovore za kupovinu ili prodaju ne-finansijske stavke koja se može podmiriti neto u novcu ili drugim finansijskim instrumentom ili zamjenom finansijskih instrumenata kao da su ugovori finansijski instrumenti sa iznimkom ugovora koji su zaključeni i nastavljaju se držati za potrebe primitka ili isporuke ne-finansijske stavke u skladu sa zahtjevima o očekivanoj kupnji, prodaji ili korištenju od strane subjekta. Međutim, ovaj Standard se treba primjenjivati na one ugovore koje subjekt odredi da se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa tačkom 2.5. MSFI-ja 9 *Finansijski instrumenti*.**
- 12 Slijedeći pojmovi definirani su u Dodatku A MSFI-ja 9 ili tačkom 9 MRS-a 39 *Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje* i korišteni su u ovom Standardu sa značenjem navedenim u MRS-u 39 i MSFI-ju 9.
- amortizirani trošak finansijske imovine ili finansijske obaveze
 - prestanak priznavanja
 - derivatni instrument
 - metoda efektivne kamatne stope
 - ugovor o finansijskoj garanciji
 - finansijska obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha
 - čvrsta obaveza
 - predviđena transakcija
 - učinkovitost zaštite od rizika
 - zaštićena stavka
 - instrument zaštite
 - Stavka koja se drži za trgovanje
 - redovan način kupovine ili prodaje
 - transakcijski troškovi.
- 23 Uz izuzetak okolnosti opisanih u tačkama 16A. i 16B. ili tačkama 16C. i 16D. ugovorom koji sadrži obavezu subjekta da kupi svoje vlastite finansijske instrumente za novac ili drugu finansijsku imovinu nastaje finansijska obaveza u sadašnjoj vrijednosti iznosa otkupa (primjerice, za sadašnju vrijednosti cijene terminskog ugovora o reotkupu, izvršne cijene opcije ili drugi iznos otkupa). Ovo je slučaj čak i ako je ugovor sam po sebi vlasnički instrument. Primjer je obaveza subjekta prema terminskom ugovoru za kupnju vlastitih finansijskih instrumenata za novac. Finansijska obaveza se priznaje na početku po sadašnjoj vrijednosti iznosa otkupa i reklasificira se iz kapitala. Naknadno, finansijska se obaveza mjeri u skladu sa MSFI-jem 9. Ako ugovor ističe bez isporuke knjigovodstvena vrijednost finansijske

obaveze reklasificira se u kapital. Obavezom subjekta prema ugovoru da kupi vlastite finansijske instrumente nastaje finansijska obaveza za sadašnju vrijednost iznosa otkupa čak i ako je obaveza kupnje ovisi o tome hoće li suprotna strana iskoristiti pravo otkupa (pr. izdana opcija prodaje kojom se daje suprotnoj strani pravo prodati vlastite finansijske instrumente subjekta subjektu za fiksnu cijenu).

- 31 MSFI-jem 9 uređuje se mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza. Vlasnički instrumenti su instrumenti kojima se dokazuje preostali udio u imovini subjekta nakon odbitka svih njegovih obaveza. Stoga, kada se početna knjigovodstvena vrijednost složenog finansijskog instrumenta raspoređi na komponentu kapitala i obaveze, komponenti kapitala se pripisuje preostali iznos nakon odbitka od fer vrijednosti instrumenta kao cjeline odvojeni utvrđeni iznos komponente obaveze. Vrijednost svakog elementa derivatnog instrumenta (kao što je opcije kupnje) ugrađenog u složeni finansijski instrument koji nije komponenta kapitala (kao što je opcije konverzije u vlasnički kapital) uključena je u komponentu obaveze. Zbroj knjigovodstvene vrijednosti komponenti obaveza i kapitala pri početnom priznavanju je uvijek jednaka fer vrijednosti koja bi bila pripisana instrumente kao cjelini. Pri odvojenom početnom priznavanju komponenti instrumenta ne nastaje dobitak ili gubitak.

42 Finansijska imovina i finansijska obaveza trebaju se prebiti i neto iznos prikazuje se u izvještaju o finansijskom položaju kada i samo kada subjekt:

(a) ...

Pri obračunu prijenosa finansijske imovine koja ne ispunjava uvjete za prestanak priznavanja subjekt nije dužan prebiti prenesenu imovinu i povezanu obavezu (vidjeti MSFI 9, tačka 3.2.22.).

- 96C Klasifikacija instrumenata prema ovom izuzetku treba se ograničiti na obračun takvog instrumenta u skladu sa MRS-om 1, MRS-om 32, MRS-om 39, MSFI-jem 7 i MSFI-jem 9. Instrument se ne smije smatrati vlasničkim instrumentom prema drugim smjernicama, primjerice MSFI-ju 2.

97F [Izbrisano]

97H [Izbrisano]

97P [Izbrisano]

- 97R MSFI-jem 9 kako je izdan u julu 2014. izmijenjene su tačke 3., 4., 8., 12., 23., 31., 42., 96C., AG2. i AG30. i izbrisane su tačke 97F., 97H. i 97P. Subjekt je dužan primijeniti ove izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

C34 U Dodatku tačke AG2. i AG30. su izmijenjene kako slijedi:

AG2 Ovim Standardom se ne uređuje priznavanje ili mjerenje finansijskih instrumenata. Zahtjevi o priznavanju i mjerenju finansijske imovine i finansijskih obaveza dani su u MSFI-ju 9.

AG30 Tačka 28. primjenjuje se samo na izdavatelje nederivatnih složenih finansijskih instrumenata. Tačka 28. ne odnosi se na složene finansijske instrumente sa stajališta imatelja. MSFI-jem 9 uređuje se klasifikacija i

mjerenje finansijske imovine koja su složeni finansijski instrumenti sa stajališta imatelja.

MRS 33 Zarade po dionici

- C35 Tačka 34. je izmijenjena kako slijedi i dodana je tačka 74E.
- 34 Nakon konverzije potencijalnih običnih dionica u obične dionice stavke utvrđene u tački 33. podtačkama (a)-(c) više ne nastaju. Umjesto toga, nove obične dionice daju pravo sudjelovanja u dobiti ili gubitku koji se može redovnim vlasnicima kapitala matičnog društva. Stoga, dobit ili gubitak koji se može pripisati redovnim vlasnicima kapitala matičnog društva i izračunat u skladu sa tačkom 12. usklađuje se za stavke utvrđene u tački 33. podtačkama (a)-(c) i sve povezane poreze. Rashodi povezani sa potencijalnim običnim dionicama uključuju transakcijske troškove i diskontne obračunane u skladu sa metodom efektivne kamatne stope (vidjeti MSFI 9).
- 74E MSFI-jem 9 *Finansijski instrumenti* kako je objavljen u julu 2014 izmijenjena je tačka 34. Subjekt je dužan primijeniti te izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

MRS 36 Umanjenje vrijednosti imovine

- C36 Tačke 2., 4. i 5. izmijenjene su kako slijedi, tačke 140F., 140G. i 140K. izbrisane su i dodana je tačka 140M:
- 2 **Ovaj Standard treba se primijeniti u obračunu umanjenja vrijednosti sve imovine, osim:**
- (a) ...
- (e) **finansijske imovine koja je iz djelokruga MSFI-ja 9 *Finansijski instrumenti*;**
- (f) ...
- 4 Ovaj Standard primjenjuje se na finansijsku imovinu klasificiranu kao:
- (a) ovisni subjekti kako je definirano MSFI-jem 10 *Konsolidirani finansijski izvještaji*;
- (b) pridruženi subjekti kako je definirano MRS-om 28 *Ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke poduhvate*; i
- (c) zajednički poduhvati kako je definirano MSFI-jem 11 *Zajednički aranžmani*.
- Za umanjenje druge finansijske imovine vrijedi MSFI 9.
- 5 Ovaj Standard ne primjenjuje se na finansijsku imovinu iz djelokruga MSFI-ja 9, ulaganja u nekretnine mjerene po fer vrijednosti iz djelokruga MRS-a 40, ili biološka imovina povezana sa poljoprivrednom aktivnosti mjerena po fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje iz djelokruga MRS-a 41. Međutim, ovaj Standard se primjenjuje na imovinu koja se iskazuje u revaloriziranom iznosu (tj. fer vrijednost na datum

revalorizacije umanjena za svaku naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke od umanjenja) u skladu sa drugim MSFI-jevima, kao što je model revalorizacije iz MRS-a 16 *Nekretnine, postrojenja i oprema* i MRS-a 38 *Nematerijalna imovine*. Jedina razlika između fer vrijednosti imovine i fer vrijednosti umanjene za troškove otuđenja je izravni unutarnji trošak koji se može pripisati otuđenju imovine.

(a) ...

140F [Izbrisano]

140G [Izbrisano]

140K [Izbrisano]

140M MSFI-jem 9 kako je objavljen u julu 2014. izmijenjene su tačke 2., 4. i 5. i izbrisane tačke 140F., 140G. i 140K. Subjekt je dužan primijeniti te izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

MRS 37 Rezerviranja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

C37 Tačka 2. je izmijenjena kako slijedi, tačke 97. i 98. izbrisane su i dodana je tačka 101.:

2 Ovaj Standard se ne primjenjuje na finansijske instrumente (uključujući garancije) koji su iz djelokruga MSFI-ja 9 *Finansijski instrumenti*.

97 [Izbrisano]

98 [Izbrisano]

101 MSFI-jem 9 kako je objavljen u julu 2014. izmijenjena je tačka 2. i izbrisane su tačke 97. i 98. Subjekt je dužan primijeniti te izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje

C38 [Ne primjenjuje se na zahtjeve]

C39 Naslov iznad tačke 1. i tačka 1. su izbrisani.

C40 Tačka 2. je izmijenjena kako slijedi i tačke 4.-7- su izbrisane:

2 Ovaj Standard trebaju primijeniti svi subjekti na sve finansijske instrumente iz djelokruga MSFI-ja 9 *Finansijski instrumenti* ako i u onoj mjeri u kojoj:

(a) **se MSFI-jem 9 dozvoljava primjena zahtjeva za računovodstvo zaštite iz ovog Standarda; i**

(b) **je finansijski instrument dio odnosa zaštite koji ispunjava uvjete za računovodstvo zaštite u skladu sa ovim Standardom.**

4–7 [Izbrisano]

C41 Tačke 8. i 9. su izmijenjene kako slijedi:

8 Pojmovi definirani u MSFI-ju 13, MSFI-ju 9 i MRS-u 32 korišteni su u ovom Standardu sa značenjima određenim u Dodatku A MSFI-ja 13, Dodatku A MSFI-ja 9 i tački 11. MRS-a 32. MSFI-jem 13, MSFI-jem 9 i MRS-om 32 definirani su slijedeći pojmovi:

- amortizirani trošak finansijske imovine ili finansijske obaveze
- prestanak priznavanja
- derivatni instrument
- metoda efektivne kamatne stope
- efektivna kamatna stopa
- vlasnički instrument
- fer vrijednost
- finansijska imovina
- finansijski instrument
- finansijska obaveza

i navedene smjernice za primjenjuju ovih definicija.

U tački 9. 'Definicija derivatnog instrumenta', 'Definicija četiri kategorije finansijskih instrumenata', 'Definicija ugovora o finansijskoj garanciji' i 'Definicije povezane sa priznavanjem i mjerenjem' su izbrisane.

C42 Naslovi i tačke 10.-70. i tačka 79. su izbrisani.

C43 Tačke 71., 88.-90. i 96. su izmijenjene kako slijedi:

71 Ako subjekt primjenjuje MSFI 9 i nije izabrao kao svoju računovodstvenu politiku nastavak primjene zahtjeva za računovodstvo zaštite iz ovog Standarda (vidjeti tačku 7.2.19. MSFI-ja 9) dužan je primijeniti zahtjeve za računovodstvo zaštite iz Naslova 6. MSFI-ja 9. Međutim, za zaštitu fer vrijednosti od izloženosti riziku kamatne stope dijela portfelja finansijske imovine ili finansijskih obaveza, subjekt može u skladu sa tačkom 6.1.3. MSFI-ja primijeniti zahtjeve za računovodstvo zaštite iz ovog Standarda umjesto tih iz MSFI-ja 9. U tom slučaju subjekt također treba primijeniti određene zahtjeve za računovodstvo zaštite fer vrijednosti za zaštitu portfelja od rizika kamatne stope (vidjeti tačke 81A., 89A. i AG114.-AG132.).

88 Odnos zaštite ispunjava uvjete za računovodstvo zaštite prema tačkama 89.-102. ako i samo ako su ispunjeni svi slijedeći uvjeti.

(a) ...

(d) Učinkovitost zaštite može se pouzdano izmjeriti, tj. fer vrijednost ili novčani tokovi zaštićene stavke koji se mogu pripisati riziku od kojeg se štiti i fer vrijednost instrumenta zaštite mogu se pouzdano izmjeriti.

(e) ...

Zaštite fer vrijednosti

- 89** Ako zaštita fer vrijednosti ispunjava uvjete iz tačke 88. tijekom perioda treba se obračunavati kako slijedi:
- (a) ...
 - (b) **dobit ili gubitak od zaštićene stavke koji se može pripisati riziku od kojeg se štiti trebaju uskladiti knjigovodstvenu vrijednost zaštićene stavke i priznati se u dobiti ili gubitku. Ovo se primjenjuje ako se zaštićena Stavka inače mjeri po trošku nabave. Priznavanje dobiti ili gubitka koji se može pripisati riziku od kojeg se štiti primjenjuje se ako je zaštićena Stavka finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit u skladu sa tačkom 4.1.2A. MSFI-ja 9.**
- 90 Ako se štiti samo od određenog rizika koji se može pripisati zaštićenoj stavci, priznate promjene fer vrijednosti zaštićene stavke koje nisu povezane sa rizikom od kojeg se štiti priznaju se kako su dane u tački 5.7.1. MSFI-ja 9.
- 96 Točnije, zaštita novčanog toka obračunava se kako slijedi:
- (a) ...
 - (c) ako se dokumentiranom strategijom upravljanja rizikom subjekta za određeni odnos zaštite isključuje iz ocjene učinkovitosti zaštite određena komponenta dobiti ili gubitka ili povezani novčani tokova od instrumenta zaštite (vidjeti tačku 74., 75. i 88. podtačku (a)) kojim se isključena komponenta dobiti ili gubitak priznaje u skladu sa tačkom 5.7.1. MSFI-ja 9.
- C44 Tačke 103C., 103D., 103F., 103K., 104. i 108C. su izmijenjene kako slijedi, tačke 103B., 103H.–103J., 103L.–103P., 103S., 105.–107A. i 108E.–108F. su izbrisane i dodana je tačka 103U.:
- 103B [Izbrisano]
 - 103C MRS-om 1 (kako je izmijenjen 2007.) izmijenjena je terminologija korištena u MSFI-jevima. Uz to izmijenjene su tačke 95. podtačka (a), 97., 98., 100., 102., 108. i AG99B. Subjekt je dužan primijeniti te izmjene za godišnje periode koji počinju na 1. januar 2009. ili kasnije. Ako subjekt primjenjuje MRS 1 (izmijenjen 2007.) za raniji period izmjene se trebaju primijeniti za taj raniji period.
 - 103D [Izbrisano]
 - 103F [Izbrisano]
 - 103H–103J [Izbrisano]

- 103K *Poboljšanjima MSFI-jeva* iz aprila 2009. godine izmijenjene su tačke 2. podtačka (g) i tačke 97. i 100. Subjekt treba primijeniti izmjene prospektivno na sve ugovore koji nisu istekli u godišnjim razdobljima koji započinju 1. januara 2010. godine ili nakon tog datuma. Ranija primjena je dopuštena. Ukoliko subjekt primjenjuje izmjenu na neko ranije razdoblje, dužan je tu činjenicu objaviti.
- 103L–103P [Izbrisano]
- 103S [Izbrisano]
- 103U MSFI-jem kako je objavljen u julu 2014. izmijenjene su tačke 2., 8., 9., 71., 88.–90., 96., AG95., AG114., AG118. i naslovi iznad AG133. i izbrisane tačke 1., 4.–7., 10.–70., 103B., 103D., 103F., 103H.–103J., 103L.–103P., 103S., 105.–107A., 108E.–108F., AG1.–AG93. i AG96. Subjekt je dužan primijeniti te izmjene kada primjenjuje MSFI 9.
- 104 Ovaj Standard treba se primjenjivati retroaktivno osim kako je određeno u tački 108. Početni saldo zadržanih dobitaka za najraniji prethodni period prikazan i svi drugi sporedni iznosi usklađuju se kao da je Standard uvijek bio u uporabi osim ako prepravljanje podataka nije izvedivo. Ako prepravljanje podataka nije izvedivo, subjekt je dužan objaviti tu činjenicu I ukazati na iznos u kojem su podaci prepravljani.
- 105–107A [Izbrisano]
- 108C Tačke 73. i AG8. izmijenjene su *Poboljšanjima MSFI-jeva* objavljenim u maju 2008. Tačka 80 je izmijenjena *Poboljšanjima MSFI-jeva* objavljenim u aprilu 2009. Subjekt je dužan primijeniti te izmjene za godišnje periode koji počinju na 1. januar 2009. ili kasnije. Ranija primjena svih izmjena je dozvoljena. Ako subjekt primjenjuje izmjene za raniji period dužan je objaviti tu činjenicu.
- 108E–108F [Izbrisano]
- C45 U Dodatku A naslovi i tačke AG1.–AG93. i tačka AG96. su izbrisani.
- C46 U Dodatku A tačke AG95., AG114. i AG118. su izmijenjene kako slijedi i prva fusnota u tački AG118. podtački (b) je izbrisana:
- AG95 Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku može se odrediti kao instrument zaštite u zaštiti od valutnog rizika.
- AG114 Za zaštitu fer vrijednosti od kamatnog rizika povezanog sa portfoliom finansijske imovine ili finansijskih obaveza subjekt treba ispuniti zahtjeve iz ovog Standarda ako provodi postupke iz podtačke (a)-(i) i tačaka AG115.–AG132. ispod:
- (a) Kao dio procesa upravljanja rizikom subjekt utvrđuje portfelj stavki koje želi zaštititi od kamatnog rizika. Portfolio može

uključivati samo imovinu, samo obaveze ili oboje. Subjekt može utvrditi dva ili više portfelja u kojem slučaju primjenjuje u nastavku dane smjernice na svaki portfelj odvojeno.

(b) ...

AG118 Kao primjer određivanja danog u tački AG114. podtački (c) ako u određenom trenutku izmjene cijena subjekt procijeni da ima imovinu sa fiksnom kamatnom stopom u iznosu 100NJ i obaveze sa fiksnom kamatnom stopom u iznosu 80NJ i odluči zaštititi čitavo neto stanje od 20NJ određuje kao zaštićenu stavku imovinu u iznosu 20NJ (dio imovine). Određivanje je iskazano kao 'iznos valute' (pr. iznos u dolarima, eurima, funtama ili randima) a ne kao iznos pojedinačne imovine. Slijedi da sva imovina (ili obaveze) iz koje proizlazi zaštićeni iznos –tj. svih 100 NJ imovine u prethodnom primjeru-treba biti :

(a) ...

(b) stavke koje bi mogle ispuniti uvjete za računovodstvo zaštite fer vrijednosti da su određene kao zaštićena Stavka pojedinačno. Točnije, budući MSFI 9 navodi da fer vrijednost finansijske obaveze sa obilježjem plaćanja na poziv (kao što je depozit po viđenju i neke vrste oročenih depozita) nije manja od iznosa koji se plaća na zahtjev, diskontiran od prvog datuma od kojeg se iznos može platiti, takva Stavka ne može ispuniti uvjete za obračun zaštite fer vrijednosti za bilo koji period nakon najkraćeg perioda u kojem imatelj može zatražiti plaćanje. U prethodno navedenom primjeri, zaštićena stavka je iznos imovine. Stoga, takve obaveze nisu dio određene zaštićene stavke ali ih subjekt koristi za određivanje iznosa imovine koja je određena kao zaštićena. Ako je stanje koje subjekt želi zaštititi iznos obaveza, iznos koji predstavlja određenu zaštićenu stavku treba proizlaziti iz obaveza sa fiksnom kamatnom stopom a ne obaveza koje je subjekt obavezan ponovno platiti u ranijem period, i postotak mjerenja korišten za procjenu učinkovitosti zaštite od rizika u skladu sa tačkom AG126. podtačkom (b) treba se obračunati kao postotak tih obaveza. Primjerice, pretpostavka je da subjekt procjenjuje da u određenom trenutku izmjene cijena ima obaveze s fiksnom kamatnom stopom u iznosu 100NJ, uključujući 40 NJ depozita po viđenju i 60NJ obaveza bez obilježja plaćanja na poziv, i 70NJ imovine sa fiksnom kamatnom stopom. Ako subjekt odluči zaštititi cjelokupno neto stanje od 30NJ određuje kao zaštićenu stavku obaveze u iznosu od 30NJ ili 50 procenata obaveza bez obilježja plaćanja na poziv.

C47 U Dodatku A naslov iznad tačke AG133. je izmjena kako slijedi:

Prijelazne odredbe (tačke 103.-108C.)

IFRIC 2 Udjeli članova zadružnih subjekata i slični instrumenti

- C48 Ispod naslova 'Upućivanja' briše se upućivanje na MRS 39 i dodaje upućivanje na MSFI 9 *Finansijski instrumenti*. Tačke 15. i 18. su izbrisane i dodana je tačka 19.:
- 15 [Izbrisano]
- 18 [Izbrisano]
- 19 MSFI-jem 9 kako je objavljen u julu 2014. izmijenjene su tačke A8. i A10. i izbrisane tačke 15. i 18. Subjekt je dužan primijeniti ove izmjene kada primjenjuje MSFI 9.
- C49 U Dodatku izmijenjene su tačke A8. i A10. kako slijedi:
- A8 Udjeli članova koji premašuju zabranu otkupa jesu finansijske obaveze. Zadržni subjekt mjeri ovu finansijsku obavezu po fer vrijednosti pri početnom priznavanju. Budući su ovi udjeli otkupljivi na poziv združeni subjekt mjeri fer vrijednost takve finansijske obaveze u skladu sa tačkom 47. MSFI-ja 13: 'Fer vrijednost finansijske obaveze sa obilježjem plaćanja na poziv (pr. depozit po viđenju) nije manja od iznosa koji se plaća na poziv...' Prema tome, zadržni subjekt klasificira kao finansijsku obavezu najveći iznos plativ na poziv prema odredbama o otkupu.
- A10 Nakon promjene osnivačkog akta zadržni subjekt može biti obavezan otkupiti najviše 25 procenata izdanih udjela ili najviše 50.000 dionica svaka vrijednosti 20NJ. Prema tome, na 1.januar 20X3. zadržni subjekt klasificira kao finansijske obaveze iznos od 1.000.000 NJ što je najveći iznos plativ na poziv prema odredbama o otkupu kako je utvrđeno tačkom 47. MSFI-ja 13. Stoga prenosi na 1.januar 20X3. iz kapitala na finansijske obaveze iznos of 200.000NJ, dok 2.000.000 NJ ostaje klasificirano kao kapital. U ovom primjeri subjekt ne priznaje dobit ili gubitak od od prijenosa.

IFRIC 5 Prava na udjele koji proizlaze iz fondova za demontažu i obnovu imovine te sanaciju životne sredine

- C50 Ispod naslova 'Upućivanje' upućivanje na MRS 39 je izbrisano i upućivanje na MSFI 9 *Finansijski instrumenti* je dodano. Tačka 5. je izmijenjena kako slijedi, tačke 14A. i 14C su izbrisane i tačka 14D. je dodana:
- 5 Preostali udio u fondu koji prelazi pravo na naknadu, kao što je ugovorno pravo na raspodjelu dobiti nakon dovršenja svih poslova stavljanja izvan pogona ili zatvaranja fonda, može biti vlasnički instrument iz djelokruga MSFI-ja 9 i nije iz djelokruga ovog Tumačenja.
- 14A [Izbrisano]
- 14C [Izbrisano]
- 14D MSFI-jem 9 kako je objavljen u julu 2014. izmijenjena je tačka 5. i izbrisana je tačka 14A. i 14C. Subjekt je dužan primijeniti ove izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

IFRIC 10 *Finansijsko izvještavanje za periode tokom godine i umanjenja vrijednosti*

- C51 Ispod naslova 'Upućivanja' upućivanje na MRS 39 je izbrisano i dodano je upućivanje na MSFI 9 *Finansijski instrumenti*. Tačke 1., 2., 7. i 8. su izmijenjene kako slijedi, tačke 5., 6., 11.-13. su izbrisane a tačka 14. je dodana:
- 1 Subjekt je obaveza procijeniti umanjenje vrijednosti goodwill-a na kraju svakog izvještajnog perioda i ako je obavezan priznati gubitak od umanjenja vrijednosti na taj datum u skladu sa MRS-om 36. Međutim, na kraju naknadnog izvještajnog razdoblja uvjeti se mogu tako promijeniti da bi gubitak od umanjenja vrijednosti bio manji ili ga uopće ne bi bilo da je procjena umanjenja vrijednosti napravljena samo na taj datum. Ovo tumačenje omogućava smjernice o tome mogu li se takvi gubici od umanjenja vrijednosti uopće poništiti.
 - 2 Tumačenje naglašava povezanost između zahtjeva iz MRS-a 34 i priznavanja gubitaka od umanjenja vrijednosti goodwill-a iz MRS-a 36 i učinak te povezanosti na naknadne finansijske izvještaje tijekom godine i godišnje finansijske izvještaje.
 - 5 [Izbrisano]
 - 6 [Izbrisano]
 - 7 Tumačenje naglašava slijedeće pitanje:

Trebali li subjekt poništiti gubitke od umanjenja vrijednosti priznate u periodima tijekom godine ako gubitak ne bi bio priznat ili bi se priznao manji gubitak da je procjena umanjenja vrijednosti napravljena samo na kraju naknadnog izvještajnog perioda.

Službeno stajalište

- 8 Subjekt nije dužan poništiti gubitak od umanjenja vrijednosti priznat u prethodnom periodu tijekom godine za goodwill.
- 11–13 [Izbrisano]
- 14 MSFI-jem kako je objavljen u julu 2014. izmijenjene su tačke 1., 2., 7. i 8. i izbrisane tačke 5., 6., 11.-13. Subjekt je dužan primijeniti te izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

IFRIC 12 *Sporazumi o koncesijama za usluge*

- C52 Ispod naslova 'Upućivanja' upućivanje na MRS 39 je izbrisano i dodano je upućivanje na MSFI 9 *Finansijski instrumenti*. Tačke 23.-25. su izmijenjene kako slijedi, tačke 28A.-28C. su izbrisane i tačka 28E. je dodana:
- 23 MRS 32 I MSFI-jevi 7 i 9 primjenjuju se na finansijsku imovinu priznatu prema tačkama 16. I 18.

- 24 Iznos potraživanja od davatelja koncesije ili po njegovoj diskrecijskoj odluci obračunava se u skladu sa MSFI-jem 9 kao mjereno po:
- (a) amortiziranom trošku;
 - (b) fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit; ili
 - (c) fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.
- 25 Ako se potraživanje od davatelja koncesije mjeri po amortiziranom trošku ili fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit MSFI-jem 9 zahtjeva se izračun kamata korištenjem metode efektivne kamatne stope kako bi se priznale u dobiti ili gubitku.
- 28A–28C [Izbrisano]
- 28E MSFI-jem 9 kako je objavljen u julu 2014. izmijenjene su tačke 23.-25. i izbrisane su tačke 28A.-28C. Subjekt je dužan primijeniti ove izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

IFRIC 16 *Zaštita neto ulaganja u inostrano poslovanje*

- C53 Upućivanje na MSFI 9 *Finansijski instrumenti* je dodana pod naslovom 'Upućivanje'.
- C54 Tačke 3., 5.–7., 14. i 16. su izmijenjene kako slijedi, tačka 18A. je izbrisana i tačka 18B je dodana:
- 3 MSFI-jem 9 zahtjeva se određivanje prihvatljive zaštićene stavke i prihvatljivih instrumenata zaštite u odnosu računovodstva zaštite. Ako postoji određen odnos zaštite u slučaju zaštite neto ulaganja, dobit ili gubitak od instrumenta zaštite koji je određen kao učinkovita zaštita neto ulaganja priznaje se u drugoj sveobuhvatnoj dobiti i uključuje kursne razlike koje proizlaze iz preračunavanja rezultata i finansijske pozicije inozemnog poslovanja.
- 5 MSFI-jem 9 dozvoljava se subjektu odrediti ili derivatni ili nederivatni finansijski instrument (ili kombinaciju derivatnih i nederivatnih finansijskih instrumenata) kao instrumente zaštite od valutnog rizika. Tumačenje osigurava smjernice o tome kada se, unutar grupe, instrumenti zaštite koji su zaštita neto ulaganja u inozemno poslovanje mogu držati kako bi bili prihvatljivi za računovodstvo zaštite.
- 6 MRS-om 21 i MSFI-jem 9 zahtijevaju se kumulativni iznosi priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti povezani sa kursnim razlikama koje proizlaze iz preračunavanja rezultata i finansijske pozicije inozemnog poslovanja i dobiti ili gubitka od instrumenta zaštite koji je određen kao učinkovita zaštita neto ulaganja koje se reklasificira iz kapitala u dobit ili gubitak kao reklasifikacijsko usklađenje kada matično društvo otuđuje inozemno poslovanje. Ovo Tumačenje osigurava smjernice o tome kako bi subjekt trebao odrediti iznose koje se reklasificiraju iz kapitala u dobit ili gubitak i za instrument zaštite i zaštićenu stavku.
- 7 Ovo Tumačenje primjenjuje se na subjekt koji se štiti od valutnog rizika koji nastaje iz neto ulaganja u inozemno poslovanje i koji želi ispuniti mjerila za primjenu računovodstva zaštite u skladu sa MSFI-jem 9. Iz praktičnih

razloga u ovom tumačenju takav se subjekt naziva matičnim društvom a finansijski izvještaji u kojima je sadržana neto imovina inozemnog poslovanja su uključeni kao konsolidirani finansijski izvještaji. Sva upućivanja na matično društvo primjenjuju se na subjekt koji ima neto ulaganje u inozemno poslovanje koje je zajednički poduhvat, pridruženi subjekt ili poslovnica.

- 14 Derivatni ili nederivatni instrument (ili kombinacija derivatnih i nederivatnih instrumenata) može se odrediti kao instrument zaštite u zaštiti neto ulaganja u inozemno poslovanje. Instrument(e) zaštite subjekt ili subjekti mogu držati unutar skupine sve dok su ispunjeni zahtjevi za određivanje, dokumentiranje i učinkovitost iz MSFI-ja 9 tačka 6.4.1. koji se odnose na neto ulaganje. Točnije, strategija zaštite skupine treba se jasno dokumentirati zbog mogućnosti različitih određivanja na različitim razinama skupine.
- 16 Kada se inozemno poslovanje koje je zaštićeno otuđi iznos reklasificiran u dobit ili gubitak kao reklasifikacijsko usklađenje iz rezervacije za preračunavanje stranih valuta u konsolidiranim finansijskim izvještajima matičnog društva vezano za instrument zaštite je iznos koji se treba utvrditi prema MSFI-ju 9 u skladu sa tačkom 6.5.14. Taj iznos je kumulativna dobit ili gubitak od instrumenta zaštite koji je određen kao učinkovita zaštita.
- 18A [Izbrisano]
- 18B MSFI-jem 9 kako je objavljen u julu 2014. izmijenjene su tačke 3., 5.-7., 14., 16., AG1. i AG8. a izbrisana je tačka 18A. Subjekt je dužan primjenjivati ove izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

C55 U Dodatku tačke AG1. i AG8. su izmijenjene kako slijedi:

- AG1 Ovaj dodatak prikazuje primjenu Tumačenja korištenjem korporativne strukture prikazane u nastavku. U svim slučajevima opisani odnosi zaštite podliježu provjeri učinkovitosti u skladu sa MSFI-jem 9, iako se ova provjera ne objašnjava u dodatku. Matično društvo, koje je krajnje matično društvo, prikazuje svoje konsolidirane finansijske izvještaje u svojoj funkcijskoj valuti euru (EUR). Svako je ovisno društva u potpunom vlasništvu matičnog društva. Neto ulaganje matičnog društva vrijednosti 500 miliona funti u ovisno društvo B (funkcijska valuta funta (GBP)) uključuje £159 miliona kao protuvrijednost neto ulaganja ovisnog društva B u iznosu US\$300 miliona u ovisno društvo C (funkcijska valuta američki dolar – (USD)). Drugim riječima, neto imovina ovisnog društva B osim njegovog ulaganja u ovisno društvo C iznosi £341 milion funta.
- AG8 Kada se ovisno društvo C otuđi iznosi reklasificirani u dobit ili gubitak u konsolidiranim finansijskim izvještajima matičnog društva iz njegovog preračunavanja strane valute (PSV) su:
- (a) u odnosu na vanjsku pozajmicu ovisnog društva A u iznosu 300 miliona dolara iznosi koji se prema MSFI-ju 9 treba utvrditi tj. ukupna promjena vrijednosti u odnosu na valutni rizik koja se priznala u drugoj sveobuhvatnoj dobiti kao učinkoviti dio zaštite; i
- (b) ...

IFRIC 19 *Zatvaranje finansijskih obaveza vlasničkim instrumentima*

C56 Ispod naslova 'Upućivanje' upućivanje na MRS 39 je izbrisano i dodano je upućivanje na MSFI 9 *Finansijski instrumenti*. Tačke 4., 5., 7., 9. i 10. su izmijenjene kako slijedi, tačke 14. i 16. su izbrisane a dodana je tačka 17.:

- 4 Ovo Tumačenje naglašava slijedeća pitanja:
- (a) Jesu li vlasnički instrumenti subjekta koje izdaje radi prestanka svih ili dijela finansijskih obaveza 'plaćena naknada' u skladu sa tačkom 3.3.3. MSFI-ja 9?
 - (b) ...

Službeno stajalište

- 5 Izdavanje vlasničkih instrumenata subjekta vjerovniku radi prestanka svih ili dijela finansijskih obaveza je plaćena naknada u skladu sa tačkom 3.3.3. MSFI-ja 9. Subjekt je dužan obrisati finansijsku obavezu (ili dio finansijske obaveze) iz svog izvještaja o finansijskom položaju kada i samo kada je prestala u skladu sa tačkom 3.3.1. MSFI-ja 9.
- 7 Ako se fer vrijednost izdanog vlasničkog instrumenta ne može pouzdano izmjeriti onda se vlasnički instrumenti trebaju mjeriti tako da odražavaju fer vrijednost finansijske obaveze koja je prestala. Pri mjerenju fer vrijednosti finansijske obaveze koja je prestala koje uključuje obilježje plaćanja po pozivu (pr. depozit po viđenju) tačka 47. MSFI-ja 13 se ne primjenjuje.
- 9 Razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske obaveze (ili dijela finansijske obaveze) koja je prestala i plaćene naknade treba se priznati u dobit ili gubitak u skladu sa tačkom 3.3.3. MSFI-ja 9. Izdani vlasnički instrumenti trebaju se priznati početno i mjeriti na datum kada je finansijska obaveza (ili dio te obaveze) prestao.
- 10 Kada je prestao samo dio finansijske obaveze, naknada se treba razmjestiti u skladu sa tačkom 8. Naknada razmještena na preostalu obavezu treba činiti dio procjene jesu li uvjeti te preostale obaveze suštinski mijenjani. Ako je preostala obaveza suštinski mijenjana subjekt je dužan obračunati izmjene kao prestanak izvorne obaveze i priznati novu obavezu kako se traži tačkom 3.3.2. MSFI-ja 9.
- 14 [Izbrisano]
- 16 [Izbrisano]
- 17 MSFI-jem 9 kako je objavljen u julu 2014. izmijenjene su tačke 4., 5., 7., 9. i 10. i izbrisane tačke 14. i 16. Subjekt je dužan primijeniti ove izmjene kada primjenjuje MSFI 9.

SIC Tumačenje 27 Procjena sadržaja transakcija koje uključuju pravni oblik najma

- C57 Ispod naslova 'Upućivanje' upućivanje na MRS 39 je izbrisano i upućivanje na MSFI 9 *Finansijski instrumenti* je dodano. Tačka 7. i odjeljak ispod 'Datuma stupanja na snagu' izmijenjeni su kako slijedi:
- 7 Druge obaveze aranžmana uključujući sve pružene garancije i nastale obaveze pri prijevremenom raskidu trebaju se obračunati prema MRS-u 37, MSFI-ju 4 ili MSFI-ju 9 ovisno o uvjetima.

Datum stupanja na snagu

Ovo Tumačenje stupa na snagu 31.decembra 2001. Promjene računovodstvenih politika trebaju se obračunati u skladu sa MRS-om 8.

MSFI-jem 9 izmijenjena je tačka 7. Subjekt je dužan primijeniti tu izmjenu kada primjenjuje MSFI 9.